

ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΚΙΝΗΤΡΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ

Τοῦ κ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ Γ. ΜΑΡΜΑΤΑΚΗ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ τεύχους 3)

ιδ) Αὐστρία

Ἡ Αὐστρία ἔχει πληθυσμὸν 7,3 ἑκατομ. κατοίκους. Τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα ὑπερβαίνει τὰ 1000 δολλάρια. Ἡ χώρα ἐκινήθη μὲ γοργὸν ρυθμὸν κατὰ τὴν τελευταίαν 15ετίαν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἐκβιομηχανίσεως. Ὁ κρατικὸς ἔλεγχος ἐπὶ τῆς οἰκονομίας εἶναι μεγάλος, πολλὰ δὲ βιομηχανία ἐχουν ἐθνικοποιηθῆ. Ἡ κυβέρνησις κατέχει ὅλας τὰς μεγάλας βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι παράγουν τὸ 22% περίπου τῆς παραγωγῆς καὶ ἀπασχολοῦν τὸ 20% τῆς βιομηχανικῆς ἐργατικῆς δυνάμεως. Ἡ κυβέρνησις ἐλέγχει μέγα μέρος τῶν μεταλλευτικῶν καὶ μεταλλουργικῶν βιομηχανιῶν, τοῦ φυσικοῦ γκάζ, τοῦ πετρελαίου, τοῦ ἀνθρακος, τῆς χημικῆς παραγωγῆς κλπ. Ὁ κρατικὸς ὅμως ἔλεγχος ἐπὶ τῶν καθημερινῶν συναλλακτικῶν σχέσεων δὲν εἶναι μεγάλος. Ὑπάρχει ἡ τάσις διερευνήσεως τῆς ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος τῶν ιδιωτῶν, ὡς προκύπτει ἀπὸ τὴν αὐξανομένην συμμετοχὴν τῶν ιδιωτικῶν ἐπενδύσεων ἐπὶ τοῦ συνόλου. Τὰ καρτέλ τὰ ὁποῖα θεωροῦνται ἐπιζήμια, δύνανται νὰ τεθοῦν ὑπὸ ἔλεγχον. Παρὰ ταῦτα ὑπάρχουν ἄρκετὰ τοιαῦτα, θεωρούμενα ὡς ἐπιζήμια διὰ τὴν οἰκονομίαν, δοθέντος ὅτι ἀξιοποιοῦν τὰς ἐξωτερικὰς οἰκονομίας κλίμακος καὶ παράγουν προϊόντα διεθνῶς ἀνταγωνισίμα. Ὑπὸ τὸ καθεστῶς αὐτὸ τῆς μικτῆς οἰκονομίας ἀναπτύσσεται ἡ πολιτικὴ τῶν κινήτρων οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως.

1. *Φορολογικὰ κίνητρα.* Αἱ ζημίαι τῶν ἐπιχειρήσεων, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἐγκατασταθῆ εἰς περιοχὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν, δύνανται νὰ μεταφερθοῦν εἰς τὰς πέντε ἐπομένους χρήσεις. Τὸ προνόμιον τοῦτο ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τὰς νεοϊδρυόμενας ἐπιχειρήσεις καὶ εἰς περιοχὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν, ἀρκεῖ αἱ ζημίαι νὰ προῆλθον ἀπὸ αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς ἢ αὐξήσιν τῶν ἐπενδύσεων. Θὰ πρέπει δὲ κατὰ τὸ ἔτος τῆς ζημίας, αἱ ζημίαι νὰ εἶναι ἄνω τοῦ 25% τῆς μέσης ἀξίας τῶν ἐπενδύσεων ἢ τῆς παραγωγῆς τῶν τριῶν προηγουμένων ἐτῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀποσβέσεις δι' ἐνεργητικὸν ἀποκτηθὲν κατὰ τὰ ἔτη 1964, '65, '66, ἐφαρμόζεται ἐπιταχυνόμενος συντελεστὴς ἀποσβέσεως κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς χρήσεως. Ἐπίσης εἰς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν ζώνας οἱ συντελεσταὶ ἀποσβέσεως τῶν μηχανημάτων εἶναι 50% ἐνῶ εἰς τὰς ἄλλας περιοχὰς 35%. Ἐφόδια μικρᾶς ἀξίας ἀποσβέννυνται κατὰ τὸ ἔτος τῆς ἀγορᾶς. Ἐξ ἄλλου, διὰ τὰ φορολογικὰ ἔτη 1959 - 1962 οἱ ἐπιχειρηματῆται ἠδύναντο νὰ ἀξιώσουν πέραν τῆς κανονικῆς ἀποσβέσεως τῶν κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν τους, πρόσθετον τοιαύτην ἀνερχομένην εἰς 10%.

Μὲ τὸν συνδυασμὸν ὑψηλῶν ποσοστῶν ἀποσβέσεων καὶ τὴν μεταφορὰν ζημιῶν εἰς ἐπομένους χρήσεις, ἐπιτυγχάνεται ἓνα εἶδος αὐτοχρηματοδοτήσεως τῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεων εἰς περιόδους κατὰ τὰς ὁποίας ὑπάρχουν πιστωτικοὶ περιορισμοί.

2. *Δασμοί.* Πολλοὶ πρῶτοι ὕλαι ἀπαλλάσσονται τῶν δασμῶν. Συνήθεις περριπτώσεις δασμῶν εἶναι οἱ δασμοὶ Antidumping. Τὸ ποσοστὸν τῶν δασμῶν αὐτῶν ἰσοῦται μὲ τὴν διαφορὰν τῶν τρεχουσῶν τιμῶν καὶ τῶν πραγματικῶν τιμῶν τῶν εἰσαγομένων ἀγαθῶν. Πολλοὶ πρῶτοι ὕλαι εἰσάγονται ἐλευθέρως. Πολλὰ ὅμως τελικὰ προϊόντα ἐπιβαρύνονται μὲ δασμούς, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀπὸ τοὺς ὑψηλοτέρους τῆς Εὐρώπης, παρὰ τὴν μονομερῆ μείωσιν τούτων, ἢ ὁποῖα ἐγένετο τὸ ἔτος 1962. Αἱ εἰσαγωγὰὶ ὑπόκεινται περαιτέρω εἰς ἐξισωτικὸν φόρον κύκλου ἐργασιῶν, ὅστις ἀνέρχεται εἰς 6% ἐπὶ τῶν τροφίμων καὶ τῶν πρῶτων ὑλῶν καὶ 7,5% ἐπὶ τῶν ἡμικατεργασμένων προϊόντων.
3. *Ἐνίσχυσις ἐξαγωγῶν.* Χορήγησις μακροπροθέσμων δανείων καὶ ἐγγυήσεων ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως πρὸς τοὺς ἐξαγωγεῖς, προκειμένου νὰ ἐξάγουν ἀγαθὰ εἰς ὑπαναπτύκτους χώρας, ἔνθα ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις θεωρεῖται ἐπισφαλής.
4. *Προστασία τιμῶν καὶ ἐνίσχυσις ἀγορᾶς.* Οἱ βιομηχανοὶ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ πωλοῦν ἐλευθέρως καὶ νὰ ἀσκοῦν διακριτικὴν πολιτικὴν τιμῶν. Λειτουργεῖ ὅμως ἡ ἐπιτροπὴ τιμῶν καὶ μισθῶν, ἢ ὁποῖα ἀσκεῖ ἔλεγχον ἐπὶ τῆς αὐξήσεως τούτων. Εὐνοεῖται ἡ ὑπαρξις καὶ διατήρησις τῶν cartels καὶ δὴ τῶν cartels συμφωνίας ὠρισμένων τιμῶν. Καὶ τοῦτο ἀφ' ἐνὸς διὰ τὴν ἐπιτυχίαν οἰκονομιῶν μαζικῆς παραγωγῆς, δεδομένου ὅτι ἡ ἐσωτερικὴ ἀγορὰ εἶναι μικρά, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ νὰ προστατευθοῦν αἱ ἐσωτερικαὶ ἐπιχειρήσεις ἀπὸ τὰς ἐταιρίας τοῦ Ἐξωτερικοῦ. Πρὸς τοῦτο ἐπιβάλλονται κυρώσεις εἰς τοὺς κλάδους τῶν cartels, οἱ ὁποῖοι δὲν ὑπακούουν εἰς τοὺς κανόνας τῆς συμφωνίας. Αἱ κυρώσεις αὗται πρέπει νὰ ἐγκριθοῦν ἀπὸ τὸ Δικαστήριον τῶν cartels. Αἱ συμφωνίαι τιμῶν καθορίζονται ὑπὸ τῶν cartels, ἀφοῦ ἐγκριθοῦν ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τῶν cartels.
5. *Τόκοι—Ἐπιτόκια.* Διὰ βραχυπρόθεσμα δάνεια τὸ ἐπιτόκιον κυμαίνεται

μεταξύ 7,5%—8,5%. Διά μεσοπρόθεσμα δάνεια (διαρκείας έως και 6 ετών) τὸ ἐπιτόκιον εἶναι 7,5%. Διά μακροπρόθεσμα δάνεια (ἀπὸ 7 ἕως 15 ἔτη) τὸ ἐπιτόκιον εἶναι 7,75%.

6. *Μέτρα πιστωτικῆς πολιτικῆς.* Κατὰ τὸ ἔτος 1962 ἡ χορήγησις πιστώσεως ἦτο περιορισμένη καὶ τὸ κόστος τῶν δανείων ὑψηλόν. Βαθμηδὸν ὅμως οἱ πιστωτικοὶ περιορισμοὶ περιορίσθησαν. Ἀπὸ τοῦ 1964 αἱ Τράζαι δύνανται νὰ χορηγήσουν τὰ 75% τῶν ἰδίων κεφαλαίων καὶ τὰ 70% τῶν καταθέσεων τοῦ κοινοῦ. Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν τῶν κεφαλαίων τῶν Τραπεζῶν ἀνήκει εἰς τὸ κράτος. Ἄρα αἱ πιστώσεις αὗται εἶναι κρατικαὶ κατὰ μεγάλο ποσοστόν.

7. *Μέτρα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως καὶ βιομηχανικαὶ ζῶναι.* Ἐκτὸς τῶν ἀναφερθέντων φορολογικῶν διευκολύνσεων αἱ τοπικαὶ ἀρχαὶ εἰς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν ζῶνας παρέχουν ἐδάφη με χαμηλὸν ἐνοίκιον ἢ ἐκποιοῦν ταῦτα εἰς χαμηλὰς τιμὰς, προκειμένου νὰ στεγασθοῦν βιομηχαναίαι. Αἱ ἀρχαὶ αὗται κατασκευάζουν ἠλεκτρικὰς καὶ ἀρδευτικὰς ἐγκαταστάσεις, ὁδοὺς κλπ., χωρὶς καμμίαν ἐπιβάρυνσιν διὰ τὸν ἐπενδύοντα. Λαμβάνεται πρόνοια διὰ τὴν στέγασιν τῶν ἐργατῶν. Μόλις με 10% τοῦ κόστους τῆς στεγάσεως τῶν ἐργατῶν ἐπιβαρύνονται οἱ ἐπενδύοντες.

Χαμηλότοκα δάνεια παρέχονται ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως καὶ λοιπῶν πιστωτικῶν ἰδρυμάτων. Ἐπίσης παρέχονται δάνεια μακροπρόθεσμα διαρκείας 20 ἐτῶν με 5,75% ἐπιτόκιον.

Ἐξ ἄλλου, ὅλη ἡ χώρα ἔχει διαιρεθῆ εἰς πέντε βιομηχανικὰς ζῶνας, ἐκάστη δὲ τούτων ἀπολαμβάνει ἰδιαιτέρων προνομίων. Οὕτω, π. χ. ἡ 1η ζώνη θεωρεῖται κατάλληλος δι' ἐπενδύσεις εἰς μεταλλευτικὰς βιομηχανίας, χημικὰς βιομηχανίας, βιομηχανίας τροφίμων κ.ο.κ. Εἰς τοὺς ἐπενδυτὰς τῶν ὑπὸ ἀνάπτυξιν περιοχῶν χορηγοῦνται εἰδικαὶ φορολογικὰ ἀπαλλαγὰί.

8. *Μέτρα προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων.* Δὲν ὑπάρχουν διακρίσεις ἐναντίον τῶν ξένων ἐπενδυτῶν καὶ πολλὰ κίνητρα ἐπωφελεῖ ὑπάρχουν εἰς βιομηχανικῶς ὑπαναπτύκτους περιοχάς. Πλέον τῶν 1100 ἐπιχειρήσεων τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἔχουν ἐγκατασταθῆ ἀπὸ τοῦ 1956 καὶ ἐντεῦθεν. Δι' ἐμβάσματα εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ποσῶν ἴσων με τὰ δικαιώματα τῶν ξένων κατόχων κεφαλαίων εἰσπράττεται μόνον φόρος κύκλου ἐργασιῶν. Δὲν ὑπάρχουν περιορισμοὶ διὰ τὴν παλιννόστησιν τῶν ξένων κεφαλαίων.

Οἱ Αὐστριακοὶ αὐτομάτως λαμβάνουν ἄδειαν προκειμένου νὰ δανεισθοῦν χρήματα ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Δὲν ἀπαιτεῖται εἰδικὴ ἄδεια τῆς κυβερνήσεως διὰ ξένας ἐπενδύσεις. Χρειαζεται ὅμως ἄδεια τῆς Ἐθνικῆς Αὐστριακῆς Τραπεζῆς Ἡ Τράπεζα ἐξετάζει ἐκάστην πρότασιν ἐν ὄψει τῆς δυνατότητος νὰ προάγῃ τὴν παραγωγικότητα καὶ νὰ αὐξήσῃ τὰς ἐξαγωγὰς.

9. *Παρατηρήσεις.* Ἀπὸ τὰ προηγούμενα στοιχεῖα προκύπτει ὅτι ἡ πολι-

τική τών κινήτρων εις τήν Αυστρίαν δέν είναι μεγάλη εις ἔκτασιν καί ἔντασιν, δοθέντος ὅτι οὔτε τὰ φορολογικά κίνητρα οὔτε τὰ κίνητρα τὰ συνδεόμενα μέ τās διεθνείς συναλλακτικὰς σχέσεις εἶναι ἀξιόλογα. Ἀμεριστον ὅμως ὑπῆρξε τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Κράτους διὰ τήν οἰκονομικήν πρόοδον. Ἴσως ἡ κρατική παρέμβασις πολλάκις νά κρίνεται ὡς ὑπερβολική, πάντως ἡ οἰκονομία ἐνισχύθη σθεναρῶς διὰ τῆς κρατικῆς πολιτικῆς. Κατὰ τήν περίοδον 1950—1960 ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος ἀνήρχετο εἰς 5,7% κατὰ μέσον ὄρον ἐτησίως καί κατὰ τήν περίοδον 1960—1964 εἰς 4,2%. Τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα κατὰ τὸ ἔτος 1964 ἀνήρχετο εἰς 1033 δολλάρια. Ἡ συμμετοχὴ τῆς γεωργίας ἐμειώθη ἀπὸ 18% τὸ ἔτος 1950 εἰς 10% τὸ ἔτος 1964, ἐνῶ ἡ συμμετοχὴ τῆς βιομηχανίας διατηρεῖται περίπου σταθερά, κυμαινομένη μεταξὺ 42—43%. Αἱ ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου ἠυξήθησαν ἀπὸ 17% ἔτος 1950 εἰς 24% τὸ ἔτος 1964. Ὡς ἀνεφέρθη ἤδη ἡ συμμετοχὴ τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων εἶναι ὑψηλὴ. Παρατηρεῖται ὅμως μία τάσις αὐξήσεως τοῦ ποσοστοῦ τῶν ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων, δοθέντος ὅτι αὗται ἀνῆλθον ἀπὸ 51,7% τὸ ἔτος 1963 εἰς 61,8% τὸ ἔτος 1964. Θὰ ἠδύνατο συνεπῶς νά ὑποτεθῆ ὅτι ἡ τάσις αὕτη εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς πολιτικῆς τῶν κινήτρων. Πρὸς τήν ἄποψιν ὅμως αὐτὴν δέν φαίνεται νά συμφωνῆ ἡ τάσις τήν ὁποίαν ἐσημείωσεν ἡ χρηματοδότησις τῶν ἐταιρειῶν, δοθέντος ὅτι τὸ ποσοστὸν τῆς ἀποταμιεύσεως τούτων ἐμειώθη ἀπὸ 41% τὸ 1950 εἰς 26% τὸ ἔτος 1964. Αἱ ἐνδείξεις συνεπῶς τὰς ὁποίας χρησιμοποιοῦμεν διὰ τήν ἀξιολόγησιν τῆς ἀποτελεσματικότητος τῆς πολιτικῆς τῶν κινήτρων δέν μᾶς παρέχουν ἀσφαλῆ βάσιν διὰ τήν ἐξαγωγήν συμπερασμάτων, ἔστω καί κατὰ προσέγγισιν. Δέν γνωρίζομεν τήν ἔκτασιν τῆς συμβολῆς τῶν κινήτρων, τὰ ὁποῖα, ἐν πάσῃ περιπτώσει, δέν φαίνεται νά εἶναι τόσον ἰσχυρά. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπετεύχθη εἰς τήν Αὐστρίαν εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς γενικῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς καί ὄχι μόνον τῆς πολιτικῆς τῶν κινήτρων καί ἀποτέλεσμα τῶν ἐπιδράσεων τῶν ἄλλων παραγόντων, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους ἐξαρτᾶται ἡ πορεία τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως.

ιε) Ἴρλανδία

Ἡ Ἴρλανδία εἶναι χώρα μέ πληθυσμὸν 2,9 ἑκατομ. κατοίκους. Ὁ βαθμὸς ἀναπτύξεως τῆς Ἴρλανδίας δέν εἶναι μικρός, δοθέντος ὅτι τὸ μέσον κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα κυμαίνεται περίξ τῶν 900 δολλαρίων. Παρὰ τήν παθητικότητα τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου αἱ ἐξαγωγαὶ ὑπερβαίνουν τὰ 650 ἑκατομ. δολλάρια ἐτησίως. Ἡ οἰκονομία τῆς Ἴρλανδίας ἔχει ὠρισμένα χαρακτηριστικά τῆς μικτῆς οἰκονομίας, ἀλλὰ μέ σαφῆ ὑπεροχὴν τῆς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως. Ἡ κρατικὴ παρέμβασις εἰς τήν οἰκονομικήν δραστηριότητα εἶναι μικρά, περιοριζομένη βασικῶς εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν τιμῶν. Ἡ συνεργασία ὅμως μεταξὺ τοῦ δημοσίου καί τοῦ ἰδιωτικοῦ

τομέως είναι στενωτάτη. Περί τὰ 5% τῆς ἰρλανδικῆς ἐργατικῆς δυνάμεως ἀπασχολεῖται εἰς κρατικὰς ἐπιχειρήσεις. Περιπτώσεις ἐθνικοποιήσεως εἶναι ἐλάχισται, οἱ δὲ περιορισμοὶ τοῦ ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ εἶναι ὀλίγοι. Εἰς τὴν Ἰρλανδίαν ὑπάρχει προγραμματισμός, τὸ δὲ δεύτερον πρόγραμμα οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, τὸ ὁποῖον καλύπτει τὴν περίοδον 1964-1970 κατηρτίσθη ἀπὸ τὸ τμήμα οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ ἀναθεωρεῖται συνεχῶς ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸν Βιομηχανικὸν Ἴνστιτούτον, τὸ ὁποῖον συντίθεται ἀπὸ ἀντιπροσώπους τῆς κυβερνήσεως, τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς ἐργατικῆς δυνάμεως. Θὰ πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ ὕπαρξις τοῦ προγραμματισμοῦ δὲν ὑποδηλοῖ περιορισμοὺς εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν. Ἀντιθέτως ἀποτελεῖ παρότρυνσιν πρὸς τὰς ἐπιχειρήσεις διὰ μακροχρόνιον προγραμματισμὸν καὶ δι' ἐξασφάλισιν συντονισμοῦ μεταξὺ τῶν ἐπιδιώξεων τῶν διαφόρων κλάδων. Εἰς τὸ πλαίσιον αὐτὸ τῆς ἐλευθέρου οἰκονομίας καὶ τῆς μικρᾶς κρατικῆς παρεμβάσεως καὶ προγραμματισμοῦ ἐφαρμόζεται ἡ πολιτικὴ τῶν κινήτρων. Σημειοῦται ὅτι τὰ φορολογικὰ κίνητρα ρυθμίζονται ἀπὸ μίαν «Ἐπιτροπὴν Εἰσοδημάτων», αἱ δωρεὰν παροχαὶ ἀπὸ τὸ «Γραφεῖον Βιομηχανικῶν Παροχῶν» καὶ αἱ χορηγήσεις δανείων ἀπὸ τὴν κρατικὴν «Ἐταιρείαν Βιομηχανικῆς Πίστεως».

Τὰ παρεχόμενα κίνητρα εἶναι τὰ ἑξῆς :

1. *Φορολογικὰ κίνητρα.* Ἡ φορολογία ἀνωνύμων ἐταιρειῶν ἐπιβάλλει φόρον 36,67% ἐπὶ τῶν πρώτων 7.000 δολλαρίων κερδῶν καὶ 46,67% διὰ κέρδη ἀνωτέρα τῶν 7.000 δολλαρίων. Αἱ ζημίαι δύνανται νὰ μεταφέρονται εἰς μελλοντικὰς χρήσεις ἀπεριορίστως, ἀλλὰ δὲν δύνανται νὰ μεταφέρονται εἰς παρελθούσας χρήσεις, ἐκτὸς μόνον εἰς περίπτωσιν ρευστοποιήσεως τῆς ἐταιρείας.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰς κανονικὰς ἀποσβέσεις δύναται νὰ γίνῃ μία ἀρχικὴ ἔκπτωσης διὰ κεφαλαιουχικὰς δαπάνας, ἀνερχομένη εἰς 20% διὰ βιομηχανικὰ κτίρια καὶ ἡ ὁποία αὐξάνει τὸ συνολικὸν ποσοστὸν ἀποσβέσεων εἰς ποσοστὸν ὑπερβαῖνον τὸ 100%. Διὰ μηχανικὸν ἐξοπλισμὸν ὑφίσταται ἕν ποσοστὸν ἀρχικῆς παραχωρήσεως ἀνερχόμενον εἰς 40%. Ἡ ἀπόσβεσις τῶν βιομηχανικῶν κτιρίων, τοῦ μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ καὶ τῶν λοιπῶν κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν, ὑπολογίζεται διὰ τῆς μεθόδου τῶν μειουμένων ὑπολοίπων. Τὸ ποσοστὰ ποικίλλουν ἀπὸ περιπτώσεως εἰς περίπτωσιν. Δαπάναι δι' ἐπιστημονικὰς ἐρεῖνας δύναται νὰ ἀποσβεσθῶν εἰς 5 ἔτη μὲ ἐτήσιον ποσοστὸν ἀποσβέσεως ἀνερχόμενον εἰς 20%. Εἰς περίπτωσιν πωλήσεως τῆς ἐπιχειρήσεως ἢ διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν καὶ ἂν ἡ πραγματοποιηθεῖσα τιμὴ πωλήσεως εἶναι κατωτέρα τῆς ἐμφανιζομένης ἀξίας λογιστικῶς, τὰ σχετικὰ ἀγαθὰ ἀπολαύουν μιᾶς συμψηφιστικῆς μειώσεως. Αὕτη ἰσοῦται μὲ τὸ ὕψος τῶν ἀναποσβέστων δαπανῶν διὰ τὰ κεφαλαιουχικὰ ἀγαθὰ, μειούμενον κατὰ τὸ ποσὸν τῆς τιμῆς πωλήσεως, τῶν ἀσφαλιστρῶν κλπ. Ἐὰν μία βιομηχανικὴ ἐπι-

χείρησις προβῆ εἰς ἀγορὰν ἑνὸς πλοίου χρησιμοποιοιμένου διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς δύναται νὰ προβῆ εἰς ἀρχικὴν ἀπόσβεσιν, ἀνερχομένην εἰς τὰ $\frac{2}{5}$ τῆς ἀξίας τοῦ πλοίου, χωρὶς ἢ ἀπόσβεσις αὕτη νὰ μειώνη τὸ κόστος τοῦ πλοίου, τὸ ὁποῖον χρησιμοποιεῖται ὡς βᾶσις διὰ τὸν περαιτέρω ἐτήσιον ὑπολογισμόν τῶν ἀποσβέσεων.

Δὲν ὑφίσταται ἐτήσιος φόρος κεφαλαίου.

Μερίσματα εἰσπραχθέντα ὑπὸ μιᾶς ἐγχωρίου βιομηχανίας ἀπὸ ἄλλην δὲν ὑπόκεινται εἰς φορολογίαν ἀνωνύμων ἐταιρειῶν. Τὰ μερίσματα ἀπαλλάσσονται ἀπὸ τὴν φορολογίαν τοῦ εἰσοδήματος ἐκ 31,67%, ἐὰν πληρώνωνται εἰς δικαιοῦχους διαμένοντας εἰς Ἀγγλίαν.

Ἡ φορολογία ἐπὶ τῶν νέων κτισμάτων μειοῦται κατὰ τὰ $\frac{2}{3}$ ἐπὶ περίοδον 7 ἐτῶν καὶ ἐὰν τὰ κτίσματα εὑρίσκωνται εἰς ὑπανάπτυκτον περιφέρειαν ἐπὶ 10 ἔτη.

2. *Δασμοί.* Μὲ σκοπὸν τὴν διευκόλυνσιν τῆς ἰδρύσεως νέων βιομηχανιῶν δύναται νὰ ἀπαλλαγῶν τῶν δασμῶν τὰ εἰσαγόμενα μηχανήματα καὶ αἱ πρῶται ὕλαι. Ἐὰν καὶ ἡ Ἰρλανδία ἀκολουθῆ τοὺς κανόνας τοῦ ἐλευθέρου ἐμπορίου, εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ἐπιβληθοῦν δασμοὶ διὰ τὴν προστασίαν μιᾶς νέας βιομηχανίας, ἢ ὅποια δημιουργεῖ ἰδιαίτερα ὄφελῃ εἰς τὴν οἰκονομίαν καὶ ἔχει ἀνάγκην προστασίας διὰ μίαν ἀρχικὴν περίοδον ἀναπτύξεως. Οἱ δασμοὶ ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων πρώτων ὑλῶν καὶ μηχανημάτων εἶναι χαμηλοί, ἐνῶ οἱ δασμοὶ ἐπὶ τῶν ἐτοιμῶν ἀγαθῶν εἶναι ὑψηλοί. Εἰδικαὶ δασμολογικαὶ ἀπαλλαγαὶ χορηγοῦνται εἰς ἐξαγωγικὰς βιομηχανίας. Ἡ κυβέρνησις δύναται νὰ θέσῃ ὑψηλοὺς δασμούς ἢ νὰ καθορίσῃ μικρὰς ποσότητας δι' εἰσαγωγὴν ἀπὸ χώρας μὲ χαμηλὸν κόστος.
3. *Ἐλεγχος εἰσαγωγῶν.* Ἐὰν καὶ ἡ εἰσαγωγὴ ἀγαθῶν εἶναι ἐλευθέρως ὑπάρχον ὠρισμένοι διοικητικοὶ ἔλεγχοι μὲ σκοπὸν τὸν περιορισμὸν τῆς εἰσαγωγῆς προϊόντων ἀπὸ χώρας μὲ χαμηλὸν κόστος παραγωγῆς. Συμφῶνως πρὸς μίαν μορφήν ἐλέγχου, ὁ ὁποῖος καλύπτει ἐν περιορισμένῳ ἀριθμῶν ἀγαθῶν καὶ μὲ σκοποὺς προστατευτικούς, τὰ ἀγαθὰ αὐτὰ ὑπόκεινται εἰς ποσοτικούς περιορισμούς. Διὰ τὰ ἐν λόγῳ ἀγαθὰ ἀπαιτεῖται εἰδικὴ ἄδεια, ἢ ὅποια ἀποσκοπεῖ εἰς τὸν περιορισμὸν τῶν εἰσαγομένων ποσοτήτων. Ποσοτικοὶ περιορισμοὶ ὑφίστανται ἐπίσης εἰς κλωστοῦφαντουργικὰ προϊόντα, προερχόμενα ἀπὸ 16 εἰδικῶς καθορισθείσας χώρας.
4. *Ἐνίσχυσις ἐξαγωγῶν.* Ἐὰν καὶ ὄλαι αἱ νέαι βιομηχανίαι δύναται νὰ εὐνοηθοῦν μὲ κίνητρα, αἱ ἐξαγωγικαὶ τοιαῦται εὐνοοῦνται ἰδιαίτέρως. Τὰ κέρδη ἐξ ἐξαγωγῶν προερχομένων ἀπὸ νέας ἐπενδύσεις ἀπαλλάσσονται ἀπὸ τὴν φορολογίαν διὰ περίοδον 15 ἐτῶν. Εἰς τὴν περίπτωσιν νεοῖδρυθεισῶν βιομηχανιῶν ἢ φορολογικὴ ἀπαλλαγὴ ἄρχεται τὸ πρῶτον ἢ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ἐμπορίας. Εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν τὰ κέρδη ἀπὸ νέας ἐξαγωγῶν ἀπαλλάσσονται τελείως τῆς φορολογίας ἐπὶ μίαν περίο-

δον 10 ἐτῶν. Ἡ περίοδος αὕτη λήγει τὸ 1975. Τὰ ἐπόμενα 5 ἔτη μετὰ τὴν λήξιν τῆς δεκαετίας παρέχονται μερικαὶ φορολογικαὶ ἀπαλλαγαὶ κλιμακούμεναι ὡς ἀκολούθως: Κατὰ τὸ πρῶτον ἀπὸ τὰ 5 αὐτὰ ἔτη καταβάλλονται μόνον τὰ 20% τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν κερδῶν, κατὰ τὸ δεύτερον τὰ 35%, κατὰ τὸ τρίτον τὰ 50%, κατὰ τὸ τέταρτον τὰ 65% καὶ κατὰ τὸ πέμπτον τὰ 85%. Τὰ κέρδη ἀπὸ ἐξαγωγῆς ἀγαθῶν παραχθέντων ἢ ἐπεξεργασθέντων εἰς τὴν περιοχὴν Shannon, ἢ ἀπὸ ἄλλας ἐργασίας, αἱ ὁποῖαι συμβάλλουν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐν λόγω περιοχῆς, ἀπαλλάσσονται τῆς φορολογίας μέχρι τοῦ Νοεμβρίου τοῦ 1983.

Ἡμικατεργασμένα προϊόντα καὶ λοιπὰ ἀγαθὰ χρησιμοποιούμενα δι' ἐξαγωγὴν ἐτοιμῶν προϊόντων ἀπαλλάσσονται αὐτομάτως τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ. Αἱ ἐξαγωγικαὶ βιομηχανίαι χαίρουν φορολογικῆς ἀπαλλαγῆς καὶ διὰ κατεργασμένα ἀκόμη προϊόντα εἰς ποσότητας ὁμως ἀναλογούσας εἰς τὰς ὑπὸ ἐκάστης πραγματοποιούμενας ἐξαγωγῆς ἐτοιμῶν ἀγαθῶν. Προϊόντα προοριζόμενα δι' ἐπανεξαγωγὴν εἰσάγονται ἀτελῶς.

Εἰς τὴν Ἰρλανδίαν ὑπάρχει μία κρατικὴ ἐταιρεία (Export Promotion Board), ἡ ὁποία ἰδρύθη μὲ σκοπὸν τὴν παροχὴν δωρεᾶν ὑπηρεσιῶν πρὸς τοὺς ἐξαγωγεῖς.

Αἱ ἐξαγωγικαὶ πιστώσεις χορηγοῦνται ἀπὸ τὰς Τραπεζὰς μὲ τὸ σύνθημα ἐπιτόκιον. Οἱ ἐμπορικὸι κίνδυνοι καλύπτονται ἀπὸ τὰς ἀσφαλιστικὰς ἐταιρείας, αἱ ὁποῖαι ἐνεργοῦν ὡς ἀντιπρόσωποι τοῦ κράτους.

5. *Ἄμεσοι ἐπιχορηγήσεις.* Διὰ τὴν κατασκευὴν ἐργοστασίων καὶ τὴν ἀγορὰν μηχανῶν διατίθενται κεφάλαια ἀπὸ τὸ «Γραφεῖον Βιομηχανικῶν Παροχῶν». Εἰς τὰς δυτικὰς περιοχὰς τῆς χώρας αἱ παροχαὶ δύνανται νὰ καλύψουν μέχρι τῶν $\frac{2}{3}$ τοῦ κόστους τοῦ παγίου ἐνεργητικοῦ μιᾶς βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως, ἐνῶ εἰς τὰς ἀνατολικὰς περιοχὰς αἱ παροχαὶ δύνανται νὰ καλύψουν μέχρι τοῦ $\frac{1}{2}$ τοῦ κόστους τοῦ παγίου ἐνεργητικοῦ. Ὅταν ὁμως αἱ παροχαὶ ὑπερβαίνουν τὰ 700.000 δολλάρια, ὑπάρχει ἐν ὄριον μέχρι τοῦ 50% τοῦ παγίου ἐνεργητικοῦ ἢ 2.800 δολλάρια κατὰ ἀπασχολούμενον, ἀναλόγως τοῦ ποῖον ἐκ τῶν δύο εἶναι μικρότερον. Ἄλλαι παροχαὶ χορηγούμεναι πρὸς τὰς βιομηχανίας εἰς ὅλας τὰς περιοχὰς τῆς χώρας δύνανται νὰ καλύψουν ὁλόκληρον ἢ μέρος τοῦ κόστους κατασκευῆς δρόμων, γεφυρῶν, λιμένων, σιδηροδρομικῶν γραμμῶν, οἰκιῶν ἐργατῶν καὶ ἐξόδων προγραμμάτων ἐκπαιδεύσεως προσωπικοῦ καὶ μέχρι τοῦ $\frac{1}{2}$ τοῦ κόστους τῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας, τοῦ κόστους ἐρεῦνης τῆς ἀγορᾶς, τῶν ἀμοιβῶν βιομηχανικῶν συμβούλων ἢ τοῦ κόστους μεταλλευτικῶν ἐρευνῶν. Διὰ νὰ βοηθήσῃ, ἐξ ἄλλου, ἡ κυβέρνησις τὰς ἐπιχειρήσεις νὰ προσαρμοστοῦν πρὸς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ συνεπλήρωσε τὸ σύστημα τῶν ὑφισταμένων βιομηχανικῶν παροχῶν μὲ ἐν «Σχῆμα Χορηγήσεων Ἀναπροσαρμογῆς», συμφώνως πρὸς τὸ ὁπίον, οἰαδήποτε ὑφισταμένη ἐπιχειρήσις προβαί-

νοσα εἰς ἐκσυγχρονισμόν καὶ ἐπανεξοπλισμόν τῶν ἐγκαταστάσεων τῆς ἠδύνατο νὰ ἐπιτύχη ἐπιχορήγησιν ἐξ 25% ἕως 31 Μαρτίου 1965.

6. *Μέτρα πιστωτικῆς πολιτικῆς.* Συνήθως ἡ προσφορὰ χρήματος ἀπὸ ἐξωτερικὰς καὶ ἐσωτερικὰς πηγὰς ὑπερκαλύπτει τὴν ζήτησιν. Δὲν ὑπάρχει ἐπίσημος ἔλεγχος ἐπὶ τῆς χορηγήσεως τῶν πιστώσεων. Ἐταιρεῖαι αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἀνάγκην κεφαλαίων περισσοτέρων ἀπὸ τὰς προαναφερθεῖσας παροχὰς τῶν 700.000 δολλαρίων δύνανται νὰ ἀπευθυνθοῦν εἰς εἰδικὴν κρατικὴν ἔταιρειαν ἰδρυθεῖσαν τὸ 1963 καὶ νὰ ζητήσουν ἀνάλογα δάνεια. Τὰ δάνεια δὲν χορηγοῦνται ἐπὶ ὑποθήκη καὶ ἐξοφλοῦνται κατὰ τὴν βούλησιν τοῦ δανειζομένου. Χορηγοῦνται ἀτόκως ἐπὶ περίοδον 7 ἐτῶν, κατόπιν δὲ μετατρέπονται εἰς ἔντοκα μὲ ἐπιτόκιον καθοριζόμενον διὰ διαπραγματεύσεων. Ἐὰν τὰ καταβαλλόμενα μερίσματα ἀπὸ τὸν ὀφειλέτην ὑπερβαίνουν τὸ 7,5% τοῦ κεφαλαίου, τὸ ἐπιτόκιον τοῦ δανείου αὐξάνει κατὰ 0,5% διὰ κάθε 1%, δι' ἕκαστον ποσοστὸν ἀνώτερον τοῦ 7,5%.

Ἡ Ἐταιρεία Βιομηχανικῆς Πίστεως ἀποτελεῖ πηγὴν μεσοπροθέσεων καὶ μακροπροθέσεων χορηγήσεων. Αὕτη χορηγεῖ δάνεια ἐξοφλητέα μὲ μικρὰς δόσεις διὰ τὴν ἀγορὰν νέων βιομηχανικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ μηχανῶν. Δύνανται ἐπίσης νὰ συμμετέχη εἰς τὸ μετοχικὸν κεφάλαιον τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων. Παρέχει συμβουλὰς πρὸς τοὺς πελάτας τῆς διὰ τὰς ἀνάγκας των εἰς κεφάλαια, διὰ τὴν κατάλληλον διάρθρωσιν τῶν κεφαλαίων καὶ διὰ τοὺς καταλλήλους τρόπους ἀποκτήσεως τούτων. Ἡ Dublin Stock Exchange ἀποτελεῖ ἐπίσης ἀξιόλογον πηγὴν μετοχικοῦ κεφαλαίου ἀπὸ τοῦ 1962 καὶ ἐντεῦθεν. Λόγω τῆς μεγάλης προσφορᾶς χρήματος αἱ ἐπιχειρήσεις δύνανται νὰ ἀποκτήσουν κεφάλαια μὲ χαμηλὸν κόστος.

7. *Μέτρα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως καὶ βιομηχανικαὶ ζῶναι.* Εἰς τὰς ὑπαναπτύκτους περιοχὰς τῆς χώρας δίδονται χρηματικαὶ παροχαὶ καλύπτουσαι ὁλόκληρον τὸ κόστος τῶν κτιρίων, τὰ 50% τοῦ μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ καὶ μέχρις τοῦ 100% τοῦ κόστους ἐκπαιδεύσεως τῶν ἐργατῶν. Αἱ πρῶται ὕλαι αἱ μεταφερόμεναι εἰς τὰ ἐργοστάσια τῆς περιοχῆς τοῦ Shannon ἀπαλλάσσονται τῶν δασμῶν. Εἰς τὰς περιοχὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν, τὸ Foras Tionscal, τὸ ὁποῖον εἶναι κρατικὸς ὄργανισμὸς, δύνανται νὰ ἀναλάβη μέχρι τοῦ 100% τοῦ κόστους ἀγορᾶς καὶ διευθετήσεως τῶν ἑδαφῶν.

Εἰς τὰς προηγουμένας παραγράφους ἐδόθησαν καὶ ἄλλα μέτρα ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἐνίσχυσιν ὠρισμένων περιφερειῶν τῆς χώρας.

8. *Μέτρα προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων.* Ἡ γενικὴ διάθεσις πρὸς τὰς ξένας ἐπενδύσεις εἶναι εὐνοϊκὴ εἰς τὴν Ἴρλανδιαν. Διὰ τὴν ἰδρυσιν ξένης βιομηχανικῆς ἐπιχειρήσεως ἀνηκούσης εἰς ἰδιώτας ἐκτὸς τῆς περιοχῆς τῆς στερλίνας, εἶναι ἀπαραίτητος ἡ προηγουμένη ἔγκρισις ὑπὸ τοῦ

Υπουργείου Οικονομικῶν. Ὄταν χορηγηθῆ ἡ ἄδεια, ὁ ἐπαναπατρισμός τῶν κεφαλαίων, τῶν κερδῶν, τῶν μερισμάτων, τῶν τόκων κλπ. δύναται νὰ πραγματοποιηθῆ ἐλευθέρως. Τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν δύναται νὰ ἐγγυηθῆ τὸ συνεχές δικαίωμα τῆς μεταφορᾶς τούτων. Δὲν ὑπάρχουν περιορισμοὶ διὰ τὴν ἴδρυσιν ξένης βιομηχανίας ἐφ' ὅσον τὸ προϊόν τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ παραχθῆ δὲν παράγεται εἰς τὴν Ἰρλανδίαν ἢ δὲν παράγεται εἰς ἐπαρκεῖς ποσότητες, ἢ ἐφ' ὅσον πρόκειται νὰ ἐξάγονται τὰ 90% , ἢ ἐφ' ὅσον θὰ ἐξάγεται τὸ κύριον μέρος τῆς παραγωγῆς ἀλλὰ τὰ 50% τῶν μετοχῶν εὐρίσκονται εἰς χεῖρας τῶν Ἰρλανδῶν. Ἄδεια λειτουργίας ξένης ἐπιχειρήσεως δὲν χορηγεῖται ὅταν αἱ πωλήσεις εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἀγορὰν δημιουργοῦν κινδύνους εἰς τὴν ἰρλανδικὴν βιομηχανίαν.

Δὲν ὑπάρχουν περιορισμοὶ σχετιζόμενοι μὲ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν ἔθνικότητα τῶν διευθυντῶν καὶ τῶν διαχειριστῶν τῆς ἐπιχειρήσεως.

Οἱ τόκοι ἀπαλλάσσονται ἀπὸ τὴν παρακράτησιν τοῦ φόρου ἐὰν εἰσπράττωνται ἀπὸ κατοίκους τῆς Γερμανίας, Σουηδίας, Ἀγγλίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς.

9. *Παρατηρήσεις.* Ἀπὸ τὰ προηγούμενα στοιχεῖα καὶ πληροφροῦν προκύπτει ὅτι ἡ πολιτικὴ τῶν κινήτρων τόσο εἰς ἕκτασιν ὅσον καὶ εἰς ἔντασιν εἶναι μεγάλη εἰς τὴν Ἰρλανδίαν. Τὰ φορολογικὰ μέτρα, οἱ δασμοί, οἱ ποσοτικοὶ περιορισμοί, αἱ ἐνισχύσεις τῶν ἐξαγωγῶν, αἱ δωρεὰν παροχαὶ καὶ αἱ χρηματικαὶ ἐπιχορηγήσεις, τὰ μέτρα πιστωτικῆς πολιτικῆς, τὰ μέτρα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως καὶ τὰ μέτρα προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων ἀποτελοῦν ἰσχυρὰ κίνητρα προωθήσεως τῆς οικονομικῆς δραστηριότητος τῶν ἰδιωτῶν καὶ ἔντονα μέσα ἐνισχύσεως τῆς ἐπενδυτικῆς πρωτοβουλίας τούτων. Γεννᾶται λοιπὸν τὸ ἐρώτημα ἐὰν καὶ εἰς ποῖαν ἕκτασιν ἡ πολιτικὴ αὕτη συνέβαλεν εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν τῆς προσπάθειας διὰ τὴν οικονομικὴν ἀνάπτυξιν. Ὁ βαθμὸς ἀναπτύξεως τῆς Ἰρλανδίας δὲν εἶναι χαμηλός. Τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα ὑπολογισθὲν βάσει τῆς ἰσοτιμίας τῶν ἀγοραστικῶν δυνάμεων ἀνῆρχετο κατὰ τὸ ἔτος 1964 εἰς 895 δολλάρια. Ὁ βαθμὸς τῆς ἐκβιομηχανίσεως περαιτέρω εἶναι ἱκανοποιητικὸς, δοθέντος ὅτι ἡ συμμετοχὴ τῆς βιομηχανίας εἰς τὴν διάρθρωσιν τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος ἀνῆρχετο εἰς 28% τὸ 1953 καὶ εἰς 32% τὸ 1964. Ἀντίθετος ὑπῆρξεν ἡ τάσις τῆς συμμετοχῆς τῆς γεωργίας, ἡ ὁποία ἐμειώθη ἀπὸ 31% τὸ 1953 εἰς 22% τὸ 1954. Ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τοῦ πραγματικοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος κατὰ τὴν δεκαετίαν 1950-1960 ἦτο χαμηλὸς μόνον ἀνερχόμενος εἰς 1,8%. Κατὰ τὴν περίοδον ὅμως 1960-1964 οὗτος ἀνῆλθεν εἰς 4,2%. Αἱ ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου ἀνῆλθον ἀπὸ 16% τῆς ἀκαθαρίστου ἐθνικῆς δαπάνης τὸ 1953 εἰς 19% τὸ 1964. Αἱ ἐπενδύσεις εἰς τὴν βιομηχανίαν, αἱ ὁποῖαι πραγματοποιοῦνται κατὰ βάση ἀπὸ ἰδιώτας ἐπενδυτὰς, ἐκφραζόμεναι εἰς ποσοστὸν ἐπὶ τῶν συνολο-

λικών επενδύσεων παγίου κεφαλαίου, ανήλθον από 14,2% το 1953 εις 19,9% το 1964. Τήν αὐτήν τάσιν ἠκολούθησεν ἡ ἀποταμίευσις τῶν ἐταιρειῶν δοθέντος ὅτι τὸ ὕψος τῆς χρηματοδοτήσεως τῶν επενδύσεων, ἐκπεφρασμένον εἰς ποσοστὸν τῆς συνολικῆς ἀποταμιεύσεως ἀνῆλθεν ἀπὸ 23% το 1953 εἰς 28% το 1964. Τέλος, ἡ διάρθρωσις τῶν επενδύσεων κατὰ κατηγορίαν ἀγοραστοῦ καὶ ἡ τάσις τῆς συμμετοχῆς ἐκάστης κατηγορίας ἐπιβεβαιοῦν τὰς προηγουμένας παρατηρήσεις. Οὕτως, ἡ συμμετοχὴ τῶν δημοσίων επενδύσεων ἐμειώθη ἀπὸ 28,5% το 1953 εἰς 21% το 1964, ἐνῶ ἡ συμμετοχὴ τῶν ιδιωτικῶν ηὔξηθη ἀπὸ 71,5% εἰς 79%. Σημειοῦται, τέλος, ὅτι ἡ βιομηχανικὴ παραγωγή ηὔξηθη ἀπὸ 100 το 1958 εἰς 159 το 1965. Ὅλαι συνεπῶς αἱ κατηγορίαι τῶν στοιχείων τὰς ὁποίας χρησιμοποιοῦμεν ὡς ἐνδείξεις διὰ τὴν διαπίστωσιν τῆς ἀποτελεσματικότητος τῆς πολιτικῆς τῶν κινήτρων ὑποδηλοῦν ὅτι αὕτη εἶχεν εὐνοϊκὰς ἐπιδράσεις ἐπὶ τῆς ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος τῶν ιδιωτῶν καὶ τῆς προσπάθειας διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν. Βεβαίως δὲν δύναμεθα νὰ γνωρίζωμεν ἐὰν αἱ θυσίαι τῶν δημοσίων ἀρχῶν διὰ τῆς παροχῆς τῶν κινήτρων εἶναι μικρότεραι ἢ μεγαλύτεραι ἀπὸ τὸ ἐπιτευχθὲν ἀποτέλεσμα. Δὲν γνωρίζομεν περαιτέρω εἰς ποίαν ἔκτασιν συνέβαλεν ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἡ πολιτικὴ τῶν κινήτρων καὶ εἰς ποίαν οἱ ἄλλοι παράγοντες ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐξαρτᾶται καὶ ἐπηρεάζεται τὸ ἐπίπεδον καὶ ὁ ρυθμὸς μεταβολῆς τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως γενικῶς καὶ τῆς ἐπιχειρηματικῆς ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος εἰδικώτερον. Αἱ ἐνδείξεις ὁμως τὰς ὁποίας χρησιμοποιοῦμεν ὑποδηλοῦν ὅτι ἡ πολιτικὴ τῶν κινήτρων εἰς τὴν Ἰρλανδίαν εἶχεν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα. Θὰ πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ Ἰρλανδία ἀπὸ τοῦ 1958 καὶ ἐντεῦθεν ἐφαρμόζει προγραμματισμὸν γαλλικοῦ τύπου. Ἡ ἀκολουθηθεῖσα πολιτικὴ κινήτρων εἶχεν ἐνταχθῆ ὡς μέσον ἐπιτεύξεως τῶν σκοπῶν τοῦ προγράμματος ἐντὸς ἐνὸς συστήματος συντονισμένων ἐνεργειῶν εἰς οἰκονομίαν λειτουργοῦσαν ὑπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ. Πρὸς τὰς διαπιστωθείσας ἐπιτεύξεις τῆς ἰρλανδικῆς οἰκονομίας συμφωνεῖ καὶ μία ἔρευνα γενομένη εἰδικῶς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον⁽¹⁾. Ἐκ τῶν ἀπαντήσεων ἐρωτηματολογίου ὑποβληθέντος εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις, προκύπτει ὅτι, χωρὶς τὰς κυβερνητικὰς ἐπιχορηγήσεις, ἡ βιομηχανικὴ ἐπένδυσις, αἱ ἐξαγωγαὶ καὶ ἡ ἀπασχόλησις θὰ ἦσαν πολὺ κατώτεραι τῶν ἐπιτευχθέντων ἐπιπέδων κατὰ τὴν περίοδον 1960-66 καὶ ἡ ἰρλανδικὴ οἰκονομία θὰ εἶχε στερηθῆ τῶν προϋποθέσεων διὰ συνεχῆ οἰκονομικὴν μεγέθυνσιν⁽²⁾.

1) Loraine Donaldson, Development Planning in Ireland, New York, London: 1966.

2) Loraine Donaldson, ἐνθ. ἄνωτ., σελ. 140.

ιστ) 'Ισπανία

Ο πληθυσμός τῆς 'Ισπανίας ἀνέρχεται εἰς 32 ἑκατομ. κατοίκους περὶπου. Τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα κατὰ τὸ ἔτος 1964 ὑπελογίζετο εἰς 549 δολλάρια. Τὸ ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον εἶναι παθητικὸν μὲ μεγάλην ὑπεροχὴν τῶν εἰσαγωγῶν ἔναντι τῶν ἐξαγωγῶν. Ὑπάρχει αὐξανομένη τάσις πρὸς εὐνοϊκὴν διάθεσιν ἔναντι τῆς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως. Εἰς τὴν 'Ισπανίαν ὑφίσταται πρόγραμμα σταθεροποιήσεως καὶ ἐκσυγχρονισμοῦ τῆς ἰσπανικῆς οἰκονομίας. Τὸ πρόγραμμα τοῦτο προβλέπει αὐξήσιν τῶν ἐπενδύσεων κατὰ 9^ο /₁₀₀ ἑτησίως. Τὸ πρόγραμμα ἔχει ἑνδεικτικὸν χαρακτῆρα πρὸς τὸν ἰδιωτικὸν τομέα, ὑποχρεωτικὸν ὅμως πρὸς τὸν δημόσιον. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν τελευταίων ἐτῶν ἐσημειώθη εἰς βαθμιαῖος περιορισμὸς τῶν κρατικῶν παρεμβάσεων διὰ τὸν ἔλεγχον τῶν τιμῶν, τῶν ἐπενδύσεων, τῆς ἀπασχολήσεως, τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου, τῆς παραγωγῆς, διὰ τὸν περιορισμὸν πολλῶν διοικητικῶν ἀρμοδιοτήτων κλπ. Ἡ κυβέρνησις ἀσκεῖ ἔλεγχον ὠρισμένων δραστηριοτήτων. Ἐκτὸς τούτου τὸ Ἔθνικὸν Ἴδρυμα Βιομηχανίας, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ αὐτόνομον κυβερνητικὸν ὄργανισμὸν ἔχει ἐπενδύσει μεγάλα ποσὰ εἰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις (ἠλεκτρικὴ ἐνέργεια, μεταλλεῖα, σίδηρος καὶ χάλυψ, ἀγροτικαὶ βιομηχανία, λιπάσματα κλπ.). Πολλὰ ἐπιχειρήσεις ἀναλαμβάνονται ἀπὸ κοινοῦ μὲ τοὺς ξένους ἐπιχειρηματίας. Ἐμφασις δίδεται εἰς τὴν διεύρυνσιν τῆς δραστηριότητος τῆς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως μὲ ἀντίστοιχον περιορισμὸν τῶν ἀρμοδιοτήτων τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος Βιομηχανίας. Ὑπάρχει νόμος περιοριστικὸς τῶν μονοπωλιακῶν τάσεων, χωρὶς βεβαίως νὰ ἀποκλείη τὴν δημιουργίαν μεγαλυτέρων καὶ οἰκονομικωτέρων μονάδων παραγωγῆς.

Τὰ παρεχόμενα κίνητρα εἶναι τὰ ἑξῆς :

1. *Φορολογικὰ κίνητρα.* Συμφώνως πρὸς πρόσφατον ἀναδιάρθρωσιν τῆς ἰσπανικῆς φορολογικῆς νομοθεσίας, τὰ θεσπισθέντα φορολογικὰ κίνητρα ἀποσκοποῦν εἰς τὴν κινητοποίησιν τῶν ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν ἐπιδιώξεων τοῦ προγράμματος ἀναπτύξεως τῆς Ἰσπανίας. Ὁ φόρος ἀνωνύμων ἑταιρειῶν ἀνέρχεται εἰς 34^ο /₁₀₀ τῶν συνολικῶν κερδῶν. Ὅταν ὅμως μία ἰδιωτικὴ ἐπιχείρησις συνεργάζεται μετὰ τοῦ κράτους (Joint Action) διὰ τὴν αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς, διὰ τὴν ποιοτικὴν βελτίωσιν τῶν προϊόντων, διὰ τὴν προώθησιν τῶν ἐξαγωγῶν καὶ μείωσιν τοῦ κόστους, τυγχάνει ὅλως ἰδιαιτέρας μεταχειρίσεως. Οὕτως, ἀπαλλάσσεται τοῦ μεγαλυτέρου ποσοστοῦ τῶν φόρων. Ἡ ἀπαλλαγὴ αὕτη πολλακίς δύναται νὰ φθάσῃ εἰς τὰ 95^ο /₁₀₀ τοῦ καταβλητέου φόρου. Παρομοία ἀπαλλαγὴ ἰσχύει καὶ κατὰ τὴν ἴδρυσιν μιᾶς βιομηχανίας, τὴν εἰσφορὰν νέου κεφαλαίου, τὴν σύναψιν δανείου καὶ τὴν διάθεσιν κεφαλαίου τῆς ἑταιρείας διὰ τὴν ἀγορὰν κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν. Τὸ ὡς ἄνω 95^ο /₁₀₀ ἐφαρμόζουσι καὶ αἱ τοπικαὶ ἀρχαί, προκειμένου νὰ ἐπιβάλλουσι

τοπικούς φόρους κατά την ίδρυσιν μιᾶς νέας ἐπιχειρήσεως ἢ ἐπεκτάσεως μιᾶς παλαιᾶς.

Ἐὰν ἡ ὠφέλιμος ζωὴ τοῦ παγίου ἐνεργητικοῦ εἶναι μικροτέρα τῶν 5 ἐτῶν δύναται νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἐπιταχυνομένης μεθόδου ἀποσβέσεως. Τὸ ποσοστὸν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δύναται νὰ ἀνέλθῃ εἰς 40% ἐτησίως ἢ εἰς διπλάσιον τοῦ κανονικοῦ. Ἀπὸ τοῦ 1961 ἐπιτρέπεται ἡ ἐπανεκτίμησις τῶν στοιχείων τοῦ παγίου ἐνεργητικοῦ.

Τὰ κέρδη ἐξ ὑπερτιμήσεως τοῦ κεφαλαιουχικοῦ ἐξοπλισμοῦ δὲν φορολογοῦνται, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ συγχωνεύσεως ἐπιχειρήσεων εὐνοοῦσης τὴν οἰκονομίαν τῆς χώρας.

Τὸ 20% τῶν προσωπικῶν εἰσοδημάτων ἀπαλλάσσεται τοῦ φόρου ὅταν διατίθεται διὰ τὴν ἀγορὰν κρατικῶν ὁμολογιῶν καὶ μετοχῶν ὠρισμένων ἀνωνύμων ἐταιρειῶν.

Αἱ ζημίαι μιᾶς ἐπιχειρήσεως δύναται νὰ μεταφερθοῦν εἰς τὰς 5 ἐπομένους χρήσεις.

Τὰ 90% τοῦ ποσοῦ τοῦ δαπανηθέντος διὰ τὴν στέγασιν τῶν ἐργατῶν ἢ δαπανηθέντος διὰ τὴν ἀγορὰν μετοχῶν τοῦ «Ἐθνικοῦ Οἰκιστικοῦ Ἰνστιτούτου», δύναται νὰ ἀφαιρεθοῦν ἐκ τοῦ φορολογητέου εἰσοδήματος.

Αἱ Ἐταιρεῖαι δύναται νὰ ἀπαλλαγοῦν τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ἀδιανεμήτων κερδῶν κατὰ 50% διὰ ποσὰ διατιθέμενα πρὸς ἀγορὰν κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν. Ἡ πληρωμὴ φόρων διὰ μερίσματα καὶ τόκους δύναται νὰ ἀναβληθῇ δι' ὠρισμένον τακτὸν χρόνον.

Ἡ δημιουργουμένη ὑπεραξία τοῦ κεφαλαίου φορολογεῖται ὡς κανονικὸν εἰσόδημα. Ἐὰν ὁμως αὕτη διατεθῇ δι' ἐπένδυσιν κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν, ἀπαλλάσσεται τῆς φορολογίας.

Εἰδικαὶ φορολογικαὶ ἀπαλλαγαὶ χορηγοῦνται εἰς περιπτώσεις συγχωνεύσεως ἐταιρειῶν καὶ δημιουργίας μεγαλυτέρων καὶ περισσοτέρων παραγωγικῶν μονάδων.

2. **Δασμοί.** Γενικῶς τὸ σύστημα τῶν δασμῶν εἰς τὴν Ἰσπανίαν εἶναι προστατευτικὸν ὕπάρχει ἡ τάσις προσωρινῆς περιστολῆς τούτων, εἰς περιπτώσιν εἰσαγωγῆς κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν ἢ ἄλλων στοιχείων χρησίμων διὰ τὴν παραγωγὴν. Ἀφ' ἑτέρου ὅταν μία νεοἰδρυθεῖσα βιομηχανία ἔχει ἀνάγκην προστασίας, προστατεύεται μὲ ὑψηλὸν δασμολόγιον. Ἐὰν εἰς ἐπιχειρηματίας πρόκειται νὰ κάμῃ ἐπενδύσεις εἰς βιομηχανικὰς ζῶνας ἢ εἰς ἐπιχειρήσεις «ἐθνικοῦ ἐνδιαφέροντος», ἀπαλλάσσεται ἕως καὶ τὸ 95% τῶν εἰσαγωγικῶν δασμῶν, προκειμένου περὶ εἰσαγωγῆς κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν. Ἐπίσης ἀπαλλάσσεται τῶν δασμῶν κατὰ 95%, ὅταν εἰσάγῃ πρῶτας ὕλας, μὴ ὑπαρχούσας εἰς Ἰσπανίαν. Τελευταίως ἐφαρμόζεται ὁ θεσμὸς τῶν δασμῶν ἀντιντάμπικ.

3. **Ἐνίσχυσις ἐξαγωγῶν.** Αἱ ἐπιχειρήσεις αἱ ὅποια ἐξάγουν πλέον τοῦ 50%

τοῦ προϊόντος των ἔχουν ηὔξημένον συντελεστὴν ἀποσβέσεως ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλας ἐπιχειρήσεις.

Ἐπιχειρήσεις παράγουσαι ἐξαγωγήματα ἀγαθὰ, εἰς ὠρισμένους κλάδους, δύναται νὰ σχηματίσουν ἀφορολόγητα ἀποθεματικά διὰ χρόνον 2 ἐτῶν, μὲ τὴν προοπτικὴν ὅπως τὰ ἐπενδύσουν εἰς κεφαλαιουχικά ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα θὰ παράγουν ἐξαγωγήματα προϊόντα.

Δασμοὶ ἐπιβαλλόμενοι κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν πρώτων ὑλῶν ἐπιστρέφονται κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν τῶν ἤδη ἐτοιμῶν προϊόντων.

Ὁ προκαταβληθεὶς φόρος κύκλου ἐργασιῶν διὰ τὰς ἐξαγωγὰς δύναται νὰ ἐπιστραφῇ.

Οἱ ἐξαγωγεῖς πολλάκις ἀπαλλάσσονται ἐνὸς σημαντικοῦ μέρους τῶν φόρων, προκειμένου νὰ σχηματίσουν ἀποθεματικά, τὰ ὁποῖα προβλέπεται νὰ ἐπενδυθοῦν εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου δημιουργεῖται πρόοδος εἰς τὰς ἐπαφὰς καὶ συναλλαγὰς μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ὑπάρχουν τρεῖς ἐλεύθεροι ζῶναι (Vigo Cadiz καὶ Barcelona). Τὰ ἀγαθὰ δύναται νὰ παραμείνουν εἰς τὰς ζῶνας αὐτὰς ἕως 6 ἔτη, δύναται νὰ ἐπανασυσκευασθοῦν, νὰ διαβαθμισθοῦν κατὰ κατηγορίας καὶ ποιότητος. Ἐπίσης ὑπάρχουν τεράστια ἀποθήκαι ἐλεύθεραι δασμῶν, ἔνθα τὰ ἀγαθὰ δύναται νὰ ἐπανασυσκευασθοῦν, ἀναμιχθοῦν καὶ συναρμολογηθοῦν.

Ἐν σύστημα κάρτας ἐξαγωγέως (exporters cards) παρέχει πολλὰ κίνητρα καὶ προνομιακὰ χρηματοδοτήσεις εἰς τοὺς ἐξαγωγεῖς, οἱ ὁποῖοι ἐπιτυγχάνουν ἐν ὠρισμένον κύκλον ἐξαγωγῶν.

Οἱ ἐξαγωγεῖς διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῶν ἐξαγωγῶν λαμβάνουν πιστώσεις. Τὸ ποσὸν τὸν πιστώσεων δύναται νὰ καλύπτῃ τὸ 80% τῆς ἀξίας τῶν ἐξαγομένων προϊόντων ἢ τὸ 20% τῆς ἀξίας τῶν ἐξαγωγῶν τοῦ προηγουμένου ἔτους. Ἐπίσης προκειμένου διὰ τὴν ἐξαγωγὴν κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν οἱ ἐξαγωγεῖς δύναται νὰ λαμβάνουν πιστώσεις διαρκείας 5 ἐτῶν μὲ 5% ἐπιτόκιον πλέον προμηθείας 1%.

Τὰ ἐξαγόμενα ἀγαθὰ ἀσφαλιζοῦνται ἐναντι διαφόρων κινδύνων, τὰ δὲ ἐκδιδόμενα ἀσφαλιστήρια συμβόλαια συνήθως καλύπτουν τὸ 80% ἢ καὶ τὸ 100% τῆς ἀξίας τῶν ἐμπορευμάτων.

4. *Ἄμεσοι ἐπιχορηγήσεις.* Τὸ πλέον ἐλκυστικὸν κίνητρον διὰ τὰς βιομηχανίας εἶναι αἱ χρηματικαὶ χορηγήσεις. Μία βιομηχανία ἢ ὁποῖα ἐπιθυμεῖ νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν δραστηριότητά της δύναται νὰ χρηματοδοτηθῇ κατὰ 20% τοῦ κόστους τῶν νέων ἐγκαταστάσεων. Ἐπίσης μία νεοἰδρυθεῖσα βιομηχανία εἰς τοὺς «πόλους ἀναπτύξεως» χρηματοδοτεῖται κατὰ τὸ 10% τῶν δαπανῶν ἰδρύσεως.

Διὰ τὴν προσέλκυσιν ἐπενδύσεων εἰς τὰς περιφερείας ἔχει δημιουργηθῆ εἰς αὐτόνομος ὄργανισμός, «Ἐθνικὸν Ἰνστιτοῦτον Βιομηχανίας», ὁ ὁποῖος ἐπενδύει εἰς τὰς ἤδη ὑπαρχούσας ἐπιχειρήσεις. Σκοπὸς τοῦ

Ὄργανισμοῦ εἶναι ἡ ἐνίσχυσις τῶν ἐπιχειρήσεων. Αἱ ἐπιχειρήσεις αἱ χρηματοδοτούμεναι παρὰ τοῦ ὡς ἄνω Ἰνστιτούτου, τυγχάνουν μιᾶς φορολογικῆς ἀπαλλαγῆς κατὰ 50^ο /_ο, λαμβάνουν εὐχερέστερον ἀδείας ἰδρύσεως καὶ ἐπεκτάσεως, ἐν συνεχείᾳ δὲ λαμβάνουν εὐρείας χρηματοδοτήσεις, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐκ κουδυλίων τοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκ τῶν Τραπεζῶν. Διὰ τοῦ νόμου «περὶ Προγράμματος Ἀναπτύξεως» αἱ ἀρμοδιότητες αὗται τοῦ ὄργανισμοῦ τείνουν νὰ περιορισθοῦν καὶ προωθεῖται ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία καὶ ἡ ἐλευθέρη ἰδιωτικὴ ἐπιχειρήσις.

5. *Πολιτικὴ Ἐπιτοκίων. Μέτρα πιστωτικῆς πολιτικῆς.* Ἡ κρατικὴ πιστωτικὴ πολιτικὴ φροντίζει διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν ἐξασφαλίζουσα τὰς ἀναγκαίουσας πιστώσεις. Αἱ συνήθεις πιστώσεις εἶναι διαρκείας 18 μηνῶν ἢ τριῶν ἐτῶν. Δάνεια χορηγοῦνται εἰς Ἀνωμότους Ἐταιρεῖας δυνάμενα νὰ καλύψουν μέχρι τοῦ 50^ο /_ο τῶν κεφαλαίων ἂν πλέον τῶν 25^ο /_ο τῶν φορέων τῶν κεφαλαίων εἶναι ἀλλοδαποί. Ἡ χρηματοδότησις τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ἡ διενέργεια συναλλαγῶν γίνεται συνήθως διὰ πέντε τραπεζῶν.

Μακροπρόθεσμα δάνεια δύνανται νὰ χορηγηθοῦν διὰ 2-20 ἔτη μὲ ἐπιτόκιον 5,5^ο /_ο πλέον 0,6^ο /_ο προμηθείας ἐτησίως καὶ διὰ ποσὸν ἴσον μὲ τὸ 40^ο /_ο τῆς ἀξίας τῶν στοιχείων τοῦ ἐνεργητικοῦ. Μεσοπρόθεσμα δάνεια χορηγοῦνται διὰ 5 ἔτη μὲ ἐπιτόκιον 5⁷/₈^ο /_ο διὰ ποσὸν ἴσον μὲ τὸ 40^ο /_ο τῆς ἀξίας τῶν ἐγκαταστάσεων.

6. *Μέτρα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως καὶ βιομηχανικαὶ ζῶναι.* Ἡ χώρα ἔχει διαιρεθῆ εἰς 7 «πόλους ἀναπτύξεως». Εἰς τοὺς δύο πρώτους πόλους προγραμματίζεται ἡ τόνωσις τῆς βιομηχανίας, ἡ ὁποία εὕρισκεται εἰς νηπιώδη κατάστασιν, ἐνῶ εἰς τοὺς 5 ἐπομένους λαμβάνεται μέριμνα ὅπως μετατραποῦν εἰς βιομηχανικὰς ζῶνας αἱ ὑπάρχουσαι ἀγροτικά περιοχαὶ καὶ νὰ ἀποφευχθῆ ἡ παρατηρουμένη μετανάστευσις. Πρὸς τοῦτο γίνονται εὐρεῖαι ἐπενδύσεις καὶ παρέχονται ἀδείαι διὰ νέας ἐγκαταστάσεις. Ἐν νεώτερον πρόγραμμα κινήτρων παρέχει πολλὰς ἐπιπτώσεις καὶ φορολογικὰς ἀπαλλαγὰς μέχρι 50^ο /_ο διὰ 15-20 ἔτη εἰς ὠρισμένους βιομηχανικοὺς κλάδους ἢ ὠρισμένας γεωγραφικὰς περιοχὰς, χαρακτηριζόμενας ὡς ἐπιχειρήσεις «ἐθνικοῦ ἐνδιαφέροντος». Αἱ ὡς ἄνω ἐπιχειρήσεις καὶ περιοχαὶ καθορίζονται ἀπὸ τὰ Ὑπουργεῖα Βιομηχανίας καὶ Γεωργίας καὶ οἷοσδήποτε ἐνδιαφερόμενος δύνανται νὰ λάβῃ πληροφορίας σχετικῶς μὲ τὴν ὑπαρξιν κινήτρων. Αἱ εὐνοϊκαὶ μεταχειρίσεις παρέχονται συνήθως διὰ 5 ἔτη, δυνάμεναι πολλάκις νὰ διαρκέσουν καὶ 10 ἔτη.

Εἰς τὰ χαρακτηριζόμενα ὡς παραγωγικὰ κέντρα καὶ ὡς βιομηχανικὰ περιοχαὶ, περιστέλλεται κατὰ 80^ο /_ο ὁ φόρος ἐπὶ τῆς ἀστικῆς περιουσίας καὶ ἐπὶ τῆς μεταβιβάσεως τῶν τόκων.

Εἰς τὰς ὡς ἄνω περιοχὰς αἱ τοπικαὶ ἀρχαὶ παρέχουν γαίας εἰς χαμηλὰς τιμὰς προκειμένου νὰ ἰδρυθοῦν νέαι βιομηχαναίαι.

Ἐνίοτε ἐπιδοτοῦνται τὰ ἐπιτόκια κατὰ 2,5% δι' ἰδιωτικά δάνεια καὶ διὰ μίαν περίοδον 5 ἐτῶν.

Αἱ αὐταὶ βιομηχανίαι δύνανται νὰ ζητήσουν δάνεια ἀπὸ διάφορα πιστωτικά ἰδρύματα, διὰ ποσὸν ἴσον μὲ τὸ 70% τῶν νέων ἐγκαταστάσεων.

7. *Μέτρα προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων.* Τὸ γενικὸν κλίμα πρὸς τὰς ξένας ἐπενδύσεις εἶναι εὐνοϊκόν. Ὁ τύπος, ἡ κοινὴ γνώμη, καὶ οἱ ἰδιῶται ἐπιχειρηματῆαι δεικνύουσιν αὐξανομένην θετικὴν διάθεσιν πρὸς τὰ ξένα κεφάλαια. Ὑπάρχει ἐλευθερία εἰσαγωγῆς ξένων κεφαλαίων. Εἰς πολλὰς νεοἰδρυομένας ἐπιχειρήσεις οἱ ἄλλοδαποὶ δύνανται νὰ ἔχουν τὴν πλειοψηφίαν τῶν μετοχῶν ἀκόμη καὶ τὰ 100% εἰς ὠρισμένας βιομηχανίας.

Διὰ τὴν χορήγησιν βιομηχανικῆς ἀδείας ὑπάρχουν τρεῖς κατηγορίαι ἐπιχειρήσεων. Εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν ὑπάγονται ἐπιχειρήσεις διὰ τὰς ὁποίας ἀπαιτεῖται εἰδικὴ ἄδεια δι' ἐκάστην συγκεκριμένην περίπτωση (μεταλλεῖα, ὑδρογονάνθρακες, πετρελαιοειδῆ). Διὰ τὴν δευτέραν κατηγορίαν ἡ ἄδεια χορηγεῖται αὐτομάτως ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι πληροῦνται ὠρισμένοι τεχνικαὶ προδιαγραφαὶ (κλωστοῦφαντουργία, μηχαναὶ, αὐτοκίνητα κλπ.). Διὰ τὴν τρίτην κατηγορίαν ἡ ἄδεια χορηγεῖται αὐτομάτως.

Ἡ ἐξαγωγή τῶν κερδῶν τῶν ἀποκτηθέντων παρὰ ξένων ἑταιρειῶν εἶναι ἐλευθέρη ἀφοῦ κρατηθοῦν τὰ νόμιμα ἀποθεματικά.

Ἡ παλιννόστησις τῶν ξένων κεφαλαίων εἶναι δυνατὴ, δι' ἐπενδύσεις αἱ ὁποῖαι ἔγιναν ἀπὸ τὸ 1959 καὶ ἐντεῦθεν.

8. *Παρατηρήσεις.* Ἐκ τῶν προηγουμένων στοιχείων συνάγεται ὅτι ἐφαρμόζεται σχετικῶς εὐρεῖα πολιτικὴ κινήτρων. Αἱ φορολογικαὶ ἀνταλλαγαὶ εἶναι ἀξιόλογοι, τὸ προστατευτικὸν σύστημα τῶν δασμῶν ἐνεργεῖ κατὰ δύο τρόπους, ἤτοι ὡς ἀπαγορευτικὸν ὄπλον εἰσαγωγῆς προϊόντων παραγομένων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ὡς διευκολυντικὸν μέτρον τῆς εἰσαγωγῆς πρώτων ὑλῶν καὶ κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν. Ἀξιόλογα περαιτέρω εἶναι τὰ μέτρα προωθήσεως ἐξαγωγῶν, αἱ διάφοροι ἐπιχορηγήσεις καὶ τὰ μέτρα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως. Αἱ παρεχόμεναι εὐνοιαὶ διὰ τὴν προσέλκυσιν ξένων κεφαλαίων δὲν εἶναι μεγάλαι.

Δύνανται νὰ λεχθῆ ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ξένων ἐπιχειρήσεων ἐστράφη ἔντονον πρὸς ἐπένδυσιν εἰς ἰσπανικὰς ἐγκαταστάσεις, δοθέντος ὅτι ὑπάρχουν ἄφθονοι εὐκαιρίαι διὰ τὰ ξένα κεφάλαια. Ἰδιαιτέρως φαίνεται νὰ ἐπέτυχεν ὁ θεσμὸς τῶν ἐλευθέρων ζωνῶν, δοθέντος ὅτι ἔχει πραγματοποιηθῆ ἡ ἐγκατάστασις πολλῶν ἐργοστασίων συναρμολογήσεως εἰς τὰς ζώνας αὐτάς, ὅπως ἡ ἐταιρεία Citroen εἰς τὴν ζώνην Vigo, ἡ Lancia εἰς τὴν ζώνην τῆς Barcelona κ.ο.κ.

Οἱ διάφοροι δείκται τοὺς ὁποίους χρησιμοποιοῦμεν διὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἐνδεικτικῶν συμπερασμάτων παρουσιάζουν θετικὴν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον συσχέτισιν, ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀποτελεσματικότητά

των κινήτρων. Βεβαίως τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα εἶναι χαμηλόν, ἀνε-
 θὸν κατὰ τὸ ἔτος 1964 εἰς 549 δολλάρια. Ὁ ρυθμὸς ὅμως αὐξήσεως τοῦ
 ἀκαθαρίστου ἐγγωρίου προϊόντος κατὰ τὴν περίοδον 1950 - 1960 ὑπερ-
 ἔβαινε τὸ 5,5% καὶ κατὰ τὴν περίοδον 1960 - 1964 οὕτως ἀνήρχετο
 εἰς 9,6%. Ὡρισμένη πρόοδος προκύπτει ἀπὸ τὴν διάρθρωσιν τοῦ ἀκα-
 θαρίστου ἐγγωρίου προϊόντος πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἐκβιομηχανί-
 σεως. Οὕτως, ἐνῶ ἡ συμμετοχὴ τῆς γεωργίας ἐμειώθη ἀπὸ 26% τὸ
 1954 εἰς 21% τὸ 1964, ἡ συμμετοχὴ τῆς βιομηχανίας ηὐξήθη κατὰ τὴν
 ἴδιαν αὐτὴν περίοδον ἀπὸ 27% εἰς 30%. Τὸ ποσοστὸν, ἐξ ἄλλου, τῶν
 ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου ἐπὶ τῆς ἀκαθαρίστου ἐθνικῆς δαπάνης
 ηὐξήθη ἀπὸ 17% τὸ 1954 εἰς 24% τὸ 1964. Ἀντίθετος εἶναι ἡ ἔνδει-
 ξις τὴν ὁποίαν μᾶς παρέχει ὁ δείκτης τῆς χρηματοδοτήσεως τῶν ἐπεν-
 δύσεων. Οὕτως, ἐνῶ ἡ ἀποταμίευσις τῶν ἔταιρειῶν ἐκπεφρασμένη εἰς πο-
 σοστὸν ἐπὶ τῆς συνολικῆς ἀποταμιεύσεως ἀνήρχετο εἰς 47% τὸ 1954,
 κατὰ τὸ 1964 ἐμειώθη εἰς 30%. Ἀνεξαρτήτως πάντως τοῦ ἀρνητικοῦ
 αὐτοῦ στοιχείου δύναται νὰ λεχθῆ ὅτι ἡ πολιτικὴ τῶν κινήτρων εἰς
 τὴν Ἰσπανίαν εἶχεν ὠρισμένην εὐνοϊκὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς πορείας τῆς
 οἰκονομίας, χωρὶς αὐτὸ νὰ σημαίνῃ ὅτι αἱ διαπιστωθεῖσαι ἐπιτεύξεις
 ὀφείλονται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τὴν πολιτικὴν τῶν κινήτρων.

ις) Σουηδία

Ὁ πληθυσμὸς τῆς Σουηδίας ἀνέρχεται εἰς 7,8 ἑκατομ. κατοίκους.
 Τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα εἰς τὸν κόσμον. Τὸ
 ἰσοζύγιον πληρωμῶν σπανίως παρουσιάζει παθητικότητα, οἱ ἐργατι-
 κοὶ μισθοὶ εἶναι εἰς ὑψηλότερον εἰς τὴν Εὐρώπην, οἱ δὲ προστατευτικοὶ
 δασμοὶ εἶναι ἀπὸ τοὺς χαμηλοτέρους εἰς τὸν κόσμον.

Ἡ σουηδικὴ οἰκονομία ἔχει τὰ χαρακτηριστικὰ μικτῆς οἰκονομίας
 μὲ σαφῆ ὑπεροχὴν τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως, τοῦ ὁποιοῦ ἡ συμβολὴ εἰς τὴν
 δημιουργίαν ἀκαθαρίστου ἐθνικοῦ προϊόντος ἀνέρχεται εἰς 90—95%. Ἡ
 Κυβέρνησις κατέχει τοὺς σιδηροδρόμους, τὰς ἀεροπορικὰς γραμμάς, τὰς
 λεωφορειακὰς συγκοινωνίας, τὰς ἐπικοινωνίας, τὴν ἠλεκτρικὴν ἐνέργειαν,
 τὰ μεταλλεῖα σιδήρου, τὰ χαλυβουργεῖα κλπ. Ἐνῶ ὅμως ἡ οἰκονομικὴ
 δραστηριότης καλύπτεται κατὰ μέγα μέρος ἀπὸ τὴν ἰδιωτικὴν πρωτο-
 βουλίαν, ἡ πολιτικὴ τῶν κινήτρων εἶναι περιορισμένη, ὡς ἐμφάνεται
 ἀπὸ τὴν κατωτέρω σύντομον ἐπισκόπησιν.

1. *Φορολογικὰ κίνητρα.* Τὰ 40% τῶν κερδῶν μιᾶς βιομηχανίας δύναται
 νὰ ἀπαλλαγοῦν τοῦ φόρου εἰσοδήματος, προκειμένου νὰ σχηματισθῆ
 ἐπενδυτικὸν κεφάλαιον. Ἀπὸ τὸ κεφάλαιον αὐτὸ τὸ 46% πρέπει νὰ
 κατατεθῆ εἰς τὴν Τράπεζαν ἔναντι τῶν κινδύνων καὶ τὸ ὑπόλοιπον νὰ
 διατεθῆ κατὰ τὴν κρίσιν τῆς ἐπιχειρήσεως. Ὁ ἐπενδύων ἐπιτυγχάνει
 ἐπὶ πλέον μίαν φορολογικὴν ἀπαλλαγὴν 10% ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῶν ἐπεν-

δύσεων. Ὁ φόρος ἐπὶ τῶν μερισμάτων τῶν μετοχῶν τῶν ἑταιρειῶν τῶν ἐκδιδομένων ἀπὸ τὸ 1961-66 δύναται νὰ μὴ ἐπιβληθῆ διὰ 6 ἔτη ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῶν μετοχῶν. Αἱ ζημίαι δύνανται νὰ μεταφερθοῦν εἰς 6 ἐπόμενα ἔτη.

Αἱ ἀποσβέσεις ὑπολογίζονται εἰς 20% ἐτησίως ἐπὶ τῆς τιμῆς ἀγορᾶς ἢ εἰς 30% ἐτησίως ἐπὶ τῆς τρεχούσης τιμῆς. Κεφαλαιουχικὰ ἀγαθὰ τῶν ὁποίων ὁ χρόνος λειτουργίας εἶναι 3 ἔτη ἢ ὀλιγώτερος δύνανται νὰ ἀποσβεσθοῦν κατὰ τὸ ἔτος τῆς ἀγορᾶς.

Μία εἰδικὴ συμπληρωματικὴ μείωσις, ἀποσκοποῦσα εἰς τὴν κέντρι-σιν τῶν ἐπενδύσεων εἰς κεφαλαιουχικὸν ἐξοπλισμὸν παρεχωρήθη τὸ ἔτος 1964. Τὸ ποσοστὸν ἀνέρχεται εἰς 10%.

Ἐπιτρέπεται ἡ δημιουργία ἀποθεματικῶν μέχρι τοῦ 40% τῶν φορολογητέων κερδῶν.

Ἡ Σουηδία ἔχει συνάψει εἰδικὰς συμφωνίας μετὰ 30 διαφόρων χωρῶν. Κατὰ τὰς συμφωνίας αὐτὰς παρέχονται ἐκπτώσεις ἀπὸ 5-15% εἰς τὰς κρατήσεις ἐπὶ τῶν μερισμάτων τῶν μετοχῶν, καθὼς καὶ φορολογικαὶ ἀπαλλαγαὶ τόκων ἐὰν οἱ κάτοχοι εἶναι ἄλλοδαποί. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου παρέχεται μὲν εὐνοϊκὴ μεταχείρισις εἰς τοὺς ξένους κεφαλαιούχους ἐμμέσως ὅμως κωλύεται ἡ μόνιμος ἐγκατάστασις ἄλλοδαπῶν εἰς τὴν Σουηδίαν καὶ ἀποφεύγεται ἡ ἀπόκτησις τῆς Σουηδικῆς ὑπηκοότητος.

2. *Ἐνίσχυσις ἐξαγωγῶν.* Ἡ οἰκονομία τῆς Σουηδίας ἐξαρτᾶται κυρίως ἐκ τῶν ἐξαγωγῶν. Τὸ 40% τοῦ ἀκαθάριστου ἐθνικοῦ προϊόντος ἐξάγεται. Διὰ τοῦτο μεγάλη εἶναι ἡ μέριμνα τοῦ κράτους διὰ τὰς ἐξαγωγὰς. Πρὸς τοῦτο ἔχουν δημιουργηθῆ τρεῖς ἐλεύθερα ζῶνα ἐξαγωγῶν. Ὑπάρχουν πολλοὶ ἀποθήκαι διὰ τὴν εὐκόλον ἐξαγωγὴν, τὴν ἐπανασυσκευασίαν καὶ ἐπανεξαγωγὴν τῶν προϊόντων. Παρέχεται ἀφθονία πιστώσεων διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐξαγωγῶν. Λαμβάνεται μέριμνα διὰ τὴν ἀρτίαν ποιότητα τῶν ἐξαγωγίμων προϊόντων. Διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ἐξαγωγῶν ἔχει δημιουργηθῆ ἕνας Ἐξαγωγικὸς Ἀσφαλιστικὸς Ὄργανισμὸς μὲ κεφάλαια 580 ἑκατ. δολλάρια. Ἐπιστρέφονται οἱ εἰσαγωγικὸι δασμοὶ εἰς περίπτωσιν ἐπανεξαγωγῆς τῶν εἰσαχθέντων προϊόντων.

3. *Μέτρα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως.* Ἐὰν καὶ τὸ κράτος δὲν παρέχη ἀξιόλογα κίνητρα, δεδομένου ὅτι ἡ χώρα εὐρίσκεται εἰς εὐπορον κατάστασιν, ἐν τούτοις, εὐνοοῦνται ὠρισμένοι περιοχαί, θεωρούμενοι ὑπὸ ἀνάπτυξιν. Αἱ περιοχαὶ αὗται εἶναι κυρίως αἱ βόρειοι, ἔνθα, ἔνεκα δυσμενῶν καιρικῶν συνθηκῶν, παρατηρεῖται πτωχότερα παραγωγή καὶ συχνὰ οἱ κάτοικοι μετοικοῦν πρὸς τὰ νότια μέρη τῆς Σουηδίας. Τοιοτοτρόπως ἐδημιουργήθησαν ὠρισμένοι προνομιακαὶ περιοχαί. Εἰς τὰς ἐν λόγω περιοχὰς τὸ «Ἐργατικὸν Συμβούλιον» ἀναλαμβάνει τὰς δαπάνας τῆς ἐργατικῆς ἐκπαιδεύσεως. Ἐπίσης ἀναλαμβάνει τὸ 33% τῶν δημοτικῶν ἐπι-

βαρύνσεων, οὐχί σπανίως δὲ παρέχει δωρεάν ἐργατικὴν βοήθειαν, διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐπιχειρήσεων δι' ὠρισμένον χρόνον.

Ἡ κυβέρνησις εἰς ἓν πενταετὲς πρόγραμμα προτίθεται νὰ δαπανήσῃ 154 ἑκατ. δολλάρια μὲ ἄμεσον σκοπὸν νὰ ἐνθαρρύνῃ τὴν βιομηχανικὴν ἀνάπτυξιν εἰς τὰς βορείας περιοχάς. Παρέχονται χορηγήσεις καλύπτουσαι τὸ 35% ἢ καὶ τὸ 50%, τῶν νέων ἐγκαταστάσεων, ἐπεκτάσεων τῶν βιομηχανιῶν, κυρίως δὲ τῶν τουριστικῶν ἐγκαταστάσεων.

Δάνεια ὑπὸ εὐνοϊκοῦς ὄρους παρέχονται διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν ἐργατῶν εἰς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν περιοχάς.

4. *Πολιτικὴ ἐναντι ξένων κεφαλαίων.* Φόρος κεφαλαίου ἐπιβάλλεται ἐπὶ τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν ἀνηκόντων εἰς τοὺς ἄλλοδαπούς, ἐνῶ ἀντιθέτως εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τὰς ἀνηκούσας εἰς Σουηδοὺς δὲν ἐπιβάλλεται τοιοῦτος φόρος. Τοῦτο γίνεται διὰ νὰ προστατευθῇ ἡ ἐσωτερικὴ ἀγορὰ ἐκ τῶν ξένων κεφαλαίων καὶ ἀποφευχθῇ ὁ ἀνταγωνισμὸς τῶν τιμῶν τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀπὸ τὰς πιέσεις τῶν ἐταιρειῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ. Εἶναι μία ἔμμεσος μέθοδος διὰ τὴν μὴ προσέλκυσιν κεφαλαίων ἐξωτερικοῦ. Ἐνῶ ὅμως δὲν ὑπάρχουν κίνητρα προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων, παρὰ ταῦτα ἀφθονία κεφαλαίων εἰσρέει ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, διότι ἡ ὅλη οἰκονομία τῆς Σουηδίας καὶ τὸ ὑψηλὸν βιοτικὸν ἐπίπεδον, ἀποτελοῦν ἄριστα κίνητρα πρὸς ἐπένδυσιν καὶ ἐγγύησιν προσοδοφόρου ἐπιχειρηματικῆς δραστηριότητος.

Οἱ ἄλλοδαποὶ ἐπενδυταὶ τυγχάνουν γενικῶς τῆς αὐτῆς μεταχειρίσεως μετὰ τῶν ἡμεδαπῶν πλὴν τοῦ ὅτι δὲν δύνανται νὰ δεσμεύσουν ὠρισμένας ἐπιχειρήσεις, ὡς αἱ ἀεροπορικαὶ γραμμαὶ, ὠρισμένα μεταλλεῖα κλπ.

Τόκοι καὶ κέρδη ἀποκτηθέντα παρὰ ἄλλοδαπῶν δύνανται νὰ ἐμβασθοῦν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐλευθέρως.

5. *Παρατηρήσεις.* Ἀπὸ τὰς συγκεντρωθείσας πληροφορίας συνάγεται ὅτι ἡ πολιτικὴ τῶν κινήτρων εἰς τὴν Σουηδίαν εἶναι μικρὰ εἰς ἔκτασιν καὶ ἔντασιν. Μόνον τὰ μέτρα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως εἶναι σχετικῶς ἰσχυρά. Τὰ μέτρα προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων εἶναι περιορισμένα, ἐνίοτε δὲ ὑφίστανται καὶ ἀντικίνητρα. Αἱ ξένοι ἐπενδύσεις ὅμως εἶναι ἀξιόλογοι, ἐμφανίζουσι δὲ τάσιν συνεχοῦς αὐξήσεως. Οὕτω, τὸ 1962 ἀνήλθον εἰς 62 ἑκατ. δολλάρια καὶ τὸ 1963 εἰς 164 ἑκατ. δολλάρια.

Τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα ἀνήρχετο κατὰ τὸ ἔτος 1964 εἰς 2.095 δολλάρια. Ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τούτου κατὰ τὴν περίοδον 1950-1960 ἀνήρχετο εἰς 3,3% καὶ κατὰ τὴν περίοδον 1960-1964 εἰς 5,3%. Αἱ ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου ἀπετέλουν τὸ 19% τῆς ἀκαθάριστου ἐθνικῆς δαπάνης κατὰ τὸ ἔτος 1950 καὶ τὸ 24% ταύτης κατὰ τὸ ἔτος 1964. Αἱ ἐπενδύσεις εἰς τὴν βιομηχανίαν ἀνήλθον ἀπὸ 17,6% τοῦ συνόλου τῶν ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου τὸ ἔτος 1953 εἰς 22,1% τὸ ἔτος 1960 καὶ εἰς 20% τὸ ἔτος 1964. Ὅλα αὐτὰ τὰ στοιχεῖα παρέχουν ἐνδείξεις

ὅτι ἡ οἰκονομία ἐκινήθη πρὸς ἀνώτερα ἐπίπεδα δραστηριότητος, παρὰ τὴν ἀνυπαρξίαν ἀξιολόγων κινήτρων.

Ἡ διάρθρωσις ὁμως τῶν ἐπενδύσεων εἰς δημοσίας καὶ ἰδιωτικὰς καὶ ἡ χρηματοδότησις τῶν ἐπενδύσεων διὰ τῆς ἀποταμιεύσεως τῶν ἐταιρειῶν, ἐκπεφρασμένη εἰς ποσοστὸν τῆς συνολικῆς ἀποταμιεύσεως, δεικνύουν ὅτι ὁ ρόλος τοῦ δημοσίου τομέως εἶναι ἔντονος. Οὕτω, τὸ ποσοστὸν τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων κυμαίνεται περίξ τοῦ 40^ο%, ἐνῶ τῶν ἰδιωτικῶν μὲ ἐλαφρὰν αὐξητικὴν τάσιν κυμαίνεται περίξ τοῦ 60^ο%. Σαφῶς μειωτικὸν ἐμφανίζεται τὸ ποσοστὸν τῆς αὐτοχρηματοδοτήσεως τῶν ἐταιρειῶν, τὸ ὁποῖον περιορίσθη ἀπὸ 66^ο% τὸ 1950 εἰς 24^ο% τὸ 1964, ἐνῶ ἡ κυβερνητικὴ ἀποταμίεσις ηὔξηθη ἀπὸ 14^ο% τὸ 1950 εἰς 41^ο% τὸ 1964. Τοῦτο ὑποδηλοῖ ὅτι ὁ αὐξανόμενος ρόλος τοῦ κράτους ὑποκαθιστᾷ εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν καὶ ἀναπληροῖ ἀντιστοίχως τὸν προωθητικὸν ρόλον τῶν κινήτρων, τὰ ὁποῖα, ὡς ἀνεφέρθη ἤδη, εἶναι περιορισμένα. Θὰ πρέπει νὰ σημειωθῇ ὁμως ὅτι ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ ἡ ἀνθούσα οἰκονομία ἀποτελεῖ ἀφ' ἑαυτῆς ἰσχυρὰν ὑποδομὴν διὰ περαιτέρω ἀνάπτυξιν.

ιη) Βέλγιον

Τὸ Βέλγιον ἔχει πληθυσμὸν 9,5 ἑκατομ. κατοίκους. Τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα ἀνήρχετο τὸ ἔτος 1964 εἰς 1.462 δολλάρια. Τὸ Βέλγιον δίδει μεγάλην ἔμφασιν εἰς τὸ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον μὲ βασικὰς ἐξαγωγὰς, προϊόντα χάλυβος, βιομηχανικὰ προϊόντα μετάλλου, κλωστοῦφαντουργικὰ καὶ χημικὰ προϊόντα. Εἰς τὸ Βέλγιον καταρτίζεται πρόγραμμα οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, τὸ ὁποῖον ὁμως δὲν ἔχει ἀναγκαστικὸν χαρακτῆρα, ἀλλὰ χρησιμοποιεῖται ὡς ἐνδεικτικὴ ἀνάλυσις τῆς ἀγορᾶς ὑπὸ τῶν ἐπιχειρήσεων.

Ἡ οἰκονομία τοῦ Βελγίου ἐργάζεται ὑπὸ καθεστῶς ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ μὲ μεγάλην ἐλευθερίαν πρὸς τὴν ἰδιωτικὴν ἐπιχείρησιν, μὲ ἀνύπαρκτες τάσεις ἐθνικοποιήσεως, μὲ περιορισμένους διοικητικούς μηχανισμούς ἰδρύσεως καὶ ἐπεκτάσεως ἐπιχειρήσεων, μὲ χαλαρὰν νομοθεσίαν περὶ μονοπωλίων καὶ μὲ μικροὺς ἐλέγχους ἐπὶ τῶν τιμῶν. Δοθέντος ὅτι ἔχει ἀνάγκην οἰκονομικῆς ἐπεκτάσεως, διαφοροποιήσεως καὶ καλύτερας ἀνταγωνιστικῆς θέσεως εἰς τὴν Κοινὴν Ἀγοράν, προωθεῖ τὰς εὐκαιρίας δημιουργίας νέων ἐπιχειρήσεων, αἱ ὁποῖαι παράγουν νέα ἐξαγωγίμα προϊόντα καὶ συντελοῦν εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἔχει θεσπίσει σειρὰν κινήτρων, φορολογικῶν, νομισματικῶν, πιστωτικῶν κλπ. Κατωτέρω παραθέτομεν ὠρισμένα στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα κατέστη δυνατὸν νὰ συγκεντρωθοῦν ἐπὶ τῆς πολιτικῆς αὐτῆς τῶν κινήτρων (1).

1) Ἐκτὸς τῆς γενικῆς βιβλιογραφίας παραθέτομεν κατωτέρω ὠρισμένα νομοθετικὰ

1. **Φορολογικά κίνητρα.** Ζημίες τῆς παρούσης χρήσεως μεταφέρονται εἰς τὰ πέντε ἐπόμενα ἔτη. Οἱ ἐπιχειρηματῆες δύνανται νὰ διαθέσουν τὸ 5% τῶν κερδῶν, ἀπηλλαγμένων φορολογικῶν ἐπιβαρύνσεων, διὰ τὸν σχηματισμὸν ἀποθεματικοῦ ἔναντι μελλοντικῶν ζημιῶν.

Φόρος κεφαλαίου δὲν ὑφίσταται, ἐκτὸς τῶν τελῶν ἐγγραφῆς κατὰ τὴν ἴδρυσιν μιᾶς ἐταιρείας. Ἡ δημιουργουμένη ὑπεραξία τοῦ κεφαλαίου μιᾶς ἐπιχειρήσεως φορολογεῖται ὡς ἐπὶ πλέον εἰσόδημα. Ἐνίοτε ὁμως τὰ κέρδη τὰ ἀποκτώμενα παρὰ ἐπιχειρήσεων ἐκ τῆς πωλήσεως γαιῶν, κτιρίων, ἐγκαταστάσεων ἢ ἀποθεμάτων ἐμπορευμάτων, τὰ ὁποῖα εἶχον εἰς τὴν κατοχήν των διὰ χρόνον πλέον τῶν 5 ἐτῶν, ἀπαλλάσσονται ἐντελῶς φόρου. Ἡ ἀπαλλαγὴ αὕτη εἶναι δυνατὴ ὅταν τὸ ἀποκτώμενον κέρδος ἀντιστοιχῇ εἰς τὸ γενικὸν κανονικὸν ποσοστὸν ἀνατιμήσεως τῶν ἀξιῶν. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου παρέχεται εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις ἡ εὐχέρεια τῆς δημιουργίας ἐνὸς ἀποθεματικοῦ ἐγκαίρου ἀντικαταστάσεως τῶν ἀπαξιωθέντων κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν.

Διὰ συμπληρωματικὰς ἐπενδύσεις ἐν ἐπὶ πλέον 30% τῆς ἀξίας τῶν νέων ἐπενδύσεων δύνανται νὰ ἀποσβέννυται κατὰ 10% ἐτησίως. Εἰς περίπτωση ἰσορροπίας τῆς ἐπιχειρήσεως χαρίζονται οἱ σχετικοὶ φόροι ὑπὸ τὸν ὄρον ὅτι ἡ νέα ἐταιρεία θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς παραγωγικότητος καὶ τὴν αὐξήσιν τῆς ἀπασχολήσεως. Διὰ τὴν ἐνθάρρυνσιν τῆς αὐτοχρηματοδοτήσεως τῶν ἐπιχειρήσεων ὑφίστανται μειωμένα ποσοστὰ φορολογίας ἐπὶ τῶν ἀδιανεμήτων κερδῶν. Ἀπὸ τοῦ 1962 ὑπάρχουν τρία ποσοστὰ φορολογίας ἐπὶ τῶν ἀδιανεμήτων κερδῶν, ἀνερχόμενα εἰς 25%, 30% καὶ 35%, ἀναλόγως ἂν ταῦτα εἶναι κατώτερα τοῦ ἐνὸς ἑκατομμυρίου γαλλικῶν φράγκων, 1-5 ἑκατομμυρίων καὶ ἂν τῶν 5 ἑκατομμυρίων, ἐνῶ ἡ φορολογία ἐπὶ τῶν διανεμομένων κερδῶν ἀνέρχεται εἰς 42,75%. Διὰ τοῦ νόμου τῆς 15 Ἰουλίου 1959 παρέχονται ὠρισμένα προνόμια ἀποσκοποῦντα εἰς τὴν συγχώνευσιν τῶν ἐπιχειρήσεων. Ταῦτα συνίστανται εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν ἐκ τῆς φορολογίας τῆς προκυπτούσης ἐκ τῆς συγχώνευσως ὑπεραξίας.

Ὁ φόρος ἐπὶ τῶν μερισμάτων καὶ τόκων εἶναι 15%. Αἱ νεοῖδρυόμεναι βιομηχαναί, καθὼς καὶ αἱ βιομηχαναί αἱ παράγουσαι ἐξαγωγίμα προϊόντα, τυγχάνουν γενικῶς, ἰδιαιτέρας φορολογικῆς μεταχειρίσεως.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω μέτρων παρέχονται εἰδικὰ φορολογικὰ εὐερ-

κείμενα τὰ ὁποῖα περιέχουν διατάξεις κινήτρων: Βασιλικὸν διάταγμα τῆς 8.11.1939 σχετικὸν μὲ τὴν ὀργάνωσιν τῆς βοήθειας πρὸς τὰς νέας βιομηχανίας. Νόμος 7.8.1953 ἀφορῶν εἰς τὴν οικονομικὴν βοήθειαν τοῦ κράτους διὰ τὴν δημιουργίαν, τὴν ἐπέκτασιν καὶ τὴν ὀρθολογικὴν ὀργάνωσιν τῶν βιομηχανικῶν καὶ τῶν βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων. Νόμος τῆς 31.5.1955 ἀφορῶν εἰς τὴν οικονομικὴν βοήθειαν τοῦ κράτους διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ τὴν ἀπόκτησιν βιομηχανικῶν καὶ βιοτεχνικῶν κτιρίων. Νόμος τῆς 17 Ἰουλίου 1959 συντονίζων τὰ διάφορα μέτρα μὲ σκοπὸν τὴν οικονομικὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν δημιουργίαν νέων βιομηχανιῶν. Νόμος τῆς 18 Ἰουλίου 1959 διὰ τοῦ ὁποῖου θεσμοθετοῦνται εἰδικὰ μέτρα μὲ σκοπὸν τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν οικονομικῶν καὶ κοινωνικῶν δυσχερειῶν ὠρισμένων περιοχῶν, κλπ.

γετήματα εις τὰς ἐπιχειρήσεις πετρελαιοειδῶν μὲ σκοπὸν τὴν διευκόλυν-
σιν τῆς ἐρεύνης καὶ τῆς παραγωγῆς εἰς τὸν τομέα τοῦτον. Οὕτω διὰ
τοῦ νόμου τῆς 11.7.1960 παρέχονται φορολογικαὶ ἀπαλλαγαὶ διὰ τὸ
50% τῶν ἐπανεπενδυομένων κερδῶν τῶν ἐπιχειρήσεων πετρελαιοειδῶν (1).

2. **Δασμοί.** Τὸ Βέλγιον ὡς μέλος τῆς συμφωνίας «Benelux» ἐφαρμόζει γενι-
κῶς ἐν πατροπαράδοτον χαμηλὸν δασμολόγιον. Ἀργότερον ὡς μέλος τῆς
Κοινῆς Ἀγορᾶς ὕψωσε τὸ ἐπίπεδον τῶν δασμῶν εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς
συμφωνίας. Ἀπὸ τὸ 1962 καὶ ἐντεῦθεν ἐφαρμόζει σύστημα δασμῶν ἀν-
τιτάμπικ. Καθ' ὃ μέτρον, ἐξ ἄλλου, αἱ διεθνεῖς συμφωνίαι τὸ ἐπιτρέ-
πουν εἶναι δυνατὸν νὰ προβῆ εἰς αὐξησην τῶν δασμῶν, ἔστω καὶ
προσωρινῶς, ἐπὶ ὠρισμένων προϊόντων διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῆς δη-
μιουργίας νέων δραστηριοτήτων.

3. **Ἐνίσχυσις ἐξαγωγῶν.** Φόρος κύκλου ἐργασιῶν ἐπὶ τῶν ἐξαγωγῶν δὲν
ὑπάρχει. Ἐὰν οὗτος εἰσπραχθῆ ἐπιστρέφεται. Ἐὰν κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν
τῶν πρώτων ὑλῶν ἐπεβλήθησαν δασμοί, οὗτοι ἐπιστρέφονται κατὰ τὴν
ἐξαγωγὴν τῶν ἐτοιμῶν ἤδη προϊόντων.

Διὰ τὴν ἐνθάρρυνσιν τῶν ἐξαγωγῶν καὶ τὴν προώθησιν τοῦ δια-
μετακομιστικοῦ ἐμπορίου τῆς χώρας ὑπάρχουν 25 πόλεις, αἱ ὁποῖαι δια-
θέτουν μεγάλας γενικὰς ἀποθήκας καὶ ἐλευθέρως ζῶνας. Εἰς τὰς ἐν λόγῳ
ζῶνας κυκλοφοροῦν διάφορα ἀγαθὰ ἀπηλλαγμένα φόρων καὶ δασμῶν.

Ἡ «Banque Nationale de Belgique» παρέχει εἰς τοὺς ἐξαγωγεῖς
εἰδικὰς βραχυπροθέσμους πιστώσεις διαρκείας 90 ἡμερῶν μὲ εὐνοϊκοὺς
ὄρους (4,5–5% ἐπιτόκιον). Οἱ ἐξαγωγεῖς ἐπίσης δύνανται νὰ λαμβάνουν
πιστώσεις, ἐναντι φορτωτικῶν ἐγγράφων ἢ ἐπὶ ἐνεγγύῳ πιστώσει. Διὰ
τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐξαγωγῶν καὶ τὴν ἐνθάρρυνσιν τῶν ἐπιχειρηματιῶν
παρέχονται δάνεια διαρκείας 5 ἐτῶν, μὲ ἐπιτόκια 6,75–7,25%, παρὰ εἰ-
δικῶς πρὸς τοῦτο συσταθέντος πιστωτικοῦ Ὄργανισμοῦ (Crédit
Export).

Αἱ ἐξαγωγαὶ ἀσφαλιζονται ὑπὸ δύο μεγάλων ἀσφαλιστικῶν Ὀρ-
γανισμῶν (Office National du Ducroire καὶ Compagnie Belge d' As-
surance - Crédit) ἐναντι παντὸς κινδύνου. Τὰ ἐκδιδόμενα ἀσφαλιστήρια
συμβόλαια δύνανται νὰ ἰσχύουν διὰ 5 ἔτη, καλύπτουν δὲ τὸ 75–85%
τῆς ἀξίας τῶν ἐξαγωγῶν. Τὸ κόστος ἀσφαλίσεως ἀνέρχεται εἰς 0,2–1%
διὰ πολιτικοῦς κινδύνους.

4. **Ἀμεσοὶ ἐπιχορηγήσεις.** Δυνάμει τῶν προαναφερθέντων νόμων τῆς 17
καὶ 18 Ἰουλίου 1959 τὸ κράτος δύναται νὰ προβῆ εἰς τὴν κατασκευὴν
ἢ τὴν ἀγορὰν βιομηχανικῶν καὶ βιοτεχνικῶν κτιρίων, τὰ ὁποῖα ἐκμι-
σθοῦνται ἢ πωλοῦνται τελικῶς εἰς ἐπιχειρήσεις κατόπιν συμφωνίας μὲ
τὰς δημοσίας ἀρχάς.

1) C.G.P.P., Aides et avantages fiscaux accordés par les États - Membres
dans le secteur de l'Industrie Pétrolière (πολυγρ.), Paris 1965.

Τὸ Ἴνστιτούτον Ἐνθαρρύνσεως τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐρεῦνης δύναται νὰ χορηγήσῃ ἀμέσους ἐπιδοτήσεις διὰ τὴν θεωρητικὴν καὶ ἐφηρμοσμένην ἔρευναν.

5. *Πολιτικὴ ἐπιτοκίων.* Τὸ κράτος ἂν καὶ ἔχῃ ἀναλάβει ἀντιπληθωριστικὴν ἐκστρατείαν, ἐν τούτοις, δὲν παρακωλύει τὴν ἐργασίαν τῶν Τραπεζῶν διὰ τὴν παροχὴν βραχυπροθέσμων δανείων πρὸς κάλυψιν τῶν τρεχουσῶν συναλλαγῶν. Τὰ νόμιμα ἐπιτόκια βραχυπροθέσμων πιστώσεων εἶναι 7^ο/_ο δυνάμενα κατὰ καιροὺς νὰ κατέλθουν ἀναλόγως τῶν περιστάσεων. Μεσοπρόθεσμα δάνεια παρέχονται ὑπὸ τῶν Ἐμπορικῶν Τραπεζῶν διαρκείας 5—10 ἐτῶν. Μακροπρόθεσμα δάνεια παρέχονται κυρίως παρὰ τῆς «Société Nationale de Crédit à l' Industrie», ἡ ὁποία ἀνήκει κατὰ τὸ ἡμισυ εἰς τὸ κράτος, διὰ χρόνον 5—20 ἐτῶν, μὲ 6,5—6,8^ο/_ο ἐπιτόκιον.

Ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ προγράμματος τῶν κινήτρων περιλαμβάνεται καὶ ἡ ἐπιδότησις τῶν ἐπιτοκίων δανείων μακροχρονίου διαρκείας κατὰ 4^ο/_ο εἰς ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἐνισχύουν τὴν συναγωνιστικότητα εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἢ εἶναι ἐγκατεστημένοι εἰς περιοχὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν. Εἰς ἐποχὰς χερμηλοῦ ἐπιπέδου οἰκονομικῆς δραστηριότητος, ἡ ἐν λόγῳ ἐπιδότησις αὐξάνει μὲ σκοπὸν τὴν διατήρησιν χαμηλοῦ κόστους διὰ τὸν δανειζόμενον.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν δύναται νὰ χορηγῇ δάνεια μὲ μειωμένον ἐπιτόκιον εἰς βιομηχανικὰς καὶ βιοτεχνικὰς ἐπιχειρήσεις μὲ σκοπὸν τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας. Ὑφίσταται ἀκόμη ἐπιδότησις τῶν ἐπιτοκίων ἀνερχομένη εἰς 3^ο/_ο διὰ δάνεια χορηγούμενα πρὸς ναυπηγικὰς ἐπιχειρήσεις.

Δυνάμει τοῦ γενικοῦ νόμου τῆς 17.7.1959 δύναται νὰ χορηγηθοῦν αἱ κάτωθι ἐπιδοτήσεις ἐπιτοκίων. Διὰ τὴν προώθησιν τῶν βιομηχανικῶν καὶ βιοτεχνικῶν ἐπενδύσεων προβλέπεται μείωσις τῶν ἐπιτοκίων δυναμένη νὰ φθάσῃ μέχρι 2^ο/_ο. Εἰδικὴ μείωσις προεβλέπετο μέχρι τῆς 31.12.1961, συνισταμένη εἰς τὴν συμπληρωματικὴν μείωσιν τῶν ἐπιτοκίων κατὰ 2^ο/_ο. Ἡ συνολικὴ ὁμως μείωσις τῶν ἐπιτοκίων δὲν δύναται νὰ καταβιβάσῃ ταῦτα εἰς ἐπίπεδα κατώτερα τοῦ 1^ο/_ο. Τὸ κράτος ἐγγυᾶται τὴν ἐξόφλησιν τοῦ κεφαλαίου καὶ τῶν τόκων τῶν ἀνωτέρω δανείων. Αἱ ἐγγυήσεις δὲν δύναται νὰ δοθοῦν διὰ ποσὰ μεγαλύτερα ἑνὸς ἀνωτάτου ὁρίου. Δύνανται νὰ χορηγηθοῦν ἄτοκοι προκαταβολαὶ χρημάτων διὰ τὴν χρηματοδότησιν ἐρεῦνης, ἡ ὁποία ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν δημιουργίαν νέων προϊόντων, ἢ τὴν ἐφαρμογὴν νέων μεθόδων παραγωγῆς.

6. *Μέτρα πιστωτικῆς πολιτικῆς.* Ἀπὸ τοῦ 1959 καὶ ἐντεῦθεν ἡ κυβέρνησις διὰ νόμου λαμβάνει σειρὰν μέτρων, μὲ ἄμεσον σκοπὸν τὴν προώθησιν τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας εἰς μακροχρονίους ἐπενδύσεις. Οὕτω, παρέχει δάνεια εἰς τὰς βιομηχανίας διὰ τὰς παρ' αὐτῶν νέας ἐπενδύσεις διὰ τὰ πρῶτα 3—5 ἔτη. Ἐπίσης χρηματοδοτεῖ τὸ 2—4^ο/_ο τῶν νέων ἐπεν-

δύσεων εις επιχειρήσεις εγκατεστημένας εις οιονδήποτε μέρος τῆς χώρας, ἀρκεῖ νὰ προάγεται τὸ συμφέρον τῆς ἐσωτερικῆς οἰκονομίας ἢ νὰ ἐπιτυγχάνεται ἀνταγωνισμὸς τῶν ἐξωτερικῶν προϊόντων.

Οἱ δημόσιοι ἢ ἰδιωτικοὶ πιστωτικοὶ ὄργανισμοὶ δύνανται νὰ χορηγήσουν δάνεια ὑπὸ τὴν ἐγγύησιν τοῦ κράτους μὲ μειωμένον ἐπιτόκιον εἰς βιομηχανικὰς καὶ βιοτεχνικὰς ἐπιχειρήσεις πάσης φύσεως.

Διὰ τὴν αὐξησιν τῶν ἐπενδύσεων καὶ τὴν τοποθέτησιν κεφαλαίων εἰς ριψοκινδύνους τομεῖς, τὸ κράτος ἱδρυσεν τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν Ἐπενδύσεως (Société Nationale d' Investissement), συμμετέχον κατὰ τὸ 75% καὶ μὲ ἀρχικὸν κεφάλαιον 40 ἑκατομμυρίων δολλαρίων. Ἡ ὡς ἂν ἴσχυε Τράπεζα ἢ συμμετέχει κατὰ μέγαλον ποσοστὸν εἰς τὰς νεοἰδρυμένας βιομηχανίας, ἢ ἱδρύει ἀπ' ἀρχῆς νέας βιομηχανίας. Μετὰ παρέλευσιν χρόνου, ὅταν αἱ νέαι ἐπιχειρήσεις λειτουργοῦν κανονικῶς καὶ μὲ εὐσίωνον προοπτικὴν, μεταβιβάζεται ἡ κυριότης τῶν ἐγκαταστάσεων εἰς τοὺς ἰδιώτας.

7. *Μέτρα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως καὶ βιομηχανικαὶ ζῶναι.* Μεγάλῃ πρόνοια λαμβάνεται διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τῶν ὑπὸ ἀνάπτυξιν καλουμένων περιοχῶν. Τὸ κράτος ἔχει διαιρεθῆ εἰς δύο βιομηχανικὰς ζῶνας, τὴν βορείαν καὶ νοτίαν, ἐκάστη δὲ ζῶνῃ εἰς μικροτέρας ὑποδιαιρέσεις. Οὕτω, βιομηχαναὶ νεοἰδρυόμεναι εἰς τὰς ἐν λόγῳ ζῶνας, δύνανται νὰ ἀπαλλαγοῦν τῶν παντοειδῶν φόρων παντελῶς ἢ κατὰ ὠρισμένον ποσοστὸν. Ὅταν ἡ δημιουργουμένη ὑπεραξία τοῦ κεφαλαίου διατεθῆ διὰ νέας ἐπενδύσεις, ἀπαλλάσσεται τοῦ φόρου. Βιομηχαναὶ αἱ ὁποῖαι ἐπενδύουν κεφάλαιον εἰς νέους τομεῖς δραστηριότητος μὴ χρησιμοποιηθέντας εἰσέτι, δύνανται νὰ ἐπιτύχουν φορολογικὴν ἀπαλλαγὴν διὰ 5 ἔτη. Ἐπίσης βιομηχαναὶ αἱ ὁποῖαι ἐγκαθίστανται εἰς βιομηχανικὰς ζῶνας, δύνανται νὰ λάβουν χρηματικὰς χορηγήσεις ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ἀνερχομένας εἰς 20.000 δολλάρια. Τὸ ἀνώτερον ποσὸν χορηγήσεων δέον νὰ ἀντιστοιχῆ εἰς τὸ 20% τῶν νέων ἐπενδύσεων. Αἱ τοπικαὶ ἀρχαὶ εἰς διαφόρους ἐπαρχίας πολλάκις παρέχουν εἰς ἐπιχειρηματίας ἐγκαταστάσεις, ὑπὸ μίαν εὐνοϊκοῦς ὅρους καθὼς καὶ ἄλλας ὑπηρεσίας προσωπικοῦ.

Εἰς τὰς περισσοτέρας ἐπαρχίας ἔχουν ἱδρυθῆ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῶν τοπικῶν ἀρχῶν ὄργανισμοὶ ἢ συμβούλια ἐπιφορτισμένα μὲ τὴν μελέτην τῶν ἀναγκαίων προϋποθέσεων διὰ τὴν ἐφαρμογὴν περιφερειακῶν οἰκονομικῶν προγραμμάτων. Ἐξ ἄλλου, διὰ τοῦ βασιλικοῦ διατάγματος τῆς 27 Ἰανουαρίου 1959 ἐδημιουργήθη ἐν κεφάλαιον, τὸ ὁποῖον χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν χρηματοδότησιν τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, ἢ ὁποῖα συντελεῖ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς περιοχῆς. Ἡ ἀνάπτυξις λαμβάνει τὴν μορφήν ἐπιδοτήσεων ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ νόμου τῆς 18.7. 1959, διὰ τοῦ ὁποῖου ἔθεσπισθησαν εἰδικὰ μέτρα καταπολεμήσεως τῶν οἰκονομικῶν δυσχερειῶν ὠρισμένων περιοχῶν. Οὕτω, δύνανται νὰ δοθοῦν ἐπιχορηγήσεις μὴ ὑπερβαίνουσαι τὸ 1 ἑκατομμύριον φράγκων διὰ

τήν κάλυψιν μέρους τοῦ κόστους τῶν ἐπενδύσεων εἰς ἀκίνητα. Αἱ παρό-
χαι δὲν δύνανται νὰ ὑπερβοῦν τὸ 20 % τῆς ἀξίας τῶν ἀκινήτων εἰς πε-
ρίοδον οἰκονομικῆς εὐημερίας ἢ τὸ 30 % ταύτης εἰς περίοδον ὑφέσεως.
Τὰ ἀντίστοιχα ποσοστὰ διὰ ὑλικά ἀνέρχονται εἰς 7,5 % καὶ 10 %.

Ἐπειδὴ εἰς τὸ Βέλγιον ὑπάρχει στενότης ἐργατικῶν χειρῶν, ὑπάρ-
χει μέριμνα ὅπως ἕκαστος ἐργάτης ἐπιδίδεται εἰς τὴν πλέον παραγωγι-
κὴν ἀπασχόλησιν. Πρὸς τοῦτο εἰς πολλὰς ἐπαρχίας ἔχουν ἰδρυθῆ γρα-
φεῖα «Ἐθνικῆς ἀπασχολήσεως» («National Employment Service»)
τὰ ὁποῖα σκοποῦν ἔχουν τὴν ἐπιλογὴν καὶ τὴν ἀρτιωτέραν τοποθέτησιν
τῶν κατὰ τόπους ἐργατῶν.

8. *Μέτρα προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων.* Διὰ τὴν προσέλκυσιν ξένων
νέων ἐπιχειρήσεων καὶ τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἤδη ὑφισταμένων ἔθεσπισθη
σειρὰ σχετικῶν κινήτρων. Ἰδιαιτέρα προσοχὴ κατεβλήθη διὰ τὴν προσ-
έλκυσιν κεφαλαίων ἐξ Ἠνωμένων Πολιτειῶν. Πρὸς τοῦτο ἰδρύθη εἰς
Νέαν Ὑόρκην ἕν γραφεῖον (Industrial Information Service) πρὸς παρο-
χὴν εἰς τοὺς ἐπενδυτὰς πληροφοριῶν καὶ συμβουλῶν πάσης φύσεως.
Οὐδεὶς περιορισμὸς τίθεται ὡς πρὸς τὸ εἶδος τῆς ἰδρυθησομένης ἐπιχει-
ρήσεως ὑπὸ ἀλλοδαποῦ πλὴν τῆς χορηγήσεως εἰδικῆς ἀδείας δι' ὠρι-
σμένης κατηγορίας (πυρομαχικὰ κλπ.). Ἐχουν ληφθῆ, ἐξ ἄλλου, διοι-
κητικὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ἀποσκοποῦν εἰς τὴν καθοδήγησιν τῶν ξένων κατὰ
τὴν μελέτην τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως εἰς τὸ Βέλγιον καὶ τὴν διευ-
κόλυσιν τῆς προσεγγίσεως τῶν ξένων ἐπενδυτῶν πρὸς τοὺς βιομηχανι-
κοὺς κύκλους εἰς τὸ Βέλγιον.

Ξένοι ἐπιχειρήσεις ἐγκατεστημένοι εἰς τὸ Βέλγιον δύνανται ἐλευθέ-
ρως νὰ ἐμβάσουν τὰ ἀποκτώμενα κέρδη εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἐπίσης ὁ
ἐπαναπατρισμὸς τῶν ἀλλοδαπῶν κεφαλαίων δύναται νὰ γίνῃ εἰς οἰονδή-
ποτε χρόνον θελήσουν οἱ φορεῖς τούτων. Ἄλλωστε τὸ «Ἰνστιτούτον
Συναλλάγματος Βελγίου - Λουξεμβούργου» (Belgium - Luxembourg
Exchange Institute) παρέχει ἐγγυήσεις εἰς τοὺς ἀλλοδαποὺς φορεῖς κεφα-
λαίων, διὰ τὴν μετατρεψιμότητα τῶν νομισμάτων καὶ τὴν πληρωμὴν τῶν
δανείων. Ἡ κυβέρνησις ἔχει συμβληθῆ μετὰ πολλῶν χωρῶν (ὡς Γαλλία,
Σουηδία, Ἰταλία, Η.Π.Α. κ.ἄ.), οὕτως ὥστε ἐπιχειρήσεις ἀνήκουσαι εἰς
τὰς ὡς ἄνω χώρας καὶ ἐγκατεστημένοι εἰς τὸ Βέλγιον νὰ τυγχάνουν
ἰδίας φορολογικῆς μεταχειρίσεως. Οὕτω, π.χ., ὁ φόρος ἐπὶ τῶν μερισμά-
των τῶν ὡς ἄνω ἐταιρειῶν εἶναι χαμηλότερος τῶν λοιπῶν ἐταιρειῶν.
Τὸ κράτος παρέχει ἐγγυήσεις διὰ τὸν ἐπαναπατρισμὸν τοῦ κεφαλαίου
καὶ τὴν μεταφορὰν τῶν κερδῶν.

Γενικώτερον κίνητρον προσελεύσεως κεφαλαίων ἀποτελεῖ ἡ ἀποδο-
τικότης τῶν ἐπενδύσεων καὶ ἡ ὅλη οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς χώρας.

Εἰς τὸ Βέλγιον λειτουργοῦν ὑπὲρ τὰς 400 ἀμερικανικὰς ἐπιχειρή-
σεις, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ 140 εἶναι βιομηχανικαί. Ἐνδεικτικὸς τῶν ἐπενδύ-
σεων ξένων κεφαλαίων εἶναι ὁ κατωτέρω πίναξ, ὁ ὁποῖος δεικνύει τὰς

έπενδύσεις άλλοδαπῶν εἰς τὸ Βέλγιον ἀπὸ τὸ ἔτος 1959, ὅτε ἐψηφίσθη ὁ νόμος περὶ παροχῆς διευκολύνσεων εἰς ξένους ἐπενδυτάς, μέχρι τοῦ ἔτους 1961 (!).

	1959	1960	1961	Σύνολον
i) Νεοῖδρυθεῖσαι βιομηχανίαι (ἀριθ.)	39	143	236	418
ii) Εἰσαχθέντα κεφάλαια (ἐκ. δολλ.)	50	67	140	257
iii) Νέαι θέσεις ἀπασχολήσεως	3.390	5.275	6.260	14.925

9. *Παρατηρήσεις.* Ἀπὸ τὴν προηγουμένην ἐπισκόπησιν προκύπτει ὅτι ἡ προσπάθεια τοῦ κράτους διὰ τὴν ἀρίστην τοποθέτησιν τῶν παραγωγικῶν συντελεστῶν, τὴν προσέλκυσιν ξένων κεφαλαίων, ἐργατικῶν χειρῶν καὶ τεχνικῶν καὶ γενικῶς διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας εἶναι ἀξιόλογος. Ὅλα σχεδὸν τὰ εἶδη τῶν κινήτρων ἐφηρμόσθησαν διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν γενικῶν καὶ εἰδικῶν σκοπῶν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως.

Ἡ ἐφαρμοζομένη πολιτικὴ τῶν κινήτρων ἐπέτυχεν ἰδίως εἰς τὴν περιφερειακὴν ἀνάπτυξιν. Ἐπίσης, ἡ πολιτικὴ ἡ ἀσκουμένη διὰ τὴν παραγωγὴν νέων ἀγαθῶν, ὡς αἱ ἠλεκτρικαὶ συσκευαὶ καὶ τὰ χημικὰ προϊόντα, εἶχεν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα. Ἰκανοποιητικὰ ἐπίσης ἦσαν τὰ ἀποτελέσματα τῆς πολιτικῆς προσελκύσεων ξένων κεφαλαίων. Εἶναι δύσκολον ὁμως νὰ ἀπομονωθοῦν αἱ ἐπιδράσεις τῶν ληφθέντων μέτρων καὶ νὰ δοθῇ ποσοτικὴ μορφή εἰς τὰ ἐπιτευχθέντα ἀποτελέσματα ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς ἑνὸς ἐκάστου μέτρου. Ἄν ὁμως εἶναι δύσκολον νὰ σταθμίση τις τὴν ἀποτελεσματικότητά ἐνὸς ἐκάστου κινήτρου κεχωρισμένως, εἶναι πολὺ περισσότερον δύσκολον νὰ σταθμίση τις τὴν ἀποτελεσματικότητα ὄλων μαζὶ τῶν κινήτρων. Καὶ ἐν προκειμένῳ θὰ χρησιμοποιήσωμεν τοὺς γενικοὺς δείκτας τοὺς ὁποίους ἐχρησιμοποίησαμεν εἰς τὰς ἄλλας χώρας. Οὕτως, ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τοῦ πραγματικοῦ εἰσοδήματος κατὰ τὴν περίοδον 1953-1960 κυμαίνεται περίξ τοῦ 3%, καὶ κατὰ τὴν περίοδον 1960-1964 περίξ τοῦ 5,2%. Ὁ σχηματισμὸς παγίου κεφαλαίου ἀνῆλθεν ἀπὸ 16% τοῦ ἀκαθάριστου ἐθνικοῦ προϊόντος εἰς ἀγοραίας τιμὰς τὸ 1953 εἰς 20% τὸ ἔτος 1964. Ὁ βαθμὸς τῆς αὐτοχρηματοδοτήσεως τῶν ἐπιχειρήσεων ἀνῆλθεν εἰς 68% τὸ 1963 ἔναντι 65% τὸ 1953²⁾. Αἱ ἐνδείξεις λοιπὸν πείθουν ὅτι ἐσημειώθη ἀξιόλογος πρόοδος πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι συνετέλεσαν μόνον τὰ κίνητρα ἀλλὰ ὅτι, συντρεχουσῶν καὶ τῶν ἄλλων προϋποθέσεων, ἡ ἐπίδρασις τῶν κινήτρων ὑπῆρξεν εὐνοϊκῆ.

1) Neue Zurcher Zeitung, 26.7.1962.

2) O.C.D.E., "Ενθ' ἄνωγτ., σελ. 19.

θ) Γαλλία

Ὁ πληθυσμὸς τῆς Γαλλίας, ἀνερχόμενος εἰς 49,4 ἑκατομ. κατοίκους ἀπολαύει μέσου κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος ἀνωτέρου τῶν 1560 δολλαρίων ἑτησίως. Ἐν καὶ ἡ γαλλικὴ οἰκονομία ἔχη ὄλα τὰ χαρακτηριστικά τῆς ἐλευθέρου οἰκονομίας, ἐν τούτοις, ὁ ρόλος τοῦ κράτους εἰς τὴν χάραξιν τῶν διαφορῶν ἐπιδιώξεων καὶ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν καταλλήλων μέσων εἶναι σημαντικὸς. Τὸ κέντρον προγραμματισμοῦ τῆς Γαλλίας δι' ἑνὸς εὐρέου συστήματος ἐπιτροπῶν, διακλαδικῶν καὶ διαπεριφερειακῶν ὑπηρεσιῶν καὶ συνεργασιῶν καθορίζει τοὺς στόχους καὶ τὰ μέσα τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς. Τὸ κράτος ἐλέγχει περαιτέρω σημαντικὸν μέρος τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος, ἐγκρίνει τὴν εἴσοδον ξένων κεφαλαίων, ἐλέγχει τὰς τιμὰς πολλῶν προϊόντων καὶ ἐκτελεῖ ἐν σημαντικῶν μέρος τῆς ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος.

Ἡ πολιτικὴ τῶν κινήτρων εἰς τὴν Γαλλίαν ἐντάσσεται ἐντὸς τοῦ γενικοῦ πεντατοῦς σχεδίου οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας. Ὅλαι αἱ κατηγορίαι τῶν κινήτρων ἀποτελοῦν μέσα διὰ τῶν ὁποίων ἐπιδιώκεται ἡ ἐπίτευξις τῶν γενικῶν καὶ εἰδικῶν σκοπῶν τοῦ ἐν λόγῳ προγράμματος (').

1. *Φορολογικὰ κίνητρα.* Ἡ φορολογία εἰς τὴν Γαλλίαν εἶναι ἀρκετὰ ὑψηλή. Ὁ φόρος ἐνδοτε ἀνέρχεται εἰς τὰ 50% τοῦ εἰσοδήματος. Εἰς πολλὰς ὁμως περιπτώσεις παρέχονται φορολογικαὶ ἐκπτώσεις, οὕτως ὥστε ἡ μέση φορολογία νὰ παρουσιάζεται μειωμένη. Εἰδικώτεροι φορολογικαὶ διευκολύνσεις εἶναι αἱ ἑξῆς: Αἱ ζημίαι τῆς παρουσίας χρήσεως δύνανται νὰ κατανεμηθοῦν εἰς τὰ 5 ἐπόμενα ἔτη, οὐδέποτε ὁμως ἐπιβαρύνουν προγενεστέρους χρήσεις. Ἡ κυβέρνησις διὰ τὴν ἐνθάρρυσιν τῶν συγχωνεύσεων πρὸς δημιουργίαν ἰσχυρῶν οἰκονομικῶν ὀργανισμῶν, παρέσχε τὸ δι.

1) Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν προαναφερθεῖσαν γενικὴν βιβλιογραφίαν παραθέτομεν κατωτέρω ὠρισμένα νομοθετικὰ κείμενα, τὰ ὁποία σχετίζονται μὲ τὴν πολιτικὴν τῶν κινήτρων: Νόμος τῆς 8 Αὐγούστου 1950. Νόμος 53-79 τῆς 9 Δεκεμβρίου 1953. Νόμος 53-1336 τῆς 31 Δεκεμβρίου 1953. Διάταγμα 54-766 τῆς 26 Ἰουλίου 1954. Διάταγμα 549-951 τῆς 14 Σεπτεμβρίου 1954 περὶ προσαρμογῆς τῆς βιομηχανίας, ἀναδιανομῆς τῆς ἐργατικῆς δυνάμεως καὶ βιομηχανικῆς ἀποκεντρώσεως. Διάταγμα 54-1122 τῆς 10 Νοεμβρίου 1954. Διάταγμα 54-1212 τῆς 6 Δεκεμβρίου 1954. Διάταγμα 54-1231 τῆς 11 Δεκεμβρίου 1954. Διάταγμα 55-36 τῆς 5 Ἰανουαρίου 1955. Νόμος 55-349 τῆς 2 Ἀπριλίου 1955. Διάταγμα 54-951 τῆς 14 Σεπτεμβρίου 1954. Διάταγμα 55-873 τῆς 30 Ἰουνίου 1955. Διάταγμα 55-875 τῆς 30 Ἰουνίου 1955. Διάταγμα 55-876 ἕως 55-886 τῆς 30 Ἰουνίου 1955. Διάταγμα 55-1367 τῆς 18 Ὀκτωβρίου 1955. Διάταγμα 55-1368 τῆς 18 Ὀκτωβρίου 1955. Διάταγμα 57-526 τῆς 19 Ἀπριλίου 1957. Διάταγμα 57-925 τῆς 14 Αὐγούστου 1957. Διάταγμα 57-967 τῆς 29 Αὐγούστου 1957. Διατάγματα 58-1460 τῆς 31 Δεκεμβρίου 1958. Διάταγμα 58-1461 τῆς 31 Δεκεμβρίου 1958. Διάταγμα 58-1462 τῆς 31 Δεκεμβρίου 1958. Διάταγμα 58-1459 τῆς 31 Δεκεμβρίου 1958 σχετιζόμενον μὲ τὴν σύνταξιν προγραμμάτων περιφερειακῆς καὶ κοινωνικῆς ἀναπτύξεως καὶ διευθετήσεως τοῦ ἐδάφους. Διάταγμα 59-171 τῆς 7 Ἰανουαρίου 1959. Διάταγμα 59-483 τῆς 2 Ἀπριλίου 1959. Νόμος 60-790-2.8.1960. Νόμος 62-873 - 31.7.1962. Διάταγμα 60-703 τῆς 15.7.1960. Νόμος 62-873 τῆς 31.7.1962. Διάταγμα 64-442 τῆς 21.5.1964 κλπ.

καίωμα όπως αἱ ὑπάρχουσαι ζημίαι τῆς συγχωνευομένης ἐπιχειρήσεως καλύπτονται ἐκ τῶν κερδῶν τῆς νέας ἐπιχειρήσεως.

Ἐάν μία βιομηχανία ἀποδείξη ὅτι αἱ τιμαὶ τῶν πρώτων ὑλῶν ἔχουν ὑψωθῆ εἰς διάστημα δύο διαδοχικῶν ἐτῶν, δύναται νὰ διαθέσῃ μέρος τῶν κερδῶν τῆς ἀφορολόγητον πρὸς σχηματισμὸν ἀποθεματικοῦ, διὰ τὴν ἀναπλήρωσιν τῶν ἀποθεμάτων πρώτων ὑλῶν. Παρόμοια ἀποθεματικά δύναται νὰ δημιουργηθοῦν ἐκ τῶν κερδῶν, ὡς προβλέψει ἔναντι τῶν πληθωρικῶν κινδύνων.

Ἐτήσιος φόρος ἐπὶ τῆς καθαρᾶς ἀξίας τοῦ κεφαλαίου δὲν ὑφίσταται. Φόρος ἐπιβάλλεται κατὰ τὴν ἴδρυσιν καὶ αὐξησιν τῶν κεφαλαίων ἐξ 1,6^ο/_ο, ὡς δικαίωμα ἐγγραφῆς. Ὑρισμένοι ἐταιρεῖαι, αἱ ὁποῖαι αὐξάνουν τὰ κεφάλαιά των, δύναται νὰ μειώσουν τὸ ποσὸν τοῦ φορολογητέου εἰσοδήματος κατὰ 5^ο/_ο. Διὰ τὴν ἐνθάρρυνσιν τῶν νέων βιομηχανιῶν ἢ κυβέρνησις ἀπαλλάσσει κατὰ 5^ο/_ο τὸ φορολογητέον εἰσόδημα εἰς ὄφελος τῶν μερισμάτων, διὰ τὰ πρώτα 7 ἔτη. Τὸ κίνητρον τοῦτο, παρέχει τὴν εὐχέρειαν αἱ μετοχαὶ νὰ θεωροῦνται ὡς ὁμολογία σταθεροῦ εἰσοδήματος. Δὲν τίθεται φόρος διὰ τὴν ἐπερχομένην ὑπεραξίαν τοῦ κεφαλαίου. Πλὴν ὁμως ἐάν ἐκ τῆς ρευστοποιήσεως τῶν κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν προκύψουν κέρδη ταῦτα φορολογοῦνται ὡς τὸ ἐπὶ πλέον εἰσόδημα.

Οἱ συντελεσταὶ ἀποσβέσεως ποικίλλουν κατὰ περίπτωσιν. Ὁ συνήθης συντελεστὴς ἀποσβέσεως εἶναι 10—15^ο/_ο διὰ τὸν τεχνικὸν ἐξοπλισμὸν, δυνάμενος νὰ μεταβληθῆ ἀναλόγως τοῦ χρόνου ζωῆς τῶν ἐγκαταστάσεων. Δύναται νὰ εφαρμοσθῆ τόσον ἡ ἄμεσος ὅσον καὶ ἡ ἔμμεσος μέθοδος ὑπολογισμοῦ ἀποσβέσεως. Διὰ τὸ πρῶτον ἔτος λειτουργίας τῶν βιομηχανιῶν, ὁ συντελεστὴς ἀποσβέσεως τῶν κτιρίων εἶναι 25^ο/_ο. Ἐπίσης διὰ τὸ πρῶτον ἔτος λειτουργίας ὀργανισμῶν, σχέσιν ἔχοντων μὲ ἐπιστημονικὰς καὶ τεχνικὰς ἐρεῦνας, ὁ συντελεστὴς ἀποσβέσεως τῶν κτιρίων εἶναι 50^ο/_ο. Εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις δύναται νὰ εφαρμοσθῆ ἡ ἐπιταχυνόμενη μέθοδος.

Κατὰ τὴν οἰκοδόμησιν κατοικιῶν προσωπικοῦ δύναται νὰ πραγματοποιηθῆ ἀπόσβεσις ἴση πρὸς τὸ 50^ο/_ο τοῦ κόστους κατασκευῆς. Ἡ ὑπόλοιπος ἀξία δύναται νὰ ἀποσβεσθῆ ἐντὸς 40 ἐτῶν.

Διὰ τὴν ἐξυγίανσιν τῆς καταστάσεως εἰς ὠρισμένους ἐπαγγελματικούς κλάδους ἐθεωρήθη σκόπιμος ἡ δημιουργία ἐπαγγελματικῶν ὁμάδων μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτῆρος, αἱ ὁποῖαι ἐπιτρέπουν εἰς τὰς ἐνδιαφερομένας ἐπιχειρήσεις νὰ ἀκολουθήσουν κοινὴν πολιτικὴν ὀργανώσεως, ἀναπροσανατολισμοῦ ἢ μετατροπῆς τῶν δραστηριοτήτων των. Διὰ τοῦ διατάγματος 55—877 τῆς 30 Ἰουνίου 1955 ἐχορηγήθησαν διαφόρων εἰδῶν προνόμια εἰς τὰς ἐν λόγῳ ὁμάδας μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ τὴν φορολογίαν εἰσοδήματος. Διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῶν εὐεργετημάτων απαιτεῖται ἡ συγκατάθεσις τῶν κρατικῶν ἀρχῶν, ἢ ὁποῖα χορηγεῖται ἀφοῦ ὑποβληθοῦν τὰ καταστατικά τούτων καὶ τὸ πρόγραμμα δραστηριότητος. Ἀπόκτησις ἀκινήτων ἔχοντων σκοπὸν

τὴν μετατροπὴν, τὴν ἀντικατάστασιν ἢ τὴν δημιουργίαν νέων δραστηριοτήτων, ἠδύνατο νὰ συνδυασθῇ μὲ μείωσιν ἀπὸ 10,8% εἰς 3%, τοῦ δικαιώματος πωλήσεως, εἰσπραττομένου παρὰ τοῦ δημοσίου καὶ μὲ ἀπαλλαγὴν ἐκ τοῦ φόρου μεταβιβάσεως, ἀνερχομένην εἰς 4,8%. Διὰ τοῦ νόμου τῆς 28.12.1956 προβλέφθη ἡ δυνατότης ἀναθεωρήσεως τῶν ἰσολογισμῶν διὰ νὰ ἐξουδετερωθῇ ἡ ὑποτίμησις τοῦ νομίσματος. Ἡ δυνατότης αὕτη ἴσχυσε μέχρι τῆς 31.12.1963.

2. *Δασμοί.* Ἡ Γαλλία παλαιότερον ἐφήρμοζεν ὑψηλὴν δασμολογικὴν προστασίαν τῶν ἐγγωρίων προϊόντων. Σήμερον τείνει νὰ προσαρμοσθῇ μὲ τὸ δασμολόγιον τῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς. Ὁ συνήθης δασμὸς εἶναι 20% ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν εἰσαγομένων προϊόντων.

Συμφώνως πρὸς τοὺς κανονισμοὺς τῆς G.A.T.T. ἡ Γαλλία ἀμύνεται ἔναντι τῶν ἀθεμίτων τιμῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ διὰ δασμῶν «ἀντισταθμίσεως» ἢ «ἀντιποίνων». Ἐπίσης ἐφαρμόζει σύστημα δασμῶν ἀντιτάμπιγκ διὰ τὰ εἰσαγόμενα εἶδη τῶν ὀπείων αἱ τιμαὶ εἶναι χαμηλότεραι τῶν ἐσωτερικῶν κανονικῶν τιμῶν. Δύνανται νὰ ἐξαιρεθῶν ἐκ τῶν δασμῶν ὠρισμένα προϊόντα ἢ ὑλικά μὴ κατοσκευαζόμενα εἰς τὴν Γαλλίαν.

3. *Ἐλεγχος τῶν εἰσαγωγῶν.* Ἀπὸ τοῦ 1962 καὶ ἐντεῦθεν ἡ Γαλλία κατήργησεν ὅλους τοὺς περιορισμοὺς διὰ τὰ εἰσαγόμενα βιομηχανικὰ ἀγαθὰ τὰ προερχόμενα ἐκ τῶν χωρῶν τῶν συμμετασχουσῶν εἰς τὸν O.E.C.D. Μετὰ τῶν Ἀνατολικῶν χωρῶν συνδέεται διὰ διμερῶν συμβάσεων διαρκείας 1—3 ἐτῶν.

Ἡ κυβέρνησις ἐξασκεῖ αὐστηρὸν ἐλεγχον εἰς τὰ εἰσαγόμενα εἶδη πωρία κερχόμενα ἐκ χωρῶν ἔνθα ὑφίσταται χαμηλὸν ἡμερομίσθιον (Ἰα-σμός τῶν Χόγκ-Κόγκ). Τοῦτο γίνεται διὰ νὰ ἀποσοβηθῇ ὁ ἀνταγωνισμὸς τῶν γαλλικῶν προϊόντων καὶ ἡ διατάραξις τῶν ἐσωτερικῶν τιμῶν. Ἐξαιρετικώτερον ἡ κυβέρνησις ἐφαρμόζει τέσσαρας διαφόρους τρόπους ἐλέγχου τῶν εἰσαγωγῶν. Ὅλας τὰς χώρας τοῦ ἐξωτερικοῦ τὰς ἔχει χωρίσει εἰς 4 ὁμάδας, ἐφαρμόζουσα εἰς μίαν ἐκάστην ἕξ αὐτῶν ἰδίαν πολιτικήν. Οὕτως, εἰς τὴν 1ην ὁμάδα ὑπάγονται αἱ χώραι τοῦ O.E.C.D. εἰς τὴν 2αν ἀνήκει ὁ Καναδᾶς καὶ αἱ Η.Π.Α. εἰς τὴν 3ην ὁμάδα ὑπάγονται 44 χώραι συνδεόμεναι δι' ἐιδικῶν συμφωνιῶν (Ἀλβανία, Βουλγαρία, Τσεχοσλοβακία, Κίνα κ. ἄ.). εἰς τὴν 4ην τέλος ὁμάδα ὑπάγονται αἱ ὑπόλοιποι χώραι.

4. *Ἐλεγχος συναλλάγματος.* Ἀπὸ παλαιότερον εἰς τὴν Γαλλίαν ὑπῆρχε δυσπιστία ἔναντι τῶν ξένων κεφαλαίων. Ἐσχάτως αὕτη νῆξήθη, ἡ δὲ κυβέρνησις παρακολουθεῖ μετὰ μεγίστης προσοχῆς τὴν κίνησιν τῶν ξένων κεφαλαίων. Κατὰ καιροὺς ἐνθαρρύνει τὴν ἐπένδυσιν ξένων κεφαλαίων καὶ γενικῶς τὴν εἰσορὴν συναλλάγματος διὰ δύο λόγους: Ἄφ' ἑνὸς μὲν διὰ νὰ πιέσῃ ἐλαφρῶς τὴν ἐσωτερικὴν ἀγορὰν κεφαλαίων, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ νὰ παρεμποδίσῃ μελλοντικὴν παθητικότητα τοῦ Ἰσοζυγίου Πληρω-

μῶν. Εἰς ἄλλο; λόγος προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων εἶναι ὅτι διὰ τῆς παρακολουθήσεως τοῦ συναλλάγματος, τὸ κράτος δύναται κατὰ ἓν μεγάλο ποσοστὸν νὰ ἐλέγξη τὴν κίνησιν τῶν ἐπενδύσεων καὶ οὕτω τὴν πραγματοποίησιν τοῦ προγράμματος ἀναπτύξεως.

Εἰδικώτερον ὁ ἔλεγχος τοῦ συναλλάγματος γίνεται ὡς ἑξῆς. Προκειμένου μία ἡμεδαπὴ ἐταιρεία νὰ δανεισθῇ κεφάλαια ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, διὰ ποσὸν πλέον τῶν 200 000 δολλαρίων, πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ τύχη ἐγκρίσεως τῆς Κεντρικῆς Τραπεζῆς τῆς Γαλλίας. Οἰαδήποτε κινήσεις ξένων κεφαλαίων δεόν νὰ πραγματοποιηθῶν διὰ μέσου μεσολαβητῶν, ἐξουσιοδοτημένων πρὸς τοῦτο παρὰ τῶν τραπεζῶν. Ἡ ἐπένδυσις ξένων κεφαλαίων εἰς χρηματιστηριακοὺς τίτλους εἶναι εὐχερής, ἀρκεῖ νὰ γίνε-ται διὰ μέσου τοῦ χρηματιστηρίου πρὸς ἔλεγχον τοῦ συναλλάγματος.

5. *Προώθησις τῶν ἐξαγωγῶν.* Μεγίστη εἶναι ἡ μέριμνα τοῦ κράτους διὰ τὴν προώθησιν τῶν ἐξαγωγῶν. Οὕτως, ὁ κύκλος ἐργασιῶν—ἐξαγωγῶν τῶν ἐξαγωγικῶν οἰκῶν τυγχάνει ἰδίας φορολογικῆς μεταχειρίσεως. Δασμοὶ οἱ ὅποιοι εἰσεπράχθησαν κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν πρώτων ὑλῶν, ἐπιστρέφονται κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν τῶν ἐτοιμῶν ἤδη προϊόντων. Διὰ νὰ ἐνισχυθοῦν αἱ βιομηχαναὶ αἱ παράγουσαι ἐξαγωγίμα ἀγαθὰ, ἔχουν τὸ δικαίωμα τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν ἀποσβέσεων διὰ τῆς μεθόδου τοῦ ἐπιταχυνομένου συντελεστοῦ. Διὰ τῆς μεθόδου ταύτης παρέχεται ἡ εὐχέρεια εἰς τὰς ἐν λόγῳ βιομηχανίας νὰ σχηματίσῃ ἓν ἄδηλον ἀποθεματικόν.

Σημαντικὸν κίνητρον τῶν ἐξαγωγῶν ἀποτελεῖ ἡ χρηματικὴ βοήθεια τῆς ὁποίας ἐπιτυγχάνουν αἱ ἐξαγωγικαὶ ἐπιχειρήσεις. Εἰδικώτερον οἱ ἐξαγωγεῖς λαμβάνουν πιστώσεις—συνήθως βραχυπροθέσμους—μὲ λίαν εὐνοϊκοὺς ὄρους. Συνηθεστέρα μορφή δανείων εἶναι αἱ πιστώσεις ἔναντι φορτωτικῶν ἐγγράφων καὶ αἱ ἐνέγγυοι πιστώσεις. Ἡ «Banque Française de Commerce Extérieur» παρέχει πιστώσεις, εἰς εὐρείαν κλίμακα, ἐγγυᾶται πολλάκις τὰς ἐξαγωγὰς καὶ προεξοφλεῖ πιστωτικοὺς τίτλους. Τὰ ὡς ἄνω δάνεια εἶναι συνήθως διαρκείας 9—12 μηνῶν.

Ἐλεύθερα ζῶναι καὶ λιμένες δὲν ὑπάρχουν. Πλὴν ὅμως, διὰ τὴν αὐξησιν τοῦ διαμετακομιστικοῦ ἐμπορίου, δύναται ἐλευθέρως τὰ ἐμπορεύματα τοῦ ἐξωτερικοῦ νὰ διαμετακομισθοῦν διὰ μέσου τῆς χώρας. Πρῶται ὕλαι καὶ ἐφεδρικά τμήματα τῶν διαφόρων ἐγκαταστάσεων δύναται νὰ παραμείνουν εἰς τὴν χώραν διὰ 6 μῆνας καὶ, ἐν συνεχείᾳ νὰ ἐπανεξαχθοῦν χωρὶς καμμίαν ἐπιβάρυνσιν. Ὑπάρχουν μεγάλα Γενικὰ Ἀποθῆκαι, ὅπου ξένοι οἰκοὶ δύναται νὰ ἐναποθέσῃ τὰ προϊόντα τους διὰ χρόνον ἕως καὶ 5 ἐτῶν, χωρὶς δασμολογικὴν ἐπιβάρυνσιν.

Αἱ ἐξαγωγαὶ συνήθως ἀσφαλίζονται παρὰ τῆς «Compagnie Française d' Assurance pour le Commerce Extérieur». Ἐνταῦθα ἐκδίδονται βραχυχρόνια ἀσφαλιστήρια συμβόλαια, ἔναντι παντὸς κινδύνου, καλύπτοντα τὸ 75—80% τῆς ἀξίας τῶν ἐξαγωγῶν. Προκειμένου περὶ ἐξα-

γωγής κεφαλαιουχικών αγαθών, των οποίων η αξία συνήθως εισπράττεται μεταγενεστέρως (πιθανόν μετά 5 έτη), αί ασφάλειαι συνάπτονται μακροχρονίως. Ούτως, εκδίδονται ειδικά συμβόλαια καλύπτοντα τὸ 80—90% τῆς αξίας τῶν εξαγωγῶν ἔναντι παντὸς κινδύνου. Αἱ μακροχρόνιαι ασφάλειαι ἐνεργοῦνται παρὰ τῆς «Commission des Quaranties et du Crédit au Commerce Exterieur», ἡ ὁποία ἀνήκει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν.

6. *Ἄμεσοι ἐκχορηγήσεις.* Ἐπιχειρήσεις αἱ ὁποῖαι δημιουργοῦν νέας βιομηχανικὰς ἐγκαταστάσεις ἢ ἐπεκτείνουν τὰς ὑφισταμένας, ἀπολαοῦν μῖς πριμοδοτήσεως, ἡ ὁποία λέγεται «εἰδικὴ πριμοδότησις ἐξοπλισμοῦ». Τὸ ποσοστὸν τῆς πριμοδοτήσεως ἀνέρχεται εἰς 20% τοῦ ποσοῦ τῶν ἐξόδων τὰ ὁποῖα χρειάζεται ἡ ἐπιχείρησις διὰ τὴν ἐπένδυσιν. Ἡ πριμοδότησις δίδεται δι' ἐπιχειρήσεις ἐγκαθισταμένας εἰς περιοχὰς ἢ ζῶνας, αἱ ὁποῖαι διαθέτουν τὰς τεχνικὰς καὶ οἰκονομικὰς δυνατότητας διὰ τὴν δημιουργίαν βιωσίμων βιομηχανικῶν μονάδων καὶ ἐφ' ὅσον αἱ ὑπάρχουσαι βιομηχανίαι δὲν ἐπαρκοῦν διὰ τὴν ἀπορρόφησιν τῶν ἀνέργων. Ἡ ἐπιλογή τῶν δικαιούχων γίνεται κατόπιν εἰδικῆς ἐξετάσεως ἐκάστης συγκεκριμένης περιπτώσεως.

Ἄξιόλογα ποσὰ διατίθενται μέσῳ εἰδικῶν ὀργανισμῶν διὰ τὴν προώθησιν τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης, ἰδίως πρὸς τὸν τομέα τῆς δημιουργίας νέων προϊόντων βάσει τοῦ σχεδίου ἐκσυγχρονισμοῦ τῆς γαλλικῆς οἰκονομίας.

Διὰ τοῦ διατάγματος 64 440 τῆς 21 5.64 δύναται νὰ χορηγηθῇ μία ἐπιδότησις βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως, ἐφ' ὅσον γίνεται ἐπένδυσιν τοῦλάχιστον 300.000 φράγκων καὶ δημιουργεῖται ἀπασχόλησις τοῦλάχιστον 30 ἀτόμων (1).

Διὰ τοῦ νόμου 64.441/21.5.64 χορηγεῖται μία ἐπιδότησις εἰς ἐπιχειρήσεις αἱ ὁποῖαι ἐπιθυμοῦν νὰ μεταφερθοῦν εἰς περιοχὰς ἐκτὸς τῶν Παρισίων. Αὕτη δύναται νὰ καλύψῃ τὰ 60% τῶν ἐξόδων μετεγκαταστάσεως καὶ δύναται νὰ ἀνέλθῃ μέχρι 500.000 φράγκων.

Ἐπιχορηγήσεις δίδονται εἰς τὰς ναυπηγικὰς ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι προβαίνουν εἰς μετατροπὴν τῶν ἐγκαταστάσεών των καὶ εἰς ἄλλας εἰδικὰς βιομηχανίας (2).

- 7 *Προστασία τιμῶν καὶ ἐνίσχυσις ἀγορᾶς.* Ἡ κυβέρνησις ἔχει θεσπίσει διάφορα μέτρα ἔναντιον τῶν Trusts καὶ Cartels τὰ ὁποῖα, δημι-

1) C.G.P.P., Inventaire des aides générales et régionales pour le développement économique en vigueur dans chacun des États - Membres (πολυγρ.) Paris 1965.

2) C.G.P.P., Aides spécifiques dans le secteur industriel (πολυγρ.), Paris 1965, καὶ C.G.P.P., Aides et avantages fiscaux accordés par les États - Membres dans l' Industrie Pétrolière (πολυγρ.), Paris 1965.

ουργούμενα, δύνανται νὰ ἐπηρεάσουν δυσμενῶς τὴν ἐλευθέραν διαμόρφωσιν τῶν τιμῶν.

8. *Πολιτικὴ ἐπιτοκίων* Τὸ κόστος τῶν βραχυπροθέσμων δανείων εἶναι χαμηλὸν διὰ τὴν εὐχερεστέραν διεκπεραίωσιν τῶν τρεχουσῶν συναλλαγῶν. Οὕτω 4 6% εἶναι τὸ συνήθες ἐπιτόκιον. Εἰς εὐρείαν κλίμακα παρέχονται μεσοπρόθεσμα δάνεια μὲ 6,25% ἐπιτόκιον. Ἡ πλέον ἀξιόλογος πηγὴ μακροπροθέσμων κεφαλαίων εἶναι ἡ Τράπεζα Οἰκονομικῆς καὶ Κοινωνικῆς Ἀναπτύξεως, «Fonds de Développement Économique et Social». Αὕτη παρέχει δάνεια διαρκείας 8 10 ἐτῶν μὲ 6,75% ἐπιτόκιον. Δάνεια παρέχονται ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω Τραπέζης εἰς τὰς περιπτώσεις ἔνθα εἶναι δύσκολος ἡ χρηματοδότησις διὰ τῶν συνήθων μέσων. Προκειμένου νὰ χορηγηθῇ ἔν δάνειον, ἀποφαίνεται εἰδικὴ ἐξεταστικὴ ἐπιτροπὴ ἐξουσιοδοτημένη πρὸς τοῦτο, ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν. Πολλάκις καλεῖται νὰ συνεαίση καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Βιομηχανίας καὶ Ἐμπορίου. Ἡ χρηματοδότησις συνήθως καλύπτει τὸ 30% τῶν ἐγκαταστάσεων.

Ὑπάρχει ἐπίδοσις τῶν ἐπιτοκίων βάσει τοῦ διατάγματος 55-874 τῆς 30 Ἰουνίου 1955. Τὰ βάρη τῶν ἐπιδοτήσεων αὐτῶν ἐπίπτουν ἐπὶ τοῦ δημοσίου προϋπολογισμοῦ, χορηγοῦνται δὲ πρὸς ὄφελος τῶν ἐργασιῶν μετατροπῆς, συγκεντρώσεως, ἐξειδικεύσεως ἢ ἀποκεντρώσεως καὶ περιφερειακῆς ἀναπτύξεως μετὰ τὴν γνώμην τοῦ συμβουλίου διευθύνσεως τῆς Τραπέζης Οἰκονομικῆς καὶ Κοινωνικῆς Ἀναπτύξεως. Διὰ τοὺς ἰδίους σκοποὺς χορηγοῦνται δάνεια, παρέχονται ἐγγυήσεις καὶ εἰδικὰ πριμοδοτήσεις. Παρέχονται ἐπίσης χαμηλότατα δάνεια καλύπτοντα τὰ 75-90% τοῦ κόστους προκειμένου νὰ ἀναληφθοῦν ἐργασίαι ἀποσκοποῦσαι εἰς τὴν κατασκευὴν, ἀπόκτησιν ἢ ἐπιδιόρθωσιν κατοικιῶν προοριζομένων διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν ἐργοστασίων.

9. *Μέτρα πιστωτικῆς πολιτικῆς.* Ὁ μηχανισμὸς χρηματοδοτήσεως τῆς γαλλικῆς οἰκονομίας καὶ αἱ μέθοδοι ἀσκήσεως τῆς πιστωτικῆς πολιτικῆς εἶναι πολὺπλοκοί, εἶναι δὲ δυσχερὲς νὰ διακρίνη τις τὰς συνήθεις διατάξεις ἀπὸ τὰς διατάξεις τὰς περιεχούσας πολιτικὴν κινήτρων (').

Αἱ ἐπιχειρήσεις ἔχουν τὴν δυνατότητα νὰ ἐπιτύχουν διαφόρων εἰδῶν οἰκονομικὴν βοήθειαν παρὰ τῆς Τραπέζης Οἰκονομικῆς καὶ Κοινωνικῆς Ἀναπτύξεως καὶ τῆς Τραπέζης Διευθετήσεως τοῦ Ἐδάφους. Ἡ παρέμβασις τῶν ἀνωτέρω χρηματοδοτικῶν ὀργανισμῶν δύνανται νὰ γίνῃ πρὸς ὄφελος τῶν ἐπιχειρήσεων, αἱ ὁποῖαι πραγματοποιοῦν ἐπενδύσεις προβλεπομένας εἰς τὸ πενταετὲς σχέδιον, αἱ ὁποῖαι πραγματοποιοῦν ἐργασίας μετατροπῆς, συγκεντρώσεως, ἐξειδικεύσεως καὶ ἀποκεντρώσεως ἢ καταβάλλουν προσπάθειας αὐξήσεως τῆς παραγωγικότητος. Ἡ Τρά-

1) Ὅρα π.χ. Ministère des Finances et des Affaires Économiques, Les modes de crédit utilisables pour le financement des investissements dans le entreprises industrielles et commerciales, Paris 1963.

πεζα Οικονομικής και Κοινωνικής Ἀναπτύξεως περιλαμβάνει τὸ μῆμα βιομηχανικοῦ, γεωργικοῦ, ἐμπορικοῦ καὶ τουριστικοῦ ἐξοπλισμοῦ, τὸ ὁποῖον ἀσχολεῖται μὲ τὴν δανειοδότησιν ἐπιχειρήσεων, αἱ ὁποῖαι πραγματοποιοῦν ἐπενδύσεις προβλεπομένης εἰς τὸ πενταετὲς πρόγραμμα, τὸ μῆμα βιομηχανικῆς ἀποκεντρώσεως, τὸ ὁποῖον χρηματοδοτεῖ ἐπιχειρήσεις μὲ σκοπὸν τὴν ἀποκέντρωσιν καὶ τὴν ἐγκατάστασιν εἰς προκαθορισμένας περιοχάς, τὸ μῆμα τῆς παραγωγικότητος, τὸ ὁποῖον χρηματοδοτεῖ ἔργα ἀποσκοποῦντα εἰς τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγικότητος καὶ τὸ μῆμα χρηματοδοτήσεως τῆς ἀνεγέρσεως κατοικιῶν.

Ὑπὸ τοῦ κράτους χορηγοῦνται ἐγγυήσεις δανείων δι' ἐργασίας μετατροπῆς, συγκεντρώσεως, ἀποκεντρώσεως ἢ ἐξειδικεύσεως εἰς βάρος τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ.

Διὰ τὴν ὑπερπήδησιν τῶν δυσχερειῶν ἐξουρέσεως κεφαλαίων τὸ κράτος, δύναται, ὑπὸ ὠρισμένας προϋποθέσεις, νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐγγυήσιν τῶν χορηγουμένων δαπανῶν παρὰ τῶν Τραπεζῶν. Ἡ ἐγγυήσις χορηγεῖται δι' ἐπενδύσεις, αἱ ὁποῖαι συμβάλλουν εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ πενταετοῦς προγράμματος οικονομικῆς ἀναπτύξεως. Βάσει τοῦ διατάγματος 60.370 τῆς 15 Ἀπριλίου 1960 ἰσχύουν εἰδικαὶ διατάξεις διὰ τὴν ἀσκήσιν τῆς πιστωτικῆς πολιτικῆς περιφερειακῆς ἀναπτύξεως.

Εἰδικὴ χρηματικὴ βοήθεια χορηγεῖται διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἐπαγγελματικοῦ ἀναπροσανατολισμοῦ τῶν ἐργαζομένων, διὰ τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγικότητος, διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν, διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ προγράμματος γεωργικῶν ἐπενδύσεων κτλ.

- 10. Μέτρα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως καὶ βιομηχανικαὶ ζῶναι.** Προκειμένου νὰ ληφθοῦν μέτρα προωθήσεως τῆς οικονομικῆς ἀναπτύξεως τῶν διαφόρων περιοχῶν καταρτίζονται προγράμματα περιφερειακῆς δραστηριότητος, τὰ ὁποῖα συμπληρώνουν τὸ γενικὸν πενταετὲς πρόγραμμα. Τὰ ἐν λόγῳ προγράμματα ἀποσκοποῦν εἰς τὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐπὶ μέρος περιοχῶν καὶ τὸν περιορισμὸν τῆς ἀνεργίας διὰ τοῦ συντονισμοῦ σκοποῦ καὶ μέσων.

Μετὰ τὴν ἐκπόνησιν τοῦ τελευταίου πενταετοῦς προγράμματος, ἡ ὅλη χώρα ἔχει κατανεμηθῆ εἰς 8 πόλους ἀναπτύξεως (Development Poles) διὰ τὴν πληρεστέραν περιφερειακὴν ἀνάπτυξιν. Τὰ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως λαμβανόμενα μέτρα εἶναι πολλά, τὰ δὲ ἐφαρμοζόμενα κίνητρα ποικίλλουν κατὰ βιομηχανικὴν ζώνην καὶ περίπτωσιν (1).

Εἰδικώτερα κίνητρα εἶναι τὰ ἑξῆς: Τὰ ἀποκτώμενα κέρδη ἐκ τῆς ρευστοποιήσεως κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν, ἀπαλλάσσονται τῆς φορολογίας ἀρκεῖ τὰ κέρδη ταῦτα νὰ διατεθοῦν δι' ἐπένδυσιν εἰς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν ζώνας.

1) Ὅρα καὶ Le Monde, 15 Juin 1966, καὶ Division des Programmes Financiers, Tableau des principaux moyens d'action économique cités dans le Vème plan, 28.3.1966.

Βιομηχανία, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἐγκατεστημένοι εἰς τὴν I βιομηχανικὴν ζώνην, ὑπολογίζουσι κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς λειτουργίας των, ἀποσβέσεις μὲ 25 % , ἐνῶ τὸ συνήθες ποσοστὸν εἶναι 5 % .

Ἐπιχειρήσεις ἐγκατεστημένοι εἰς τὰς τέσσαρας πρώτας βιομηχανικὰς ζώνας, τυγχάνουσι ἐπιεικεστέρους φορολογικῆς μεταχειρίσεως, ὅσον ἀφορᾷ τὴν φορολογίαν ἀδείων ἐξασκήσεως ἐπαγγέλματος διὰ τὰ πρῶτα 5 ἔτη λειτουργίας.

Ἐνῶ ὁ συνήθης φόρος μεταβιβάσεως περιουσιακῶν στοιχείων εἶναι 13,2% , οὗτος κατέρχεται εἰς 1,4% προκειμένου περὶ μεταβιβάσεως ἀξιῶν ἀνηκόντων εἰς ἐπιχειρήσεις, ἐγκατεστημένας ἤδη εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Παρισίων καὶ αἱ ὁποῖαι προτίθενται νὰ ἐγκατασταθοῦν εἰς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν περιοχάς.

Ἡ ἐπερχομένη ὑπεραξία τοῦ κεφαλαίου φορολογεῖται λίαν ἐπιεικῶς διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις τὰς εὐρισκομένας εἰς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν περιοχάς, ἐνῶ ὁ συνήθης φόρος εἰς παρομοίας περιπτώσεις εἶναι 25 % τῆς ἐπερχομένης ὑπεραξίας.

Τὸ πλέον ἐλκυστικὸν κίνητρον διὰ τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν περιοχάς, εἶναι αἱ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως παρεχόμεναι χρηματικαὶ χορηγήσεις. Ἰδιαιτέρως αἱ νέαι ἐγκαταστάσεις εἰς τὴν I βιομηχανικὴν ζώνην, χρηματοδοτοῦνται κατὰ τὸ 20 % ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως, μὲ ἀνώτατον ὄριον χρηματοδοτήσεως 200 δολλάρια διὰ κάθε δημιουργουμένην θέσιν ἀπασχολήσεως. Τὸ ὡς ἄνω ποσοστὸν κατέρχεται εἰς 10 % ὅταν αἱ νέαι ἐγκαταστάσεις πραγματοποιοῦνται εἰς τὰς λοιπὰς ζώνας. Δι' ἐπεκτάσεις γενικῶς τῶν ἤδη ὑπαρχουσῶν ἐγκαταστάσεων, παρέχονται χορηγήσεις 12 % διὰ τοὺς πῶλους ἀναπτύξεως καὶ 5 % διὰ τὰς ὑπολοίπους περιοχάς. Ἰδιαιτέρων χρηματοδοτικῶν προνομίων τυγχάνουσι αἱ βιομηχανία, αἱ ὁποῖαι δημιουργοῦν θέσεις διὰ 30 νέους ἀπασχολουμένους.

Εἰς τὰς βιομηχανικὰς περιοχὰς τῆς ἀνατολικῆς Γαλλίας, δὲν παρέχονται μὲν χρηματικαὶ χορηγήσεις, πλὴν ὅμως αἱ φορολογικαὶ ἀπαλλαγαὶ εἶναι τοιαῦται, ὥστε ἀναλογοῦν μὲ χορηγήσεις ἀντιστοιχοῦσας εἰς τὸ 10 % τῶν ἀπαιτουμένων χρηματικῶν μέσων διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν ἐπιχειρήσεων.

Αἱ δαπάναι μεταφορᾶς καθὼς καὶ αἱ ζημίαι ἔνεκα τῆς ἀποκεντρώσεως, ἀναλαμβάνονται παρὰ τοῦ κράτους κατὰ τὸ 60 % , ὅταν βιομηχανία, ἐγκατεστημένη ἤδη εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Παρισίων, μεταφέρονται εἰς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν περιοχάς. Ἐπίσης αἱ κατεδαφίσεις εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Παρισίων χρηματοδοτοῦνται μὲ 10-20 δολλάρια ἀνὰ τετραγωνικὸν μέτρον.

Ἡ κυβέρνησις ἀναλαμβάνει τὰ ἔξοδα μετεκπαιδεύσεως προσωπικοῦ εἰς τὰς ὡς ἄνω περιοχὰς διὰ τοὺς 6 πρώτους μῆνας λειτουργίας τῶν βιομηχανιῶν.

Διὰ τὴν ἀρτιωτέραν λειτουργίαν τῶν μικρῶν ἐπαγγελματικῶν βιομηχανιῶν ἔχει ἰδρυθῆ μία Τράπεζα Περιφερειακῆς Ἀναπτύξεως, ἡ ὁποῖα

σκοπὸν ἔχει τὴν τόνωσιν καὶ ἐνίσχυσιν τῶν μικρῶν καὶ μέσων βιομηχανιῶν. Πολλάκις συμμετέχει εἰς τὰ κεφάλαια τῶν ἰσχνῶν βιομηχανιῶν, κατὰ 25 % τοῦ κεφαλαίου των.

Αἱ ἑταιρεῖαι περιφερειακῆς ἀναπτύξεως ὑπὸ ὠρισμένους ὅρους καὶ προϋποθέσεις ἀπαλλάσσονται τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ἑταιρειῶν. Τὰ διανεμόμενα κέρδη ἀπαλλάσσονται ἐπίσης τῆς φορολογίας. Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἶναι ἐξουσιοδοτημένος νὰ ἐγγυᾶται τὴν χορήγησιν ἐνὸς ἐλαχίστου μερίσματος διὰ τὰς μετοχὰς τῶν ἐν λόγῳ ἑταιρειῶν.

Τὰ ἐμπορικὰ καὶ βιομηχανικὰ ἐπιμελητήρια δύνανται νὰ χρηματοδοτηθοῦν ἐκ τῶν κεφαλαίων οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀναπτύξεως, διὰ δανείων μὲ χαμηλὸν ἐπιτόκιον, διὰ τὴν ἀπόκτησιν ἢ κατασκευὴν κτιρίων βιομηχανικῆς χρήσεως. Εἰς ζῶνας ἢ περιοχὰς, αἱ ὁποῖαι ὑποφέρουν ἀπὸ ὑποαπασχόλησιν δύνανται νὰ ἰδρυθοῦν μικτὰ ἑταιρεῖα μὲ συμμετοχὴν τοῦ κράτους, προκειμένου νὰ κατασκευασθοῦν κτίρια βιομηχανικῆς χρήσεως. Εἰδικὴ βοήθεια παρέχεται εἰς τοὺς ἐργάτας, οἱ ὁποῖοι ἀλλάσσουν κατοικίαν μεταφερόμενοι εἰς ἄλλην περιοχὴν δι' ἐκτέλεσιν προσφερομένης ἐργασίας.

Ἡ κυβέρνησις ἐνθαρρύνει τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν πρὸς νέους τομεῖς δραστηριότητος διὰ τῆς παροχῆς δανείων ἐρευνῶν διαρκείας 12 μηνῶν μὲ ἐπιτόκιον 5 % . Δυνατὸν κατὰ περίπτωσιν τὰ δάνεια ταῦτα νὰ μετατραποῦν εἰς χρηματικὰς χορηγήσεις.

11. Μέτρα προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων Παρὰ τὴν ἐπιφυλακτικότητά τῆς Γαλλίας, ξένα κεφάλαια δύνανται εὐκόλως νὰ ἐπενδυθοῦν ὅταν πρόκειται δι' ἐγκαταστάσεις εἰς περιοχὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν, ὡς εἶναι αἱ δυτικαὶ καὶ νότιαι ἐπαρχίαι (περιοχαὶ καλύπτουσαι τὸ $\frac{1}{3}$ περίπου τῆς ἐπιφανείας τῆς χώρας). Ἐπίσης δύνανται νὰ ἐπενδυθοῦν ξένα κεφάλαια εἰς βιομηχανίας αἱ ὁποῖαι παράγουν νέα διὰ τὴν Γαλλίαν προϊόντα, καθὼς καὶ ἐξαγωγήματα ἀγαθὰ.

Ἡ εὐχέρεια τὴν ὅποیان ἔχουν τὰ ξένα κεφάλαια εἶναι ἡ ἐξῆς: Τὰ παρὰ ξένων ἑταιρειῶν ἀποκτώμενα κέρδη δύνανται νὰ ἐμβασθοῦν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν εὐκόλως. Ἡ παλιννόστησις τῶν ξένων κεφαλαίων εἶναι δυνατὴ κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Τραπεζῆς τῆς Γαλλίας. Ἡ μετατρεψιμότης τῶν κεφαλαίων γίνεται εἰς οἰονδῆποτε συνάλλαγμα καὶ εἰς τὴν τιμὴν τῆς ἡμέρας. Ἡ κυβέρνησις ὁμως οὐδεμίαν ἐγγύησιν παρέχει εἰς τοὺς ἐπενδύοντας διὰ τὴν μὴ μετατρεψιμότητα τῶν κεφαλαίων.

Συνήθως αἱ κρατήσεις ἐπὶ τῶν μερισμάτων τῶν μετοχῶν εἶναι 24% . Ὅταν ὁμως οἱ κομιστὰι τῶν μετοχῶν εἶναι ἄλλοδαποὶ ἀπαλλάσσονται σημαντικοῦ ποσοστοῦ φόρου. Οὕτως, ἂν οἱ ἄλλοδαποὶ κομιστὰι μετοχῶν εἶναι γερμανικῆς ἢ ἀμερικανικῆς ὑπηκοότητος, αἱ κρατήσεις κατέρχονται εἰς τὸ 15% , ἐὰν εἶναι ἀγγλικῆς ὑπηκοότητος κατέρχονται εἰς τὸ 10% , ἀπαλλάσσονται δὲ παντελῶς τῶν κρατήσεων οἱ κομιστὰι

τῶν μετοχῶν, ἂν εἶναι αὐστριακῆς, δανικῆς, ὀλλανδικῆς, σουηδικῆς ἢ ἐλβετικῆς ὑπηκοότητος.

Ὁ φόρος ἐπὶ τῶν τόκων τῶν ὁμολογιῶν εἶναι 12^ο/. Τὸ ποσοστὸν τοῦτο δύναται νὰ μειωθῆ ἂν οἱ κομισταὶ τῶν ὁμολογιῶν εἶναι ἄλλοδαποὶ ἀνήκοντες εἰς μίαν τῶν κάτωθι χωρῶν: Αὐστρία, Ὀλλανδία, Ἑλβετία καὶ Σκανδιναβικαὶ χῶραι. Οὐδεμία ὁμως φορολογικὴ ἀπαλλαγὴ ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν φόρων τούτων, ὅταν οἱ κομισταὶ εἶναι ἄλλοδαποὶ ἀνήκοντες εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἢ Η.Π.Α.

Κατόπιν ἰδιαίτερων συμφωνιῶν μετὰ τῶν Η.Π.Α., τὸ προσωπικὸν εἰσόδημα τῶν τεχνικῶν καὶ λοιπῶν ἐιδικῶν, καταγομένων ἐξ Η.Π.Α., καὶ ἐγκατεστημένων εἰς τὴν Γαλλίαν, τυγχάνει ἰδιαίτερας φορολογικῆς μεταχειρίσεως.

12. *Παρατηρήσεις.* Τὰ προσφερόμενα κίνητρα εἰς τὰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις εἶναι βεβαίως ἀρκετά, ἀλλὰ θὰ ἠδύναντο νὰ εἶναι ἀκόμη περισσότερα καὶ περισσότερον ἔντονα. Δέον ὁμως νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ μικτὸν σύστημα τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ ὁ ἰσχυρὸς κρατικὸς παρεμβατισμὸς θέτουν ἐνίοτε τὰ κίνητρα εἰς δευτέραν μοῖραν. Εἰς τὴν Γαλλίαν 180 κρατικαὶ ἐπιχειρήσεις, ἐπηρεάζουν σημαντικῶς τὸν ἐπιχειρηματικὸν τομέα. Ἡ κυβερνήσις ἐλέγχει κατὰ τρόπον ἀπολύτως μονοπωλιακὸν ὠρισμένης ἐπιχειρήσεις, ὡς τὴν ἠλεκτρικὴν ἐνέργειαν, τὰ ἀνθρακωρυχεῖα, τὰ καπνὰ καὶ τὴν βιομηχανίαν πυρῶν. Τὸ ὑπέδαφος εἶναι ἀναπαλλοτρίωτον δικαίωμα τοῦ κράτους καὶ ἡ ἐκμετάλλευσίς του ὑπόκειται εἰς ἐδικούς κανονισμούς.

Διὰ τὴν ἀποτελεσματικότητα τῶν ληφθέντων μέτρων δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνουσι πολλὰ παρατηρήσεις. Ἡ Γαλλία ἐσημείωσεν ἀξίολογον ρυθμὸν οἰκονομικῆς ἀνάπτυξης ἀπὸ τὸ 1950 καὶ ἐντεῦθεν. Χρησιμοποιοῦντες καὶ ἐν προκειμένῳ τὰς ἐνδείξεις τὰς ὁποίας ἐχρησιμοποίησαμεν καὶ διὰ τὰς ἄλλας χώρας παρατηροῦμεν τὰς ἑξῆς: Τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα ὑπολογισθὲν βάσει τῆς ἰσοτιμίας τῶν ἀγοραστικῶν δυνάμεων ἀνήρκετο κατὰ τὸ ἔτος 1964 εἰς 1.579 δολλ. Ἐξ ἄλλου, κατὰ τὴν περίοδον 1950-1960 τὸ ἀκαθάριστον ἐγχώριον προϊόν ἠϋξάνετο κατὰ 4,4% καὶ κατὰ τὴν περίοδον 1960-1964 κατὰ 5,4%. Ἡ συμμετοχὴ τῆς βιομηχανίας εἰς τὴν πρόελευσιν τοῦ ἀκαθάριστου ἐγχωρίου προϊόντος, κυμαινομένη μεταξὺ 40-42%, ὑποδηλοῖ ὑψηλὸν βαθμὸν ἐκβιομηχανίσεως. Ἀφ' ἑτέρου ἡ μειωτικὴ τάσις εἰς τὴν συμμετοχὴν τῆς πρωτογενοῦς παραγωγῆς πρὸς ὄφελος τῆς τριτογενοῦς τοιαύτης ὑποδηλοῖ ἀνερχομένην στάθμην ἐπιπέδου διαβιώσεως. Ἡ αὐξήσις, ἐξ ἄλλου, τοῦ ποσοστοῦ σχηματισμοῦ παγίου κεφαλαίου ἀπὸ 16% τὸ 1960 εἰς 21% τὸ 1964 δεικνύει τὴν καταβληθεῖσαν προσπάθειαν διὰ τὴν προώθησιν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Εἰς τὴν προσπάθειαν αὐτὴν σημαντικὸν ρόλον παίζει τὸ κράτος, δοθέντος ὅτι αἱ δημόσια ἐπενδύσεις μετ' ἐλαφρῶς αὐξανομένην τάσιν ἐκάλυπτον τὸ 36,5% τοῦ συνόλου κατὰ τὸ ἔτος 1964, ἐνῶ αἱ ἰδιωτικαὶ με

ἐλαφρῶς πτωτικὴν τάσιν κατὰ τὸ ἴδιον ἔτος ἐκάλυπτον τὸ 63,5% τούτων. Ἐνῶ ὁμοίως ὁ σχηματισμὸς παγίου κεφαλαίου ἦτο ἔντονος, τὸ ποσοστὸν τῆς αὐτοχρηματοδοτήσεως τῶν ἐπιχειρήσεων φαίνεται νὰ σημειώσῃ κάμψιν. Οὕτως, ἡ ἐσωτερικὴ ἀποταμίευσις τῶν ἐπιχειρήσεων, συμφώνως πρὸς στοιχεῖα τῶν Ἑνωμένων Ἐθνῶν, ἐμειώθη ἀπὸ 33% τὸ 1953 εἰς 15% τὸ 1964. Ἀπὸ τὰς ἀνωτέρω ἐνδείξεις δύναται νὰ ἐξαχθῇ τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ ἐπιτευχθεὶς ρυθμὸς ἀνόδου δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἐφαρμοσθείσης πολιτικῆς κινήτρων ἀλλὰ ὄλων τῶν παραγόντων, οἱ ὅποιοι ὑπαισέρχονται εἰς τὴν σχετικὴν διαδικασίαν, καὶ ὅτι ἀντιθέτως αὕτη δὲν ἔσχεν εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν εἰς τὸν ἐπηρεασμὸν τῆς ἀποταμιευτικῆς συμπεριφορᾶς τοῦ ἐπιχειρηματίου διὰ τὴν ἀνάληψιν ἐπενδύσεων χρηματοδοτουμένων ἐξ ἰδίων ἀποταμιευτικῶν πόρων.

κ) Δυτικὴ Γερμανία

Ὁ πληθυσμὸς τῆς Δυτικῆς Γερμανίας, ὁ ὁποῖος ἀνέρχεται εἰς 57,5 ἑκατομ., συμπεριλαμβανομένου τοῦ Δυτ. Βερολίνου, ἔχει μέσον κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα ἀνώτερον τῶν 1.800 δολλαρίων. Ἄν καὶ ἡ γενικὴ κατεύθυνσις τῆς κυβερνήσεως εἶναι ἡ ἐλευθέρωσις οἰκονομίας μετὰ τὴν ἐλαχίστην δυνατὴν παρέμβασιν εἰς τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν, ἡ συμμετοχὴ τοῦ κράτους εἰς τὴν βιομηχανικὴν δραστηριότητα δὲν εἶναι μικρᾶς σημασίας. Ὑπάρχει, ἐν τούτοις, τάσις ἀπεθνικοποιήσεως πολλῶν παραγωγικῶν μονάδων, τῶν ὁποίων ἡ ἐθνικοποίησις χρονολογεῖται ἀπὸ τὴν περίοδον μετὰ τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον. Ὑφίσταται ἀντιμονοπωλιακὴ νομοθεσία, ἐλευθερία πωλήσεων καὶ ἐλευθερία καθορισμοῦ τῶν τιμῶν. Ἡ πολιτικὴ ἔναντι τῶν ξένων ἐπενδύσεων εἶναι οὐδετέρα χωρὶς θετικὰ μέτρα προσελκύσεως, ἀλλὰ καὶ χωρὶς διακριτικὰ παρεμβάσεις ἐναντίον εἰσόδου τούτων. Τὸ ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον εἶναι ἐνεργητικόν, ἡ δὲ διαφορὰ μεταξὺ εἰσαγωγῶν καὶ ἐξαγωγῶν ἐνίοτε εἶναι μεγάλη.

Ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς της ἡ ὁμοσπονδιακὴ δημοκρατία τῆς Γερμανίας ἔθεσεν ὡς κυριώτερον ἀντικείμενον τῆς ἐσωτερικῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τὴν δημιουργίαν μεγαλυτέρου ἀριθμοῦ εὐκαιριῶν ἀπασχολήσεως, τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ μεταναστευτικοῦ ρεύματος ἀπὸ τὰς ἀπολεσθείσας περιοχὰς καὶ τὴν βελτίωσιν τοῦ ἐπιπέδου διαβιώσεως τοῦ πληθυσμοῦ. Μεταξὺ τῶν ληφθέντων μέτρων εἶναι καὶ διαφόρων εἰδῶν κίνητρα, τὰ σπουδαιότερα τῶν ὁποίων εἶναι τὰ ἑξῆς (1):

1) Κατωτέρω παραθέτομεν ὠρισμένα μεταπολεμικὰ κείμενα, τὰ ὁποῖα περιέχουν διατάξεις κινήτρων : Ὁδηγίαι (Directives), τῆς 9 Φεβρουαρίου 1950 τῆς ὁμοσπονδιακῆς κυβερνήσεως, σχετιζόμενα μετὰ τὴν βοήθειαν τοῦ κράτους ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ προγράμματος τῆς δημιουργίας ἀπασχολήσεως εἰς ὠρισμένας περιοχὰς, λόγῳ τῶν οἰκονομικῶν τῶν δυσχερειῶν. Νόμος τῆς 24 Ἀπριλίου 1950 σχετικὸς μετὰ τὴν κατασκευὴν κατοικιῶν. Ὁδηγίαι (Directives) τῆς 21 Ἰουλίου 1950 τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν σχετικὰ μετὰ τὰς δημοσίας ἀγοράς. Προνομιῶδες καθεστῶς ἐφαρμοζόμενον εἰς τὰς κρίσιμους ζώνας. Ὁδη-

1 **Φορολογικά κίνητρα.** Φορολογικά κίνητρα παρέχονται κυρίως διὰ τὰς περιοχὰς τὰς ὁποίας ἐπιθυμοῦν νὰ ἐκσυγχρονίσουν καὶ νὰ ἐκβιομηχανίσουν. Ὡς ἀναφέρεται καὶ εἰς τὰς παραγράφους περὶ μέτρων περιφερειακῆς ἀναπτύξεως χορηγοῦνται εἰδικὰ φορολογικὰ κίνητρα διὰ τὴν ἀνάπτυξιν ὠρισμένων περιοχῶν (φορολογικαὶ ἀπαλλαγαὶ καὶ ἀναβολὴ τῆς καταβολῆς τοῦ φόρου εἰσοδήματος τῶν ἀνωνύμων ἑταιρειῶν, τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν κερδῶν, κλπ.). Φορολογικὰ προνόμια ἐδόθησαν εἰς τοὺς πρόσφυγας καὶ τοὺς πολιτικούς φυγάδας τῆς Ἀνατολικῆς Γερμανίας.

Αἱ ἐπιχειρήσεις τῶν παραμεθορίων περιοχῶν ἐφαρμόζουν ἐπιταχυνομένην ἀπόσβεσιν, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι θὰ εὐνοήσῃ αὕτη τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς ζώνης καὶ θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν δημιουργίαν νέων εὐκαιριῶν ἀπασχολήσεως. Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Βερολίνου ἐπιτρέπεται ἡ ἀποτίμησις ὠρισμένων κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν εἰς τιμὴν ἀντικαταστάσεως. Εἰς τὸ Δυτικὸν Βερολῖνον αἱ ἐπιχειρήσεις δύνανται νὰ ἀποσβέσουν τὸ 75% τοῦ κεφαλαιουχικοῦ ἐξοπλισμοῦ κατὰ τὰ 3 πρῶτα ἔτη. Δύνανται ἐπίσης νὰ καταβάλλουν μειωμένον φόρον εἰσοδήματος προερχόμενον ἐκ κερδῶν. Οὕτως, ἐνῶ ὁ φόρος ἐπὶ τῶν διανεμομένων κερδῶν ἀνέρχεται εἰς 15%, καταβάλλεται μόνον 8,8%. Δὲν καταβάλλεται ὁ φόρος κύκλου ἐργασιῶν ἀνερχόμενος εἰς 4%. Ἐπιτρέπεται ἐπιταχυνομένη ἀπόσβεσις εἰς εἰδικούς τομεῖς, ὅπως εἶναι τὰ μεταλλεῖα καὶ τὰ ἀνθρακωρυχεῖα.

Ὁ νόμος περὶ φορολογίας εἰσοδήματος ἐπιτρέπει μείωσιν τῆς φορολογίας εἰσοδήματος ἐξ ἀνωνύμων ἑταιριῶν μέχρι τοῦ 1/8 διὰ περίοδον

γίαι τῆς 9 Αὐγούστου 1951 σχετικαὶ μὲ τὸ πρόγραμμα ἀνάγκης. Νόμος τῆς 28 Ὀκτωβρίου 1951 ἀφορῶν εἰς τὴν βοήθειαν διὰ τὴν κατασκευὴν κατοικιῶν. Νόμος τῆς 27 Δεκεμβρίου 1951 σχετικὸς μὲ τὴν χρηματοδότησιν ἐνὸς προγράμματος ἀνάγκης διὰ τὴν δημιουργίαν ἀπασχολήσεως κατὰ τὴν χρῆσιν 1951. Νόμος τῆς 14 Αὐγούστου 1952 σχετικὸς μὲ τὴν ἴσην κατανομήν τῶν βαρῶν. Νόμος τῆς 23 Σεπτεμβρίου 1952, τροποποιῶν τὸν νόμον τῆς 22 Μαΐου 1951, περὶ μεταφορᾶς τῶν προσφύγων ἐκτὸς τῆς περιοχῆς Βαυαρίας, κλπ. Νόμος τῆς 19 Μαΐου 1953, σχετικὸς μὲ τὸ ζήτημα τῶν φυγάδων καὶ τῶν προσφύγων. Νόμος τῆς 2 Ἰουλίου 1953 σχετικὸς μὲ τὸ πρόγραμμα βοήθειας περιοχῶν κειμένων εἰς τὰς παραμεθορίουσ περιοχάς. Νόμος τῆς 29 Ὀκτωβρίου 1954 ἀφορῶν τὴν βοήθειαν διὰ τὴν κατασκευὴν κατοικιῶν τῶν ἐργατῶν τῶν μεταλλείων. Νόμος τῆς 5 Σεπτεμβρίου 1955 σχετικὸς μὲ τὴν γεωργίαν («πράσινον πρόγραμμα»). Διάταγμα τῆς 5 Ἰουνίου 1956 σχετικὸν μὲ τὴν μεταφορὰν προσφύγων ἐκτὸς τῶν περιοχῶν μὲ μεγάλον ἀριθμὸν κατοίκων. Νόμος τῆς 3 Ἀπριλίου 1957 σχετικὸς μὲ τὴν τοποθέτησιν τῶν ἐργατῶν καὶ τὴν ἀσφάλισιν τῶν ἀνέργων. Διατάξεις κινήτρων περιέχουν καὶ οἱ προϋπολογισμοὶ τῶν πολιτειῶν τῆς ὀμοσπονδίας (B.Lander). Ὁδηγίαι διοικητικαὶ προβλέπουσαι τὴν χορήγησιν πιστώσεων ἐτῶν 1962, 1963 καὶ 1964. Ὁδηγίαι τῆς 11.4.1962 σχετικαὶ μὲ τὴν ἐπιδότησιν τῶν ἐπιτοκίων καὶ τὴν χορήγησιν δανείων κατασκευῆς πλοίων. Ὁδηγίαι διοικητικαὶ τῆς πολιτείας B.W. No 5-10 1 τῆς 13.7.64 προβλέπουσαι τὴν χορήγησιν πιστώσεων. Σχέδιον νόμου No 281/63 σχετικὸν μὲ τὴν χορήγησιν ἐπιδοτήσεων διὰ τὴν ἔρευναν καὶ τὴν παραγωγὴν πετρελαίου. Σχέδιον νόμου No IV/080 διὰ τὴν ὀρθολογικὴν ὀργάνωσιν τῶν μεταλλείων. Ὅρα καὶ Bues, H., «Arbeitsmark und Arbeitsmarktpolitik in den Ländern der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft» in «Wirtschaftsdienst». Welt—Wirtschafts—Archiv und Institut für Weltwirtschaft. No 7, 1959.

μέχρι 10 έτων, εις επιχειρήσεις αι όποια θεωροϋνται ειδικής σπουδαιότητας δια την οικονομίαν μιās περιοχής. Ή μείωσις πρέπει να έγκριθη από το όμοσπονδιακόν Ύπουργείον Οικονομικών. Ύπάρχουν διμερείς συμβάσεις δια την φορολογίαν τών μερισμάτων, ή όποια μειοϋται από το σύνθητες έξ 25% εις 15% και 10%, αναλόγως τής περιπτώσεως.

Κατά το έτος 1953 ή κυβέρνησις άπεφάσισε να περιορίση τας δυνατότητας οϋτοχρηματοδοτήσεως τών επιχειρήσεων, εις τρόπον ώστε να επιτρέψη την ανάπτυξιν τής άγοράς κεφαλαίου. Προς τοϋτο, το ένιαίον ποσοστόν φορολογίας τών κερδών έξ 60% αναδιαρθρώθη ώς ακολούθως: Τά διανεμόμενα κέρδη έφορολογοϋντο αρχικώς με φόρον 30% και άργότερον με φόρον 15% και τά άδιανεμήτα κέρδη με φόρον 45% και άργότερον με 51%. Το μέτρον τοϋτο έσχεν επίδρασιν επί τοϋ βαθμοϋ αϋτοχρηματοδοτήσεως τών επιχειρήσεων, ώς θέλομεν διαπιστώσει κατωτέρω.

Βάσει τοϋ νόμου περι ένισχύσεως τής κεφαλαιαγοράς, οί τόκοι ώρισμένων πηγών άπαλλάσσονται τής φορολογίας.

Ύρισμένοι γεωργικαί, δασικαί και βιοτεχνικαί επιχειρήσεις άπαλλάσσονται τοϋ φόρου κύκλου έργασιών.

2. *Δασμοί.* Οί δασμοί τής Γερμανίας αναπροσαρμόζονται προς το επίπεδον τών δασμών τής Κοινης Άγοράς δι' εισαγωγάς από τον λοιπόν κόσμον. Είς φόρος κύκλου έργασιών επιβάλλεται κατά την εισαγωγήν ώρισμένων έμπορευμάτων δια την έξίσωσιν τών βαρών, τά όποια φέρουν οί κατά τόπους παραγωγοί. Δύνανται να επιβληθοϋν δασμοί αντιτάμπικκ έφ' όσον άποδειχθη ότι οί παραγωγοί τοϋ έσωτερικοϋ ύφίστανται ζημίας.
3. *Έλεγχος εισαγωγών.* Αί εισαγωγαί δέν ύπόκεινται εις περιορισμόν εκτός μόνον από εισαγωγάς έξ ανατολικών χωρών και τας εισαγωγάς ώρισμένων προϊόντων.
4. *Ένίσχυσις τών εξαγωγών.* Ήπι τών εξαγωγών δέν επιβάλλεται φόρος κύκλου έργασιών και επιστρέφεται τυχόν καταβληθείς φόρος. Τά ποσοστά επιστροφής κυμαίνονται μεταξύ 0,5% έως 4%. Από το έτος 1963 αί επιστροφαι κυμαίνονται μεταξύ 0,5% - 7%. Το 7% εφαρμόζεται μόνον εις τά πλοία. Ή αύξησις αναφέρεται εις προϊόντα σιδήρου, κλωστοϋφαντουργικά, χημικά κλπ. Ή ασφάλισις τών εξαγωγών πραγματοποιείται από την Hermes Kreditversiche Rungs A.G., ή όποια είναι ιδιωτική Τράπεζα τελοϋσα υπό κρατικήν έποπτείαν. Οί εξαγωγείς δύνανται να καλυφθοϋν εναντι πολιτικών και έμπορικών κινδύνων.

Βάσει διοικητικών οδηγίων (directives) παρέχονται πιστωτικαί διευκολύνσεις δια την εξαγωγήν πλοίων προς χώρας υπό ανάπτυξιν. Το επιτόκιον τών δανείων αϋτών άνήρχετο εις 5%, το έτος 1962 και εις 5,5% μεταγενεστέρως. Ή διάρκεια τών δανείων είναι 5 έτων. Το ύψος τοϋ δανείου δέν δύναται να ύπερβη το 70% τής αξίας (1).

1) C.G.P.P. : Aides specifiques dans le secteur industriel, Paris 1965.

5. *“Αμεσοί επιχορηγήσεις και επιδοτήσεις.* Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν προγραμμάτων περιφερειακῆς ἀναπτύξεως ἐχορηγήθησαν ἐπιδοτήσεις μὲ σκοπὸν τὴν ἀνάληψιν ἔργων βελτιώσεως τῆς παραγωγικότητος, τὴν βελτίωσιν τῶν μέσων μεταφορᾶς, τὴν αὐξησιν τῆς παραγωγῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας, τὴν ἀνάπτυξιν τῆς τεχνικῆς ἐκπαίδευσως, τὴν προώθησιν καὶ ἐκβιομηχάνισιν ὠρισμένων περιοχῶν, κλπ. Τὸ πρόγραμμα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως ὠρισμένων περιοχῶν προβλέπει ἐπιδοτήσεις τῶν ἐπιτοκίων διὰ δάνεια πρὸς βιομηχανικὰς καὶ βιοτεχνικὰς ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι παρουσιάζουν εἰδικὴν διαρθρωτικὴν σπουδαιότητα. Αἱ ἐπιδοτήσεις ἀνέρχονται εἰς 3% κατ’ ἔτος ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ δανείου καὶ διὰ τρία ἔτη, εἰς ἐξαιρετικὰς δὲ περιπτώσεις διὰ πέντε ἔτη. Διὰ τὰς παραμεθορίους περιοχὰς ἔχει θεσπισθῆ ὀικονομικὴ βοήθεια τῶν μεταφορῶν, προκειμένου νὰ ἐνισχυθοῦν οἱ ἐπιχειρηματῆαι εἰς τὴν μεταφορὰν τῶν προϊόντων καὶ τῶν πρώτων ὑλῶν μὲ χαμηλὸν κόστος. Δι’ ὠρισμένας περιοχὰς (Βαυαρία, Ἔσσην, Κάτω Σαξωνία, Σλέσσιγκ-Χολστάϊν) ἡ κυβέρνησις κατασκευάζει τὰ βασικὰ ἔργα ὑποδομῆς, ὡς τὸ ὀδικὸν δίκτυον, ἠλεκτρικὴν ἐνέργειαν, ὕδρευσιν, κλπ.

Ἡ χορήγησις οἰκοπέδων εἰς εὐνοϊκὰς τιμὰς δύναται νὰ δώσῃ ἰσχυρὰν ὥθησιν εἰς τὴν ἴδρυσιν νέων ἐπιχειρήσεων καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν παλαιῶν. Οὕτως, ἡ ὀμοσπουδιακὴ κυβέρνησις, καθ’ ὃ μέτρον εἶναι κάτοχος γαιῶν, ἐκχωρεῖ ταύτας, εἴτε μὲ συμβόλαιον μακρᾶς διαρκείας, εἴτε ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ δικαίου τῆς ἐπιφανείας, εἴτε διὰ πωλήσεως, μὲ εὐνοϊκοὺς ὀρους. Αἱ τοπικαὶ ἀρχαὶ ἐνίοτε θέτουν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐπιχειρήσεων κτίσματα μὲ εὐνοϊκοὺς ὀρους. Διὰ τὴν ἐπίτευξιν διαπεριφερειακῆς ἰσορροπίας εἰς τὴν ἀπασχόλησιν, ἡ ὀμοσπουδιακὴ κυβέρνησις, ἐν συνεννοήσει μὲ τὰς τοπικὰς ἀρχὰς κατασκευάζει ἐργατικὰς κατοικίας καὶ χορηγεῖ σχετικὰς πιστώσεις διὰ τὴν στέγασιν τῶν ἐργατῶν, τῶν μετολλωρῦχων καὶ τῶν μαθητευομένων.

Παρέχεται βοήθεια ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προγραμμάτων περιφερειακῆς ἀναπτύξεως διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ προσωπικοῦ. Ἡ βοήθεια δίδεται ὑπὸ μορφήν ἐπιδοτήσεων, ἐπιχορηγήσεων, δανείων, κλπ. Βοήθεια παρέχεται ἐπίσης διὰ τὴν ἐπαγγελματικὴν εἰδίκευσιν καὶ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ἀνέργων πρὸς νέας ἀπασχολήσεις. Χορηγοῦνται ἐπιδοτήσεις διὰ τὴν ἀναζήτησιν καὶ παραγωγὴν πετρελαίου. Χορηγοῦνται περαιτέρω ὠρισμένα ἐπιδοτήσεσι διὰ τὴν μεθοδολογικὴν ὀργάνωσιν τῶν μεταλλείων λιγνῆτου εἰς τὴν πολιτείαν Hesse, κλπ.

6. *Πολιτικὴ ἐπιτοκίων* Ὡς ἀναφέρεται καὶ εἰς παράγραφον περὶ μέτρων περιφερειακῆς ἀναπτύξεως ἐχορηγήθησαν χαμηλὰ δάνεια μακρᾶς διαρκείας μὲ σκοπὸν τὴν ἀνάπτυξιν ὠρισμένων περιοχῶν. Εἰς ἐπιχειρήσεις π.χ. αἱ ὁποῖα ἐγκαθίστανται εἰς ὠρισμένας περιοχὰς χορηγοῦνται δάνεια διαρκείας 15 ἐτῶν μὲ ἐπιτόκιον 3,5%, δάνεια διαρκείας 20 ἐτῶν πρὸς 2%, δάνεια δι’ ἐπαγγελματικὸν προσανατολισμὸν διαρκείας 20 ἐτῶν πρὸς 2%.

δάνεια πρὸς τὴν γεωργίαν διαρκείας 25 ἐτῶν πρὸς 2^ο/_ο κ.ο.κ. Χορηγοῦνται ἐπίσης δάνεια πρὸς ξενοδοχειακὰς ἐπιχειρήσεις μὲ μειωμένον ἐπιτόκιον κατὰ 3^ο/_ο.

7. *Μέτρα πιστωτικῆς πολιτικῆς.* Αἱ χορηγούμεναι πιστώσεις βάσει τῶν διαφορῶν προγραμμάτων ποικίλλουν ἀπὸ περιπτώσεως εἰς περίπτωσιν καὶ ἀναλόγως τῶν ἐπιδιωκομένων σκοπῶν. Ἐκτὸς τῶν διαφορῶν χρηματοδοτήσεων προεβλέφθησαν πιστώσεις διὰ τὴν προώθησιν τῆς βιομηχανίας, διὰ τὴν αὐξησιν τῶν ἐξαγωγῶν, διὰ τὴν δημιουργίαν νέων εὐκαιριῶν ἀπασχολήσεως καὶ διὰ τὴν ἀνόρθωσιν τῶν ζημιῶν πολέμου. Ἐχορηγήθησαν ἐπίσης πιστώσεις διὰ τὴν αὐξησιν τῆς παραγωγικότητος τῶν μικρῶν καὶ μεσαίων ἐπιχειρήσεων καὶ διὰ τὴν θεραπείαν τῆς τοπικῆς διαρθρωτικῆς ἀνισορροπίας εἰς τὴν ἀπασχόλησιν. Τὸ «Πράσινον Σχέδιον» προβλέπει τὴν χορήγησιν ἀτόκων δανείων. Μακροχρόνια δάνεια χορηγοῦνται εἰς ἐπιχειρήσεις αἱ ὁποῖαι ἰδρύνονται εἰς Βερολίνον. Εἰς τὰς παραμεθορίους ζῶνας αἱ ἐπιχειρήσεις δύνανται νὰ ἐπιτύχουν δάνεια ἐκσυγχρονισμοῦ καὶ ἐπεκτάσεως διὰ νὰ συμψηφίσουν ἐν μέρει τὴν ἀπώλειαν ἀγορῶν τῶν ἀνατολικῶν περιοχῶν. Εἰς τὸ Δυτικὸν Βερολίνον οἱ ἐπενδυταὶ λαμβάνουν μίαν παροχὴν ἀνερχομένην εἰς 10^ο/_ο τοῦ ἐνεργητικοῦ, τὸ ὅποιον εὐρίσκεται εἰς τὴν πόλιν τουλάχιστον 3 ἔτη. Χορηγοῦνται πιστώσεις, ἐγγυήσεις πιστώσεων καὶ ἐπιδοτήσεις ἐπιτοκίων διὰ τὴν ἀγορὰν ἢ μετατροπὴν ὑλικῶν. Χορηγοῦνται πιστώσεις μακρᾶς διαρκείας καὶ μὲ χαμηλὸν ἐπιτόκιον διὰ τὴν ἔρευναν, τὴν ἐπιστήμανσιν καὶ τὴν ἐξαγωγήν πετρελαίου εἰς Γερμανίαν (1).

Ἐχορηγήθησαν δάνεια μὲ ἐγγυήσιν, μὲ χαμηλὸν ἐπιτόκιον, μὲ μακρὰς προθεσμίας ἐξοφλήσεως καὶ εὐνοϊκοὺς ὄρους ἀποσβέσεων, μὲ σκοπὸν τὴν ἐνίσχυσιν τῆς προσπάθειας διὰ τὴν ἐνσωμάτωσιν καὶ ἐνοποίησιν δραστηριοτήτων εἰς τὴν βιομηχανίαν, βιοτεχνίαν καὶ γεωργίαν. Δάνεια ἐχορηγήθησαν εἰς τοὺς φυγάδας καὶ τοὺς πρόσφυγας, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀπασχολοῦν ἄλλους πρόσφυγας ἐξ Ἀνατολικῆς Γερμανίας. Διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν ἔργων ὑποδομῆς ἐδόθησαν καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ δίδονται δάνεια διαρκείας 15 ἐτῶν μὲ ἐπιτόκιον 3,5^ο/_ο. Ἰδρῦθησαν δύο ἰδρύματα (Industriekreditbank A. G. καὶ τὸ Kreditanstalt für Wiederaufbau) διὰ νὰ βοηθήσουν τὴν βιομηχανικὴν ἀνοικοδόμησιν διὰ παροχῆς μεσοπροθέσμων καὶ μακροπροθέσμων δανείων.

- 8 *Μέτρα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως καὶ βιομηχανικαὶ ζῶναι.* Εἰς ὠρισμένας περιοχὰς κατεβλήθησαν προσπάθειαι διὰ τὴν δημιουργίαν συμπληρωματικῶν δραστηριοτήτων. Δύο κατηγορίαι ζωνῶν εὐηργετήθησαν κυρίως ἀπὸ τὸ πρόγραμμα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως, ἤτοι αἱ ζῶναι αἱ ὁποῖαι ὑπέφερον ἀπὸ ἀνεργίαν καὶ μικρὰν ἀποδοτικότητα τῆς γεωργίας καὶ αἱ

1) C.G.P.P., Aides et avantages fiscaux accordés par les États - Membres dans les secteurs de l'Industrie Pétrolière, Paris 1965.

ζῶναι αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται πλησίον τῶν ἀνατολικῶν συνόρων. Αἱ χορηγούμεναι πιστώσεις παρέχονται μόνον πρὸς ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι καθιστοῦν δυνατὴν τὴν βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς διαρθρώσεως τῆς σχετικῆς ζώνης, ὡς εἶναι ἡ βοήθεια πρὸς τὰς μεταφοράς, ἡ κατασκευὴ ὁδῶν, ἡ δημιουργία σχολῶν ἐκπαιδεύσεως προσωπικοῦ, κλπ. Ἐχορηγήθη εἰδικὴ βοήθεια εἰς τὰς παραμεθορίους περιοχάς, εἰς τὸ Σλέσσιγκ καὶ τὸ Χολστάιν, εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Βρέμης, εἰς ζῶνας αἱ ὁποῖαι εἶχον ὑποστῆ ζημίας ἀπὸ τὸν πόλεμον, κλπ. Μεγάλα ποσὰ ἐχορηγήθησαν ὑπὸ μορφὴν μακροπροθέσμων δανείων (10 ἐτῶν) καὶ με ἐπιτόκιον κυμαινόμενον μεταξύ 2,5 — 7,5%, εἰς ἐπιχειρήσεις αἱ ὁποῖαι ἐγκαθίστανται εἰς τὰς περιοχάς τῶν ὁποίων ἐπεδιώκετο ἡ ἀνάπτυξις.

Βάσει προβλέψεων εἰς τὸν ὁμοσπονδιακὸν προϋπολογισμὸν (Regionales Förderungsprogramm), ἐπιχειρήσεις αἱ ὁποῖαι ἐγκαθίστανται ἢ μεταφέρονται εἰς ὠρισμένας περιοχάς (Bundesausbaugebiete, Entwicklungsgebiete), λαμβάνουν δάνεια καλύπτοντα τὸ 50% τῶν ἐπενδύσεων διαρκείας 15 ἐτῶν με ἐπιτόκιον 3,5%, ἐπιχειρήσεις δὲ αἱ ὁποῖαι προβαίνουν εἰς ἐκσυγχρονισμὸν ἢ ὀρθολογικὴν ὀργάνωσιν λαμβάνουν δάνεια διαρκείας 10 ἐτῶν με ἐπιτόκιον 4%. Αἱ μικραὶ καὶ μεσαῖαι ἐπιχειρήσεις λαμβάνουν δάνεια διαρκείας 12 ἐτῶν με ἐπιτόκιον 5%. Αἱ καθ' ἕκαστον πολιτεία παρέχουν περαιτέρω ὠρισμένα πλεονεκτήματα εἰς τὰς βιομηχανικὰς μικρὰς καὶ μεσαίας ἐπιχειρήσεις. Οὕτως, ἡ Bade - Württemberg χορηγεῖ παροχὰς μέχρι 5.000 D. M. εἰς μικρὰς καὶ μεσαίας ἐπιχειρήσεις, προνομιακὰς πιστώσεις με 3 4%, διαρκείας 10-15 ἐτῶν. Ἡ Hesse παρέχει πιστώσεις ὕψους 3.000.4.000 μάρκων δι' ἑκάστην δημιουργουμένην νέαν ἀπασχόλησιν διαρκείας 10 ἐτῶν καὶ με ἐπιτόκιον 5%. Ἡ Westphale ἐπιδοτεῖ τὰ ἐπιτόκια διὰ τὴν μετατροπὴν τῶν μεταλλείων τῶν περιοχῶν. Ἡ Bavière παρέχει ἐγγυήσεις πιστώσεων πρὸς ἀξιόλογα ἔργα τὰ ὁποῖα ἀνταποκρίνονται εἰς τὸν οἰκονομικὸν καὶ κοινωνικὸν σκοπὸν (').

Εἰς ὠρισμένας περιοχάς ἐλήφθησαν μέτρα διὰ τὴν δημιουργίαν βιομηχανικῶν ζωνῶν διὰ τῆς παροχῆς ὕδατος, ἠλεκτρικοῦ, φωταερίου, διὰ τῆς κατασκευῆς ὁδῶν, διὰ τῆς κατασκευῆς δικτύων ἀποχετεύσεως καὶ τῆς οἰκοδομησεως κατοικιῶν. Δίδονται ἐπιχορηγήσεις ἐπὶ τῶν δανειζομένων κεφαλαίων διὰ τὴν αὐξησιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, τὴν βελτίωσιν τῆς καλλιεργουμένης γῆς, διὰ τὴν προώθησιν τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ καὶ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς βιοτεχνίας εἰς τὴν προκαθωρισμένην περιοχὴν. Τὰ ἐπιτόκια κυμαίνονται μεταξύ 2-5% καὶ τὰ δάνεια εἶναι διαρκείας 15-25 ἐτῶν. Εἰδικὰ μέτρα ἐλήφθησαν διὰ συγκεκριμένης πόλεις ὅπως εἶναι τὸ Βερολῖνον, ἡ Βρέμη, τὸ Ἀμβούργον, κλπ. Εἰδικώτερον διὰ τὸ Βερολῖνον ἐλήφθησαν

1) C.G.P.P. : Inventaire des aides générales et régionales pour le développement économique en vigueur dans chacun des États - Membres, Paris 1965.

μέτρα δημιουργίας νέων επιχειρήσεων και δημιουργίας νέων ευκαιριών απασχολήσεως (κατασκευή κατοικιών, μείωσις του φόρου κύκλου έργασιων, χορήγησις κεφαλαίων, έπιδοτήσεις). Βιομηχανικαί ζώναι έχουν ιδρυθῆ εἰς τὴν Βαυαρίαν, τὸ Ἔσσην, Κάτω Σαξωνίαν, κλπ. Διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῶν μέτρων περιφερειακῆς ἀναπτύξεως ἔλήφθη μέριμνα πρὸς ἀποκέντρωσιν τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν, τῆς διοικήσεως καὶ τῶν ἐπιστημονικῶν ἰδρυμάτων. Ἄλλα μέτρα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως ἀνεφέρθησαν εἰς προηγουμένης παραγράφους.

9. *Μέτρα προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων.* Ἡ Γερμανικὴ Κυβέρνησις δὲν ἔχει λάβει εἰδικὰ μέτρα προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων. Παρὰ τοῦτα αἱ ξένοι ἐπενδύσεις εἰς τὴν Γερμανίαν εἶναι σημαντικαί.
10. *Παρατηρήσεις.* Ἀπὸ τὰ προηγουμένα στοιχεῖα προκύπτει ὅτι τὰ κίνητρα κατευθύνονται κυρίως διὰ τὴν ἀνάπτυξιν ὠρισμένων περιοχῶν, αἱ ὁποῖαι θεωροῦνται ὅτι παίζουν στρατηγικὸν ρόλον εἰς τὴν οἰκονομίαν τῆς χώρας, διὰ τὴν βιομηχανικὴν ἀποκέντρωσιν, διὰ τὴν ἀπορρόφησιν τῶν ἀνέργων καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν προσφύγων. Παρὰ τὸ ὅτι δὲν ὑπάρχουν μέτρα προσελκύσεως κεφαλαίων, τὸ γενικὸν κλίμα βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως καὶ ἡ οἰκονομικὴ ὑποδομὴ τῆς χώρας ἀποτελοῦν ἰσχυρὰν βᾶσιν διὰ τὴν εἴσοδον ξένων κεφαλαίουχων. Ἄξιοσημείωτος εἶναι ἡ προσπάθεια ἀναπτύξεως ὠρισμένων περιοχῶν καὶ ἀποκέντρωσεως ἄλλων, πρὸς αὐτὴν δὲ κυρίως τὴν κατευθύνσιν στρέφονται τὰ περισσότερα φορολογικὰ καὶ πιστωτικὰ κίνητρα, αἱ ἐπιχορηγήσεις, αἱ ἐπιδοτήσεις καὶ αἱ δωρεὰν παροχαί.

Παρὰ τὴν ἀνυπαρξίαν ἀξιολόγων κινήτρων ἀποσκοπούντων εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Δ. Γερμανίας, ἡ χώρα αὕτη ἐκινήθη μὲ ἔντονον ρυθμὸν πρὸς ἀνώτερα ἐπίπεδα παραγωγικῆς δραστηριότητος. Οὕτω, τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα ἀνῆρχετο τὸ 1964 εἰς 1.766 δολλάρια. Ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τοῦ Α.Ε.Π. εἰς σταθερὰς ἀγοραίας τιμὰς κατὰ τὴν περίοδον 1950 - 60 ἀνῆρχετο εἰς 7,9% καὶ κατὰ τὴν περίοδον 1960 - 64 εἰς 4,9%. Τὸ ὕψος τοῦ ποσοστοῦ, ἐξ ἄλλου, τῆς συμμετοχῆς τῆς βιομηχανίας, κυμαινόμενον μεταξὺ 45 - 46% καὶ ἡ τάσις τῆς συμμετοχῆς τῆς γεωργίας, ἡ ὁποία ἐμειώθη ἀπὸ 10% τὸ 1950 εἰς 5% τὸ 1964, ὑποδηλοῦν ὑψηλὸν βαθμὸν ἐκβιομηχανίσεως καὶ ἀνερχόμενον ἐπίπεδον διαβιώσεως. Ἐξ ἄλλου, αἱ ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου ηὑξήθησαν ἀπὸ 19% τὸ 1950 εἰς 26% τῆς ἀκαθάριστου ἐθνικῆς δαπάνης τὸ 1964. Ὅλοι συνεπῶς αἱ κατηγορίαι στοιχείων τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦμεν ὡς ἐνδείξεις τῆς ἀποτελεσματικότητος τῶν κινήτρων δεικνύουν μεγάλην πρόοδον. Εἶναι ἄλλωστε γνωστὰ αἱ μεταπολεμικαὶ ἐπιτεύξεις τῆς Δ. Γερμανίας. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις τῆς Δ. Γερμανίας ἐπραγματοποιήθη ὑπὸ τὴν προωθητικὴν ἐπίδρασιν ἄλλων δυνάμεων καὶ ἄλλων παραγόντων καὶ ὄχι τῆς πολιτικῆς τῶν κινήτρων, ἡ ὁποία φαίνεται νὰ εἶναι περιωρισμένη εἰς ἕκτασιν καὶ ἔντασιν.

Νομίζομεν συνεπῶς ὅτι, συντρεχουσῶν ὄλων τῶν ἄλλων προϋποθέσεων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις, ἡ πολιτικὴ τῶν κινήτρων ἐνήργησε, ὡς μετατοπίζουσα παράμετρος τοῦ συστήματος καὶ ἔσχεν ὠρισμένας ἐπιδράσεις εἰς τὴν ἀνοδικὴν πορείαν τῆς Γερμανικῆς οἰκονομίας.

Ἀνεφέρθη προηγουμένως ὅτι ἐλήφθησαν μέτρα ἐνισχύσεως τῆς χρηματαγορᾶς καὶ περιορισμοῦ τῆς αὐτοχρηματοδοτήσεως τῶν ἐπιχειρήσεων. Τὰ μέτρα ταῦτα ἐπέφεραν ὠρισμένα ἀποτελέσματα, δοθέντος ὅτι, συμφώνως πρὸς στοιχεῖα τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν, τὸ ποσοστὸν χρηματοδοτήσεως τῶν ἐπενδύσεων ἐξ ἀποταμιεύσεως τῶν ἰδιωτῶν ἐμειώθη ἀπὸ 15% τῆς συνολικῆς ἀποταμιεύσεως τὸ ἔτος 1950 εἰς 7% τὸ ἔτος 1964. Ἐξ ἄλλου, συμφώνως πρὸς στοιχεῖα τοῦ Ο.Ε.С.Д.Е., τὸ ποσοστὸν τῆς αὐτοχρηματοδοτήσεως τῶν ἐπιχειρήσεων ἐμειώθη ἀπὸ 80,3% τὸ 1960 εἰς 78,7% τὸ 1963.

κα) Ἰταλία

Κατὰ τὸ ἔτος 1966 ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἰταλίας ἀνῆρχετο εἰς 51,9 ἑκατομ. κατοίκους καὶ τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήμα ὑπερέβαινε τὰ 1.050 δολλάρια. Ἡ παθητικότης τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου εἶναι συνεχῆς καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ στενότης τοῦ συναλλάγματος εἶναι σχεδὸν μόνιμος κατάστασις. Αἱ προβλέψεις περὶ ἀλματώδους οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, περὶ πλήρους ἀπασχολήσεως καὶ γενικῶς περὶ ἐπιτεύξεως ἀνωτέρων ἐπιπέδων οἰκονομικῆς εὐημερίας, δὲν ἐπραγματοποιήθησαν ἐν τῷ συνόλῳ των. Ἐκτὸς τούτου κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐσημειώθη ἐπιβράδυνσις τοῦ ρυθμοῦ αὐξήσεως τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Οὕτως, ἐνῶ τὸ 1961, ἡ ἐτησία αὐξησης τοῦ ἀκαθαρίστου ἐθνικοῦ προϊόντος ἦτο 8,5%, τὸ 1962 ἦτο 6,3%, τὸ δὲ 1963 ἡ αὐξησης ἦτο 4,8%. Ἡ σταθερὰ αὐξησης τοῦ ἀκαθαρίστου ἐθνικοῦ προϊόντος κυμαίνεται περίξ τοῦ 5%. Ἄν καὶ τὸ πρόβλημα τῆς ὑποαπασχολήσεως φαίνεται νὰ ἔχη λυθῆ, ἐν τούτοις, ἡ μετανάστευσις ὑφίσταται ἀκόμη. Ἡ κρίσις τοῦ 1963 ἀφ' ἐνός, ἡ ταχεῖα ἄνοδος τοῦ ὕψους τοῦ ἐργατικοῦ μισθοῦ, ἡ μείωσις τῶν ἐξαγωγῶν καὶ ἡ αὐξησης τῶν εἰσαγωγῶν ἀφ' ἑτέρου, εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα τὴν δημιουργίαν σοβαροῦ ἐλλείμματος τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν.

Ἡ Ἰταλικὴ οἰκονομία ἔχει τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς μικτῆς, κρατικῆς καὶ ἰδιωτικῆς οἰκονομίας. Ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία ἀκμάζει ἀλλὰ καὶ οἱ κρατικοὶ ἔλεγχοι, ἀκόμη δὲ καὶ αἱ ἐθνικοποιήσεις δὲν εἶναι σπάνια. Ἡ κρατικὴ ἐπιχειρήσις εἶναι διαδεδομένη ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν. Οἱ κρατικοὶ ἔλεγχοι ὅμως δὲν εἶναι περισσότερον πολυπλοκοὶ ἀπὸ ὅ,τι εἶναι εἰς ἄλλας εὐρωπαϊκὰς χώρας. Τὸ Ἰνστιτοῦτον Ἰταλικῆς Ἀνοικοδομήσεως ἐλέγχει ἐν σημαντικὸν τμῆμα τῶν βιομηχανικῶν ἐπενδύσεων. Μεγάλον μέρος τῶν ἐμπορικῶν τραπεζῶν μεσοπροθέσμου καὶ μακροπροθέσμου χρηματοδοτήσεως ἐλέγχεται μερικῶς τουλάχιστον ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως.

Ἐπὶ τῆς ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ. Αἱ τιμαὶ ὠρισμένων ἀγαθῶν ὑπόκεινται εἰς ἔλεγχον. Ἐντὸς τοῦ οἰκονομικοθεσμολογικοῦ αὐτοῦ πλαισίου ἀναπτύσσεται ἡ πολιτικὴ τῶν κινήτρων εἰς τὴν Ἰταλίαν (').

Ἡ παρεμβατικὴ πολιτικὴ τῆς Ἰταλίας διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν ἀνάγεται εἰς τὴν προπολεμικὴν περίοδον. Περὶ πραγματικῆς ὁμῶς πολιτικῆς ἐκβιομηχανίσεως δύναται νὰ γίνῃ λόγος διὰ τὴν μεταπολε-

1) Κατωτέρω δίδονται ὠρισμένα νομοθετικὰ κείμενα θεσπισθέντα κατὰ τὴν μεταπολεμικὴν περίοδον, τὰ ὅποια περιέχουν διατάξεις πολιτικῆς κινήτρων: Νομοθετικὸν Διάταγμα ὑπ' ἀριθ. 416 τῆς 28 Δεκεμβρίου 1944 περιέχον κανόνας ἀναπτύξεως καὶ ἀνοικοδομήσεως τῆς βιομηχανίας τῆς νήσου Σικελίας (φορολογικούς, δασμολογικούς, κλπ.). Νομοθετικὸν Διάταγμα ὑπ' ἀριθ. 1417 τῆς 25 Δεκεμβρίου 1944 περιέχον κανόνας ἀναπτύξεως καὶ ἀνοικοδομήσεως τῆς βιομηχανίας τῆς Σαρδηνίας. Νομοθετικὸν Διάταγμα ὑπ' ἀριθ. 1598 τῆς 14 Δεκεμβρίου 1947 διὰ τὴν ἐκβιομηχανίωσιν τῆς νοτίου καὶ νησιωτικῆς Ἰταλίας. Νομοθετικὸν Διάταγμα ὑπ' ἀριθ. 419 τῆς 15 Δεκεμβρίου 1947 περὶ παροχῆς πιστώσεων εἰς μικρὰς καὶ μεσαίας ἐπιχειρήσεις. Νομοθετικὸν Διάταγμα ὑπ' ἀριθ. 579 τῆς 24 Ἀπριλίου 1948 περὶ δημιουργίας βιομηχανικῆς καὶ γεωργικῆς ζώνης εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Βερώνης. Νόμος ὑπ' ἀριθ. 165 τῆς 23 Ἀπριλίου 1949 περὶ χρησιμοποίησεως κεφαλαίων διὰ τὴν ἐντονοποίησιν τῶν κρατικῶν παρεμβάσεων πρὸς ὄφελος τῶν ἐνδιαφερουσῶν γεωργικῶν δραστηριοτήτων. Νόμος ὑπ' ἀριθ. 261 τῆς 9 Μαΐου 1950, περὶ πιστώσεων διὰ τὴν ἐκβιομηχανίωσιν τῆς νοτίου καὶ νησιωτικῆς Ἰταλίας. Νόμος ὑπ' ἀριθ. 445 τῆς 22 Ἰουνίου 1950 περὶ δημιουργίας περιφερειακῶν πιστωτικῶν ὀργανισμῶν μικρῶν καὶ μεσαίων ἐπιχειρήσεων. Νόμος ὑπ' ἀριθ. 646 τῆς 10 Αὐγούστου 1950 περὶ δημιουργίας ταμεῖου με ἀντικείμενον εἰδικὰς ἐργασίας, δημοσίου συμφέροντος εἰς τὴν νότιον Ἰταλίαν (Cassa per il Mezzogiorno). Νόμος 851 τῆς 21 Ὀκτωβρίου 1950 περὶ γεωργικῆς μεταρρυθμίσεως. Νόμος 166 τῆς 22 Μαρτίου 1952, περὶ ἰδρύσεως ἐκτελεστικοῦ συμβουλίου τῆς «Cassa per il Mezzogiorno» καὶ νέου μηχανισμοῦ ξένων δανείων. Νόμος ὑπ' ἀριθ. 949 τῆς 25 Ἰουλίου 1952 περὶ μέτρων ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς ἀπασχολήσεως. Νόμος ὑπ' ἀριθ. 991 τῆς 25 Ἰουλίου 1952 περὶ μέτρων πρὸς ὄφελος τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν. Νόμος ὑπ' ἀριθ. 298 τῆς 11 Ἀπριλίου 1953 περὶ ἀναπτύξεως τῶν πιστωτικῶν ἐργασιῶν εἰς τὸν τομέα τῆς βιομηχανίας εἰς τὴν νότιον καὶ νησιωτικὴν Ἰταλίαν. Νόμος ὑπ' ἀριθ. 955 τῆς 22 Δεκεμβρίου 1953 περὶ ἀσφαλίσεως τῶν ἐξαγωγικῶν πιστώσεων ἐναντι εἰδικῶν κινδύνων. Νόμος ὑπ' ἀριθ. 626 τῆς 31 Ἰουλίου 1954 περὶ δημιουργίας νέων δραστηριοτήτων διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς παραγωγικότητος. Νόμος ὑπ' ἀριθ. 38 τῆς 12 Φεβρουαρίου 1955 περὶ δανείων εἰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις τῆς νοτίου καὶ νησιωτικῆς Ἰταλίας. Νόμος ὑπ' ἀριθ. 43 τῆς 7 Φεβρουαρίου 1965 περὶ ἐπενδύσεως ξένων κεφαλαίων εἰς τὴν Ἰταλίαν. Νόμος ὑπ' ἀριθ. 634 τῆς 29 Ἰουλίου 1957, περὶ μέτρων λαμβανομένων ὑπὲρ τῆς νοτίου Ἰταλίας. Νόμος ὑπ' ἀριθ. 1470 τῆς 18 Δεκεμβρίου 1961 ἀναφερόμενος εἰς τὰς μικρὰς καὶ μεσαίας ἐπιχειρήσεις. Νόμος ὑπ' ἀριθ. 649 τῆς 25 Ἰουλίου 1961 ἀναφερόμενος εἰς τὰς μικρὰς καὶ μεσαίας ἐπιχειρήσεις. Νόμος ὑπ' ἀριθ. 1 τῆς 9 Ἰανουαρίου 1962, ὡς ἐτροποποιήθη, συνεπληρώθη καὶ παρετάθη διὰ σχετικοῦ νόμου τὸ 1962 καὶ 1964 περὶ ἐπιδοτήσεων τῶν ἐπιτοκίων δανείων σχετικῶν μετὰ τὴν ναυπήγησιν πλοίων κλπ. Νόμος ὑπ' ἀριθ. 76 τῆς 14 Φεβρουαρίου 1963 περὶ ἐπιδοτήσεων κλπ. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἐνδεικτικῶς ἀναφερθέντων κειμένων, αἱ κατ' ἴδιαν περιοχαὶ ἔλαβον πλῆθος μέτρων διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας των. Ἐνδεικτικῶς σημειοῦται ὅτι αἱ αὐτόνομοι περιοχαὶ τῆς Σαρδηνίας, τῆς Σικελίας, τῆς Τεργέστης κλπ. ἐθέσπισαν διάφορα μέτρα προστατευτικὰ τοῦ τουρισμοῦ, τῶν ναυπηγείων, τῶν βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων, τῶν τυροκομείων, τῶν μεταλλείων, ἢ γενικῶς προστατευτικὰ τοῦ συνόλου τῆς βιομηχανίας ἢ τῆς βιοτεχνίας τῆς περιοχῆς των.

μικὴν κυρίως περίοδον. Μὲ σκοπὸν τὸν συντονισμὸν τῶν ἐνεργειῶν πρὸς οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν ὑφίσταται τὸ Συμβούλιον Ἀνοικοδομήσεως ἐξ Ὑπουργῶν, τὸ Συμβούλιον Ὑπουργῶν διὰ τὸν Νότον κλπ.

Τὰ παρεχόμενα κίνητρα πρὸς τοὺς ἡμεδαποὺς καὶ ἄλλοδαποὺς ἐπιχειρηματίας εἶναι σημαντικά. Ἡ προσπάθεια τῆς χώρας διὰ τὴν περριφερειακὴν ἀνάπτυξιν ὑπῆρξεν ὑποδειγματικὴ. Δι' τὸν λόγον αὐτὸν ὑψηλὰ κίνητρα χορηγοῦνται κατὰ κύριον λόγον μὲ κριτήρια γεωγραφικά.

1. *Φορολογικὰ κίνητρα.* Ἄν καὶ τὸ συνολικὸν φορολογικὸν βᾶρος τῆς ἐπιχειρήσεως εἶναι δύσκολον νὰ ὑπολογισθῇ εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἐν τούτοις, συμφώνως πρὸς ὠρισμένας ἐκτιμήσεις τοῦτο ἀνέρχεται εἰς 45%/. Τὸ φορολογικὸν ὅμως αὐτὸ βᾶρος μειοῦται συνεπεῖα τῆς παροχῆς κινήτρων. Ἡ μείωσις δύναται νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὰ $\frac{2}{3}$ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν 10 πρώτων ἐτῶν, διὰ εἰδικῶς καθοριζομένης ἐπενδύσεως.

Αἱ ζημίαι τῆς παρούσης χρήσεως δύνανται νὰ μεταφερθοῦν εἰς τὰς 5 ἐπομένους χρήσεις καὶ νὰ ἀφαιρεθοῦν ἐκ τῶν φορολογησίμων κερδῶν.

Οἱ συνήθεις συντελεσταὶ ἀποσβέσεων τῶν ἐγκαταστάσεων ποικίλλουσι ἀπὸ 3—45%/. ἀναλόγως τοῦ εἴδους τοῦ κεφαλαιουχικοῦ ἀγαθοῦ. Ἐνας πρόσθετος συντελεστὴς ἀποσβέσεων ἐκ 40%/. ἐπὶ τῶν δαπανῶν τῶν νέων ἐπενδύσεων ἐφαρμόζεται διὰ 4 ἔτη προκειμένου νὰ ἐνισχυθοῦν αἱ νέαι βιομηχανίαι. Ἐπίσης δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ μέθοδος τῶν ἐπιταχυνόμενων συντελεστῶν ἀποσβέσεως τῶν μηχανημάτων τῶν βιομηχανιῶν τῶν ὁποίων ἡ λειτουργία κρίνεται ὑπερβολικὴ.

Τὰ εἰσοδήματα τὰ ὁποῖα προέρχονται ἀπὸ τὴν ἐνοικίαν γαιῶν ἢ κτιρίων, φορολογοῦνται ὡς τὸ κανονικὸν εἰσόδημα. Ἄλλὰ αἱ βιομηχανίαι οὐδένα φόρον πληρώνουν διὰ τὰ κτίρια εἰς τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται καὶ διὰ τὰς γαίας τὰς ὁποίας χρησιμοποιοῦν διὰ τὴν λειτουργίαν των.

2. *Δασμοί.* Οἱ δασμοὶ ὠρισμένων εἰδῶν μειοῦνται, ὅταν τὰ εἰσαγόμενα ἀγαθὰ εἶναι πρῶται ὕλαι ἢ εἶναι μηχανήματα, τὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ ἐγκατασταθοῦν εἰς τὴν Ν. Ἰταλίαν, τὰς Νήσους καὶ τὴν Τεργέστην.

Ἡ Ἰταλία ἔχει ὑψηλὸν δασμολόγιον, ἰδίως ὅταν πρόκειται νὰ εἰσαχθοῦν ἔτοιμα ἀγαθὰ ἢ ἡμικατεργασμένα προϊόντα. Μετὰ τὴν εἰσοδὸν τῆς ὁμοῦ εἰς τὴν Κοινὴν Ἀγοράν, ἀκολουθεῖ τὴν κοινὴν δασμολογικὴν συμφωνίαν. Πάντως, προκειμένου νὰ εἰσαχθοῦν βιομηχανικὰ προϊόντα, τὰ ὁποῖα παράγονται εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐπιβαρύνονται ταῦτα μὲ ἓνα προστατευτικὸν δασμόν, οὕτως ὥστε ἡ τιμὴ τούτων νὰ μὴ ἀφίσταται τῶν τιμῶν τοῦ ἐσωτερικοῦ. Οἱ δασμοὶ συνήθως τίθενται ἐπὶ τῆς ἀναγραφομένης τιμῆς τοῦ τιμολογίου, κυμαίνονται δὲ ἀπὸ 2,3—8%/. Ὑφίσταται περαιτέρω εἰς ἐξισωτικὸς φόρος κυμαινόμενος μεταξὺ 0,3%/. καὶ 6,5%/. καὶ σύστημα δασμῶν ἀντιτάμπικ. Ἀπαλλάσσονται τῶν δασμῶν πρῶται ὕλαι καὶ ἀγαθὰ εἰσαχθέντα πρὸς ἐπεξεργασίαν καὶ ἐπανεξαγωγήν.

3. *Ἐλεγχος εἰσαγωγῶν.* Γενικῶς αἱ εἰσαγωγαὶ ἀγαθῶν προερχομένων ἐκ

τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς περιοχῆς τοῦ δολλαρίου εἶναι ἐλεύθεροι. Ἄλλὰ ὑπάρχει ἔλεγχος εἰς τρεῖς κατηγορίας εἰσαγωγῶν. Οὕτως, ἡ κατηγορία C., εἶναι λίαν περιοριστική καὶ περιλαμβάνει τὰ προϊόντα τὰ προερχόμενα ἐκ τῶν χωρῶν τοῦ παραπετάσματος. Κατόπιν ἐμπορικῶν συμφωνιῶν μεθ' ἐκάστης τῶν χωρῶν καθορίζονται τὰ εἶδη προϊόντων τὰ ὁποῖα θὰ εἰσάγονται. Ἡ κατηγορία Β περιλαμβάνει τὰ εἶδη τῶν προϊόντων τῶν δυναμένων νὰ εἰσαχθοῦν ἐκ τῆς Ἰαπωνίας καὶ Ἰσραήλ. Εἰς τὴν κατηγορίαν Α περιλαμβάνονται τὰ προϊόντα τὰ μὴ ἐλεύθερα δι' εἰσαγωγὴν ἐκ τῶν λοιπῶν κρατῶν. Τὸ ὑπουργεῖον τοῦ Ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου ἀπαιτεῖ ἄδειαν εἰσαγωγῆς διὰ τὰ προϊόντα τὰ ὁποῖα διατελοῦν ὑπὸ ποσόστωσιν.

4. *Ἐνίσχυσις ἐξαγωγῶν.* Κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἐμπορευμάτων, ἐπιστρέφεται ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἰσεπράχθη ὡς δασμὸς ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων πρώτων ὑλών. Τὸ ποσοστὸν τῆς ἐπιστροφῆς δυνατὸν νὰ ἀνέλθῃ εἰς 6,5% τῆς ἀξίας τῶν ἐξαγωγῶν. Ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα εἰσήχθησαν ἄνευ δασμοῦ, δύνανται νὰ ἐπανεξαχθοῦν εἰς διάστημα 6 μηνῶν. Ὅλα τὰ δικαιολογητικὰ καὶ ἄδειαι ποὺ ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν ἐξαγωγὴν ἐμπορευμάτων, εἶναι ἀπηλλαγμένα φόρου καὶ χαρτοσήμου. Ἐπιστρέφεται εἰς τοὺς ἐξαγωγεῖς καταβληθεὶς ἤδη φόρος κύκλου ἐργασιῶν.

Διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῶν ἐξαγωγῶν τὰ πιστωτικὰ ἰδρύματα παρέχουν ἀφθόνους βραχυπροθέσμους καὶ μεσοπροθέσμους πιστώσεις.

Ἡ ἀσφάλισις τῶν ἐξαγωγῶν γίνεται ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸν Ἰνστιτούτον Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου (Istituto Nazionale Delle Assicurazioni). Τὸ ἐν λόγω Ἰνστιτούτον ἐγγυᾶται μεσοπροθέσμους καὶ μακροπροθέσμους πιστώσεις διὰ μεγάλας παραγγελίας καταναλωτικῶν καὶ κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν ἔναντι πολιτικῶν κινδύνων, πολέμων, καταστροφῶν, συναλλαγματικῶν περιορισμῶν καὶ ἐμπορικῶν κινδύνων.

5. *Προσιὰ τῶν τιμῶν καὶ ἐνίσχυσις ἀγορᾶς.* Ὑφίσταται ἔλεγχος τιμῶν 30 περίπου ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν (π.χ. χημικὰ λιπάσματα, φαρμακευτικὰ προϊόντα, τηλέφωνα, καύσιμα κλπ.) τῶν ὁποίων αἱ τιμαὶ καθορίζονται ὑπὸ τοῦ Interministerial Price Committee, τὸ ὁποῖον ὑπάγεται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας. Αἱ τιμαὶ καθορίζονται ἀφοῦ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ κόστος παραγωγῆς, καὶ τὰ ἔξοδα μεταφορᾶς τῶν προϊόντων ἀπὸ τὴν παραγωγὴν εἰς τὴν κατανάλωσιν.

6. *Πολιτικὴ ἐπιτοκίων. Μέτρα πιστωτικῆς πολιτικῆς.* Ἐκτὸς τῶν μέτρων τῆς πιστωτικῆς πολιτικῆς, τὰ ὁποῖα δίδονται εἰς τὴν παράγραφον περὶ μέτρων περιφερειακῆς ἀναπτύξεως, ἀναφέρονται καὶ ἐν προκειμένῳ τὰ ἑξῆς: Εἰς τὴν Ἰταλίαν ὑπάρχουν πολλοὶ πιστωτικοὶ ὀργανισμοὶ ὡς εἶναι: «Ἡ Κεντρικὴ Τράπεζα Λαϊκῆς Πίστεως», τὸ Istituto Mobiliare Italiano, ἡ Mediobanka, ἡ Centrobanka κλπ., οἱ ὁποῖοι χορηγοῦν δάνεια μέσης

καὶ μακρᾶς προθεσμίας εἰς μικρὰς καὶ μεσαίας βιομηχανίας, βιοτεχνικάς, γεωργικάς καὶ συνεταιρικές ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι προτίθενται νὰ ἀξιοποιήσουν τοὺς φυσικοὺς πόρους τῆς χώρας, νὰ δημιουργήσουν νέας εὐκαιρίας ἀπασχολήσεως καὶ νὰ αὐξήσουν τὴν παραγωγικότητα ἐντὸς τῶν ἐπιχειρήσεων. Τὸ ἐπιτόκιον κυμαίνεται περίξ τοῦ 5,5%. Χορηγοῦνται δάνεια προοριζόμενα διὰ τὴν χρηματοδότησιν μελετῶν αὐξήσεως τῆς παραγωγικότητος καὶ ξενοδοχειακὰ δάνεια ὑπὸ εὐνοϊκοὺς ὅρους (ἐπιτόκιον 4%). Γενικοὶ καὶ περιφερειακοὶ πιστωτικοὶ ὀργανισμοὶ χορηγοῦν δάνεια μὲ ἐπιτόκιον 4,5% διὰ τὴν ἴδρυσιν, ἐπέκτασιν ἢ ἐκσυγχρονισμόν ἐπιχειρήσεων.

Διὰ τοῦ νόμου 296 τῆς 23 Μαρτίου τοῦ 1956 προβλέπεται ἡ ἐπιδότησις κατὰ 2,5% τῶν ἐπιτοκίων δανείων χορηγουμένων ὑπὸ χρηματοδοτικῶν ὀργανισμῶν δημοσίου χαρακτήρος, ἐν ὄψει τῆς δημιουργίας νέων ἐπιχειρήσεων ἢ ἐπέκτασεως καὶ ἐκσυγχρονισμοῦ τῶν ὕφισταμένων. Ἀνάλογα μέτρα ἐλήφθησαν καὶ ἀπὸ τὰς αὐτονόμους περιοχὰς τῆς νοτίου Ἰταλίας. Εἰδικοὶ νόμοι περαιτέρω προβλέπουν τὴν παροχὴν ἐγγυήσεων εἰς ὠρισμένας κατηγορίας δανείων.

7. *Μέτρα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως καὶ βιομηχανικαὶ ζῶναι.* Τὸ πλέον χαρακτηριστικὸν κριτήριον, προκειμένου νὰ ἐπιτύχη τις ὠρισμένην εὐνοίαν ἐκ μέρους τῆς κυβερνήσεως εἶναι ἡ γεωγραφικὴ τοποθέτησις τῆς νεοἰδρυομένης βιομηχανίας. Ἡ κυβέρνησις παρέχει σωρεῖαν κινήτρων εἰς τοὺς ἰδιώτας, προκειμένου οὗτοι νὰ ἐπενδύσουν εἰς ὠρισμένας ζῶνας μὴ ἀνεπτυγμένας εἰσέτι. Τοιαῦται ζῶναι κυρίως εἶναι ἡ Νότιος Ἰταλία, καὶ αἱ Νῆσοι Σικελία καὶ Σαρδηνία. Τὰ κίνητρα συνίστανται εἰς φορολογικὰς ἀπαλλαγὰς, εἰς χρηματικὰς ἐπιχορηγήσεις, εἰς μακροπρόθεσμα δάνεια μὲ χαμηλὰ ἐπιτόκια. Καὶ εἰς τὴν Βόρειον καὶ Κεντρικὴν Ἰταλίαν παρέχονται κίνητρα πλὴν ὅμως ἡ κυβέρνησις ἐνταῦθα εἶναι ὀλιγώτερον γενναιοδωρος. Ἡ πολιτικὴ τῶν κινήτρων διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς νοτίου Ἰταλίας εἶναι ἀρκετὰ ἐκτεταμένη. Τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα δίδονται κατωτέρω εἶναι ἐντελῶς ἐνδεικτικά (1).

Ἐπιχειρήσεις αἱ ὁποῖαι ἐγκαθίστανται εἰς τὰς περιοχὰς τῆς Νοτίου Ἰταλίας δύνανται νὰ ἐπιτύχουν ἐπὶ περίοδον 10 ἐτῶν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τὸν φόρον Β' κατηγορίας τῆς φορολογίας εἰσοδήματος. Ἡ ἀπαλλαγὴ ἴσχυε μέχρι 30 Ἰουνίου 1965. Ἡ ἀπαλλαγὴ ἐπεξετάθη εἰς τὸν ἐξ 1,75% ἐπαρχιακὸν φόρον. Ἐπέκτασις ἢ ἐκσυγχρονισμὸς τῶν ἐγκαταστάσεων δίδει τὸ δικαίωμα εἰς τὴν ἐπιχείρησιν νὰ ἀφαιρέσῃ ἐκ τῆς φορολογίας τὸ μέρος τοῦ εἰσοδήματος τὸ διατιθέμενον διὰ τὰς νέας ἐπενδύσεις. Φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν ἀπολαύουν ἐπιχειρήσεις ἐγκατεστη-

1) Ὅρα ὅμως Svimez, Associazione per lo Sviluppo dell'Industria nel Mezzogiorno, Measures to promote Industrialization in Southern Italy, Rome 1960, καὶ Banco di Roma Review, of the Economic Conditions in Italy, January 1959, January, July, September 1965.

μέναι όπουδήποτε τῆς Ἰταλίας, ἐπενδύουν ἔμως τὰ 50% τῶν κερδῶν εἰς τὸν Νότον. Ὑφίσταντο φορολογικαὶ ἀπαλλαγαὶ μέχρι τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1967 ἀπὸ φόρους ἐπιβαλλομένους ὑπὸ τῶν τοπικῶν ἀρχῶν. Χορηγεῖται μείωσις τοῦ φόρου κύκλου ἐργασιῶν κατὰ 50%. Ἡ ἀπαλλαγὴ αὕτη δύναται νὰ ἀνέλθῃ μέχρι τοῦ 1,65% τῆς ἀξίας τῶν μηχανῶν καὶ τῶν κτιρίων νέων ἢ ἐπεκτεινομένων βιομηχανιῶν.

Βάσει ἀποφάσεως τῶν τοπικῶν ἀρχῶν τῆς Τεργέστης, βιομηχανικαὶ ἐπιχειρήσεις ἐγκαθιστάμεναι εἰς τὴν ὁμόνυμον βιομηχανικὴν ζώνην ἀπαλλάσσονται ἀπὸ τοὺς φόρους ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων πρώτων ὑλῶν, ἀπαλλάσσονται ἐπὶ περίσδον 10 ἐτῶν ἀπὸ τὴν φορολογίαν ἀκινήτων, ἀπὸ τὴν φορολογίαν ἐπὶ τῶν συναλλαγῶν κλπ. Πλήθος περαιτέρω φορολογικῶν διευκολύνσεων καὶ ἀπαλλαγῶν παρέχουν αἱ περιοχαὶ τῆς Βερώνης, τῆς Σαρδηνίας, τῆς Σικελίας κλπ.

Ἡ Σαρδηνία καὶ Σικελία εἶναι αἱ περιοχαὶ εἰς τὰς ὁποίας οἱ ἐπιχειρηματῆαι δύναται νὰ ἐκδόσουν ὁμολογίας καὶ μετοχὰς μὲ πολὺ μικρὰς φορολογικὰς ἐπιβαρύνσεις τῶν κοιμιστῶν.

Εἰς ὠρισμένας ὀρεινὰς περιοχὰς, ἢ ἄλλας ἀραιοκατωκημένας περιοχὰς ἢ περιοχὰς μὲ μεγάλην ἀνεργίαν, οἱ ἐπενδύοντες τυγχάνουν ἰδιαιτέρας φορολογικῆς μεταχειρίσεως διὰ μίαν 10ετίαν.

Εἰς τὸν λιμένα τῆς Τεργέστης, ἔνθα τὸ μέρος ἐνδείκνυται διὰ βιομηχανίας παραγωγῆς καταναλωτικῶν ἀγαθῶν καὶ εἰδῶν βιομηχανικῶν ἐγκαταστάσεων, παρέχεται σημαντικὸς ἀριθμὸς φορολογικῶν κινήτρων, ὡς ἡ ἀπαλλαγὴ τοῦ φόρου κύκλου ἐργασιῶν τῶν βιομηχανιῶν, αἱ ὁποῖαι παράγουν μηχανὰς καὶ ἄλλας ἐγκαταστάσεις, τῶν νεοἰδρυομένων βιομηχανιῶν, ὀλοσχερῆς ἀπαλλαγὴ τοῦ φόρου εἰσοδήματος τῆς Β' κατηγορίας (κατὰ τὸ Ἰταλικὸν σύστημα) καὶ ἀπαλλαγὴ τῶν τοπικῶν φόρων.

Ἐμπορικοὶ Οἶκοι, οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦν νὰ ἐπενδύσουν εἰς τὴν Ν. Ἰταλίαν καὶ τὰς Νήσους δύναται νὰ ἀποτανοῦν εἰς τὴν Cassa per il Mezzogiorno δι' ἐπιχορήγησιν ἀναλογοῦσαν εἰς τὸ 25% τοῦ κόστους τῶν ἐγκαταστάσεων, ὅταν αἱ ὀλικά ἐπενδύσεις ὑπερβαίνουν τὸ ποσὸν τῶν 9,6 ἑκατομμυρίων δολλαρίων. Αἱ παροχαὶ ὅμως δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀνώτεροι τοῦ 1/4 τῶν 9,6 ἑκατομ. δολλαρίων. Αἱ ἐπιχορηγήσεις αὗται δυνατὸν νὰ διατεθοῦν διὰ τὴν κατασκευὴν κτιρίων, δρόμων καὶ σιδηροδρομικῶν δικτύων, ὑδραγωγείων, δικτύων μεταφορᾶς ἠλεκτρισμοῦ ἢ καυσίμων, διαμετακομιστικῶν σταθμῶν κ. ἄ. Ἐπὶ πλέον, ἐπιχειρήσεις αἱ ὁποῖαι ἐπενδύουν ὀλιγωτέρας ἀξίας τῶν 9,6 ἑκατομ. δολλαρίων, ἐπιχορηγοῦνται μὲ τὸ 20% τῆς τιμῆς ἀγορᾶς τῶν ἐγκαταστάσεων καὶ ἐφοδίων τῶν βιομηχανιῶν τῆς Ν. Ἰταλίας καὶ 10% εἰς ἄλλα μέρη τῆς Ἰταλίας. Ὄταν εἰσάγονται μηχανήματα τὸ 10% τῆς ἀξίας τῶν δύναται νὰ ἐπιχορηγηθῇ εἰς ἀντιστάθμισμα τῶν εἰσαγωγικῶν δασμῶν.

Ὁ νόμος ὑπ' ἀριθ. 634 τῆς 28 Ἰουλίου 1957 ἐξουσιοδότησε τὴν

Cassa per il Mezzogiorno να χορηγή παροχάς ανερχομένης εις 20% τών δαπανών κατασκευής κτιρίων άγοράς μηχανών κλπ. εις μικράς και μεσαίας επιχειρήσεις έγκαιρισταμένας εις περιοχάς τής δικαιοδοσίας της και εις οικισμούς, οί όποιοι δέν έχουν πληθυσμόν άνωτερον τών 75.000 κατοίκων. Αί παροχαί αύται δίδονται ώς συμπλήρωμα άλλων παροχών χορηγουμένων υπό πιστωτικών και λοιπών όργανισμών. Διά του νόμου περί βιομηχανικών ζωνών προβλέπεται ότι ή Cassa per il Mezzogiorno δύναται να αναλάβη τó ήμισυ τών δαπανών έγκαταστάσεως εις ώρισμένας βιομηχανικάς ζώνας.

Έπιπροσθέτως εις τας έπιχορηγήσεις αυτάς ή νήσος Σαρδηνία συνεισφέρει τó 66% του κόστους τής άγοράς γαιών και κατασκευής όδών, τών αναγκαιούντων διά τήν έξυπηρέτησιν τών νέων βιομηχανιών. Έπίσης, έγγυάται εις τας αντίστοιχους εταιρείας ύδατος και ήλεκτρισμού τó 66% του κόστους του ήλεκτρικού ρεύματος και του ύδατος του καταναλισκομένου υπό τοιούτων έγκαταστάσεων κατά τήν διάρκειαν τών 10 πρώτων έτών. Αί πρώται ύλαι εις τήν Νήσον Σαρδηνίαν είναι άρκούντως περιωρισμένα, άλλα αύται ηυξήθησαν μετά άπό έν 15ετες πρόγραμμα άναπτύξεως, τó όποϊον διέθεσε περί τά 110 έκατ. δολάρια διά τήν πραγματοποίησιν του βιομηχανικού σχεδίου (τó 60% τούτου διετέθη διά μικράς και μέσας επιχειρήσεις).

Ειδικός νόμος τής άυτονόμου περιοχής τής Σαρδηνίας έπιχορηγει μέχρι του 50% τών δαπανών δι' έρευνας γεωφυσικάς, τοπογραφικάς και μεταλλευτικάς, δι' έργασίας κατασκευής δρόμων, οίκιων έργατών, δι' έργασίας συνδέσεως με τó κεντρικόν μεταφορικόν δίκτυον κλπ. Ειδικός νόμος τής περιοχής τής Σικελίας προβλέπει τήν έπιχορήγησιν ξενοδοχειακών και τουριστικών επιχειρήσεων μέχρι ποσοϋ ανερχομένου εις 50% του επενδυομένου κεφαλαίου, τήν έπιχορήγησιν μέχρι του ποσοϋ τών 20% τών δαπανών δι' εκτέλεσιν μεταλλευτικών έρευνών, τήν έπιχορήγησιν κατασκευής δεξαμενών πλοίων, τήν έπιχορήγησιν μέχρι του 50% τών δαπανών έγκαταστάσεως και βελτιώσεως βιοτεχνικών έργαστηρίων.

Μία έμμεσος έπιχορήγησις εις τούς επενδύοντας εις τήν Ν. Ίταλίαν και τας νήσους είναι ή μείωσις τών τιμών τών θαλαστίων και σιδηροδρομικών μεταφορών προκειμένου περί μεταφοράς υλικών χρησιμοποιουμένων εις νέας έγκαταστάσεις τών βιομηχανιών.

Διά του νόμου είναι δυνατή ή δημιουργία εις εκάστην περιοχήν ειδικού όργανισμου εξειδικευμένου εις τήν χορήγησιν δανείων μέσης και μακράς προθεσμίας. Οί κυριώτεροι χρηματοδοτικοί όργανισμοί τής μορφής αυτής είναι τó «Istituto per lo Sviluppo Economico dell' Italia Meridionale» τó «Istituto Regionale per il Finanziamento delle Industrie in Sicilia» και τó «Credito Industriale Sardo». Οί έν λόγω όργανισμοί χορηγοϋν δάνεια ίδρύσεως νέων επιχειρήσεων εις τόν Νότον

καί ἐπεκτάσεως ἢ ἐκσυγχρονισμοῦ ὑφισταμένων, διαρκείας 2—6 ἐτῶν καί με ἐπιτόκιον 5,5%.

Μεσοπρόθεσμα καί βραχυπρόθεσμα δάνεια παρέχονται εἰς τὰς βιομηχανίας τῆς Ν. Ἰταλίας καί τὰς Νήσους Σαρδηνίαν καί Σικελίαν μέ ἐντελῶς εἰδικούς καί εὐνοϊκοὺς ὄρους ὑπὸ τριῶν περιφερειακῶν πιστωτικῶν ἰδρυμάτων. Τὰ δάνεια αὐτὰ δύνανται νὰ χορηγηθοῦν διὰ 15 ἔτη, δύνανται δὲ νὰ καλύπτουν τὰ 60—65 τοῦ συνολικοῦ κόστους, τὰ δὲ ἐπιτόκια κυμαίνονται ἀπὸ 4—5%.

Ἐν ἐπιπρόσθετον κίνητρον εἶναι τὸ μειωμένον ἐπιτόκιον (3%) μέ τὸ ὁποῖον δύνανται νὰ δανεισθοῦν κεφάλαια αἱ μέσαι καί μικραὶ βιομηχανίαι προκειμένου νὰ τονωθοῦν οἰκονομικῶς. (Τὸ ἀνώτατον ὄριον παγίου κεφαλαίου τῶν βιομηχανιῶν αὐτῶν εἶναι 9,6 ἑκατομ. δολλάρια). Τὰ δάνεια αὐτὰ δυνατὸν νὰ καλύπτουν τὸ 70% τοῦ συνολικοῦ κόστους τῶν ἐγκαταστάσεων τῆς ἐν λόγῳ βιομηχανίας.

Δάνεια ἀξίας ἕως 80.000 δολλαρίων διαρκείας 5 ἐτῶν δύνανται νὰ παραχωρηθοῦν μέ ἐπιτόκιον 4—5,5% διὰ τὴν ἀγορὰν κτιρίων, ἢ πρώτων ὑλῶν, ἢ ἐτοιμῶν προϊόντων εἰς ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἐπενδύουν εἰς τὰς ἐν λόγῳ περιοχὰς τῆς Ἰταλίας.

Δάνεια διαρκείας 5 ἐτῶν καλύπτοντα τὸ 75% τῆς ἀξίας τῶν ἀγορασθέντων μηχανημάτων δύνανται νὰ χορηγηθοῦν μέ ἀνώτατον ὄριον τὸ ποσὸν τῶν 16.000 δολλαρίων μέ ἐπιτόκιον 5,5%.

Ἐπίσης, εἰς τὰς ἐν λόγῳ περιοχὰς παρέχονται δάνεια διὰ τὴν χρηματοδότησιν καί ἐφαρμογὴν ἐνὸς ὀρθολογικοῦ προγράμματος τῶν νέων βιομηχανιῶν. Τὰ δάνειον δύνανται νὰ ἀνέλθῃ δι' ἐκάστην βιομηχανίαν εἰς τὸ ποσὸν τῶν 80.000 δολλαρίων μέ ἐπιτόκιον 5% καί μέ διάρκειαν 7 ἐτῶν.

Ἐπίσης εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Corizia καί πόλεως Trieste παρέχονται δάνεια καλύπτοντα τὰ 50% τῶν ἀναγκαιούντων κεφαλαίων διὰ 15 ἔτη μέ εὐνοϊκοὺς ὄρους.

Διὰ τὴν μελέτην τῶν προβλημάτων τῆς νοτίου Ἰταλίας ἐντὸς ἐνὸς πνεύματος Ἐθνικῆς Ἐνότητος, διὰ τὴν μελέτην καί κατάρτισιν προγραμμάτων ἀναπτύξεως τῶν νοτίων περιοχῶν ἰδρύθη ἡ προαναφερθεῖσα ἐταιρεία ἀναπτύξεως τῆς Νοτίου Ἰταλίας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ αὐτόνομον οἰκονομικὸν ὄργανισμὸν (1).

Βιομηχανικαὶ ζῶναι ἐδημιουργήθησαν κατὰ καιροὺς εἰς διαφόρους περιοχὰς ὡς ἡ Νεάπολις, τὸ Παλέρμον, ἡ Ρώμη, ἡ Τεργέστη, ἡ Βενετία, ἡ Βερώνη κλπ. βάσει δὲ τοῦ Νόμου 634 τῆς 29 Ἰουλίου 1967 δύνανται νὰ δημιουργηθοῦν καί ἄλλαι.

Ὁργανισμοὶ ἐκτελέσεως τοῦ προγράμματος ἀναπτύξεως τοῦ νότου εἶναι ἡ Cassa per il Mezzogiorno, Ὁργανισμὸς Δημοσίου Δικαίου, χαρακτηριζόμενος ἀπὸ οἰκονομικὴν καί διοικητικὴν αὐτοτέλειαν.

1) Svimez, ἐνθ. ἀνωτ., σελ. 225.

8. *Προσέλκυσις ξένων κεφαλαίων.* Ἡ Ἰταλία διάκειται κατὰ τὰ μεταπολεμικά ἔτη πάντοτε εὐμενῶς πρὸς τὴν ξένην ἐπένδυσιν, ἰδίως ὅταν αὕτη πρόκειται νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς τὴν Νότιον Ἰταλίαν. Αἱ ξένοι ἐπιχειρήσεις ἀπέκτησαν σειρὰν προνομίων καὶ εὐνοιῶν, ἔκτοτε δὲ καὶ τὸ κράτος ἔλαβε μέρος ὡς μέτοχος εἰς τὰς ξένας ἐπιχειρήσεις. Ἐλάχιστοι περιορισμοὶ ὑφίστανται διὰ τὸ εἶδος καὶ τὸ ποσοστὸν συμμετοχῆς τῶν ξένων ἐπιχειρήσεων καὶ διὰ τὸ προσωπικὸν τὸ ὁποῖον αὗται πρόκειται νὰ ἀπασχολήσουν.

Ἡ Ἰταλία ἔχει διμερεῖς συμβάσεις διὰ τὴν φορολογίαν μετὰ τὴν Αὐστρίαν, τὸ Βέλγιον, τὴν Γαλλίαν, τὴν Δυτ. Γερμανίαν, τὴν Ὀλλανδίαν, τὴν Νορβηγίαν, τὴν Σουηδίαν, τὸ Ἡνωμένον Βασίλειον καὶ τὰς Η.Π.Α. Ἐὶν μία ἔταιρεία ἢ ἓν ἄτομον ἀπὸ τὰς ὡς ἄνω χώρας ἐξασκῆ ἔμπορίαν εἰς τὴν Ἰταλίαν, ὑπόκειται εἰς ἰδίαν φορολογικὴν μεταχείρισιν ὑπαγορευομένην ὑπὸ τῆς διμεροῦς συμβάσεως, ἔκτος ἂν ἡ ἔταιρεία ἢ τὸ ἄτομον ἔχη μόνιμον ἐγκατάστασιν εἰς τὴν Ἰταλίαν.

Μερίσματα μετοχῶν καὶ τόκοι ἀλλοδαπῶν κεφαλαιούχων δὲν ὑπάρχουσι εἰς τὴν γενικὴν φορολογίαν τῶν Ἰταλῶν ἐπιχειρηματιῶν.

Ἡ μεταφορὰ τῶν κερδῶν καὶ τῶν κεφαλαίων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν δύναται νὰ γίνῃ κατὰ δύο τρόπους. Πρῶτον, ἀμέσως διὰ τῆς ἐπίσημου ὁδοῦ καὶ μετὰ τιμὴν συναλλάγματος τὴν τιμὴν ἡμέρας. Μία ξένη ἐπιχείρησις ἐγκατεστημένη εἰς τὴν Ἰταλίαν δὲν δύναται νὰ μεταφέρῃ τὰ κέρδη τῆς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πρὶν διακανονισθοῦν οἱ φόροι τῆς ἐπιχειρήσεως, ἔκτος ἂν ὑπάρχουν ἄρκεται ἐγγυήσεις τῆς ἐπιχειρήσεως. Δύναται ὅμως νὰ μεταφέρῃ τὰ κεφάλαιά τῆς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν, πρὶν διακανονισθοῦν οἱ φόροι ἂν παραμένῃ ἀκόμη εἰς τὴν Ἰταλίαν τὸ 20% τῶν κεφαλαίων αὐτῆς. Δεύτερον, ἐμέσως διὰ τῆς ἀγορᾶς ξένων τραπεζογραμματίων εἰς Ἰταλικὸν Χρηματιστήριον εἰς τὴν τρέχουσαν τιμὴν.

Τὰ μέτρα προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων ἀπέδωσαν ὠρισμένα ἀποτελέσματα, δοθέντος ὅτι μόνον κατὰ τὸ ἔτος 1963 εἰσῆλθον 1.290 ἑκατομ. δολλάρια, ἐκ τῶν ὁποίων 372 ἑκατομ. περίπου διὰ τὴν πραγματοποίησιν ἐπενδύσεων καὶ τὰ ὑπόλοιπα δι' ἀγορὰν χρεογράφων, γαιῶν, κτιρίων κλπ.

9. *Παρατηρήσεις.* Ἐκτὸς τῶν προαναφερθέντων μέτρων ὑπάρχει πλῆθος ἄλλων διατάξεων καὶ εὐνοιῶν διὰ τῶν ὁποίων παρέχονται προνομία καὶ διευκολύνσεις πάσης φύσεως εἰς ὠρισμένους βιομηχανικοὺς κλάδους, εἰς ὠρισμένας βιομηχανίας καὶ κυρίως εἰς ὠρισμένας περιοχάς, ὡς εἶναι τὰ μέτρα διὰ τὴν πρόσληψιν, τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ τὴν στέγασιν τῶν ἐργατῶν, παροχαὶ καὶ διευκολύνσεις δι' ἐρεῦνας, εἰδικὰ τιμολόγια ὕδατος, ρεύματος, κομίστρων κλπ. Θὰ πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν χορηγηθέντων κινήτρων ἀναφέρεται εἰς τὴν προώθησιν τῆς ἀναπτύξεως τῆς Νοτίου Ἰταλίας. Εἶναι γνωστὸν ἄλλωστε πόσον ὀξυτερόν εἶναι τὸ πρόβλημα τῆς διαφορᾶς μεταξὺ Βορείου καὶ Νοτίου Ἰταλίας.

Τὸ πρόβλημα λοιπὸν τὸ ὁποῖον γεννᾶται εἶναι ἔαν καὶ κατὰ πόσον ἐπέ-
 τυχον τὰ ληφθέντα μέτρα πολιτικῆς κινήτρων εἰς τὴν Ἰταλίαν. Σαφῆς
 ἀπάντησις εἶναι δύσκολον νὰ δοθῇ. Αἱ ἐκφρασεῖσαι γινῶμαι φαίνονται
 διϊστάμεναι, αἱ δὲ γενόμεναι ἔρευναι δὲν παρέχουν συγκεκριμένην ἀπάν-
 τησιν. Οὕτω, κατὰ τὴν περίοδον 1950-1957, λόγω τοῦ μεγαλύτερου
 ρυθμοῦ αὐξήσεως τοῦ εἰσοδήματος εἰς τὸν νότον, τὸ χάσμα μεταξύ βο-
 ρείου καὶ νοτίου Ἰταλίας φαίνεται νὰ ἔχη ἀμβλυθῆ. Ἰδιωτικαὶ ἐπενδύσεις
 ἐπραγματοποιήθησαν εἰς μεγαλυτέραν κλίμακα καὶ ἡ διαδικασία τῆς ἐκ-
 βιομηχανίσεως φαίνεται νὰ ἔχη ἀρχίσει (1). Ἄλλαι ἐν τούτοις μελέται
 ὑποστηρίζουν ἀντιθέτους ἀπόψεις. Κατὰ τὴν περίοδον 1961-1963 αἱ
 βόρειοι περιοχαὶ ἀναπτύσσονται μὲ γοργότερον ρυθμὸν (2). Ἐνδεικτικῆ
 περαιτέρω τῶν ὑπαρχουσῶν ἀμφισβητήσεων εἶναι καὶ ἡ γνώμη τοῦ
 Καθηγητοῦ Francesco Forde, ὁ ὁποῖος γράφει ὅτι αἱ ἐπιδράσεις τῶν φορο-
 λογικῶν ἀπαλλαγῶν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς νοτίου Ἰταλίας εἶναι μικραὶ
 καὶ ἀπαγοητευτικαὶ (3). Δὲν γεννᾶται καμμία ἀμφιβολία ὅτι ἐπετεύχθη-
 σαν ὠρισμένα ἀποτελέσματα. Ταῦτα ὅμως δὲν ἦσαν ἀρκετὰ διὰ νὰ κα-
 λύψουν τὸ χάσμα εἰς τὴν διαδικασίαν τῆς ἀναπτύξεως, νὰ μειώσουν τὴν
 διαφορὰν εἰς τὸ μέσον κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα, νὰ ἐξισώσουν τὴν διαρ-
 θρωτικὴν ἀνισοροπίαν εἰς τὴν συμμετοχὴν τῆς πρωτογενοῦς καὶ τῆς
 δευτερογενοῦς παραγωγῆς ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος (4). Τοῦτο ἐπιβεβαιοῖ
 τὸ γεγονός καθ' ὃ ἡ διαδικασία τῆς ἀναπτύξεως μιᾶς περιοχῆς δὲν ἐξαρ-
 τᾶται μόνον ἀπὸ τὴν πολιτικὴν τῶν κινήτρων ἀλλὰ ἐπηρεάζεται καὶ
 ἀπὸ πολλοὺς ἄλλους ψυχολογικούς, κοινωνικούς, οικονομικούς, πολιτι-
 κούς, θεσμολογικούς, ἱστορικούς, κλπ. παράγοντας.

Ἐρχόμενοι τώρα εἰς τὴν πολιτικὴν τῶν κινήτρων δι' ὁλόκληρον
 τὴν Ἰταλίαν παρατηροῦμεν τὰ ἑξῆς: Ἡ Ἰταλικὴ οἰκονομία ἐν τῷ συνόλω
 τῆς ἔσημειωσεν ἀξιόλογον πρόοδον κατὰ τὴν μεταπολεμικὴν περίοδον.
 Οὕτω, τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα ἀνῆρχετο κατὰ τὸ ἔτος 1964 εἰς
 1032 δολλάρια. Ἡ μέση ἔτησις αὐξήσις τοῦ Α.Ε.Π. μεταξύ τῶν ἐτῶν
 1951-60 ἀνῆρχετο εἰς 5,8% καὶ μεταξύ τῶν ἐτῶν 1960-64 κατὰ 5,4%.
 Ἡ συμμετοχὴ τῆς βιομηχανίας ἠύξθη ἀπὸ 35% τὸ 1950 εἰς 36%
 τὸ 1964. Ἀντιθέτως ἡ συμμετοχὴ τῆς γεωργίας ἐμειώθη ἀπὸ 29%
 τὸ 1950 εἰς 15% τὸ 1964. Τὰ στοιχεῖα αὐτὰ ὑποδηλοῦν αὐξησιν τῆς
 συμμετοχῆς τοῦ τριτογενοῦς κλάδου τῆς παραγωγῆς καὶ βελτίωσιν
 τοῦ μέσου ἐπιπέδου διαβίωσως εἰς τὴν Ἰταλίαν. Ἐξ ἄλλου, αἱ ἐπενδύ-

1) Banco di Roma, Review of Economic conditions in Italy, Policy for
 the Development of southern Italy, Results and prospects, January 1959, σελ. 58-59.

2) Banco di Roma, Review of Economic conditions in Italy, November 1964,
 σελ. 429

3) National Bureau of economic research and the brookings Institute, Fo-
 reign tax policies and economic Growth, New York 1966, σελ. 199, 201 and 202.

4) Διὰ περισσότερα στατιστικὰ στοιχεῖα καὶ πληροφορίας ὄρα Banco di Roma, ἐνθ'
 ἄνωτ., November 1964, σελ. 430-437.

σεις παγίου κεφαλαίου, αί όποια κατά τό έτος 1950 άπετέλουν τό 18% τής άκαθαρίστου έθνικής δαπάνης, τό έτος 1964 άπετέλουν τό 21% ταύτης. 'Η διαπιστουμένη όμως άπό τά άνωτέρω στοιχεία πρόοδος δέν είναι δυνατόν νά άποδοθῆ εἰς τήν πολιτικήν τών κινήτρων, δοθέντος ότι τά περισσότερα τούτων άπεσκόπουν εἰς τήν ανάπτυξιν τοῦ νότου, ἢ όποια δέν φαίνεται νά έπετεύχθη, καί ότι ἡ μεγαλύτερα πρόοδος έπραγματοποιήθη εἰς τήν Βόρειον 'Ιταλίαν, ἢ όποια δέν ἠνυόθη τόσον διά τών κινήτρων, ἢ πρόοδος δέ αὕτη άνύψωσε καί τό μέσον έπίπεδον έπιτεύξεων όλοκλήρου τής 'Ιταλίας. Αἱ προωθητικαί δυνάμεις συνεπώς τής 'Ιταλικῆς οίκονομίας δέν υπῆρξαν αἱ προνομίαί καί αἱ παροχαί αἱ χορηγηθεῖσαι διά τής πολιτικῆς τών κινήτρων, άλλα αἱ ἄλλαι μεταβληταί εκ τών όποίων εξαρτᾶται ἡ οίκονομική ανάπτυξις καί περι τών όποίων θά όμιλήσωμεν εἰς τό τελευταίον κεφάλαιον.

κβ) 'Ολλανδία

Μετά τόν δεύτερον Παγκόσμιον πόλεμον καί με σκοπόν τήν αντιμετώπισιν τοῦ δημογραφικοῦ προβλήματος, τήν προώθησιν τής εκβιομηχανίσεως, τήν δημιουργίαν προσθέτων ευκαιριών άπασχολήσεως, ἢ 'Ολλανδία έστρεψε τήν προσοχήν της εἰς τήν δημιουργίαν τής αναγκαίας υποδομῆς αναπτύξεως καί εἰς τήν ενθάρρυνσιν τής ιδιωτικῆς πρωτοβουλίας. Κατά τό έτος 1966 ό πληθυσμός τής χώρας, ό όποῖος άνήρχετο εἰς 12,5 εκατ. κατοίκους άπελάμβανε τοῦ μέσου κατά κεφαλήν εισοδήματος άνωτέρου τών 1.400 δολλαρίων.

'Η γεωγραφική θέσις τής 'Ολλανδίας, ἡ πολιτική σταθερότης, ἡ έλευθερία εἰς τήν οίκονομικήν δραστηριότητα, ἡ αφθονία κεφαλαίων, ἡ μακρά παράδοσις εἰς τό διεθνές εμπόριον, ἡ ύπαρξις μεγάλης υποδομῆς εἰς όλους τοὺς τομεῖς άποτελοῦν τήν βάσην διά τήν προσέλκυσιν ξένων κεφαλαίων, διά τήν δραστηριοποίησιν τής εγχωρίου ιδιωτικῆς πρωτοβουλίας καί διά τήν περαιτέρω ανάπτυξιν τής χώρας.

Τό γενικόν χαρακτηριστικόν τής 'Ολλανδικῆς οίκονομίας είναι ἡ έλευθερία εἰς τās συναλλακτικὰς σχέσεις, ἡ δέ κρατική παρέμβασις εκδηλοῦται ενίοτε υπό μορφήν συμβουλῶν καί όδηγιῶν παρεχομένων μέσω τοῦ Κοινωνικοῦ καί Οίκονομικοῦ Συμβουλίου. Βεβαίως ύπάρχουν ώρισμένοι κρατικά έπιχειρήσεις. Παρά ταῦτα ύπάρχει τάσις περιορισμοῦ τής κρατικῆς δραστηριότητος. Εἰς τήν 'Ολλανδιαν ευνοεῖται ἡ συγχώνευσις καί ἡ συνεργασία έπιχειρήσεων, έφ' όσον αὔται συντελοῦν εἰς τήν καλύτεραν αξιοποίησιν τών παραγωγικῶν συντελεστῶν τής χώρας. Τοῦτο βεβαίως δέν άποκλείει τήν ύπαρξιν αντιμονοπωλιακῶν παρεμβάσεων καί ρυθμίσεων. "Αν καί ό έλεύθερος ανταγωνισμός καί ἡ ιδιωτική έπιχείρησις άποτελοῦν τās βάσεις τής 'Ολλανδικῆς οίκονομίας, ἡ Κυβέρνησις άσκεῖ έλεγχον εἰς τήν διαμόρφωσιν τών τιμῶν ιδίως κατά τās περιόδους πληθωρικῶν πιέσεων. 'Εντὸς τοῦ οίκονομικοθεσμολογικοῦ αὐτοῦ παι-

σίους ανεπτυχθή η πολιτική των κινήτρων εις την 'Ολλανδίαν (1). Τὰ παρεχόμενα κίνητρα είναι τὰ ἑξῆς:

1. **Φορολογικά κίνητρα.** Γενικῶς ἡ φορολογία εις την 'Ολλανδίαν είναι χαμηλωτέρα τῶν ἄλλων Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν. Αἱ 'Ολλανδικαὶ ἀρχαὶ παρακολουθοῦν τὰ διεθνή φορολογικὰ συστήματα καὶ μεθόδους τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως. Αὗται οὐχὶ σπανίως ἔρχονται εις συνεννοήσεις μετ' ὀρισμένους ἐπιχειρηματικούς κύκλους διὰ τὸν καθορισμὸν φορολογικῶν ποσοστῶν εις ἐπιχειρήσεις ἰδιαιτέρας σημασίας.

Ὁ φόρος ἀνωνύμων ἐταιριῶν εἶναι 42% ἢ 45% ἀναλόγως τοῦ ὕψους τῶν κερδῶν.

Ὁ μηχανισμὸς τῶν ἀποσβέσεων εἶναι εὐλύγιστος καὶ ὑπόκειται εις διαπραγματεύσεις. Αἱ ἐπιχειρήσεις δύνανται νὰ ἐπιλέξουν εἴτε τὴν εὐθείαν μέθοδον ἢ τὴν μέθοδον τῶν μειομένων ὑπολοίπων. Δι' ἑνὸς νόμου τοῦ 1950 ἐπετράπετο ἡ ἀπόσβεσις τοῦ $\frac{1}{3}$ τῆς ἀξίας τοῦ νέου ἐξοπλισμοῦ, εἴτε κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος, εἴτε εις μίαν περίοδον 4 ἐτῶν. Μία διάταξις νόμου ἐπέτρεπεν ἀπὸ τοῦ 1953 μείωσιν ἐκ 5% τῆς ἀξίας τῶν νέων κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν δύο πρώτων ἐτῶν. Ἀμφότεραι ὁμοίαι διατάξεις αὗται καταργήθησαν τὸ ἔτος 1964. Αἱ ζημίαι τῶν νέων ἐπιχειρήσεων δύνανται νὰ καλυφθοῦν ἐκ τῶν κερδῶν τῶν 6 ἐπομένων ἐτῶν. Αἱ ζημίαι ἐπίσης τῆς παρουσίας χρήσεως δύνανται νὰ καλυφθοῦν ἀπὸ τὰ ἀποθεματικὰ τῆς προηγουμένης χρήσεως.

Διὰ νὰ τονωθοῦν αἱ ἐπιχειρήσεις καὶ νὰ πραγματοποιήσουν ἄδηλα ἀποθεματικὰ ἐφορμῶζον τὴν μέθοδον τῶν ἐπιτυχανομένων συντελε-

1) Ἡ νομοθεσία περὶ κινήτρων ἀνάγεται εις τὰ προπολεμικὰ ἔτη. Τὰ βασικὰ ὁμοίως κείμενα τὰ ὁποῖα περιέχουν σχετικὰς διατάξεις εἶναι τὰ ἑξῆς: Βασιλικὸν Διάταγμα τῆς 17 'Ιουλίου 1944 ὑπ' ἀριθ. 51, περὶ τοποθετήσεως ἐκπαιδευσεως καὶ ἐπαγγελματικῆ ἀναπροσανατολισμοῦ τῶν ἐργαζομένων. Προϋπολογισμὸς τοῦ 1948 κεφάλαιον 10 περὶ οἰκονομικῶν ὑποθέσεων ἀναφερομένων εις τὴν ἐπιστροφὴν ζημιῶν κλπ. Νόμος περὶ προϋπολογισμοῦ τῆς 13 'Ιουλίου 1951, περὶ νοτιοανατολικῶν ἐπαρχιῶν. Ὁδηγία (Directive) ὑπ' ἀριθ. 1803 τῆς 17 'Απριλίου 1953 τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῶν Ὑποθέσεων περὶ ἀποζημιώσεων μαθητείας. Γνωμάτευσις (Avis) 20649 τῆς 29 'Ιουλίου 1959 περὶ καταστάσεως πριμοδοτήσεως διὰ τὴν ἐνθάρρυνσιν βιομηχανικῶν ἐγκαταστάσεων ἐπὶ περιοχὰς ἀναπτύξεως. Νόμος τοῦ 1954 περὶ ἀδειῶν ἔκμεταλλεύσεως. Γνωμάτευσις ὑπ' ἀριθ. 2496 N.A.P., 103, τῆς 12 'Ιουνίου 1956 τροποποιούσα τὴν γνωμάτευσιν ὑπ' ἀριθ. 20649 τῆς 29 'Ιουλίου 1953. Σχῆδιον νόμου τοῦ 1958 περὶ καθορισμοῦ τῶν κρισίμων περιοχῶν. Νόμος τῆς 31 Δεκεμβρίου 1958, περὶ προσωρινῆς παρατάσεως ὀρισμένων ἀμέσων φόρων καὶ μέτρων σχετιζομένων μετ' τὴν ἀπόσβεσιν καὶ τὰς μειώσεις βάσει τίτλου ἐπενδύσεων. Γνωμάτευσις ὑπ' ἀριθ. 1450 N.A. 186 τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν Ὑποθέσεων περὶ ρυθμίσεως τῶν πριμοδοτήσεων καὶ τῶν ἐκπτώσεων καὶ ἐνθάρρυνσεως τῆς ἐκβιομηχανίσεως τῶν κέντρων ἀναπτύξεως. Γνωμάτευσις ὑπ' ἀριθ. 1489 N.A. 185 τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν Ὑποθέσεων περὶ καθορισμοῦ τῶν κρισίμων περιοχῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἐκβιομηχάνισις δεῖν νὰ προωθηθῇ. Διάταγμα τῆς 10.12.64 περὶ ἐπιδοτήσεων τῶν νέων ἐπιχειρήσεων. Διάταγμα τῆς 10.4.64 περὶ μειώσεων τῶν τιμῶν ὀρισμένων βιομηχανικῶν οἰκοπέδων. Ἀπόφασις ὑπ' ἀριθ. 665/204 τῆς 4.2.1965 περὶ ἐγγυήσεων ὀρισμένων κατηγοριῶν πιστώσεων.

στῶν ἀποσβέσεως. Αἱ φορολογικαὶ ἀρχαὶ εἶναι ἐλαστικαὶ εἰς τὴν ἀποδοχὴν συντελεστῶν ἀποσβέσεων, πολλάκις δὲ ὁ καθορισμὸς τῶν συντελεστῶν ἀποσβέσεως ἐναπόκειται εἰς τὴν κρίσιν τῶν ἐπιχειρηματιῶν. Τὸ σύνθηρες ποσοστὸν ἀποσβέσεων εἶναι 10^ο%, ἐτησίως, δυνάμενον κατὰ καιροὺς νὰ φθάσῃ εἰς 25^ο%. Φόρος κεφαλαίου δὲν ὑφίσταται πλὴν 2,5^ο% ὑποχρεώσεως ἐγγραφῆς κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν μετοχῶν.

Ἡ ἀποκτωμένη ὑπεραξία τοῦ κεφαλαίου, φορολογεῖται ὡς τὸ κανονικὸν εἰσόδημα. Αἱ συνθήκεις κρατήσεις ἐκ τῶν μερισμάτων τῶν μετοχῶν ὑπὲρ τοῦ δημοσίου εἶναι 15^ο%. Κρατήσεις ἐκ τῶν τόκων τῶν ὁμολογιῶν δὲν ὑπάρχουν.

2. *Δασμοί.* Ἡ Ὀλλανδία ἐκ παραδόσεως ἐφήρμοζε χαμηλὸν δασμολόγιον καὶ τοῦτο διὰ νὰ διευκολύνεται τὸ εἰς μέγαλον βαθμὸν ἀνεπτυγμένον ποντοπόρον ἐμπόριον. Σήμερον ἐπειδὴ εἶναι μέλος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος, εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ ἐφαρμόζῃ ἀνάλογον μετὰ τῶν λοιπῶν κρατῶν—μελῶν δασμολογικὴν πολιτικὴν. Πάντως δὲν ἀπαιτεῖται μεγάλη γραφειοκρατικὴ διαδικασία προκειμένου νὰ εἰσαγάγῃ τις ἐμπορεύματα ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὀλίγοι δὲ δασμοὶ τίθενται προκειμένου νὰ εἰσαχθοῦν πρῶται ὕλαι τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς. Διὰ τὴν εὐχερεστέραν λειτουργίαν τοῦ διαμετακομιστικοῦ ἐμπορίου ἔχει ἐφαρμοσθῆ ἓν προγραμματισμένον σύστημα ἐλευθέρων ζωνῶν εἰς τὰ πλέον καίρια σημεῖα τῆς χώρας. Οἱ λιμένες τοῦ Ρόττερταμ καὶ Ἄμστερνταμ παρέχουν εὐρείας εὐκαιρίας κατὰ τὰς ὁποίας ἀγαθὰ δύνανται νὰ εἰσαχθοῦν καὶ ἐναποθηκευθοῦν ἄνευ οὐδενὸς δασμοῦ. Ἐμπορεύματα «Intransit», ἢ διὰ τοπικὴν πώλησιν δύνανται νὰ ἐναποθηκευθοῦν διὰ πολλὰ ἔτη, χωρὶς δασμολογικὴν ἐπιβάρυνσιν ἢ δικαίωμα ἀποθηκῶν, ἢ ἄλλου τινὸς φόρου. Μία ἀπὸ τὰς ζώνας, ἢ ὁποία ἐδημιουργήθη ἐσχάτως καὶ ἔχει ἄριστα ἀποτελέσματα, εἶναι ἡ ζώνη τοῦ ἀερολιμένος Schiphol, πλησίον τοῦ Ἄμστερνταμ. Αἱ βιομηχαναὶ δύνανται νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ὅπως ἀποκτήσουν ἄδειαν προκειμένου νὰ δημιουργήσουν ἐλευθέρως ζώνας διὰ τὴν στέγασιν καὶ λειτουργίαν τῶν ἐγκαταστάσεών των.

3. *Ἐνίσχυσις ἐξαγωγῶν.* Τὰ ἀγαθὰ τὰ ὁποία παράγονται εἰς τὴν Ὀλλανδίαν καὶ τὰ ὁποία ἐξάγονται εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀπαλλάσσονται τοῦ φόρου κύκλου ἐργασιῶν καὶ λοιπῶν ἐσωτερικῶν φόρων. Ἐπίσης ὅλοι οἱ δασμοὶ οἱ ὁποῖοι κατεβλήθησαν κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν πρῶτων ὑλῶν, ἐπιστρέφονται κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν τῶν ἐτοιμῶν ἤδη προϊόντων. Αἱ ἐμπορικαὶ τράπεζαι πορέχουν παντὸς εἴδους πιστώσεις διὰ τὴν διευκόλυνσιν τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου. Ὑπάρχει ὁμως καὶ ἐξειδικευμένος πιστωτικὸς ὄργανισμὸς, ὁ ὁποῖος χρηματοδοτεῖ ὅλας τὰς ἐξαγωγὰς. Ὑπάρχει ἐπίσης ὁ μηχανισμὸς ἐγγυήσεως τῶν ἐξαγωγῶν ὑπὸ διαφόρους ὄρους.

4. *Ἰδρυσις Κέντρων Πληροφοριῶν καὶ Ἐρευνῶν.* Ἡ κυβέρνησις ἔχει δη-

μιουργήσει πολλά εκπαιδευτικά κέντρα εις διάφορα σημεία τῆς χώρας. Τὰ κέντρα ταῦτα σκοπὸν ἔχουν νὰ ἐρευνήσουν τὰς ἀνάγκας ἐκάστης περιοχῆς εἰς ἐργατικὸν δυναμικὸν καὶ νὰ ἐκπαιδεύσουν ἐργάτας διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς βιομηχανίας. Εἶναι οὕτως εἰπεῖν τὰ κέντρα ὅπου ἐφαρμόζεται ἡ ταχύρρυθμος ἐκπαίδευσις ἐργατῶν, προκειμένου περὶ ἐντελῶς ἀνειδικεῦτων ἐργατῶν ἢ ἐργατριῶν προερχομένων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ (1).

5. *Ἄμεσοι ἐπιχορηγήσεις.* Ἡ κυβέρνησις ἐπιχορηγεῖ τὸ 50% διὰ τὴν ἀγορὰν ἢ ἐνοικίασιν γαιῶν τῶν νέων ἰδρυομένων βιομηχανιῶν ἢ παλαιῶν ἀλλὰ ἐπεκτεινομένων, ὅταν ἡ ἔκτασις γῆς δὲν εἶναι μεγαλυτέρα τῶν 25 ἑκταρίων. Διὰ μεγαλυτέρας ἐκτάσεις ἡ κυβέρνησις ἐπίσης ἐπιχορηγεῖ ἀλλὰ κατὰ μικρότερον ποσοστὸν. Ἐπίσης παρέχει ποικίλας ἐπιχορηγήσεις διὰ τὴν μείωσιν τοῦ κόστους κατασκευῶν τῶν νέων ἐγκαταστάσεων.

Εἰς ὠρισμένα κέντρα ἀναπτύξεως ἐπιχορηγοῦνται τὰ ἐξοδα ἀγορᾶς γαιῶν μέχρι τοῦ 25% τῆς ἀξίας τούτων, κατόπιν δηλώσεως τοῦ ἐπιχειρηματίου, ἡ ὅποια περιλαμβάνει τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀπασχολουμένων καὶ τῶν ἀπασχοληθησομένων, τὰς προθεσμίας προσλήψεως νέων ἐργατῶν καὶ ὅλας τὰς σχετικὰς τεχνικὰς προδιαγραφὰς τοῦ ἔργου.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω χορηγεῖται βοήθεια διὰ τὴν προώθησιν τῶν ἐρευνῶν, ἀποσκοποουσῶν εἰς τὴν δημιουργίαν νέων προϊόντων καὶ τὴν τεχνικὴν ἀνάπτυξιν.

6. *Πολιτικοί—ἐπιτοκίων. Μέτρα πιστωτικῆς πολιτικῆς.* Αἱ ἐμπορικαὶ τράπεζαι παρέχουν μόνον βραχυπροθέσμους πιστώσεις ἐξ αἰτίας τῶν πληθωριστικῶν τάσεων, αἱ ὅποιαι παρατηρήθησαν ἀπὸ τοῦ 1964 καὶ ἐντεῦθεν. Αἱ πιστώσεις παρέχονται μὲ 5,5–6% ἐπιτόκιον, σὺν μιᾷς ἐτησίας προμηθείας 0,5%. Ἐν τούτοις, αἱ μεγάλαι τράπεζαι παρέχουν μεσοπροθέσμους πιστώσεις 5 ἐτῶν μὲ 6–7% ἐπιτόκιον, ὅπου τοῦτο κρίνεται σκόπιμον.

Αἱ ἐμπορικαὶ τράπεζαι, δυνατὸν νὰ χρηματοδοτήσουν μακροχρονίως βιομηχανίας προκειμένου νὰ ἐπενδύσουν νέας ἐγκαταστάσεις, ὅταν αἱ βιομηχαναίαι χαρακτηρίζωνται ὡς βασικαὶ διὰ τὴν οἰκονομίαν. Εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς τὸ ἐπιτόκιον εἶναι 8% διὰ δάνεια διαρκείας 20 ἐτῶν καὶ 9,5 διὰ δάνεια διαρκείας 15 ἐτῶν.

Μία εἰδικὴ πηγὴ μακροπροθέσμου χρηματοδοτήσεως εἶναι ἡ «National Investment Bank». Ἡ τράπεζα αὕτη δανεῖζει μὲ τοὺς ὅρους τῆς ἀγορᾶς, τὸ δὲ συνολικὸν ποσὸν τοῦ δανείου δυνατὸν νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸ 50% τοῦ κεφαλαίου μιᾷς νέας βιομηχανίας. Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, αὐτὸ καθ' ἑαυτό, κατὰ καιροὺς παρέχει πιστώσεις, μὲ εἰδικούς εὐνοϊκοὺς ὅρους εἰς μέσας ἐπιχειρήσεις, αἱ ὅποιαι ἐφαρμόζουν νέας μεθό-

1) Δι' ἄλλα ἐρευνητικὰ Ἰνστιτοῦτα ὄρα Ο.Ο.Ο.Ε., Catalogue des Instituts et Programmes en matière de Développement Économique et Social, A. Formation, σελ. 195–221, B. Recherche, σελ. 379–387.

δους παραγωγής, και τοῦτο διὰ νὰ ἀναπτυχθῆ ἡ χώρα τεχνολογικῶς και νὰ κεντρισθῆ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἐπιχειρηματιῶν πρὸς τὴν νέαν τεχνικήν.

Εἰς τὸν τομέα τῆς ἐγγυήσεως τῶν πιστώσεων ὑπάρχουν τρία συστήματα εἰς τὴν Ὀλλανδίαν: Αἱ ἐγγυήσεις τῶν πιστώσεων πρὸς τὴν βιομηχανίαν, χορηγούμεναι ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν, αἱ ἐγγυήσεις τῶν εἰδικῶν χρηματοδοτήσεων, χορηγούμεναι ἐπίσης ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν και ἐγγυήσεις τὰς ὁποίας χορηγεῖ τὸ Ταμεῖον Ἐγγυήσεων Πιστώσεων πρὸς τὴν βιομηχανίαν, δημιουργηθὲν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὸ 1957. Ἡ ἐγγυήσις χορηγεῖται προκειμένου περὶ σπουδαίων και βασικῶν βιομηχανιῶν και καλύπτει τὰ κεφάλαια και τοὺς τόκους. Εἰς ἐκάστην κατηγορίαν ἰσχύουν εἰδικὰ ἀνώτατα και κατώτατα ὄρια δανείων ὑπὸ ἐγγυήσιν. Διὰ τῆς ἀποφάσεως ὑπ' ἀριθ. 665/204 τῆς 4.2.1965 ρυθμίζονται αἱ κατηγορίαι τῶν ἐπιχειρήσεων, αἱ ὁποῖαι δικαιούνται ἐγγυήσεων, τὸ ὕψος τοῦ ἐγγυωμένου δανείου, ἡ διάρκεια τῶν ἐγγυήσεων, τὸ καλυπτόμενον ποσοστὸν κλπ.

7. *Μέτρα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως και βιομηχανικαὶ ζῶναι.* Ἡ κυβερνήσις ἐφαρμόζει ἰδίαν πολιτικήν διὰ τὴν βιομηχανικήν ἀποκέντρωσιν, και τὴν δημιουργίαν νέων κέντρων ἀναπτύξεως τῆς βιομηχανίας εἰς περιοχὰς αἱ ὁποῖαι χαρακτηρίζονται ἀπὸ διαρθρωτικὴν ἀνεργίαν. Οὕτως, ἐπιχορηγοῦνται ὑπὸ τῶν τοπικῶν ἀρχῶν, γαῖαι και κτίρια εἰς νεοϊδρυόμενας βιομηχανίας, αἱ ὁποῖαι ἐγκαθίστανται εἰς ὠρισμένας περιοχὰς. Δι' εἰδικοῦ νόμου τοῦ 1952 προσβλέφθη ἡ δαπάνη 57.000.000 φλορινίων δι' ἐπιδοτήσεις, ἐπιχορηγήσεις, βελτιώσεις τοῦ δικτύου τηλεπικοινωνιῶν, διευθετήσεις και ἐξοπλισμὸν τῶν ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας, διευθετήσεις τῶν βιομηχανικῶν γηπέδων κλπ. Κατόπιν κοινῆς συμφωνίας μετὰ τὰς τοπικὰς ἀρχὰς διευθετήθη ἐκ τῶν προτέρων ἡ τιμὴ τῶν γαιῶν εἰς τὰς ὁποίας θὰ ἐγίνετο ἡ ἐγκατάστασις τῶν ἐπιχειρήσεων.

Αἱ ἐν λόγῳ περιοχαὶ ἀρχικῶς ἀνήρχοντο εἰς 44 (Stimulation Areas) σήμερον δὲ εἰς 20. Εἰς πολλὰς περιοχὰς αἱ τοπικαὶ Ἀρχαὶ ἐνοικιάζουν ἐδάφη παρὰ τῶν ἰδιωτῶν, διὰ μακρὸν χρόνον, ἀνεγείρουσιν ἐμπορικὰς και βιομηχανικὰς ἐγκαταστάσεις και τὰς ἐνοικιάζουν εἰς τοὺς ἐπιχειρηματίας μετὰ εὐνοϊκοὺς ὅρους πληρωμῆς. Ἐπίσης κατασκευάζουσιν κτίρια διὰ τὴν διανομὴν τῶν ἐργατῶν, δημιουργοῦσιν δὲ και ὁδοὺς διὰ τὴν εὐχερεστέραν μετακίνησιν τῶν ἐργατῶν και τῶν πρώτων ὑλῶν. Συμφῶνως πρὸς μίαν «γνώματευσιν» τοῦ 1959 ἐὰν μία ἐπιχείρησις βιομηχανικῆ χρησιμοποιοῖ οἰκόπεδον τουλάχιστον 500 τ.μ. ἐγκαθίσταται εἰς ἓν ἀπὸ τὰ κέντρα ἀναπτύξεως, λαμβάνει μίαν ἐπιδότησιν ἐκ 35 φλορινίων κατὰ τετραγωνικὸν μέτρον ὠφελίμου ἐπιφανείας διὰ τὰ πρῶτα 1.000 τ.μ. και 45 φλορινίων διὰ τὰ ἐπόμενα 1.000 τ.μ. Ἡ ἐπιδότησις δύναται νὰ φθάσῃ τὰ 75 φλορίνια. Τὰ ἀνωτέρω ἐτροποποιήθησαν διὰ τοῦ διατάγματος τῆς 10.12.64 ὡς ἀκολουθῶς.

Νέαι επιχειρήσεις ιδρύομεναι εἰς τὰ βασικά κέντρα ἀναπτύξεως δύνανται νὰ λάβουν τὰς κάτωθι ἐπιδοτήσεις :

30	Φλορίνια	κατὰ	τετραγ.	μέτρον	οικοπέδου	ἐπιφανείας	μέχρι	2.000	τ.μ.
40	»	»	»	»	»	»	ἀπὸ	2.000-4000	τ.μ.
60	»	»	»	»	»	»	»	4.000	τ.μ. καὶ ἄνω.

Εἰς περίπτωσιν ἐγκαταστάσεως εἰς δευτερεύοντα κέντρα ἀναπτύξεως, ἡ ἐπιδότησις ἀνέρχεται εἰς 30 φλορίνια κατὰ τ.μ. καὶ μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 300.000 φλορινίων. Διὰ τοῦ ἰδίου διατάγματος προβλέπεται μείωσις τῆς τιμῆς τοῦ οἰκοπέδου κατὰ 50% ὑπὸ ὠρισμένους ὅρους καὶ προϋποθέσεις.

8. *Προσέλκυσσις ξένων κεφαλαίων.* Ὀλίγαι χῶραι ὑπῆρξαν τόσον ἐπιτυχεῖς εἰς τὴν προσέλκυσιν ξένων κεφαλαίων ὅσον ἡ Ὀλλανδία. Τοῦτο ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν εὐέλικτον πολιτικὴν τῆς κυβερνήσεως ἔναντι τῶν ξένων ἐπενδυτῶν, εἰς τὴν εὐνοϊκὴν γεωγραφικὴν θέσιν τῆς χώρας, εἰς τοὺς ἀρτίους λιμένας, εἰς τὴν ἀσυνήθη ἐλευθερίαν τῆς οἰκονομίας, εἰς τὴν σταθερὰν καὶ ἀρκούντως εἰδικευμένην ἐργασίαν, εἰς τὴν ἀφθονίαν τῶν κεφαλαίων καὶ εἰς τὴν μακρὰν πείραν εἰς τὸ διεθνὲς ἐμπόριον. Ἀπὸ τοῦ δευτέρου Παγκοσμίου πολέμου ἕως τὸ 1964, ἔχουν ἐγκατασταθῆ 593 ξένοι ἔταιρεῖαι.

Ἡ Γενικὴ Διεύθυνσις τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν δημοσιεύει εἰς πολλὰς γλῶσσας «ὁδηγίαν» διὰ τὴν ἴδρυσιν ἐπιχειρήσεως εἰς Ὀλλανδίαν μὲ πλῆθος πληροφοριῶν, αἱ ὁποῖαι ἐνδιαφέρουν τοὺς ξένους ἐπενδυτάς. Ἡ ἐν λόγῳ Διεύθυνσις παίζει ἕνα ρόλον ἐνδιαμέσου μεταξὺ ἐπενδυτοῦ καὶ ἄλλων ὑπηρεσιῶν. Οὕτως, οἱ ξένοι ἐπιχειρηματῆαι ἀπαλλάσσονται τῶν ταλαιπωριῶν νὰ ἀπευθύνωνται εἰς μεγάλον ἀριθμὸν ὑπηρεσιῶν καὶ ὀργανισμῶν.

Δὲν ὑπάρχουν περιορισμοὶ ἔναντι τῶν ξένων μετόχων κεφαλαίων. Δὲν γίνεται ἔλεγχος συναλλάγματος κατὰ τὴν ἐξαγωγήν τούτου διὰ δικαιώματα καὶ ἀμοιβὰς ξένων ἔταιρειῶν. Εἶναι ἀπαραίτητον πάντως ὁ ἐπενδυτῆς νὰ λάβῃ σχετικὴν ἄδειαν ἀπὸ τὴν Τράπεζαν τῆς Ὀλλανδίας. Συνήθως ἡ Τράπεζα τῆς Ὀλλανδίας ἀπαιτεῖ ὅπως οἱ ξένοι ἐπενδυταὶ καλύπτουν τὸ ἥμισυ τοῦ κόστους τοῦ ἔργου.

Οἱ μισθοὶ τῶν ξένων τεχνικῶν, καθὼς καὶ τὰ δικαιώματα διὰ διπλώματα εὐρεσιτεχνίας κλπ. ἀπαλλάσσονται τῆς φορολογίας. Ἡ μεταφορὰ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, κερδῶν ἀποκτηθέντων παρὰ ξένων ἐπιχειρήσεων, εἶναι ἐλευθέρα. Ἐπίσης ἐλευθέρα εἶναι ἡ μεταφορὰ τῶν τόκων καὶ μερισμάτων τῶν μετοχῶν. Ἡ παλινόστησις τῶν ξένων κεφαλαίων εἶναι ἐλευθέρα.

Ἡ κυβέρνησις κατόπιν συμφωνίας μετὰ διαφόρων κρατῶν (Δανία, Φιλλανδία, Γαλλία, Νορβηγία, Σουηδία, Ἑλβετία, Ἡνωμένον Βασίλειον, Η.Π.Α. καὶ Καναδὰ) περιορίζει τὸ ποσοστὸν τῶν κρατήσεων διὰ μερί-

ματα μετοχῶν, τὰ ὁποῖα ἐμβάζονται εἰς τὰς ἄνω χῶρας. Αἱ κρατήσεις μειώνονται εἰς τὸ 2,5%, ἐὰν οἱ κομισταὶ τῶν μετοχῶν εἶναι κάτοικοι τοῦ Καναδᾶ καὶ εἰς 10%, ἐὰν εἶναι κάτοικοι τῆς Δυτικῆς Γερμανίας.

Τὰ κέρδη τῶν ὀλλανδικῶν ἑταιρειῶν, τὰ ὁποῖα μεταβιβάζονται εἰς ξένους μετόχους ἀπαλλάσσονται τῆς φορολογίας, ὅταν Ὀλλανδοὶ πολῖται κατέχουν τοῦλάχιστον τὸ 25% τῶν κεφαλαίων τῆς ἑταιρείας. Ἡ κυβέρνησις λαμβάνει εἰδικὰ μέτρα διὰ τὰ ξένα κεφάλαια, τὰ ὁποῖα ἐπενδύονται εἰς νεοἰδρυμένους ἐπιχειρήσεις καὶ δὴ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου. Ἐὰν δὲ ἀπὸ κοινοῦ συμμετέχουν εἰς τὰ κέρδη ἄλλοδαποὶ καὶ ἡμεδαποὶ κεφαλαιοῦχοι, οἱ ἡμεδαποὶ ἐπιβαρύνονται μὲ τὰ $\frac{2}{3}$ τοῦ ποσοῦ τοῦ συνολικοῦ φόρου, ἐνῶ οἱ ἄλλοδαποὶ μὲ τὸ $\frac{1}{3}$ αὐτοῦ.

9. *Παρατηρήσεις.* Ἀπὸ τὰ συγκεντρωθέντα στοιχεῖα δύναται νὰ συναχθῆ τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ πολιτικὴ τῶν κινήτρων εἰς τὴν Ὀλλανδίαν δὲν εἶναι μεγάλη εἰς ἕκτασιν οὔτε ἰσχυρὰ εἰς ἔντασιν. Τὰ φορολογικὰ κίνητρα δὲν εἶναι ἀξιόλογα. Οἱ δασμοὶ δὲν εἶναι ὑψηλοί, ἡ δὲ ἐνίσχυσις τῶν ἐξαγωγῶν εἶναι ἡ συνήθως ἐφαρμοζομένη. Ἀνάλογοι παρατηρήσεις ἰσχύουν καὶ διὰ τὰς λοιπὰς κατηγορίας κινήτρων. Ἀξιόλογοι ἐν τούτοις εἶναι αἱ προσπάθειαι, αἱ ὁποῖαι κατεβλήθησαν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν καθυστερημένων περιοχῶν καὶ τὴν δημιουργίαν πόλων ἕλξεως τῆς βιομηχανικῆς δραστηριότητος. Τὰ μέτρα προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων εἶναι τὰ συνήθως ἀπαντώμενα. Ἀνεφέρθη ἤδη ὅτι ἡ οἰκονομία τῆς Ὀλλανδίας βασίζεται εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐλευθέρου ἀνταγωνισμοῦ, ἡ δὲ σπουδαιότερα προωθητικὴ δύναμις τῆς οἰκονομίας εἶναι ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία. Ἡ παρεμβατικὴ συνεπῶς πολιτικὴ τοῦ κράτους πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἐνίσχυσεως τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας φαίνεται νὰ εἶναι περιωρισμένη. Παρὰ ταῦτα ἐσημειώθη πρόοδος πρὸς ὅλας τὰς κατευθύνσεις. Ἀνεφέρθη ἤδη ὅτι σημαντικὸς ἀριθμὸς ξένων ἐπιχειρήσεων ἐπέδυσεν ἀξιόλογα κεφάλαια εἰς τὴν Ὀλλανδίαν. Οἱ μακροδεῖκται ἐξ ἄλλου τοὺς ὁποίους χρησιμοποιοῦμεν ὡς ἐνδεικτικὰ στοιχεῖα τῆς ἀποτελεσματικότητος τῆς πολιτικῆς τῶν κινήτρων ὑποδηλοῦν σημαντικὴν πρόοδον. Οὕτω, τὸ κατὰ κεφαλὴν ἀκαθάριστον ἐγχώριον προϊόν κατὰ τὸ ἔτος 1964 ἀνῆρχετο εἰς 1.431 δολλάρια. Ὁ μέσος ἐτήσιος ρυθμὸς αὐξήσεως τοῦ Α.Ε.Π. εἰς ἀγοραίας τιμὰς κατὰ τὴν περίοδον 1950–1960 ἦτο 4,8% καὶ κατὰ τὴν περίοδον 1960–64 4,6%. Ἡ συμμετοχὴ τῆς γεωργίας εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ ἀκαθαρίστου ἐγχωρίου προϊόντος ἐμειώθη ἀπὸ 14% τὸ 1950 εἰς 9% τὸ 1964, ἐνῶ τῆς βιομηχανίας κατὰ τὴν ἰδίαν περίοδον ηὔξηθη ἀπὸ 34% εἰς 41%. Αἱ ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου αἱ ὁποῖαι ἀπετέλουν τὸ 20% τῆς ἀκαθαρίστου ἐθνικῆς δαπάνης κατὰ τὸ ἔτος 1950, κατὰ τὸ ἔτος 1964 ἀπετέλουν τὸ 25% ταύτης. Ἡ διάρθρωσις τῶν ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου εἰς δημοσίας καὶ ἰδιωτικὰς ὑποδηλοῖ ὅτι ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία ἐκινήθη δραστηριῶς διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν, δοθέντος ὅτι τὸ ποσοστὸν τῶν ἰδιωτικῶν ἐπενδύ-

σεων από 56,3% το έτος 1953 ανήλθεν εις 64% το έτος 1964. Το ποσοστόν εξ άλλου τών επενδύσεων παγίου κεφαλαίου, το όποιον κατηυθύνθη πρὸς τήν βιομηχανίαν ηὔξηθη από 29,3% το 1953 εις 34,1% το 1964. Είναι προφανές ότι αἱ ἐπιτεύξεις αὗται τῆς Ὀλλανδικῆς οἰκονομίας ἐπραγματοποιήθησαν με κύριον φορέα τήν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν, ἡ ὁποία ἐκινήθη δραστηρίως παρὰ τὸν περιορισμένον ἀριθμὸν τών κινήτρων. Τοῦτο σημαίνει ὅτι οἱ προσδιοριστικοὶ παράγοντες τῆς μεγεθύνσεως τῆς Ὀλλανδικῆς οἰκονομίας δέον νὰ ἐντοπισθοῦν εις τὸ γεωγραφικόν, φυσικόν, πολιτιστικόν, θεσμολογικόν, κοινωνικόν κλπ. περιβάλλον, εις τὸ ὅποιον δρᾷ ὁ ἐπιχειρηματίας καὶ ἴσως ὀλιγώτερον εις τήν ἀσκηθεῖσαν πολιτικὴν κινήτρων, τῆς ὁποίας ὅμως καὶ ἡ συμβολὴ δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀσήμαντος.

κγ) Ἑλλάς

Κατὰ τήν ἐξέτασιν τών διαφόρων κατηγοριῶν κινήτρων εις τὸ δεύτερον καὶ τρίτον κεφάλαιον ἐδόθησαν παραδείγματα ἀσκήσεως ἀντιστοίχου πολιτικῆς καὶ εις τήν Ἑλλάδα. Ἡ ἐνδεικτικὴ παράθεσις τών παραδειγμάτων αὐτῶν δὲν εἶχεν ὡς σκοπὸν τήν περιγραφὴν ὅλων τών ληφθέντων κατὰ καιροῦς μέτρων, ἀλλὰ νὰ δείξῃ ὅτι ἡ ἀσκηθεῖσα καὶ εις τήν Ἑλλάδα πολιτικὴ ἐμπίπτει εις τὸ πλαίσιον τῆς γενικῆς θεωρίας καὶ πολιτικῆς κινήτρων. Δὲν θὰ ἦτο ἄσκοπος ἐν τούτοις, ἡ συγκεντρωτικὴ ἐπισκόπησις ὠρισμένων κατηγοριῶν κινήτρων κατὰ τρόπον ἀνάλογον μετὸν ἀκολουθηθέντα καὶ διὰ τὰς ἄλλας χώρας, αἱ ὁποῖαι ἐξητάσθησαν εις τὸ παρὸν κεφάλαιον.

Εἰς τὸν κατωτέρω πίνακα δίδονται, κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν, τὰ σπουδαιότερα νομοθετικὰ κείμενα, τὰ ὁποῖα σχετίζονται κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον μετὸ τήν πολιτικὴν τών κινήτρων.

**Πίναξ Νομοθετημάτων σχετιζομένων με την πολιτικήν
των κινήτρων εις την Ελλάδα**

Ἀριθμὸς Νομοθετήματος	Τίτλος Νομοθετήματος	Ἀριθμὸς φύλλου Ἐφημερ. Κυβερνή- σεως καὶ τεύχος
N. 5076/1931	Περὶ Ἀνωνύμων Ἑταιρειῶν καὶ Τραπεζῶν.	Φ.Ε.Κ. 186, τ.Α'
N. 5426/1932	Περὶ περιορισμοῦ εἰσαγωγῆς ἐμπορευμάτων, κλπ.	Φ.Ε.Κ. 137, τ.Α'
A. N. 660/1937	Περὶ τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ Κύκλου Ἔργασίων.	Φ.Ε.Κ. 159, τ.Α'
A. N. 1731/1939	Περὶ ἀναγκαστικῶν ἀπαλλοτριώσεων	Φ.Ε.Κ. 192, τ.Α'
A. N. 747/1945	Περὶ παροχῆς ἐγγυήσεως τοῦ Κράτους πρὸς χορήγησιν δανείων καὶ πιστώσεων.	Φ.Ε.Κ. 309, τ.Α'
N. Δ. 96/1946	Περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ἀπὸ 9/11 Μαΐου ν.δ. «περὶ ἐκτελέσεως τῶν ἔργων τῆς ἀνοικοδομήσεως τῆς χώρας».	Φ.Ε.Κ. 276, τ.Α'
N. Δ. 150/1946	Περὶ παροχῆς ἐξουσιοδοτήσεως εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν πρὸς χορήγησιν κρατικῆς ἐγγυήσεως ὑπὲρ ξένων κυβερνήσεων, πιστώτικῶν ἀλλοδαπῶν Ὄργανισμῶν κλπ.	Φ.Ε.Κ. 314, τ.Α'
N. Δ. 588/1948	Περὶ ἐλέγχου τῆς πίστεως.	Φ.Ε.Κ. 85, τ.Α'
A. N. 843/1948	Περὶ καταργήσεως τῶν φόρων ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας τῶν ἀγαθῶν καὶ ἀναπληρώσεως τῶν ἐξ αὐτῶν ἐσόδων.	Φ.Ε.Κ. 319, τ.Α'
A. N. 942/1949	Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ κώδικος φορολογίας καθαρῶν προσόδων.	Φ.Ε.Κ. 96, τ.Α'
N. Δ. 1038/1949	Περὶ κυρώσεως τῆς ἀπὸ 12.11.1948 καὶ τῆς τροποποιήσεως καὶ συμπληρωματικῆς ταύτης ἀπὸ 15.4.1949 συμβάσεως διὰ γεωργικὰ καὶ βιομηχανικὰ δάνεια καὶ περὶ εἰδικῶν ἐπὶ τῶν ἐν λόγῳ δανείων διατάξεων.	Φ.Ε.Κ. 179, τ.Α'
N. Δ. 1211/1949	Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων φορολογικῶν τινῶν νόμων.	Φ.Ε.Κ. 279, τ.Α'

(Συνέχεια εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα)

Ἀριθμὸς Νομοθετήματος	Τίτλος Νομοθετήματος	Ἀριθμὸς φύλλου Ἐφημερ. Κυβερνή- σεως καὶ τεύχος
Α.Ν. 1419/1950	Περὶ κυρώσεως τοῦ πρωτοκόλλου τοῦ Ἄνεσῦ περὶ τῶν ὄρων προσχωρήσεως εἰς τὴν Γενικὴν Συμφωνίαν Δασμῶν καὶ Ἐμπορίου καὶ ρυθμίσεως τῶν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ πρωτοκόλλου τούτου προκυπτόντων ζητημάτων	Φ.Ε.Κ. 61, τ.Α'
Α.Ν. 1524/1950	Περὶ καταργήσεως φορολογιῶν καὶ περὶ διατάξεων τινῶν τῶν φόρων εἰδῶν πολυτελείας καταναλώσεως, κύκλου ἐργασιῶν καὶ τελῶν ψυχαγωγίας.	Φ.Ε.Κ. 246, τ.Α'
Ν. 1587/1950	Περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1521/1950 ἀναγκ. νόμου «περὶ φόρου μεταβιβάσεως ἀκινήτων».	Φ.Ε.Κ. 294, τ.Α'
Α.Ν. 1665/1951	Περὶ λειτουργίας καὶ ἐλέγχου Τραπεζῶν.	Φ.Ε.Κ. 31, τ.Α'
Α.Ν. 1764/1951	Περὶ συμπληρώσεως, τροποποιήσεως καὶ καταργήσεως φορολογικῶν τινῶν νόμων.	Φ.Ε.Κ. 113, τ.Α'
Α.Ν. 1837/1951	Περὶ λειτουργίας τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς.	Φ.Ε.Κ. 173, τ.Α'
Α.Ν. 1848/1951	Περὶ παροχῆς δασμολογικῶν διευκολύνσεων πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐξαγωγῆς βιομηχανικῶν προϊόντων.	Φ.Ε.Κ. 180, τ.Α'
Ν. 1880/1951	Περὶ φορολογίας τῶν πλοίων.	Φ.Ε.Κ. 206, τ.Α'
Ν.Δ. 2176/1952	Περὶ μέτρων προστασίας τῆς ἐπαρχιακῆς βιομηχανίας.	Φ.Ε.Κ. 207, τ.Α'
Ν. 2246/1952	Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ τελῶν χαρτοσήμου καὶ ἄλλων τινῶν φορολογικῶν διατάξεων.	Φ.Ε.Κ. 282, τ.Α'
Ν. 2292/1953	Περὶ συγχωνεύσεως ἀνωνύμων τραπεζικῶν ἐταιριῶν.	Φ.Ε.Κ. 31, τ.Α'
Ν.Δ. 2687/1953	Περὶ ἐπενδύσεως καὶ προστασίας κεφαλαίων ἐξωτερικοῦ.	Φ.Ε.Κ. 317, τ.Α'

(Συνέχεια εκ τῆς προηγούμενης σελίδος)

Ἀριθμὸς Νομοθετήματος	Τίτλος Νομοθετήματος	Ἀριθμὸς φύλλου Ἐφημερ. Κυβερνή- σεως καὶ τεύχος
ΠΥΣ 140/19.2.54	Περὶ ἀποδοχῆς ἀπὸ 1 Μαρτίου 1954 ὑπὸ Τραπεζῶν καταθέσεων εἰς ἔξωτερικὸν Συνάλλαγμα.	Φ.Ε.Κ. 30, τ.Α'
Ν. 2854/1954	Περὶ συνομολογήσεως ἔθνικοῦ παραγωγικοῦ λαχειοφόρου δανείου μέχρι δραχμῶν 300.000.000.	Φ.Ε.Κ. 105, τ.Α'
Ν. 2861/1954	Περὶ μέτρων ἐνισχύσεως τῆς ἐξαγωγῆς βιομηχανικῶν καὶ ἄλλων ἐγχωρίων προϊόντων.	Φ.Ε.Κ. 117, τ.Α'
Ν.Δ. 2901/1954	Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Κώδικος φορολογίας καθαρῶν προσόδων.	Φ.Ε.Κ. 151, τ.Α'
Ν.Δ. 2970/1954	Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου, τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἀποστολῆς Προγραμμάτων τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν Ἀμερικῆς καὶ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος Συμβάσεως περὶ καταργήσεως τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Δανείων καὶ Ἰδρύσεως Ὄργανισμοῦ Χρηματοδοτήσεως Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως.	Φ.Ε.Κ. 203, τ.Α'
Ν. 3200/1955	Περὶ διοικητικῆς ἀποκεντρώσεως.	Φ.Ε.Κ. 97, τ.Α'
Ν. 3206/1955	Περὶ καθορισμοῦ βιομηχανικῶν ζωνῶν εἰς διαφόρους πόλεις καὶ περιοχὰς τῆς χώρας.	Φ.Ε.Κ. 100, τ.Α'
Ν. 3213/1955	Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ μέτρων προστασίας τῆς ἐπαρχιακῆς βιομηχανίας.	Φ.Ε.Κ. 108, τ.Α'
Ν. 3215/1955	Περὶ προτιμήσεως τῶν προϊόντων τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας καὶ βιοτεχνίας.	Φ.Ε.Κ. 108, τ.Α'
Ν.Δ. 3223/1955	Περὶ φορολογίας εἰσοδήματος φυσικῶν προσώπων.	Φ.Ε.Κ. 214, τ.Α'
Ν.Δ. 3415/1955	Περὶ τροποποιήσεως διατάξεων τοῦ Ν. 1880/1951 «περὶ φορολογίας πλοίων».	Φ.Ε.Κ. 280, τ.Α'
Ν.Δ. 3445/1955	Περὶ κυρώσεως συμβάσεων ἀφωρωσῶν τὸν Ο.Χ.Ο.Α.	Φ.Ε.Κ. 311, τ.Α'

(Συνέχεια εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα)

Ἀριθμὸς Νομοθετήματος	Τίτλος Νομοθετήματος	Ἀριθμὸς φύλλου Ἐφημερ. Κυβερνή- σεως καὶ τεύχος
Ν. 3686/1957	Περὶ ἀτελοῦς εἰσαγωγῆς ἐνίων εἰδῶν γενικῆς καταναλώσεως καὶ τροποποιήσεως δασμολογικῶν καὶ τελωνειακῶν τινῶν διατάξεων.	Φ.Ε.Κ. 64, τ.Α'
Ν.Δ. 3733/1957	Περὶ κυρώσεως τῆς μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Δημοσίου τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἀποστολῆς Προγραμμάτων τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος Συμβάσεως «περὶ συμπληρώσεως τῆς συμβάσεως περὶ ἰδρύσεως τοῦ Ὄργανισμοῦ Χρηματοδοτήσεως Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως» καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων.	Φ.Ε.Κ. 162, τ.Α'
Ν.Δ. 3745/1957	Περὶ ἐκδόσεως ἐντόκων γραμματίων.	Φ.Ε.Κ. 173, τ.Α'
Ν.Δ. 3746/1957	Περὶ ἀσφαλιστικῶν ρητρῶν, φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν καὶ ἄλλων τινῶν διευκολύνσεων εἰς ὁμολογιακὰ δάνεια ἢ προνομιούχους μετοχὰς ἐκδιδομένας διὰ παραγωγικοὺς σκοποῦς.	Φ.Ε.Κ. 173, τ.Α'
Ν.Δ. 3765/1957	Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 3323/1955 περὶ φορολογίας εἰσοδήματος.	Φ.Ε.Κ. 196, τ.Α'
Υ.Α.Π.4093/1958	Ἀπόφασις Ὑπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν, Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας Π. 4093/1 Μαρτίου 1958, περὶ καθορισμοῦ κατ' ἀποκοπὴν ποσοστοῦ ἐκπτώσεως ἐκ τῶν ἀκαθάρσιτων ἐσόδων ἐξαγωγικῶν ἐπιχειρήσεων.	Φ.Ε.Κ. 65, τ.Β'
Ν.Δ. 3843/1958	Περὶ φορολογίας εἰσοδήματος νομικῶν προσώπων.	Φ.Ε.Κ. 148, τ.Α'
Ν.Δ. 3846/1958	Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ Ν.Δ. 3323/1955 «περὶ φορολογίας τοῦ εἰσοδήματος».	Φ.Ε.Κ. 150, τ.Α'
Ν.Δ. 3864/1958	Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν περὶ Ἑλληνικοῦ Ὄργανισμοῦ Τουρισμοῦ.	Φ.Ε.Κ. 174, τ.Α'

(Συνέχεια ἐκ τῆς προηγούμενης σελίδος)

Ἄριθμὸς Νομοθετήματος	Τίτλος Νομοθετήματος	Ἄριθμὸς φύλλου Ἐφημερ. Κυβερνή- σεως καὶ τεύχος
Ν. Δ. 3909/1958	Περὶ κυρώσεως Πράξεως τοῦ Ὑπουργι- κοῦ Συμβουλίου ἀφορώσης χορηγη- θείσας ἀπαλλαγὰς διὰ τὴν ἴδρυσιν ξενοδοχείων καὶ περὶ χορηγήσεως δασμολογικῶν διευκολύνσεων εἰς νεοῖδρυνόμενα ξενοδοχεῖα.	Φ.Ε.Κ. 198, τ.Α'
Β.Δ. 10.1.1959	Περὶ καθορισμοῦ ἀνωτάτων ὀρίων συντελεστῶν ἀποσβέσεων.	Φ.Ε.Κ. 12, τ.Α'
Β.Δ. 17.3.1959	Περὶ καθορισμοῦ τῶν παραγωγικῶν κλάδων ἐπιχειρήσεων δικαιουμένων τῆς προσθέτου ἀποσβέσεως τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν.Δ. 3765/57.	Φ.Ε.Κ. 54, τ.Α'
Ν. 3949/1959	Περὶ ἀτελοῦς εἰσαγωγῆς μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ κλπ.	Φ.Ε.Κ. 68, τ.Α'
Ν.Δ. 3979/1959	Περὶ τροποποιήσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Α.Ν. 1731/1939 Περὶ ἀναγκα- στικῶν ἀπαλλοτριώσεων.	Φ.Ε.Κ. 191, τ.Α'
Ν.Δ. 4002/1959	Περὶ λήψεως φορολογικῶν καὶ ἄλλων τινῶν μέτρων πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν παραγωγικῶν ἐπενδύσεων.	Φ.Ε.Κ. 233, τ.Α'
Ν.Δ. 4014/1959	Περὶ Ἀνωτάτου Ἐταιρίας διὰ τὴν Βιο- μηχανικὴν Ἀνάπτυξιν τῆς Χώρας.	Φ.Ε.Κ. 231, τ.Α'
Ν.Δ. 4055/1960	Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώ- σεως διατάξεων τινῶν τῆς τελωνει- ακῆς καὶ δασμολογικῆς νομοθεσίας, κυρώσεως πράξεων τοῦ Ὑπουργ. Συμβουλίου κλπ.	Φ.Ε.Κ. 79, τ.Α'
Ν. 4056/1960	Περὶ ἐπιβολῆς δασμῶν ἀντιτάμπιγκ καὶ ἀντισταθμιστικῶν τοιούτων.	Φ.Ε.Κ. 78, τ.Α'
Ν.Δ. 4094/1960	Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώ- σεως διατάξεων τινῶν τοῦ Ν. 1880/ 51 «περὶ φορολογίας τῶν πλοίων» ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Ν.Δ. 3415/1955, ὡς καὶ τοῦ ἄρθρ. 13 τοῦ Κώδικος Χαρτοσήμου.	Φ.Ε.Κ. 127, τ.Α'
Ν.Δ. 4109/1960	Περὶ τροποποιήσεως τῆς περὶ Ἑλληνι- κοῦ Ὄργανισμοῦ Τουρισμοῦ νομο- θεσίας καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων.	Φ.Ε.Κ. 153, τ.Α'
Ν. 4169/1961	Περὶ Γεωργικῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλί- σεων.	Φ.Ε.Κ. 81, τ.Α'

(Συνέχεια εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα)

Ἀριθμὸς Νομοθετήματος	Τίτλος Νομοθετήματος	Ἀριθμὸς φύλλου Ἐφημερ. Κυβερνή- σεως καὶ τεύχος
N. 4171/1961	Περὶ λήψεως γενικῶν μέτρων διὰ τὴν ὑποβοήθησιν τῆς ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας τῆς Χώρας.	Φ.Ε.Κ. 93, τ.Α'
N.Δ. 4208/1961	Περὶ μέτρων διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κινηματογραφίας ἐν Ἑλλάδι καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων.	Φ.Ε.Κ. 176, τ.Α'
N.Δ. 4231/1962	Περὶ μέτρων ἀφορῶντων εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου.	Φ.Ε.Κ. 105, τ.Α'
N.Δ. 4242/1962	Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως φορολογικῶν καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων.	Φ.Ε.Κ. 135, τ.Α'
N.Δ. 4256/1962	Περὶ ἰδρύσεως καὶ ἐπεκτάσεως βιομηχανιῶν καὶ βιοτεχνιῶν καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων.	Φ.Ε.Κ. 168, τ.Α'
B.Δ. 174/1963	Περὶ κωδικοποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 2190/1920 εἰς ἐνιαῖον κείμενον.	Φ.Ε.Κ. 37, τ.Α'
N.Δ. 4366/1964	Περὶ ἰδρύσεως Ἑλληνικῆς Τραπεζῆς Βιομηχανικῆς Ἀναπτύξεως.	Φ.Ε.Κ. 158, τ.Α'
N.Δ. 4419/1964	Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 1880/1951 «περὶ φορολογίας πλοίων».	Φ.Ε.Κ. 204, τ.Α'
N.Δ. 4444/1964	Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων περὶ φορολογίας τοῦ εἰσοδήματος.	Φ.Ε.Κ. 221, τ.Α'
N. 4458/1965	Περὶ βιομηχανικῶν περιοχῶν.	Φ.Ε.Κ. 33, τ.Α'
N.Δ. 4535/1966	Περὶ τροποποιήσεως φορολογικῶν τινῶν διατάξεων.	Φ.Ε.Κ. 165, τ.Α'
A.N. 9/1967	Περὶ ἀντικαταστάσεως τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Ν. 3076/1954 ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. 4355/1964 καὶ καταργήσεως τινῶν.	Φ.Ε.Κ. 75, τ.Α'
A.N. 89/1967	Περὶ ἐγκαταστάσεως ἐν Ἑλλάδι ἀλλοδαπῶν ἐμποροβιομηχανικῶν Ἐταιρειῶν.	Φ.Ε.Κ. 132, τ.Α'
A.N. 147/1967	Περὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ κινήτρων διὰ βιομηχανικὰς ἐπενδύσεις κειμένης νομοθεσίας.	Φ.Ε.Κ. 173, τ.Α'

(Συνέχεια εκ τῆς προηγούμενης σελίδος)

Ἀριθμὸς Νομοθετήματος	Τίτλος Νομοθετήματος	Ἀριθμὸς φύλλου Ἐφημερ. Κυβερνή- σεως καὶ τεύχος
Α.Ν. 148/1967	Περὶ μέτρων πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς κεφαλαιαγορᾶς.	Φ.Ε.Κ. 173, τ.Α'
Α.Ν. 149/1967	Περὶ παρατάσεως ἐνίων διατάξεων Νόμων καὶ Νομοθετικῶν Διαταγμάτων α) Ν.Δ.2176/1952, β) Ν.Δ.4002/59, γ) Ν. 3949/59 καὶ Ν.Δ.3765/57 «πρὸς ὑποβοήθησιν τῆς βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας».	Φ.Ε.Κ. 173, τ.Α'
Α.Ν. 154/1967	Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν περὶ φόρων καταναλώσεως, τελῶν ψυχαγωγίας καὶ εἰδῶν κρατικοῦ μονοπωλίου.	Φ.Ε.Κ. 180, τ.Α'
Α.Ν. 156/1967	Περὶ ρυθμίσεως δασμολογικῶν καὶ φορολογικῶν τινῶν θεμάτων κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐνίων εἰδῶν.	Φ.Ε.Κ. 179, τ.Α'
Α.Ν. 236/1967	Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν περὶ φόρων καταναλώσεως, τελῶν κυκλοφορίας αὐτοκινήτων, μοτοποδηλάτων, φορολογίας δημοσίων θεαμάτων καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων.	Φ.Ε.Κ. 238, τ.Α'
Α.Ν. 239/1967	Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῆς περὶ φορολογίας εἰσοδήματος νομοθεσίας καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων.	Φ.Ε.Κ. 240, τ.Α'
Α.Ν. 412/1968	Περὶ τροποποιήσεως τῶν διατάξεων τοῦ ἀρθρ. 7 παρ. 1 καὶ 2 τοῦ νόμου 4171/1991 «περὶ λήψεως γενικῶν μέτρων διὰ τὴν ὑποβοήθησιν τῆς ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας τῆς χώρας».	Φ.Ε.Κ. 113, τ.Α'
Α.Ν. 465/1968	Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως ἐνίων διατάξεων τοῦ Νόμου 1880/51 «περὶ φορολογίας τῶν πλοίων».	Φ.Ε.Κ. 148, τ.Α'
Α.Ν. 470/1968	Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν διατάξεων τοῦ Κώδικος τῶν νόμων περὶ τελῶν χαρτοσήμου.	Φ.Ε.Κ. 158, τ.Α'

(Συνέχεια εἰς τὴν ἐπομένην σελίδα)

(Συνέχεια ἐκ τῆς προηγούμενης σελίδος)

Ἀριθμὸς Νομοθετήματος	Τίτλος Νομοθετήματος	Ἀριθμὸς φύλλου Ἐφημερ. Κυβερνή- σεως καὶ τεύχος
A.N. 501/1968	Περὶ ἀσφαλίσεως ἐξαγωγικῶν πιστώ- σεων.	Φ.Ε.Κ. 180, τ.Α'
A.N. 543/1968	Περὶ παροχῆς εἰδικῶν ἀπαλλαγῶν καὶ ἐκπτώσεων εἰς ξενοδοχειακὰς ἐπι- χειρήσεις.	Φ.Ε.Κ. 204, τ.Α'
A.N. 607/1968	Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώ- σεως τοῦ Α.Ν. 147/67 περὶ κινή- τρων βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως.	Φ.Ε.Κ. 259, τ.Α'
N.Δ. 34/1968	Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώ- σεως τοῦ Α.Ν. 148/1967 «περὶ μέτρων πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς κεφα- λαιαγορᾶς».	Φ.Ε.Κ. 285, τ.Α'
N.Δ. 226/1969	Περὶ ἴσων ὄρων ἀνταγωνισμοῦ τῶν Ἑλληνικῶν προϊόντων.	Φ.Ε.Κ. 121, τ.Α'

Ἄν εἰς τὰ ἀνωτέρω φορολογικὰ καὶ λοιπὰ νομοθετικὰ μέτρα προσ-
τεθοῦν αἱ διάφοροι Ὑπουργικαὶ ἀποφάσεις, αἱ ἀποφάσεις τῆς Νομισμα-
τικῆς Ἐπιτροπῆς, αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξωτερικοῦ Ἐμπορίου
κλπ., τότε καθίσταται προφανὲς πόσον δύσκολος εἶναι ἡ συγκέντρωσις
καὶ ἐπεξεργασία τῶν σχετικῶν στοιχείων. Ὡς ἀνεφέρθη ὁμως καὶ προη-
γουμένως ἀντικείμενον τῆς παρούσης παραγράφου δὲν εἶναι ἡ περιγρα-
φή, ἡ κωδικοποίησις καὶ ἡ ἀνάλυσις τῶν ἐν ἰσχύϊ διατάξεων πολιτικῆς
κινήτρων εἰς τὴν Ἑλλάδα, διὰ τὴν ὁποῖαν ἠσχολήθησαν καὶ ἀσχολοῦν-
ται εἰδικαὶ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν συσταθεῖσαι ἐπιτροπαί, ἀλλὰ ἡ
σύντομος ἐπισκόπησις τῶν κυριωτέρων μέτρων, τὰ ὁποῖα ἐλήφθησαν διὰ
τὴν ὑποκίνησιν τῶν ἀτόμων καὶ τὴν κέντρισιν τῆς ἰδιωτικῆς ἐπιχειρη-
ματικῆς πρωτοβουλίας μὲ σκοπὸν τὴν προώθησιν τῆς οἰκονομικῆς καὶ
βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως (1). Εἰς τὴν ἐπισκόπησιν αὐτὴν ἀκολουθεῖται ἡ
ἴδια λογικὴ σειρά, ἡ ὁποῖα ἠκολουθήθη κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν ἄλλων
χωρῶν.

1) Ὅρα καὶ Γ. Βλαχοπαπαδοπούλου κλπ. Ἡ ἀποτελεσματικότης τῶν Φορολογικῶν
Κινήτρων ἐν Ἑλλάδι καὶ Προτάσεις διὰ τὴν μεταρρύθμισιν αὐτῶν, Ἀθῆναι, ΚΕΠΕ 1967. Ἐθνι-
κὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, Ἐκβιομηχανίσεις καὶ Πολιτικὴ Κινήτρων, Ἀθῆναι 1962. Ἐθνικὴ
Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, Κίνητρα καὶ διευκολύνσεις, προτάσεις τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς
Ἑλλάδος, Ἀθῆναι 1964. Ἐπιτροπὴ Ἐρεῦνης καὶ Ὁργανώσεως Οἰκονομικοῦ Προγραμματι-
σμοῦ, Βασικὴ Ἐπιτροπὴ Δημοσιονομικῶν καὶ Πιστωτικῶν θεμάτων, Φορολογικὰ Κίνητρα,
Ἀθῆναι, Μάρτιος 1959. Νομισματικὴ Ἐπιτροπὴ Γραμματεία, Κανόνες διέποντες τὰς Χρη-

1. *Φορολογικά κίνητρα*. Αί φορολογικά εϋνοιαί καί ἀπαλλαγαί εἶναι πολ-
λαί. Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν καί πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐνισχύσεως τῆς
ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος εἰς οἰκοδομάς, ἐξεδόθη τὸ ΚΗ΄ ψήφισμα καί
ὠρισμένα διατάγματα εἰς ἐκτέλεσιν τούτου, διὰ τῶν ὁποίων παρεσχέθησαν
εϋεργετικά μέτρα ὑπὲρ τῶν νεοανεγειρομένων οἰκοδομῶν, ὡς ἡ ἀπαλλα-
γὴ δι' ὠρισμένην χρονικὴν περίοδον ἐκ τοῦ φόρου α΄ κατηγορίας τῶν
καθαρῶν προσόδων δι' εἰσοδήματα ἐκ νέων οἰκοδομῶν, ἀπαλλαγὴ ἀπὸ
χαρτόσημα, τέλη κλπ.

Διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐπενδύσεων εἰς τὸν τομέα τῆς ἐμπορικῆς
ναυτιλίας, ἐκτὸς τῶν εϋεργετημάτων τῶν παρεχομένων ὑπὸ τοῦ Νόμου
2687/53, δι' ἄλλων Νόμων (Ν. 1880/51 καὶ Ν.Δ. 3415/55) καθωρίσθη-
σαν χαμηλοὶ φορολογικοὶ συντελεσταί, ἐχορηγήθησαν φορολογικαὶ
ἀπαλλαγαί ἐκ τῶν τελῶν χαρτοσήμου κλπ. Σχετικὸς εἶναι καὶ ὁ Α.Ν.
465/1968.

Πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος διὰ τὴν ἴδρυσιν
βιομηχανιῶν εἰς τὴν ἐπαρχίαν, ἐθεσπίσθη σειρά εϋνοϊκῶν μέτρων ὑπὲρ
τῶν δημιουργουμένων ἐπιχειρήσεων εἰς περιοχὰς ἐκτὸς τῆς περιοχῆς
πρωτευούσης, ὡς εἶναι ἡ αὔξησις τῶν ἀνωτάτων ὀρίων ἀποσβέσεων,
δημιουργία εἰδικῆς ἀφορολογήτου κρατήσεως πρὸς κάλυψιν μελλοντικῶν
ζημιῶν κλπ. Εἰς τὸ σημεῖον ὅμως αὐτὸ θὰ ἐπανέλθωμεν κατωτέρω.

Ὁ μηχανισμὸς τῶν ἀποσβέσεων ἐχρησιμοποιήθη καί εἰς τὴν Ἑλλά-
δα διὰ τὴν δημιουργίαν κινήτρων ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος. Οὕτως,
ἐκτὸς τῶν ἐπιτρεπομένων ἀνωτάτων ὀρίων συντελεστῶν ἀποσβέσεων,
ἐπιτρέπεται εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις πρόσθετος ἐτησίαι ἀπόσβεσις μέ-
χρι 2,5% διὰ κτίσματα καὶ μέχρις 6% διὰ λοιπὰ πάγια περιουσιακὰ
στοιχεῖα. Δι' ἄλλων νόμων (Ν.Δ. 3765/57) αὐξάνονται κατὰ 50% τὰ
ὑπὸ τῶν κειμένων διατάξεων προβλεπόμενα ἀνώτατα ὅρια ἀποσβέσεων
ὠρισμένων βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν, μεταλλευτικῶν καὶ γεωργικῶν
ἐπιχειρήσεων. Ἐξ ἄλλου διὰ τοῦ ἀρθρ. 6 τοῦ Α.Ν. ὑπ' ἀριθ. 147/1967
αὐξάνονται κατὰ 50%, 100%, 200% οἱ συντελεσταὶ ἀποσβέσεων τῶν
μεταλλευτικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐκάστου ποσοστοῦ
ἰσχύοντος ἀναλόγως τοῦ τύπου ἐγκαταστάσεως τῆς ἐπιχειρήσεως.
Σχετικὰ εἶναι καὶ τὰ κατωτέρω κείμενα: Β.Δ. 10.1.1959, Ν.Δ. 2901/54,
Ν.Δ. 3843/58, Ν.Δ. 4256/62, Ν.Δ. 3765/57.

Ὡς ἀνεφέρθη εἰς τὸ κεφάλαιον περὶ φορολογικῶν κινήτρων ὁ

ματοδόσεις καὶ λοιπὰς τοποθετήσεις τῶν Τραπεζῶν, Ἀθῆναι 1966. Ρ. Τάρβευ καὶ Γ. Μπρέκ,
Τὸ φορολογικὸν σύστημα ἐν Ἑλλάδι, ΚΕΠΕ, Ἀθῆναι 1966. Ἐμπορικὸν καὶ Βιομηχανικὸν
Ἐπιμελητήριον Ἀθηνῶν, Δυνατότητες Ἐπενδύσεων ἐν Ἑλλάδι, Τεύχος Α', Ἀθῆναι 1959.
Κ. Μπανταλούκα, Φορολογικὰ Κίνητρα δι' Οἰκονομικὴν Ἀνάπτυξιν, Πειραιεὺς 1961.
Industrial Development Corporation, Greece, Basic Incentives to Industrial
Development and Foreign Investment, Athens July 1963. National Bank of
Greece, Investing in Greece, Athens 1964, Organisation de Cooperation et de
Développement Économiques, Politiques d'investissements industriels, Paris 1965.

περιορισμός τῆς φορολογίας τῶν κερδῶν ἀποτελεῖ εὐρὺ πεδίου ἀσκήσεως πολιτικῆς κινήτρων. Ὁ μηχανισμὸς αὐτὸς ἐφημιόσθη καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Διὰ τοῦ Ν.Δ. 2901/1954 περὶ ἀφορολογήτου ἀποθεματικοῦ Ἐμπορικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἀνωνύμων Ἐταιριῶν ἐδόθησαν ὠρισμένοι ἀπαλλαγὰι εἰς τοὺς φορολογουμένους, οἱ ὅποιοι τηροῦν εἰλικρινῆ βιβλία καὶ ἔθεσπίσθησαν κίνητρα πρὸς ἐμπορικὰς καὶ βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις διὰ τὴν ἀπόκτησιν νέων ἐγκαταστάσεων, ἡ ἐπέκτασιν καὶ βελτίωσιν τῶν ὑπαρχουσῶν τοιούτων. Ἀφ' ἐτέρου διὰ τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Ν. Δ. 2901/54 καθιερώθη ἐξαιρέσεις ἐκ τοῦ προσθέτου φόρου τοῦ ποσοῦ τῶν κερδῶν τῶν ἡμεδαπῶν ἀνωνύμων ἐταιριῶν τοῦ διατιθεμένου διὰ νέας ἐγκαταστάσεις. Διὰ τοῦ ἄρθρ. 7 τοῦ Α.Ν. 147/1967 ἀπαλλάσσεται ὑπὸ ὠρισμένους ὅρους τοῦ φόρου εἰσοδήματος καὶ παντὸς συμπαραμαρτοῦντος τούτῳ φόρου, τὸ σύνολον τῶν ἐτησίων καθαρῶν κερδῶν βιομηχανικῶν καὶ μεταλλευτικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐφ' ὅσον τὸ ποσοῦν τοῦτο διατίθεται διὰ τὴν ἀπόκτησιν νέων ἐγκαταστάσεων ἢ αὐξήσιν τοῦ ἰδίου κεφαλαίου κινήσεως. Διὰ τοῦ ἄρθρ. 8 τοῦ ἰδίου νόμου ἐπιτρέπεται ὅπως αἱ ζημίαι διαχειριστικῆς τινος χρήσεως συμψηφίζονται πρὸς τὰ κέρδη πραγματοποιούμενα κατὰ τὰς 5 ἐπομένας χρήσεις.

Μὲ σκοπὸν τὴν ἐνθάρρυνσιν τῶν καταθέσεων παρὰ Τραπεζαῖς καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἀγορᾶς χρήματος ἔθεσπίσθησαν διατάξεις διὰ τῶν ὁποίων ἀπαλλάσσονται τῶν φόρων Γ' κατηγορίας οἱ τόκοι τῶν καταθέσεων παρὰ Τραπεζαῖς, Ταμιευτηρίοις, οἱ τόκοι δανείων ἐκδιδομένων δι' ὁμολογιῶν ἡμεδαπῶν βιομηχανικῶν ἀνωνύμων ἐταιριῶν, κλπ. Δι' ἄλλων μέτρων (Ν. 2854/54, Ν.Δ. 3745/57, Ν.Δ. 3746/57) αἱ ὁμολογίαι τοῦ παραγωγικοῦ λαχειοφόρου δανείου, οἱ τόκοι τῶν ἐντόκων γραμματίων, αἱ πρόσοδοι ἐκ τοκομεριδίων κλπ. ἀπαλλάσσονται πάσης φορολογίας.

Μὲ σκοπὸν ἐξ ἄλλου τὴν ἐνίσχυσιν τῆς κεφαλαιαγορᾶς διὰ τοῦ Α.Ν. 148/1967 ἐπετράπη εἰς τὰς ἀνωνύμους ἐταιρίας, ὅπως ὑπὸ ὠρισμένους ὅρους, προβῶσιν εἰς ἀναπροσαρμογὴν τῆς ἀξίας τῶν γηπέδων, τῶν ἀκινήτων καὶ λοιπῶν παγίων ἐγκαταστάσεων, ἐξαιρέσει τῶν μηχανημάτων καὶ εἰς κεφαλαιοποίησιν ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει ὠρισμένων ἀποθεμάτων. Ἡ κεφαλαιοποιουμένη ὑπεραξία ὑπόκειται εἰς φόρον βαρύνοντα τὴν ἐταιρίαν ἀνερχόμενον εἰς 1% διὰ τὰ γηπέδα, καὶ εἰς 3% διὰ τὰς λοιπὰς παγίας ἐγκαταστάσεις. Διὰ τῶν ἄρθρων 10 καὶ 11 τοῦ ἰδίου νόμου θεσπίζονται φορολογικαὶ ἀπαλλαγὰι ἐπὶ τῶν μερισμάτων ἐκ μετοχῶν κοινῶν ἢ προνομιοῦχων. Σχετικὸν εἶναι καὶ τὸ Ν. Δ. 34/1968, διὰ τοῦ ὁποίου παρέχονται πρόσθετοι διευκολύνσεις καὶ ἀπαλλαγὰι.

Δι' ἄλλων διατάξεων (Α.Ν. 660/1937, Α.Ν. 1524/50, 1764/51 Ν. 3686/57, κλπ.) καθορίζεται μειωμένος φορολογικὸς συντελεστὴς καὶ ἀπαλλάσσονται τοῦ φόρου κύκλου ἐργασιῶν τὰ ἀκαθάριστα ἔσοδα ὠρισμένων κατηγοριῶν ἐπιχειρήσεων πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς διευκολύνσεως τῆς ἀνασυγκροτήσεως τῆς Ἑλληνικῆς Βιομηχανίας καὶ Βιοτεχνίας.

Μὲ σκοπὸν περαιτέρω τὴν δημιουργίαν μεγάλων οἰκονομικῶν

μονάδων και την ένισχυσιν τῆς ανταγωνιστικῆς ἰκανότητος τῶν ἑλληνικῶν ἐπιχειρήσεων ἔχουν θεσπισθῆ διατάξεις παρέχουσαι ἀπαλλαγὰς ἢ μειώσεις ἐκ τῶν κειμένων φορολογιῶν εἰς περίπτωσιν συγχωνεύσεως ἀνωνύμων ἑταιριῶν ἢ εἰς περίπτωσιν μετατροπῆς ἀτομικῶν ἐπιχειρήσεων ἢ προσωπικῶν ἑταιριῶν εἰς ἀνωνύμους ἑταιρείας. Βασικὰ νομοθετικὰ κείμενα τῆς κατηγορίας αὐτῆς εἶναι αἱ διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 3765/1957 τοῦ Ν. 2246/52, τοῦ Ν. 2292/53, τοῦ Ν. 1587/50, τοῦ Ν.Δ. 4002/59, τοῦ Ν.Δ. 4231/62, τοῦ Ν.Δ. 4256/62, τοῦ Ν. 4171/61, τοῦ Α.Ν. 412/1968, τοῦ Α.Ν. 470/1968 κλπ. Αἱ εὐνοιαὶ ἀναφέρονται εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν ἐκ τοῦ φόρου τῆς προκυπτούσης ἐκ τῆς συγχωνεύσεως ὑπεραξίας, εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τέλη, χαρτόσημα, φόρους μεταβιβάσεως, δασμοὺς κλπ.

Ἐπὶ τῶν κινήτρων εὐνοοῦνται τὴν ἐπέκτασιν τῶν παραγωγικῶν ἐπενδύσεων, ὡς εἶναι ἡ ἀφορολόγητος ἔκπτωσης ποσοστοῦ 50% τῶν ἐτησίων ἀδιανεμήτων κερδῶν τῶν ἐπιχειρήσεων, αἱ ὁποῖαι προβαίνουν εἰς ἐπενδύσεις, ἐπεκτάσεις ἢ ἐκσυγχρονισμὸν τῶν παγίων ἐγκαταστάσεων, ἢ πρόσθετος ἀπόσβεσις ἢ αὐξησις τῶν ἀνωτάτων ὀρίων ἀποσβέσεων κατὰ 100%, πλήρης ἀπαλλαγὴ ἐκ δασμοῦ καὶ φόρων εἰσαγωγῆς ἐπὶ καινουργοῦς μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ, μείωσις κατὰ 50% τοῦ συντελεστοῦ τοῦ Φ.Κ.Ε., ἀπαλλαγὴ ἐκ τοῦ φόρου εἰσοδήματος τῆς ὑπεραξίας μηχανημάτων κλπ.

Διὰ τὴν δημιουργίαν μεγάλων οἰκοδομικῶν μονάδων παρέχονται φορολογικὰ κίνητρα εἰς ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι προβαίνουν εἰς παραγωγικὰς ἐπενδύσεις ἀξίας ἄνω τῶν 60.000.000 ἢ εἰς ἐπεκτάσεις ἀξίας ἄνω τῶν 20.000.000 δραχμῶν κατὰ τὴν περίοδον 23.5.61 ἕως 22.5.1971. Τὰ κίνητρα συνίστανται εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν ἐκ δάσμων, φόρων τελῶν χαρτοσήμου κλπ. τοῦ εἰσαγομένου ἢ παραγομένου ἐπιτοπίως κεφαλαίου ἐξοπλισμοῦ καὶ εἰς τὴν μείωσιν τῶν τελῶν χαρτοσήμου ἐπὶ συστάσεως ἀνωνύμου ἑταιρίας καὶ τῶν λοιπῶν, τῶν βαρῶν ἐπὶ ἀδειῶν ἀνεγέρσεως βιομηχανοστασιῶν κλπ.

Δέον νὰ τονισθῆ ὅτι ἡ προηγηθεῖσα ἐπισκόπησις δὲν ἐξαντλεῖ τὸ σύνολον τῶν ληφθέντων φορολογικῶν μέτρων διὰ τὴν ἀσκήσιν τῆς πολιτικῆς κινήτρων, οὔτε καὶ ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν περιγραφὴν τοῦ ἰσχυροῦ καθεστώτος, τὸ ὁποῖον, ἐν πάσῃ περιπτώσει εἶναι πολύπλοκον. Σκοπὸς μας ἦτο νὰ ἀναζητήσωμεν τὸ πνεῦμα τοῦ νομοθέτου διὰ τὴν κέντρισιν τῆς ἐπιχειρηματικῆς δραστηριότητος καὶ νὰ ἐπισημάνωμεν τὴν ἐφαρμοσθεῖσαν πολιτικὴν κινήτρων, ἀνεξαρτήτως ἂν αὕτη σήμερον ἀποτελῆ ἰσχυρὸν νομικὸν φορολογικὸν καθεστῶς ἐν τῷ συνόλω του. Ἀπὸ τὴν ἐπισκόπησιν πάντως αὐτὴν προκύπτει ὅτι τὸ Κράτος ἐφήρμοσε καὶ ἐν Ἑλλάδι εὐρεῖαν πολιτικὴν φορολογικῶν εὐνοιῶν καὶ ἀπαλλαγῶν εἰς ὅλα τὰ στάδια τῆς ζωῆς καὶ λειτουργίας τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἐλήφθησαν μέτρα διευκολύνοντα τὴν σύστασιν τῆς ἐπιχειρήσεως, τὴν συγκέντρωσιν τῶν κεφαλαίων, τὴν προμήθειαν τοῦ κεφαλαίου

ουχικού εξοπλισμού, την εγκατάστασιν καὶ τὴν ἔναρξιν λειτουργίας τῶν ἐπιχειρήσεων, τὴν προμήθειαν τῶν πρώτων ὑλῶν, τὸν σχηματισμὸν κερδῶν, τὴν διάλυσιν τῆς ἐπιχειρήσεως κλπ.

Οἱ βασικοὶ σκοποὶ τῆς πολιτικῆς τῶν φορολογικῶν κινήτρων συνίσταντο εἰς τὴν κινητοποίησιν τῶν διαθέσιμων πόρων διὰ τὴν χρηματοδότησιν τῶν παραγωγικῶν ἐπενδύσεων, εἰς τὴν προώθησιν τῶν παραγωγικῶν ἐπενδύσεων εἰς τὴν βιομηχανίαν, τὴν βιοτεχνίαν, τὰ μεταλλεῖα καὶ τὰς τουριστικὰς ἐπιχειρήσεις, εἰς τὸν ἐπαναπατρισμὸν τοῦ ἐμπορικοῦ στόλου τοῦ τελοῦντος ὑπὸ ἑλληνικὴν πλοιοκτησίαν, καὶ βεβαίως, ὡς θὰ ἴδωμεν εἰς τὰς ἐπομένους παραγράφους, εἰς τὴν προώθησιν τῶν ἐξαγωγῶν, τὴν οἰκονομικὴν ἀποκέντρωσιν καὶ τὴν προσέλκυσιν ξένων κεφαλαίων.

Ποία ἢ ἔκτασις καὶ ὁ βαθμὸς τῆς ἀποτελεσματικότητος τῶν ληφθέντων μέτρων εἶναι δύσκολον νὰ προσδιορισθῇ. Δοθέντος ὅτι ἡ ἐπένδυσις εἶναι συνάρτησις πολλῶν παραγόντων, εἶναι δύσκολον νὰ γίνῃ ποσοτικὸς διαχωρισμὸς τῆς ἐπιδράσεως, τὴν ὁποίαν ἤσκησαν αἱ χορηγηθεῖσαι ἀπαλλαγαὶ καὶ τῶν ἐπιδράσεων τῶν ἄλλων μεταβλητῶν ἐκ τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται αὕτη.

Εἶναι βέβαιον ὅτι αἱ ἐπενδύσεις εἰς τὰς οἰκοδομὰς ἐσημείωσαν ἀξιόλογον αὐξησιν. Ἡ ἀνοδικὴ ὁμως πορεία τούτων συνεχίσθη καὶ μετὰ τὴν ἐπιβολὴν ὑψηλῶν φόρων. Συνεπῶς οἱ προσδιοριστικοὶ παράγοντες τῶν ἐπενδύσεων εἰς οἰκοδομὰς δὲν ἔχουν τὴν βᾶσιν των ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ σχετικὰ κίνητρα ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλους οἰκονομικοὺς καὶ ψυχολογικοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ἔχουν γίνεαι ἤδη ἀρκετὰ συζητήσεις.

Ἡ ὑπὸ ἑλληνικὴν σημαίαν χωρητικότης τοῦ ἑλληνικοῦ ἐμπορικοῦ στόλου ἐμφανίζει συνεχῆ ἄνοδον ἀπὸ τοῦ 1955 καὶ ἐντεῦθεν. Ἡ σχέσις ὁμως μεταξὺ χωρητικότητος ὑπὸ ἑλληνικὴν σημαίαν καὶ σημαίας εὐκαιρίας ἐμφανίζει σημαντικὰς διακυμάνσεις. Οὕτως, ἐνῶ τὸ 1962 ἡ ὑπὸ ἑλληνικὴν σημαίαν χωρητικότης ἦτο κατὰ 8% ἀνωτέρα τῆς χωρητικότητος ὑπὸ ἄλλας σημαίας, τὸ ἔτος 1964 αὕτη ἦτο κατὰ 22% περίπου κατωτέρα. Τοῦτο ὑποδηλοῖ ὅτι ὁ ἐπαναπατρισμὸς τῶν πλοίων ἑλληνικῆς πλοιοκτησίας δὲν ἐπηρεάζεται μόνον ἀπὸ τὴν ἔκτασιν καὶ τὴν ἔντασιν τῶν φορολογικῶν κινήτρων ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἄλλους ἐσωτερικοὺς καὶ διεθνεῖς πολιτικο-οικονομικοὺς παράγοντας (!).

Ἡ αὐξήσις τῶν καταθέσεων καὶ τὸ ὕψος τῶν ὁμολογιακῶν δανείων τοῦ Δημοσίου καὶ τῶν Δημοσίων Ὁργανισμῶν ἐσημείωσαν ἀλματώδη ἄνοδον κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Ἡ ἄνοδος ὁμως αὕτη δὲν πρέπει νὰ ἀποδοθῇ ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς φορολογικὰς ἀπαλλαγὰς τῶν τόκων τῶν σχετικῶν κεφαλαίων ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλους γενικοὺς οἰκονομικοὺς λόγους. Φορολογικὴ ἀπαλλαγὴ τοῦ εἰσοδήματος ἐκ τόκων ἰσοδυναμεῖ μὲ ἐμμεσον

1) Γ. Βλαχοπαπαδόπουλος κλπ. Ἡ ἀποτελεσματικότης τῶν φορολογικῶν κινήτρων ἐν Ἑλλάδι. ΚΕΠΕ, Ἀθῆναι 1967, σελ. 59.

αύξησιν τοῦ ἐπιτοκίου. Διεπιστώθη ὅμως προηγουμένως ὅτι ὁ ρόλος τοῦ ἐπιτοκίου ὡς προσδιοριστικοῦ παράγοντος τοῦ κυκλώματος ἀποταμιεύσεως—ἐπενδύσεως δὲν εἶναι σαφῶς καθωρισμένος. Συνεπῶς ἡ σημειωθείσα αὐξήσις εἰς τὴν ροπήν πρὸς ἀποταμίευσιν δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα μόνον τῶν φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν ἀλλὰ γενικῶς τοῦ πλέγματος τῶν σχέσεων, αἱ ὁποῖαι κατευθύνουν τὰς σχετικὰς ἐνεργείας.

Ἡ ἐξέλιξις τῶν ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων εἰς τὴν βιομηχανίαν δὲν παρουσιάζει ἰσχυρὰς ἐνδείξεις περὶ ἀξιολόγου ἀποτελεσματικότητος τῆς πολιτικῆς τῶν κινήτρων διὰ τὴν ἀνάληψιν μεγάλης ἐκτάσεως ἐπενδυτικῶν δραστηριοτήτων εἰς τὴν βιομηχανίαν, καθὼς ἐπίσης καὶ διὰ τὴν δημιουργίαν μεγάλων οἰκονομικῶν μονάδων.

Ἀπὸ τὰ προηγούμενα στοιχεῖα προκύπτει ὅτι τὰ φορολογικὰ κίνητρα εἶναι ἐπαρκῶς ἀνεπτυγμένα εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ὅτι αἱ δυνατότητες περαιτέρω ἐπεκτάσεως τούτων εἶναι περιορισμέναι. Ἡ ἐφαρμογὴ των ὅμως δὲν φαίνεται νὰ ἀπέδωσεν ἀξιόλογα ἀποτελέσματα (1). Ἐκτὸς τούτου τὸ κόστος τῆς ἐφαρμογῆς των δὲν εἶναι ἀνάξιον λόγου.

Αἱ ἀνωτέρω παρατηρήσεις δὲν ὑποδηλοῦν ὅτι ἡ πολιτικὴ τῶν κινήτρων ὑπῆρξεν ἄνευ ἀποτελέσματος (2), ἀλλὰ ὅτι αἱ σημειωθείσαι ἐπιτεύξεις εἶναι ἀποτέλεσμα καὶ ἄλλων γενικῶν καὶ ἰδικῶν παραγόντων, ὁ ὅποιοι ἐπηρεάζουν τὰς ἀποφάσεις τῶν ἰδιωτῶν καὶ κατευθύνουν τὴν πορείαν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Διὰ τὴν καλυτέραν, ἐν τούτοις, ἀποτελεσματικότητα τῆς φορολογικῆς πολιτικῆς νομίζομεν ὅτι εἶναι ἀπαραίτητος ἡ ἐνοποίησης ὄλων τῶν σχετικῶν διατάξεων, ἡ συμπλήρωσις τούτων ὅπου εἶναι ἀπαραίτητον, ἡ ἐξειδίκευσις τούτων διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ, καὶ ἡ ἀποσαφήνισις των, εἰς τρόπον ὥστε νὰ γνωρίζουν τὸ κράτος καὶ οἱ ἐπενδυταὶ τὰ ἀμοιβαῖα δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις. Μόνον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ φορολογία δύναται νὰ καταστῇ ἀποτελεσματικὸν ὄργανον ἀσκήσεως πολιτικῆς κινήτρων ἐντονωτέρας ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος.

2. **Δασμοί.** Τὸ ἑλληνικὸν δασμολόγιον ὑπῆρξεν ἀνέκαθεν ἰσχυρὸν ὄπλον διὰ τὴν ἀσκησιν βιομηχανικῆς πολιτικῆς. Ἡ προστασία, τῆς ὁποίας ἀπολαύει ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς ἡ ἐλληνικῆς βιομηχανία ὑπῆρξε τὸ σημαντικώτερον κίνητρον τῆς δημιουργίας τῆς. Κατὰ τὸ ἰσχύον δασμολόγιον ἐπιβάλλονται δασμοὶ ποικίλοντες κατὰ κατηγορίαν ἀγαθῶν ἀπὸ 1%—200% ἐπὶ τῆς ἀξίας Cif ἑλληνικῶν λιμένα τῶν εἰσαγομένων ἀγαθῶν. Ὡς ἀνεφέρθη καὶ προηγουμένως αἱ δασμολογικαὶ ἀπαλλαγαὶ ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ τὴν μείωσιν τοῦ κόστους εἰσαγομένων πρώτων ὑλῶν,

1) Ὅρα καὶ G. F. Break and R. Turvey, *Studies in Greek Taxation*, C.P.F.R., Athens 1964, σελ. 195 καὶ 201.

2) Ὅρα π.χ. Ἐπιτροπὴ Ἑρεῦνης καὶ Ὁργανώσεως Οἰκονομικοῦ Προγραμματισμοῦ, *Φορολογικὰ Κίνητρα*, Ἀθήναι 1959, σελ. 96-143.

μηχανημάτων και λοιπῶν προϊόντων, ἀναγκαίων διὰ τὴν παραγωγικὴν δραστηριότητα τοῦ ἐσωτερικοῦ. Οὕτω, διὰ τοῦ Ν.Δ. 2687/53 προβλέπεται ἡ δυνατότης μειώσεως ἢ ἀπαλλαγῆς τῶν δασμῶν, εἰσφορῶν κλπ. διὰ μηχανήματα, ξηαρτήματα, ἀνταλλακτικά ἔργαλεία, εἰσαγόμενα βάσει τοῦ Ν.Δ. τούτου. Διὰ τοῦ Ν. 3213/55 παρέχονται δασμολογικαὶ ἀτέλεια καὶ λοιπαὶ φορολογικαὶ ἀπαλλαγαὶ κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν μηχανημάτων προοριζομένων δι' ἐπαρχιακὰς βιομηχανίας. Διὰ τοῦ Ν. 3949/59 ἐπεξετάθη ἡ ἐν λόγῳ ἀτέλεια, ὑπὸ ὠρισμένης προϋποθέσεως, εἰς τὸν εἰσαγόμενον καινουργῆ ἑξοπλισμὸν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ Νομοῦ Ἀττικῆς. Διὰ τοῦ Νόμου 4171/61 ἀπαλλάσσονται παντὸς φόρου, δασμοῦ, τέλους, εἰσφορᾶς κλπ. τὰ μηχανήματα καὶ λοιπὸς ἑξοπλισμὸς, τὰ ἐνσωματούμενα ὑλικά ἀνοικοδομήσεως κλπ. βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, αἱ ὁποῖαι προβαίνουν εἰς ἐπένδυσιν ὑπερβαίνουσαν τὰ 90 ἑκατ. δραχμῶν. Δι' ἄλλων διατάξεων παρεσχέθησαν ἀπαλλαγαὶ εἰς τὰ εἰσαγόμενα εἶδη διὰ τὴν κατασκευὴν κοινοχρήστων ὑπὸ τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων, εἰς τὰ ὑλικά ἐπισκευῆς πλοίων, εἰς διάφορα εἶδη εἰσαγόμενα ὑπὸ ξενοδοχειακῶν ἐπιχειρήσεων, εἰς τὰ ὑπὸ τῶν μεταλλευτικῶν ἐπιχειρήσεων εἰσαγόμενα μηχανήματα, εἰς τὰ εἰσαγόμενα χημικὰ λιπάσματα κλπ. Σχετικὸς εἶναι καὶ ὁ Α.Ν. 156/1967.

Ὡς ἀνεφέρθη καὶ προηγουμένως εἶναι δύσκολον νὰ προβῆ τις εἰς ποσοτικὸν διαχωρισμὸν τῶν ἀποτελεσμάτων ἐνὸς μέτρου, ἰδίως εἰς τὰς περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας αἱ συναρτησιακαὶ σχέσεις εἶναι πολὺπλοκοι. Ἡ ἑλληνικὴ βιομηχανία ἀνεπτύχθη ὑπὸ τὸ καθεστῶς ἰσχυρᾶς προστασίας, τὸ σύνολον ὅμως τῶν ἐνεργητικῶν δασμολογικῶν διατάξεων δὲν φαίνεται νὰ συνετέλεσε μεγάλως εἰς τὴν δημιουργίαν ἰσχυρᾶς βιομηχανικῆς ὑποδομῆς διὰ τὴν περαιτέρω ἀνάπτυξιν τῆς ἑλληνικῆς βιομηχανίας καὶ οἰκονομίας. Νομίζομεν παρὰ ταῦτα ὅτι ἡ προστατευτικὴ πολιτικὴ δέον νὰ διατηρηθῆ εἰς τὰς περιπτώσεις εἰς τὰς ὁποίας κρίνεται ἀναγκαῖον, χωρὶς ταυτοχρόνως νὰ ἀποκλείεται καὶ ἡ ἀπειλὴ τῆς εἰσαγωγῆς ξένων προϊόντων, διὰ νὰ κρατῆ τὴν ἑλληνικὴν βιομηχανίαν, ὑπὸ τὴν ἀπειλὴν τοῦ ξένου ἀνταγωνισμοῦ, εἰς συνεχῆ ἐπαγρύπνησιν. Θὰ πρέπει ἐξ ἄλλου νὰ συντονισθῆ ἡ δασμολογικὴ πολιτικὴ, βεβαίως καθ' ὃ μέτρον τὸ ἐπιτρέπουν αἱ διεθνεῖς συμβατικαὶ ὑποχρεώσεις τῆς Ἑλλάδος, πρὸς τὴν φορολογικὴν πολιτικὴν γενικῶς καὶ τὴν πολιτικὴν τῶν κινήτρων εἰδικώτερον, εἰς τρόπον ὥστε καὶ διὰ τῶν δύο μέτρων νὰ ὑποβοηθῆται ἡ ἐπίτευξις τῶν αὐτῶν γενικῶν καὶ εἰδικῶν σκοπῶν, καὶ ἐπιδιώξεων τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς.

3. *Ἐνίσχυσις ἐξαγωγῶν.* Μὲ σκοπὸν τὴν προώθησιν καὶ ἐνίσχυσιν τῆς ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος εἰς ἐξαγωγικὰς βιομηχανίας προβλέπεται ὅτι δύνανται νὰ μειοῦνται αἱ ὑπὲρ τοῦ Ι.Κ.Α. ὡς καὶ λοιπῶν ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν καταβαλλόμεναι ἐργοδοτικαὶ εἰσφοραὶ ἐπὶ μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων ἀναλογοῦντων ἐπὶ τῆς κατασκευῆς τῶν ἐξαγομῶν εἰς τὴν

άλλοδαπὴν ἐγχωρίων βιομηχανικῶν ἢ μεταλλευτικῶν προϊόντων (Ν. 2861/54). Δύναται ἐπίσης νὰ ἐπιστραφῆ εἰς τὸν ἐξαγωγέα ἢ καταβαλλομένη ὑπὲρ τοῦ Ο.Γ.Α. κοινωνικὴ εἰσφορά, ἢ ἀναλογοῦσα εἰς ποσότη-
 τας ἴσας πρὸς τὰς περιεχομένας πρώτας ὕλας τὰς χρησιμοποιηθείσας διὰ
 τὴν κατασκευὴν τῶν ἐξαγομένων προϊόντων (Ν.Δ. 4231/62) (1). Διὰ τοῦ
 τελευταίου τούτου Ν.Δ. ἀναγνωρίζεται εἰς τὸν ἐξαγωγέα ὠρισμένων
 προϊόντων ἔκπτωσης ἄνευ δικαιολογητικῶν ἐκ τῶν ἀκαθάριστων ἐσόδων
 του, διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν εἰς φόρον ὑποκειμένων κερδῶν, κυμαινομένη
 μεταξύ 2^ο/ο—4^ο/ο. Ἐπιστρέφονται εἰς τὸν ἐξαγωγέα βιομηχανικῶν προϊόν-
 των οἱ καταβληθέντες εἰσαγωγικοὶ δασμοὶ καὶ λοιποὶ φόροι, οἱ ὅποιοι
 ἀναλογοῦν εἰς τὰς εἰσαχθείσας πρώτας ὕλας καὶ τὰ καύσιμα τοῦ ἐξα-
 χθέντος προϊόντος, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἡ ἐξαγωγή θὰ γίνῃ ἐντὸς
 διετίας ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν πρώτων ὑλῶν. Ἀπαλλάσσονται περαι-
 τέρω ἐκ τοῦ Φ.Κ.Ε. τὰ ἀκαθάριστα ἔσοδα ἐκ πωλήσεων προϊόντων ἐξα-
 χθέντων εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν. Τὸ θέμα τῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐξαγωγικῶν
 πιστώσεων ἔχει ρυθμισθῆ διὰ τοῦ Α.Ν. 501/1968, ὁ ὁποῖος προβλέπει
 τὴν ρύθμισιν τῶν ἀσφαλιστέων κινδύνων, τὸ κεφάλαιον ἀσφαλίσεως
 πιστώσεων, τοὺς δικαιούχους τῆς ἀσφαλίσεως, τὴν διαδικασίαν τῆς ἀσφα-
 λίσεως τὴν διοικητικὴν διαδικασίαν χορηγήσεως τῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἐξα-
 γωγικῶν πιστώσεων κλπ. Ἐξ ἄλλου διὰ τοῦ Ν.Δ. 226/1969 περὶ ἴσων ὄρων
 ἀνταγωνισμοῦ τῶν ἐλληνικῶν προϊόντων χρησιμοποιεῖται ὁ μηχανισμὸς
 τῶν τελῶν χαρτοσήμου διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐξαγωγῶν ἐγχωρίων
 προϊόντων.

Ἐκτὸς τῶν φορολογικῶν μέτρων ἐνισχύσεως τῶν ἐξαγωγῶν ἐθε-
 σπίσθησαν καὶ ὠριμένα πιστωτικὰ μέτρα, διὰ τῶν ὁποίων χορηγοῦνται
 μεσοπρόθεσμα δάνεια μὲ ἐπιτόκιον χαμηλότερον τοῦ συνήθους. Δι' ἀπο-
 φάσεως τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς, βιομηχανικαὶ ἢ βιοτεχνικαὶ ἐπι-
 χειρήσεις, αἱ ὅποιοι θὰ ἐπιτύχουν ἐξαγωγὰς ἴσας πρὸς ἐν καθωρισμένον
 ποσοστὸν δικαιοῦνται ἐπιτοκίου κατὰ 2 μονάδας κατωτέρου τοῦ ἰσχύ-
 οντος ἐπιτοκίου ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω μέτρων ἐχο-
 ρηγήθησαν καὶ ἄλλαι πιστωτικαὶ διευκολύνσεις πρὸς ἐξαγωγικὰς βιο-
 μηχανίας, ἢ ἀπαρίθμησις τῶν ὁποίων περιττεύει (2).

Ἐνεφέρθη ἤδη ὅτι αἱ ἐξαγωγαὶ ἐκτὸς τῶν ἄλλων παραγόντων εἶναι
 συνάρτησις καὶ τῆς ζητήσεως ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἐὰν συνεπῶς αἱ δη-
 μιουργοῦμεναι διὰ τῶν κινήτρων συνθηκαὶ προσφορᾶς τοῦ ἐσωτερικοῦ
 εἶναι τοιαῦται, ὥστε νὰ κεντρίζουν τὴν ζήτησιν τοῦ ἐξωτερικοῦ, τότε ἡ
 ἀποτελεσματικότης τοῦ μέτρου εἶναι ἐξησφαλισμένη. Νομίζομεν ὅμως ὅτι
 ἡ ἀποτελεσματικότης τῆς σχετικῆς πολιτικῆς εἰς τὴν ἐλληνικὴν οἰκο-
 νομίαν ὑπῆρξε περιορισμένη ἐάν, ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι αἱ ἐξαγωγαὶ βιο-

1) Διὰ περισσοτέρας λεπτομερείας ὄρα Ζ. Βαρουχάκη. Ἡ ἐνίσχυσις τῶν ἐξαγωγῶν
 ἐν Ἑλλάδι, Ἄθηναι 1964.

2) Νομισματικὴ Ἐπιτροπὴ, Γραμματεία, Κανόνες διέποντες τὰς χρηματοδοτήσεις καὶ
 λοιπὰς τοποθετήσεις τῶν Τραπεζῶν, Ἄθηναι 1966 καὶ Ἄθηναι 1968.

μηχανικῶν προϊόντων δὲν ἐσημείωσαν αὐξησιν, ἢ ὅποια νὰ δημιουργῆ ἀξιολόγους διαρθρωτικὰς ἀλλαγὰς εἰς τὸ ἰσοζύγιον πληρωμῶν τῆς χώρας.

4. *Πολιτικὴ—ἐπιτοκίων—Μέτρα πιστωτικῆς πολιτικῆς* Ἡ πιστωτικὴ πολιτικὴ εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὰ μεταπολεμικὰ ἔτη, ἐκτὸς τῆς βραχυχρόνιου φύσεως ταύτης, εἶχε καὶ μακροχρόνιον χαρακτῆρα προωθήσεως τῆς οικονομικῆς δραστηριότητος καὶ ἐνισχύσεως τῆς ἐπενδυτικῆς προσπάθειας τῶν ἰδιωτῶν ἐπιχειρηματιῶν. Τὰ μέτρα εἶναι ἀρκούντως γνωστὰ ὥστε κάθε ἐπανάληψις τῶν νὰ περιττεύη. Σημειοῦται, ἐν τούτοις, διὰ λόγους συγκρισιμότητος, ὅτι αἱ προσπάθειαι ἀσκήσεως πολιτικῆς κινήτρων διὰ τῆς χρησιμοποίησεως τῶν ὀργάνων τοῦ νομισματικοῦ καὶ πιστωτικοῦ συστήματος δὲν φαίνεται νὰ ὑστεροῦν ἔναντι τῶν ἄλλων χωρῶν εἰς τὸν τομέα τοῦτον. Ἀπὸ τοῦ 1948 διὰ τοῦ Ν.Δ. 588/1948, περὶ ἐλέγχου πίστεως, τοῦ Α.Ν. 1665/1951, περὶ λειτουργίας καὶ ἐλέγχου τῶν τραπεζῶν, τοῦ Α.Ν. 1837/1951 περὶ λειτουργίας τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐν συνεχείᾳ διὰ τῶν ἀποφάσεων τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς, ἡσκέετο ποσοτικὸς καὶ ποιοτικὸς ἔλεγχος πρὸς κατευθύνσεις ἀναποκρινόμενας κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον πρὸς τὰς ἐπιδιώξεις τῆς πολιτικῆς οικονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ εἰδικώτερον πρὸς τὸν ἐκσυγχρονισμόν καὶ τὴν ἐπέκτασιν τῶν παραγωγικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ τῶν ἐπενδύσεων ἐξαγωγικοῦ χαρακτῆρος. Βάσει τῶν σχετικῶν ἀποφάσεων ἐχορηγήθησαν μεσοπρόθεσμα δάνεια καλύπτοντα μέχρις 70 % τοῦ συνολικοῦ κόστους τοῦ ἔργου μὲ ἐπιτόκιον χαμηλότερον τοῦ συνήθους. Διὰ διατάξεων περαιτέρω τοῦ Ν.Δ. 3746/1957 ἐπιτρέπεται εἰς παραγωγικὰς ἐπιχειρήσεις ἢ ἐκδοσίς δανείων μὲ ρήτραν δολλαρίου.

Ἐξ ἄλλου διὰ τοῦ Α.Ν. 147/1967 παρέχεται ἡ δυνατότης εἰς τὸ Δημόσιον ὅπως ἐνισχύη ὑπὸ ὠρισμένους ὅρους ἐπιχειρήσεις πραγματοποιούσας βιομηχανικὰς ἐπενδύσεις, διὰ τῆς καλύψεως μέρους τῆς ἐπιβαρύνσεως τῶν ἐκ τόκων ἐπὶ συνομολογουμένων δανείων ἢ πιστώσεων χορηγούμενων παρὰ τραπεζικῶν ἰδρυμάτων τῆς ἡμεδαπῆς. Ἡ ἐνίσχυσις δὲν δύναται νὰ ὑπερβῆ τὰς τέσσαρας ποσοστιαίας μονάδας τοῦ συνομολογουμένου ἐπιτοκίου, οὔτε νὰ καθιστᾷ τὸ βᾶρος τῆς δανειζομένης ἐπιχειρήσεως κατώτερον τοῦ 3%, τῆς σχετικῆς δαπάνης ἐγγραφομένης κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Συντονισμοῦ εἰς τὸν προϋπολογισμόν τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων.

Εἰς τὸν θεσμολογικὸν τομέα τῆς πίστεως καὶ τὴν δημιουργίαν ἐδικῶν πιστωτικῶν ὀργανισμῶν ἡ οικονομικὴ πολιτικὴ δὲν ὑστέρησε κατὰ τὰ πολεμικὰ ἔτη. Οὕτω, τὸ ἔτος 1954 ἰδρύθη ὁ Ο.Χ.Ο.Α., ὁ ὅποιος ἐκτὸς τῶν ἄλλων εἶχεν ὡς σκοπὸν τὴν ἐνίσχυσιν νομικῶν προσώπων δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἀσχολουμένων εἰς τὴν βιομηχανίαν, γεωργίαν, μεταλλεῖα κλπ., διὰ δανείων μέσης ἢ μακρᾶς διάρκειας, ἢ διὰ συμμετοχῆς εἰς τὸ μετοχικὸν κεφάλαιον ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων (Ν.Δ. 2970/1954, Ν.Δ. 3445/1955, Ν.Δ. 3733/1957). Μεταγενεστέρως ἰδρύθη ὁ

Ἐργασίαι Βιομηχανικῆς Ἀναπτύξεως με σκοπὸν τὴν προώθησιν τῆς βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως τῆς χώρας (Ν.Δ. 4014/1959) καὶ μεταγενεστέρως οἱ δύο προαναφερθέντες Ἐργασίαι συνεχωνεύθησαν καὶ ἀπετέλεσαν τὴν Ἑλληνικὴν Τράπεζαν Βιομηχανικῆς Ἀναπτύξεως (Ν.Δ. 4366/1964).

Ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω στοιχεῖα προκύπτει ὅτι ἡ νομισματικὴ καὶ πιστωτικὴ πολιτικὴ εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν ὑστέρησεν ἔναντι τῶν ἄλλων χωρῶν διὰ τὴν χορήγησιν σχετικῶν κινήτρων προωθήσεως τῆς ἰδιωτικῆς ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος. Βεβαίως, φαίνεται νὰ ὑστερῇ εἰς τὸν τομέα τῆς ἐγγυήσεως τῶν χορηγουμένων πιστώσεων. Ἡ ἔλλειψις ὅμως αὕτη δὲν μειώνει τὴν σημασίαν τῶν χορηγηθέντων κινήτρων εἰς τὸν νομισματικὸν καὶ πιστωτικὸν τομέα. Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι ὑφίσταται ἤδη ἡ νομοθετικὴ βάση διὰ τὴν χορήγησιν ἐγγυήσεων ἐκ μέρους τοῦ Δημοσίου. Βάσει τοῦ Α.Ν. 747/1945 καὶ τοῦ Ν.Δ. 150/1946 ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ἐπιχειρηματικὸν τῶν Οἰκονομικῶν ὅπως μετὰ γνώμην τοῦ Κυβερνητικοῦ Οἰκονομικοῦ Συμβουλίου ἐγγυᾶται διὰ λογαριασμόν τοῦ ἑλληνικοῦ δημοσίου ὑπὲρ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, τοῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων, καὶ τοῦ Ταχυδρομικοῦ Ταμιευτηρίου, τὴν παρὰ τούτων χορήγησιν δανείων εἰς ἐπιχειρήσεις κοινῆς ὠφελείας, Δήμους καὶ Κοινότητας, Ἀνωνύμους Ἐταιρίας κλπ. Ἐξ ἄλλου, διὰ τοῦ Α.Ν. 9/1967 παρεσχέθη ἡ εὐχέρεια εἰς τὸν Ἐπιχειρηματικὸν τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τὴν χορήγησιν ἐγγυήσεως τοῦ ἑλληνικοῦ Δημοσίου πέραν τῶν εἰς τὸν Α.Ν. 747/1945 ἀναφερομένων περιπτώσεων καὶ ὑπὲρ ξένων κυβερνήσεων, ἀλλοδαπῶν τραπεζῶν, ἀλλοδαπῶν πιστωτικῶν καὶ τεχνικῶν οἰκῶν καὶ ἐταιρειῶν οἰωνδήποτε, πρὸς τούτοις δὲ καὶ ὑπὲρ ἡμεδαπῶν τραπεζῶν καὶ πιστωτικῶν ὀργανισμῶν καὶ ὀργανισμῶν δημοσίου Δικαίου. Ὁ θεσμὸς ὅμως αὐτὸς δὲν ἔσχεν εὐρείαν ἐφαρμογὴν ὡς πιστωτικὸν κίνητρον προωθήσεως τῆς ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος τῶν ἰδιωτῶν.

Τέλος, διὰ τοῦ Α.Ν. 148/1967 ἐλήφθησαν διάφορα μέτρα φορολογικά, ὀργανωτικά, καὶ θεσμολογικά ἀποσκοποῦντα εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς κεφαλαιαγορᾶς καὶ τὴν προώθησιν τῆς χρηματοδοτήσεως τῶν ἐταιριῶν διὰ τῆς ἀντλήσεως χρηματικῶν κεφαλαίων ἀπὸ τὴν χρηματιστηριακὴν ἀγοράν. Σχετικὸν εἶναι καὶ τὸ προαναφερθὲν Ν. Δ. ὑπ' ἀριθμ. 34/1968.

5. *Μέτρα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως καὶ βιομηχανικαὶ ζῶναι.* Τὸ πρόβλημα τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἐπαρχίας, τῆς ἀποκεντρώσεως τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς ἀποσυμφορήσεως τοῦ κέντρου ἀπησχόλησε τὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Διὰ τὴν ἐνίσχυσιν π.χ. τῆς ἐπαρχιακῆς βιομηχανίας καθορίζεται ὅτι τὰ ποσοστὰ προτιμῆσεως τῶν προϊόντων ταύτης κυμαίνονται ἀναλόγως, τῆς περιπτώσεως μεταξύ 3%—5%, δυνάμενα νὰ αὐξηθοῦν κατὰ 2% ἐὰν πρόκειται περὶ βιομηχανοποιή—

σεως πρώτων ύλῶν καὶ ἐὰν πρόκειται περὶ νεοϊδρυομένων βιομηχανιῶν κατὰ 3%. Διὰ τὴν ἴδρυσιν ἢ ἐπέκτασιν ἀξιολόγου ἐπαρχιακῆς βιομηχανίας ἐπιτρέπεται ἡ ἀναγκαστικὴ ἀπαλλοτρίωσις γηπέδων κειμένων ἐκτὸς τοῦ Νομοῦ Ἀττικῆς (Ν.Δ. 2176/52 καὶ 4171/61). Αἱ ἐπαρχιακαὶ βιομηχανίαι καὶ βιοτεχνίαι ἀπαλλάσσονται τοῦ ὑπὲρ τρίτων φόρου τοῦ ἐπιβαλλομένου ἐπὶ τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπολλήλων (Ν. 3213/55). Ὁ προηγούμενος νόμος ὀρίζει ἐπίσης ὅτι αἱ βιομηχανικαὶ καὶ βιοτεχνικαὶ ἐπιχειρήσεις τῶν ἐπαρχιῶν δύναται νὰ ἐκπέσουν ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν καθαρῶν κερδῶν ἐκάστου ἔτους ποσὸν μέχρι 40%, τὸ ὁποῖον παραμένει ἀφορολόγητον, ἐφ' ὅσον τὸ ποσὸν τοῦτο διατίθεται ἀποδεδειγμένως διὰ τὴν ἀγορὰν νέων ἐγκαταστάσεων ἢ τὴν ἐπαύξησιν καὶ βελτίωσιν ὑπαρχουσῶν τοιούτων. Τὸ ἐκπιπτόμενον ποσοστὸν αὐξάνεται εἰς 80% διὰ τὰς λειτουργούσας εἰς τὰς νήσους ἐπιχειρήσεις.

Παρέχεται ἀφορολόγητος ἔκπτωσις ποσοστοῦ 60% τῶν ἐτησίων ἀδιανεμήτων κερδῶν, ἐπιχειρήσεων, αἱ ὁποῖαι προβαίνουν εἰς ἀγορὰν καὶ ἐγκατάστασιν καινουργῶν μηχανημάτων κλπ. Διὰ τὰς νησιωτικὰς ἐπιχειρήσεις τὸ ποσοστὸν αὐξάνεται εἰς 90%. Αὐξάνονται τὰ ἰσχύοντα ἀνώτατα ὅρια ἀποσβέσεων κατὰ 50% προκειμένου περὶ ἐπιχειρήσεων κειμένων εἰς τὸν νομὸν Ἀττικῆς ἀλλὰ ἐκτὸς τῆς περιοχῆς πρωτευούσης, καὶ κατὰ 100% προκειμένου περὶ καθ' αὐτὸ ἐπαρχιακῶν ἐπιχειρήσεων κ.ο.κ. Διὰ τοῦ ἀρθρ 6 τοῦ Α.Ν. 147/1967 τὰ ποσοστὰ ἀποσβέσεων αὐξάνονται κατὰ 50% προκειμένου περὶ μεταλλευτικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων ἐγκατεστημένων εἰς τοὺς νομοὺς Ἀττικῆς καὶ Πειραιῶς πλὴν τοῦ δήμου Λαυρεωτικῆς, κατὰ 100% προκειμένου περὶ τοιούτων εἰς τὰς ἐπαρχίας Κορινθίας, Θηβῶν, Χαλκίδος καὶ Λαυρεωτικῆς, καὶ εἰς τὸ πολεοδομικὸν συγκρότημα Θεσσαλονίκης καὶ κατὰ 200% προκειμένου περὶ τοιούτων εἰς τὴν λοιπὴν χώραν.

Διὰ τὴν δημιουργίαν περαιτέρω πόλων ἔλξεως ἐκτὸς τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν—Πειραιῶς ἤρχισε νὰ ἐφαρμόζεται καὶ παρ' ἡμῖν ὁ θεσμὸς τῶν βιομηχανικῶν ζωνῶν. Ἡδη ἤρχισαν αἱ προκαταρκτικαὶ ἐργασίαι διὰ τὴν ἴδρυσιν ὠρισμένων ζωνῶν, προβλέπεται δὲ νὰ αὐξηθῇ ὁ ἀριθμὸς τούτων περαιτέρω. (Ν. 390/1914, Ν.Δ. 4256/1962 καὶ Ν. 4458/1965).

Ἀναφέρεται τέλος ὅτι διὰ τὴν μελέτην τῶν προβλημάτων τῆς ἐπαρχίας, διὰ τὴν κατάρτισιν περιφερειακῶν προγραμμάτων οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ τὴν ὑποβοήθησιν τῆς οἰκονομικο κοινωνικῆς ἀνάδοδος τῆς ἐπαρχίας, ἔχουν ἰδρυθῆ ὑπηρεσίαι περιφερειακῆς ἀναπτύξεως, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὁποίων προβλέπεται νὰ ἀνέλθῃ εἰς 9 - 10.

Ἐκ τῶν προαναφερθέντων καθίσταται προφανές ὅτι ἡ οἰκονομικὴ πολιτικὴ εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν φαίνεται νὰ ἔχῃ ὑστερήσει εἰς τὴν ἐπινόησιν μέτρων ἀναπτύξεως τῆς ἐπαρχίας. Ἡ ἀποτελεσματικότης ὁμως τῶν μέτρων τούτων ὑπῆρξε περιορισμένη. Οὕτως, ἡ προσπάθεια βιομηχανικῆς ἀποκεντρώσεως καὶ χωροταξικῆς ἀνακατανομῆς τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος δὲν ἀπέδωσε μεγάλα ἀποτελέσματα. Τοῦτο προκύ-

πτει από τὸ ποσοστὸν τῆς μεταποιητικῆς δραστηριότητος, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐγκατεστημένον εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης.

Μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1958 καὶ 1963 συνεχίζετο μὲ ὑψηλὸν ρυθμὸν ἡ συγκέντρωσις τῆς βιομηχανίας εἰς τὴν περιοχὴν πρωτευούσης. Οὕτω, συμφῶνως πρὸς στοιχεῖα τῆς Ἐθνικῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἑλλάδος ἡ συμμετοχὴ τῆς Περιφερείας Πρωτευούσης εἰς τὸ σύνολον τῆς βιομηχανικῆς δραστηριότητος κατὰ τὰ ἔτη 1958 καὶ 1963 ἐμφανίζεται ὡς ἀκολούθως :

<i>Κατηγορίαι στοιχείων</i>	<i>1958</i>	<i>1963</i>
Ἀπασχόλησις	53,2 %	59,3 %
Ἐτήσιαι ἀμοιβαὶ ἀπασχολουμένων	59,0 %	63,6 %
Προστιθεμένη ἀξία	55,7 %	59,4 %

Ἀφ' ἑτέρου, ἡ προσπάθεια ἰσορροπίας ἀναπτύξεως περιφερείας καὶ κέντρου δὲν ἀπέδωκεν ἀξιόλογα ἀποτελέσματα. Τοῦτο προκύπτει ἀπὸ τὴν μεγάλην διαφορὰν, ἡ ὁποία ὑφίσταται μεταξὺ τοῦ μέσου κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν - Πειραιῶς καὶ τῶν ἐπαρχιῶν, ἀπὸ τὴν μεγάλην διαφορὰν, εἰς τὸ μέσον ἡμερομίσθιον μεταξὺ τῶν μεγάλων Ἀστικῶν Κέντρων καὶ τῶν μικροτέρων τοιούτων, ἀπὸ τὴν μεγάλην διαφορὰν εἰς τὰς συνθήκας στεγάσεως, ψυχαγωγίας, καὶ ἐν γένει διαβιώσεως εἰς τὸ κέντρον καὶ εἰς τὴν ἐπαρχίαν.

Ὡς ἀνεφέρθη ἤδη ἡ περιφερειακὴ ἀνάπτυξις εἶναι ἐν πολυσύνθετον οἰκονομικο-κοινωνικὸν φαινόμενον. Συνεπῶς ἡ λήψις μεμονωμένων μέτρων διὰ τὴν οἰκονομικὴν πρόοδον τῆς ἐπαρχίας εἶναι φυσικὸν νὰ μὴ ἐπιφέρῃ ἀμέσως μεγάλα ἀποτελέσματα εἰς τὴν διαρθρωτικὴν σχέσιν μεταξὺ περιφερείας καὶ κέντρου. Δὲν θὰ ἦτο ὁμως ὑπερβολὴ νὰ λεχθῆ ὅτι τὸ φαινόμενον εἶναι σχεδὸν διεθνές, ὡς προκύπτει ἀπὸ τὴν προηγουμένην ἐπιτόκησιν.

6. *Μέτρα προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων.* Ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομικὴ πολιτικὴ δὲν ὑστέρησεν εἰς λήψιν μέτρων διὰ τὴν προσέλκυσιν ξένων κεφαλαίων. Οὕτω, διὰ τοῦ Ν.Δ. 2687/53 «Περὶ ἐπενδύσεως καὶ προστασίας κεφαλαίων Ἐξωτερικοῦ» κατοχυροῦται τὸ ἀμετάβλητον τῶν γενικῶν ὄρων ὑπὸ τοὺς ὁποίους ἐγκρίνεται ἡ εἰσαγωγὴ ξένων κεφαλαίων, παραχωροῦνται φορολογικαὶ διευκολύνσεις καὶ εὐνοιαὶ ὑπὸ μορφήν μειώσεων καὶ ἀπαλλαγῶν, ἐξασφαλίζεται ἡ μετατρεψιμότης εἰς συνάλλαγμα καὶ ἡ ἐπανεξαγωγὴ τῶν ἐπενδυομένων κεφαλαίων, ὡς καὶ τῶν κερδῶν καὶ τῶν τόκων τῶν δημιουργουμένων ἐκ τῆς ἐκμεταλλεύσεως, εἰς ἱκανοποιητικὰ ἐτήσιως ποσοστὰ καὶ εὐλογα ὄρια. Ἐξασφαλίζεται τὸ ἐνδεχόμενον ἀπαλλοτριώσεως ἢ ἄλλης τινὸς παρεμβάσεως τῆς διοικήσεως εἰς τὸ δικαίωμα τῆς ἰδιοκτησίας, ἐπιτρέπεται εἰς τὰς ἰδρυο-

μένας διὰ κεφαλαίων τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπιχειρήσεις ὅπως τηρῶσι τὰ λογιστικά βιβλία αὐτῶν καὶ καταρτίζουν τοὺς ἰσολογισμοὺς των εἰς τὸ νόμισμα εἰς τὸ ὁποῖον εἰσῆχθησαν, ὀρίζεται ὅτι διαφοραὶ ἀνακύπτουσαι μεταξύ ἑλληνικῆς κυβερνήσεως καὶ ἐπιχειρήσεων ὑπαγομένων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ. 2687/53 σχετικαὶ μὲ τὴν ἐρμηνείαν τούτου ἢ μὲ κενὰ τῆς ἐγκριτικῆς πράξεως, λύονται διὰ διαιτησίας ὀριζομένης ἐν τῇ πράξει ταύτῃ, ἐπιτρεπομένου ὅπως ὀρίζεται ὁ ἐπιδιαιτητῆς καὶ ἀλλοδαπὸν πρόσωπον φυσικὸν ἢ νομικὸν ἔχον ἐπίσημον ἰδιότητα. Πρόσθετοι εὐνοιοὶ καὶ ἀπαλλαγὰὶ ἐχορηγήθησαν διὰ τοῦ νόμου ὑπ' ἀριθ. 4171/61 «περὶ λήψεως γενικῶν μέτρων διὰ τὴν ὑποβοήθησιν τῆς ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας τῆς χώρας ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ Ν.Δ. 4256/62 περὶ ἰδρύσεως καὶ ἐπεκτάσεως βιομηχανιῶν καὶ ἄλλων βιοτεχνιῶν καὶ ἄλλων τινῶν διατάξεων. Ἐξ ἄλλου διὰ τὸν Α.Ν. 89/1967 περὶ ἐγκαταστάσεως ἐν Ἑλλάδι ἀλλοδαπῶν ἐμποροβιομηχανικῶν ἐταιριῶν, παρέχονται φορολογικαὶ δασμολογικαὶ καὶ λοιπαὶ διευκολύνσεις εἰς ἀλλοδαπὰς ἐμποροβιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις, αἱ ὁποῖαι ἐγκαθίστανται εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τῶν ὁποίων τὸ ἀντικείμενον ἐργασιῶν εὐρίσκεται ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος. Σχετικὰ εἶναι καὶ ὁ Α.Ν. 412/1968.

Εἶναι δύσκολον νὰ προβῆ τις εἰς ἀξιολόγησιν τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀσκηθείσης πολιτικῆς προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων. Παρατηρεῖται ἐν τούτοις ὅτι κατὰ τὴν περίοδον 1954—1966 ὑπεβλήθησαν αἰτήσεις ἀπὸ ἐπενδυτὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀντιπροσωπεύουσαι ποσὸν 1.144 ἑκατ. δολλάρια περίπου. Ἐξ αὐτῶν ἐνεκρίθησαν 572 αἰτήσεις ἀντιπροσωπεύουσαι 678.000.000 δολλάρια περίπου. Τὸ τελικῶς εἰσαχθὲν συνάλλαγμα ἀνῆλθεν εἰς 430.000.000 δολλάρια περίπου μὴ περιλαμβανομένων τῶν πλοίων. Ἀπὸ τὰ στοιχεῖα αὐτὰ προκύπτει ὅτι κατὰ τὴν περίοδον 1954—1966 ἐχορηγοῦντο ἐγκρίσεις τῆς τάξεως τῶν 52,8 ἑκατ. δολλαρίων κατὰ μέσον ὄρον ἐτησίως καὶ ἐπραγματοποιεῖτο εἰσροὴ κεφαλαίων ἀνερχομένη εἰς 33,7 ἑκατ. δολλάρια περίπου κατὰ μέσον ὄρον ἐτησίως. Τὸ ποσὸν αὐτὸ δὲν εἶναι μικρόν. Ἐὰν ὅμως συγκριθῆ μὲ τὴν εἰσροὴν κεφαλαίων πρὸς ἄλλας βιομηχανικὰς χώρας, τότε τοῦτο εἶναι κατώτερον. Ἐνδεικτικῶς ἀναφέρεται ἡ περίπτωσις τοῦ Βελγίου ἔνθα κατὰ τὴν ἐξαετίαν 1958—1964 εἰσῆλθον ποσὰ ἀνερχόμενα εἰς 680 ἑκατομ. ἐξ ὧν 200 ἑκατομ. τὸ ἔτος 1964 (1).

Δέον νὰ παρατηρηθῆ περαιτέρω ὅτι ἡ τάσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐγκρίσεων καὶ τοῦ ὕψους τῶν εἰσερχομένων κεφαλαίων εἶναι ὑψωτικὴ. Ἰδιαιτέρως ἠῤῥημέναι ἐμφανίζονται καὶ αἱ δύο κατηγορίαι στοιχείων κατὰ τὴν περίοδον 1962—1966. Τοῦτο σημαίνει ὅτι δὲν εἶναι μόνον τὰ κίνητρα τὰ ὁποῖα ἀσκοῦν ἀποφασιστικὸν ρόλον διὰ τὴν προσέλευσιν ξένων κεφαλαίων ἀλλὰ καὶ τὸ γενικώτερον ἐπίπεδον οἰκονομικῆς καὶ

1) Business International, Licensing and Trading Conditions in 50 Countries, σελ. 144. Ὅρα καὶ στοιχεῖα περιεχόμενα εἰς τὴν παράγραφον περὶ Βελγίου.

βιομηχανικής ανάπτυξεως, τό επενδυτικόν κλίμα, αί διαθεσεις εναντι του ξένου κεφαλαίου κλπ. περι τῶν ὁποίων ἐγένετο ἤδη λόγος εἰς τὴν σχετικὴν παράγραφον.

Ἐνδεικτικὰ περαιτέρω τῆς κατανομῆς καὶ τοῦ ὕψους τῶν επενδύσεων ἀμερικανικῶν κεφαλαίων εἰς τὴν Εὐρώπην εἶναι καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν νέων ἀμερικανικῶν ἐπιχειρήσεων, αἱ ὁποῖαι ἰδρύθησαν εἰς τὰς εὐρωπαϊκὰς χώρας κατὰ τὴν περίοδον 1958 - 1961. Οὕτως κατὰ τὴν ἐν λόγω περίοδον ἰδρύθησαν 110 νέα ἀμερικανικὰ ἐπιχειρήσεις εἰς Βέλγιον, 145 εἰς Γαλλίαν, 126 εἰς Γερμανίαν, 135 εἰς Ἰταλίαν, 85 εἰς τὴν Ὀλλανδίαν, 120 εἰς τὴν Ἀγγλίαν, 76 εἰς τὴν Ἑλβετίαν, 23 εἰς χώρας τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ζώνης Ἐλευθέρων Ἀνταλλαγῶν καὶ μόνον 16 εἰς τὴν λοιπὴν Εὐρώπην εἰς τὴν ὁποίαν συμπεριλαμβάνεται ἡ Ἑλλάς (!).

7. *Παρατηρήσεις.* Ἐκτὸς τῶν προαναφερθέντων μέτρων πολιτικῆς κινήτρων ἐφημερήσθησαν καὶ ἄλλα, ἡ ἀναλυτικὴ ἐπισκόπησις τῶν ὁποίων νομίζομεν ὅτι περιττεύει. Οὕτω μέχρι τοῦ 1953 ἴσχυεν καὶ παρ' ἡμῖν ὁ θεσμὸς τῶν ποσοτικῶν περιορισμῶν τῶν εισαγωγῶν καὶ ὁ μηχανισμὸς τοῦ ἐλέγχου τοῦ συναλλάγματος. Ἦδη ἐφαρμόζεται εἰς ὠρισμένας περιπτώσεις ἡ πολιτικὴ προστασίας τιμῶν καὶ ἡ ἐνίσχυσις τῆς ἀγορᾶς διὰ τῆς προτιμήσεως τῶν προϊόντων τοῦ ἐσωτερικοῦ. Ἐφαρμόζεται εὐρύτατα ἡ πολιτικὴ προστασίας τῶν γεωργικῶν προϊόντων καὶ ὁ μηχανισμὸς τῶν ἐπιδοτήσεων. Ἐφαρμόζεται ἐπίσης ἡ πολιτικὴ προτιμήσεως τῶν ἐγχωρίων γεωργικῶν βιομηχανικῶν καὶ βιοτεχνικῶν προϊόντων. Ἐκτὸς τούτου ἔχουν θεσπισθῆ διατάξεις διοικητικῶν διευκολύνσεων καὶ ἔχουν ἰδρυθῆ κέντρα ἐρευνῶν διὰ τὴν διεξαγωγὴν μελετῶν πάσης φύσεως.

Ἡ προηγηθεῖσα ἐπισκόπησις τῆς πολιτικῆς κινήτρων εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν κλείνει τὸν κύκλον τῶν ληφθέντων κατὰ καιροὺς μέτρων. Ἀνεφέρθη κατ' ἐπανάληψιν ὅτι ἡ γενομένη ἀπαρρίθμησις εἶναι ἐνδεικτικὴ τῶν κατευθύνσεων τῆς ἀσκηθείσης πολιτικῆς καὶ ὄχι ἀναλυτικὴ περιγραφή τοῦ συνόλου τῶν θεσπισθέντων κινήτρων. Ὀρισμένοι ἀπὸ τὰς διατάξεις εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ μὴ ἰσχύουν πλέον, ἐνῶ ἄλλαι εἶναι πιθανὸν νὰ ἔχουν ἀντικατασταθῆ, τροποποιηθῆ ἢ συμπληρωθῆ διὰ νεωτέρων. Τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι αὐταὶ δὲν πρέπει νὰ λαμβάνωνται καθ' ὁλοκληρίαν ὑπ' ὄψιν καὶ νὰ ἀγνοοῦνται ἀπὸ τὴν σχετικὴν ἀνάλυσιν, ἀφοῦ κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον θὰ ἔδει νὰ ἔχουν ἐπηρεάσει τὴν δραστηριότητα τῆς ἐπιχειρηματικῆς πρωτοβουλίας τῶν ἰδιωτῶν ὅταν εὐρίσκοντο ἐν ἰσχύϊ.

Ἐξ' ὅσον ἐλέχθησαν προηγουμένως εἶναι δύσκολον νὰ προσδιορισθοῦν τὰ ἀποτελέσματα τῶν ληφθέντων μέτρων. Ὀρισμένα ἐξ αὐτῶν ἔσχον εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν διὰ τὸν συγκεκριμένον σκοπὸν τὸν ὁποῖον

1) The Chase Manhattan Bank, The New European Market, New York 1962, σελ. 30-31.

ἐπεδίωκον. Ἄλλων ἡ ἐπίδρασις ὑπῆρξε μηδαμινή ἢ μικρᾶς σημασίας.

Εἰς τὴν προηγούμενην ἐπισκόπησιν ἐγένοντο ἤδη ὠρισμένοι παρατηρήσεις διὰ τὴν ἀποτελεσματικότητα ὠρισμένων ἐκ τῶν κινήτρων, ὡς εἶναι τὰ κίνητρα διὰ τὰς οἰκοδομὰς, διὰ τὴν προσέλκυσιν τῶν πλοίων ἑλληνικῆς πλοιοκτησίας ὑπὸ ἑλληνικὴν σημαίαν, διὰ τὴν ἐνθάρρυσιν τῶν καταθέσεων καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς κεφαλαιαγορᾶς, διὰ τὴν ἐκτέλεσιν παραγωγικῶν ἐπενδύσεων καὶ τὴν δημιουργίαν μεγάλων οἰκονομικῶν μονάδων, διὰ τὰ μέτρα προωθήσεως ἐξαγωγῶν, διὰ τὰ μέτρα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως καὶ διὰ τὰ μέτρα προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων. Ἐν τῷ συνόλῳ τοὺς ἐξεταζόμενα νομίζομεν ὅτι δὲν ἔδωσαν ἰσχυρὰν ὠθησιν μεγάλης ἀνόδου τῆς οἰκονομίας, οὔτε συνετέλεσαν εἰς τὴν δημιουργίαν βασικῶν διαρθρωτικῶν ἀλλαγῶν εἰς τὴν σχέσιν μεταξύ τῶν διαφόρων τομέων τῆς παραγωγικῆς δραστηριότητος (1).

Κατὰ τὴν μεταπολεμικὴν περίοδον ἐπετεύχθη ἀξιόλογος πρόοδος τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας. Οὕτω, τὸ μέσον κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα ἀνῆρχετο βάσει στοιχείων τοῦ Ο.Η.Ε. κατὰ τὸ ἔτος 1964 εἰς 450 δολλάρια. Ὁ ρυθμὸς αὐξήσεως τοῦ Ἀκαθάριστου Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος κατὰ τὴν περίοδον 1950-1960 ἦτο 5,7% κατὰ μέσον ὄρον ἐτησίως καὶ κατὰ τὴν περίοδον 1960-1964 7,7%, αἱ ἐπενδύσεις παγίου κεφαλαίου ἀνῆλθον ἀπὸ 18% τῆς Ἀκαθάριστου Ἐθνικῆς Δαπάνης τὸ ἔτος 1950, εἰς 27% τὸ ἔτος 1960 καὶ εἰς 22% τὸ ἔτος 1964. Πρόοδος φαίνεται νὰ ἐσημειώθη καὶ εἰς τὸν τομέα τῆς χρηματοδοτήσεως τῶν ἐπενδύσεων ἐξ ἀποταμιεύσεων τῶν ἐταιριῶν καὶ εἰς τὸν τομέα τῆς διαρθρώσεως τῶν ἐπενδύσεων εἰς δημοσίας καὶ ἰδιωτικὰς, δοθέντος ὅτι ἡ συμμετοχὴ τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας ἐμφανίζει ἀνοδικὴν τάσιν. Ἡ διαπιστούμενη, ὁμως αὕτη πρόοδος δὲν ὀφείλεται μόνον εἰς τὴν πολιτικὴν τῶν κινήτρων ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους λόγους οἱ ὅποιοι ἐπηρεάζουσιν καὶ κατευθύνουσιν τὸ ὕψος καὶ τὸν ρυθμὸν μεταβολῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος. Σημειοῦται, ἐξ ἄλλου, ὅτι ἡ συμμετοχὴ τῆς βιομηχανίας εἰς τὴν προέλευσιν τοῦ Α.Ε.Π. ἐμφανίζεται σχεδὸν σταθερὰ μεταξύ τῶν ἐτῶν 1950 καὶ 1964 (21%), ἐνῶ αἱ καθ' αὐτὸ ἐπενδύσεις εἰς τὴν βιομηχανίαν σημειῶνουν πτωτικὴν τάσιν, δοθέντος ὅτι 1953 αὗται ἀποτελοῦν τὸ 11,9% τοῦ συνόλου, ἐνῶ κατὰ τὸ ἔτος 1966 τὸ 10,9% τούτων. Τοῦτο ἐνισχύει τὴν ἄποψιν ὅτι ἡ πολιτικὴ τῶν κινήτρων δὲν συνετέλεσεν εἰς τὴν δημιουργίαν βασικῶν ἀλλαγῶν σχετιζομένων μὲ τὴν διάρθρωσιν τῆς οἰκονομίας, ὡς ἀνεφέρθη ἤδη προηγούμενως.

Ἡ συγκριτικὴ ἐπισκόπησις τῶν ἐφαρμοσθέντων εἰς τὴν Ἑλλάδα κινήτρων ἐν σχέσει πρὸς ἄλλας χώρας εἶναι δύσκολος. Ἡ δυσκολία ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονός ὅτι δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἐξεύρεσις τῶν διατάξεων μὲ τὸ αὐτὸ ἀκριβῶς ἀντικείμενον, οὔτε καὶ εἶναι εὐκόλος ἡ τοποθέτησις

1) Ὅρα καὶ Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ, Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐπεξεργασίας Προγράμματος, Πρόγραμμα Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως τῆς Ἑλλάδος, Ἀθῆναι, Δεκέμβριος 1967, σελ. 82.

τούτων ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ νομικοῦ, θεσμολογικοῦ, κοινωνικοῦ πολιτικοῦ καὶ ψυχολογικοῦ περιβάλλοντος. Εἰς γενικὰς γραμμὰς ἐν τούτοις καὶ γενικὰς κατευθύνσεις φαίνεται ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν ὑστέρησεν ἐναντι τῶν ἄλλων χωρῶν εἰς τὴν λήψιν μέτρων κεντρίσεως τῆς ἐπιχειρηματικῆς δραστηριότητος καὶ εἰς τὴν ἄσκησιν πολιτικῆς κινήτρων οικονομικῆς ἀναπτύξεως. Δὲν θὰ ἦτο δὲ ὑπερβολὴ νὰ λεχθῆ ὅτι εἰς πολλὰς περιπτώσεις ὑπῆρξε μεγαλύτερα εἰς ἕκτασιν καὶ ἔντασιν ἀπὸ τὴν ἀντίστοιχον πολιτικὴν ἄλλων χωρῶν ἀνεπτυγμένων ἢ ὑπαναπτύκτων.

Ἴσως νὰ ὑστερῆ ἐναντι τῶν ἄλλων χωρῶν εἰς τὰς δωρεὰν χορηγήσεις καὶ παραχωρήσεις πάσης φύσεως διὰ τὰς ὁποίας ἄλλαι χώραι φαίνονται περισσότερον τολμηραί. Ἴσως ἐπίσης νὰ ὑστερῆ εἰς τὴν ἴδρυσιν καὶ τὴν λειτουργίαν μιᾶς ὑπηρεσίας ἢ ἐνὸς κέντρου πληροφοριῶν ἀναλόγου πρὸς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον λειτουργεῖ εἰς ἄλλας χώρας καὶ τοῦ ὁποίου προορισμὸς θὰ εἶναι νὰ κατευθύνῃ τοὺς ἐπενδυτὰς τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ πρὸς τοὺς τομεῖς, οἱ ὁποῖοι θεωροῦνται ἀναπτύξιμοι. Μία τοιαύτη ὑπηρεσία θὰ ἐβοηθῆ τοὺς ἐπιχειρηματίας ἐπὶ ὄλων τῶν ζητημάτων, τὰ ὁποῖα σχετίζονται μὲ τὴν ἴδρυσιν καὶ λειτουργίαν τῶν βιομηχανιῶν καὶ θὰ συνετέλει εἰς τὴν στροφὴν τῶν ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων πρὸς τὰς κατευθύνσεις, τὰς ὁποίας ἔχει χαράξει τὸ πρόγραμμα οικονομικῆς ἀναπτύξεως. Αἱ ὑστερήσεις ὅμως αὐταὶ δὲν νομίζομεν ὅτι εἶναι τόσοσὺν μεγάλα ὥστε νὰ θεωρηθῆ ὅτι συνετέλεσαν εἰς τὴν μικρὰν σχετικῶς ἀποτελεσματικότητά τῆς πολιτικῆς τῶν κινήτρων κατὰ τὸ παρελθόν.

Τὸ ὅτι τὰ κίνητρα εἶναι ἐπαρκῶς ἀνεπτυγμένα, αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι δὲν ὑπάρχουν περιθώρια περαιτέρω βελτιώσεως τούτων εἰς τρόπον ὥστε νὰ περιορισθῆ ἡ ἀπώλεια τῶν ἐσόδων τοῦ δημοσίου, νὰ περιορισθοῦν αἱ ἀποκλίσεις ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τῆς φορολογικῆς δικαιοσύνης καὶ νὰ ἐναρμονισθοῦν τὰ μέσα καὶ αἱ ἐπιδιώξεις τῶν κινήτρων τοῦ δημοσιονομικοῦ τομέως πρὸς τὰ μέσα καὶ τὰς ἐπιδιώξεις τοῦ νομισματικοῦ τομέως καὶ πρὸς τὰ μέσα καὶ τὰς ἐπιδιώξεις τοῦ τομέως τῶν ἐξωτερικῶν συναλλαγματικῶν σχέσεων.

Ἄν περαιτέρω εἶναι δύσκολος ἢ ἐξεύρεσις συγκρισίμων μέτρων πολιτικῆς κινήτρων, ἐξ ἴσου, ἂν ὄχι περισσότερον δύσκολος εἶναι ἡ σύγκρισις τῶν ἀποτελεσμάτων τούτων εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰς διαφόρους χώρας. Εἰς τὸ σημεῖον ὁμως αὐτὸ θὰ ἐπανέλθωμεν ἀναλυτικώτερον εἰς τὸ ἐπόμενον κεφάλαιον.

(ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ)